

SERXWEBÛN

JI SERXWEBÛN Û AZADIYÊ BI RÛMETTIR TIŞTEK NÎNE

Yıl: 21 / Sayı: 251 / Kasım 2002

Süreci Önderliğimize yaklaşımalar belirleyecek

ACIL ÇÖZÜM BİLDİRGESİ

Üç yıldır sürdürdüğümüz demokratik birlik siyasetimiz küçümsenmeyecek gelişmeler ortaya çıkarmış olsa da çatışma başlatan etkenleri ortadan kaldırmış değildir. Hatta '70'li yıllarda mücadeleyi başlatmamızın gerekçesi olan "ne savaş ne barış" biçiminde ifade edilebilecek çürütme politikası sürdürülmek istenmektedir. Bu konuda bizlerin ve halkımızın kuşkuları giderilmemiştir. '99 yılında başlattığımız yeni sürecin ve savaşın durdurulmasının halklarımızın çıkarına olduğu inancıyla bu sürecin devam etmesi için üzerimize düşen sorumluluğu yerine getirme kararlılığımız sürmektedir. Burada ortaya koyduğumuz demokratik çözüm için atılması gereken 'Acil Çözüm Bildirgesi' de bu sorumluluğumuzun gereği olarak görülmelidir.

KADEK Genel Başkanlık Konseyi 5'te

ÇAĞDAŞ NEOLİTİĞİN YAŞAM PROJESİ

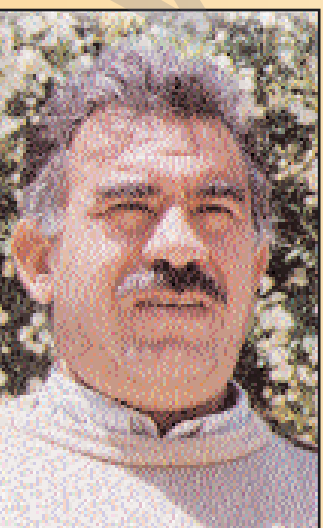
Sınıflı toplumun gelişiminden günümüze kadar, kadının kendi özgür iradesiyle ölçülerini, kurallarını ve şartlarını belirlediği bir sözleşme gerçekleşmedi. Çünkü yenilenin, gasp edilenin dünyası, ruhu, düşüncesi ve bedeni işgal edilen; diline, yüreğine ve beynine binlerce kilit vurulmuş olanın, bırakılmı koşul, şart öne sürmeyi, önüne sürülen tüm şartları, koşulları, bin bir türlü ölüm de olsa, kabul etmekten başka şans yoktur. Sözleşmek en azından temel noktalarda eşit ve güçlü olmayı gerektirir. Gücün varsa sözünün bir değeri vardır, söylediğin sözler koşul olarak esas alınır.

PJA'nın hazırlanmış olduğu 'Toplumsal Sözleşme Bildirgesi' 6'da

"Özgür birliktelik ve barış perspektifiyle yeni bir süreç başlatıyorum. 4 yıllık süreç artık rolünü oynamıştır. Yeni bir döneme girdik. Böyle bir yerde olmama rağmen rolümü topluma ve herkese karşı oynadım. Benim çalışma tarzım durağanlığı kabul etmez. Yüreğinizi halkın yüreğine bağlayacaksınız. Halk bana neden bağlı, benim yüreğim halkın yüreği ile birleştiği için. Böyle yapmazsanız güzel yaşamı yaratamazsınız. Halkımız demokratik iradesini ortaya koymuştur. Halkımız barış ve birlik sürecini sahiplenmiştir. Halk tarihtir, halk her şeyin yaratıcısıdır. Bunun için demokratik mücadeleyi daha güçlü ortaya koyacaksınız.

Halkı seveceksiniz. Yüreğinizi halkın yüreğine, beyninizi halkın sorunlarının çözümüne bağlayın. Başka yol yok. Güney'de Kürde bir tuzak kuruluyor. Kürtleri Filistinleştirilmek istiyorlar. Bunu engellemek, yerine demokrasiyi kurmak gerekiyor. Buna inanacaksınız. Gözü karalığı, yaratıcılığı burada ortaya koyun. Hiçbir tarafın acıya yol açmaması için demokratik diyalog çağrısı yapıyorum. Demokratik barış yürüyüşü bu temelde yapılacak."

Başkan APO

MİLYONLARIN YÜREĞİ ÖNCÜNÜN YÜREĞİNE DÖNÜŞTÜ

ABDULLAH ÖCALAN

Doğanın ve toplumun, yabancının ve uşakların o kahrolası uygulamalarının ve anlayışlarının karşısında durma, onları kabul etmeme, ona halk yüreğiyle karşılık verme, onu halkın öz çıkarları biçiminde bilince kavuşturma ve böylelikle milyonların bilincini Önderliğin bilinci haline dönüştürme, milyonların yüreğini öncünün yüreğine dönüştürme, tek yürekte çarpan milyonların yüreği, tek beyinde dile getirilen milyonların çıkarları, düşüncede ve irade birliği öncüde somutlaştı. PKK saflarında bulunan ve hem de öncülük

önderlik iddiasında olan bazılarının kavrayamadıkları, lafta kavrayıpta pratikleriyle sergileyemedikleri gerçeğin ta kendisi burada. Halkın gerçekliği tüm özgünlüğüyle kavranılmak durumunda ve PKK'de dile getirilen bu gerçeklik, tüm özellikleriyle dile getirilmek ve sadece dile getirilmek değil, yürekle ve beyinle kaynaştırılmak zorundadır. PKK öncülüğünde direnecek her militan, yüreğini, beynini böyle yapmazsa, oligarşinin ve ortaçağ kalıntılarının giderek basit ve tehlikeli olan bir tipi olmaktan kurtulamayacaktır.

16'da

İçindekiler

- Türkiye'de statükoculuğun aşılması Ortadoğu'ya yayılacak değişimin ilk adımıdır **Serxwebûn'dan** 2'de
- Kürt gerçeğinde eğitim yaşayabilmek için bir zorunluluktur 10'da
- İnsanlığın temiz nefesi olan Apocular umudu gerçek kılıyor 14'te
- 3 Kasım seçimleri ile Türkiye yeni bir döneme girdi 21'de
- Kadın ordulaşması özgürlük onurumuzdur **HPG PJA 1. Ordu Konferansı üzerine** 27'de
- Ay mehtabında dağ rüzgarı **Şehit Kezban MAVİ (Leyla Avaşın) arkadaşın günlüğü** 29'da
- Şehit Mehmet YILDIZ (Samet) yoldaşın anı yazısı 31'de

Türkiye'de statükoculuğun aşılması

Ortadoğu'ya yayılacak değişimin ilk adımıdır

Siyasi süreç, bir süredir kasım ayının başına göre ayarlanmıştı. Bu durum bölge açısından olduğu gibi, uluslararası sistem açısından da böyleydi. Kasım ayı başında durumların netleşeceği öngörülmüştü. Bu, gerçekleşti. Bu nedenle yaşanan gelişmeleri, ortaya çıkan sonuçları, bunlarla birlikte yaşanan bir dizi siyasi ve askeri olayı değerlendirmek gerekiyor.

Geçen ay boyunca daha çok öne çıkan ve önemli olan konu, Türkiye ve ABD'de yapılan seçimlerdi. Mevcut durumda herkes bunun sonuçlarını yorumluyor; ortaya çıkan durumu kendisi açısından değerlendirmeye tabi tutup daha derin anlamaya, onun gerektirdiği siyasi ve pratik tutumu göstermeye çalışıyor. Mevcut olayların birçok alan üzerinde etkileri oldu. Örneğin İsrail'de bir seçim kararı alınması şeklinde etkiye bulundu. Yine Kıbrıs sorunu, mutlaka çözülmek üzere gündemleştirildi. Türkiye-AB ilişkileri 12 Aralık'ta yapılacak Kopenhag Zirvesi gereği iyice hızlanmış durumda. Bütün bu hususlar birbiriyle bağlantılı olarak değerlendirildiğinde yaşanacak muhtemel gelişmeleri tahmin etmek mümkündür.

Şu, artık gözle görülen bir durumdur: Yeni uluslararası sistem arayışı ile Ortadoğu'da ve Türkiye'de yaşanan değişim süreci hazırlık düzeyinde süren bir mücadele olmaktan çıkarak gözle görülür pratik bir olgu haline geliyor. Birçok olay bununla bağlantılıdır. Dolayısıyla muhtemel gelişmelerin nasıl olacağını, özellikle Ortadoğu üzerindeki çatışmaların, yine Irak üzerindeki müdahalenin hangi düzeye varabileceğini değerlendirmek gerekiyor. Son süreçte Irak'a ABD müdahalesi tartışmaları yeniden gelişti. Son olarak Güvenlik Konseyi'nin Irak'a silah denetçileri sokma kararı Saddam yönetimi tarafından kabul edildi. Bu heyet altmış gün içerisinde çalışmalarına ilişkin rapor sunacak. Aslında ABD'nin bunu da beklemeden Saddam yönetimini zorlama yaklaşımı vardı, fakat destek bulamadı. Bu nedenle alınan karara razı olmuş görünüyor. Diğer ülkelerin de zorlamalarıyla Güvenlik Konseyi'nde herkesin kabullendiği ortak bir tutum geliyor. ABD, karşıt güçlerin muhalif olma konularını aşmaya çalışıyor. Çünkü Irak'a müdahale, kendisi açısından da belli tehlikeler içeriyor. Karşıtlarını daha baştan etkisizleştirmezse, gireceği bir çatışma durumundan çok daha fazla zarar etmiş olarak çıkabilir. Sadece silah gücü, kendisini başarılı çıkartmaya yetmeyebilir. O nedenle ABD, daha baştan muhtemel karşıtlarını etkisiz hale getirmeye ciddiye alıyor. Bu yaklaşımlar ne salt bir zayıflık olayı veya diğerlerinin güçlülüğü, ne de ABD'nin politika değişikliğidir; sadece ABD'nin başarılı olma isteminin yol açtığı bir sonuçtur.

Böylece daha önce kasım ayının başındaki seçimlere odaklanan siyasi gelişme süreci giderek kış mevsiminin sonuna veya bahar aylarının başına endeksleniyor. Seçimlerin ardından çok etkili ve hızlı değişiklikler yaratacak siyasi ve askeri olayların gündeme gelebileceği hesaplanıyordu. Bu bir olasılıktı. Seçimlerle ortaya çıkan sonuç ve genel gelişme durumu, ocak ayının sonuna ve şubat ayına göre odaklaşan bir siyasi sürecin oluştuğunu gösteriyor. ABD'nin yaklaşımları buna kaydı. Irak yönetimi de bazı taktikler geliştirerek müdahale sürecini uzatmaya, böylelikle müdahaleyi boşa çıkartmaya çalışıyor. Aslında bu müdahale süreçleri parça parça ertelenerek günümüze kadar geldi. Kasım ayında yaşananlarla

birlikte ortaya çıkan gerçek, bunun yeniden iki-üç aylık bir zaman dilimine ertelenmesi yönündedir. Bu konuda netlik, ocak ayında ortaya çıkacak. ABD, gerekli hazırlık düzeyini tutturabildiği taktirde, şubat ayında bölgede yapmak istediği değişimleri gerçekleştirmek için daha etkili bir siyasi ve askeri müdahale sürecine girecektir. Eğer bunun önünde engeller oluşturulursa, siyasi gelişme durumu yine değişiklikler arz edecektir.

Mevcut gelişmelerle ABD, Irak ve Ortadoğu'ya müdahale açısından güçlenmiştir. Geçmiş süreçte çok daha fazla karşıt olan güçlerin bazılarını nötralize ederken, bazılarını engel olmaktan çıkarmış, bazılarıyla ise hala mücadele ediyor. Bush yönetimi, yapılan senato seçiminden başarıyla çıktı. Mevcut durumda, istediği siyasi ve askeri kararları alma ve uygulama gücü artmıştır. İçteki engeller ortadan kalkmıştır. Kuşkusuz hala karşıt güçler var, ama bunlar yönetimin karar alma düzeyini engelleyecek durumda değildir. Bush yönetimi çoğunluğu sağladı. Bu, ABD için önemlidir.

3 Kasım'da sandıktan Amerikancılar çıktı

Türkiye'de yapılan 3 Kasım seçimleri de ABD açısından zayıflatıcı değil, güçlendirici sonuçlar verdi. Türkiye'deki seçimleri Amerikancıların kazandığını belirtmek hatalı olmaz. AKP ve CHP'nin oluşturduğu meclis, ABD'nin Türkiye'yi kendi politikalarına ortak etmesi için en uygun meclislerden biridir. Bu meclis cumhuriyetin en Amerikancı gücü olarak nitelenebilir. Aslında seçimler, biraz da ABD operasyonuydu. AKP ile CHP, daha önceden seçimleri kazanmak üzere ABD tarafından hazırlanmış, dolayısıyla iç ve dış sermaye çevrelerinin çıkarlarını ifade ediyorlar.

Rolünü oynamış, artık ABD'ye hizmet edemez hale gelmiş, dolayısıyla çekilmesi gereken DSP, bunu bizzat yapmayınca DSP'yi tüketen bir operasyon geliştirildi. 2001 yılının şubat ayından itibaren başlayan ekonomik krizin kesinlikle böyle siyasi bir yanı vardı. Kemal Derviş de siyasi operasyonu böyle bir krize dayalı olarak yürütme gücü oldu. Türkiye sosyal demokrasisinin Ecevit kanadını adım adım kullandı, sonunda onu eriterek sifıra götürdü ve DSP'yi

bitirdi. Sosyal demokrasi geride kalan kanadının içine girerek onu da ele geçirdi. Seçim öncesinde "Kemal Derviş mi CHP'ye katıldı, CHP mi Kemal Derviş'e katıldı" biçiminde tartışmalar oldu. Tabii CHP'nin Kemal Derviş'e katıldığı daha doğrudur. Bayram Meral'in durumunu da benzer şekilde değerlendirmek gerekir. Türk-İş Başkanı olmak kolay bir iş değildir. Bayram Meral, Türkiye'nin Amerikancı kliğinin önde gelen kişilerinden biridir. Deniz Baykal yönetimi, CHP açısından zayıf bir yönetimdi. ABD, bu kişiler eliyle zayıf olan CHP yönetimini ele geçirdi. Sonuçta CHP'ye yapılan operasyon etkili oldu. AKP açısından da benzer bir durum söz konusudur. Zaten bu oluşumun bir parti olup olmadığı bile belli değil, bir blok gibidir. AKP'nin kuruluşu, biraz ANAP'ın kuruluşuna benziyor. Turgut Özal, "dört eğilimi birleştirdik" diyordu. AKP de birçok eğilimi kendi içinde birleştiren, tükenmiş siyasi yapıya karşı oluşan tepkiyi değerlendiren, bir de yaşama imkanı arayan çeşitli çevrelere bu imkanı veren bir güç oluyor. Tayyip Erdoğan ve arkadaşları mevcut durumu iyi değerlendirdiler. Fazilet Partisi, aslında böyle bir gelişme yaratılmak üzere kapatılmıştı. Dikkat edilirse, ekonomik kriz temelinde hükümet partilerinin çökertilmesinin ardından, muhalefet gücü olması nedeniyle böyle bir çökertmeden siyasi güç sağlayacak Fazilet Partisi'nin kapatılması ve bölünmesi bir operasyon biçiminde gelişmiştir. Bir parti bölündü, içinden çıkan bir parçası yaklaşık on dört ay içerisinde bütün partileri aşarak onları içinde toplayan bir güce ulaştı. Çok güçlü bir yönlendirme olmadan bunun gerçekleşmesi mümkün değildir. Bu, yalnızca bazı kişilerin gücüyle gerçekleşecek bir durum değildir. ANAP, DYP, MHP ve daha birçok çevreden çeşitli güçler birleştiler ve AKP bir blok oldu. Aslında iç ve dış çevreleri, bu dönem açısından kendi çıkarlarını sağlama alma ve kendilerine gelecek yaratma gücü olarak AKP'yi seçtiler. Bu da bir Amerikan yanlılığıdır.

Bu nedenlerden ötürü 3 Kasım seçimlerinde ortaya çıkan sonuç, ABD'nin isteklerine karşı çıkmayacak bir meclisin oluşmasıdır. ABD'nin hazırlayıp ortaya çıkardığı bir güç olarak zaten ABD'ye karşı koyacak bir durumu yoktur. Bu bakımdan Ortadoğu'ya müdahale açısından ABD'nin önündeki Türkiye engeli biraz daha aşılmış, Türkiye güçlü bir biçimde ABD tarafına çekilmiştir."

Türkiye engeli biraz daha aşılmış, Türkiye güçlü bir biçimde ABD tarafına çekilmiştir. Türkiye'ye yapılan bir müdahale söz konusudur. Önderlik "Irak'a mı, yoksa Türkiye'ye mi müdahale oluyor" tartışmasını gündeme getirmişti. Gördük ki, esas müdahale öncelikle Türkiye'ye oldu. 3 Kasım seçimleri, bir yönüyle bu dış müdahaleyi ifade etti. Irak üzerinde geliştirilen müdahalenin sadece Irak'a değil, tüm Ortadoğu'ya bağlı olduğunu belirtiyorduk. Bundan önce Türkiye ile bir mücadelenin varolduğu ortaya çıktı. Ortadoğu açısından Irak değil, Türkiye birinci sırada yer aldı. Filistin-İsrail çatışması bir emniyet sübabı gibi kullanıldı. Şiddeti tirmandırmak gerekirse bir anda her taraf kan gölüne çevriliyor, bu sonucu yaratacak akıl almaz eylem biçimleri geliştiriliyor. Bir anda kendi kendine soğuyor, çatışmalar duruyor. Elbette gerginlik sürekli var, ama şiddet bir anda en alt sınıra çekiliyor veya ölçsüz saldırı durumları ortaya çıkabiliyor.

Filistin-İsrail çatışması, bölgede bazı güçleri tehdit etmek veya dengelemek gerektiğinde kullanılıyor, ama esas olan, Türkiye üzerindeki mücadeleydi ve bunda ABD etkili olurken Avrupa geri plana düştü. Seçim sonucunda Avrupalılar değil, Amerikancılar kazandı. Sol demokratik, devrimci-sosyalist güçler ise sınırlı bir varlık gösterdiler. Siyasi süreci belirleme bakımından oluşan boşluğu güçlü biçimde değerlendirecek düzeyde bir çıkış yapamadılar. DEHAP bloğu belli bir gelişme kaydetmiş olsa da yeni bir başlangıç dönemi yaşayan Türkiye'de bu başlangıcı yönlendirecek bir çıkış yapamadı. Bu bakımdan oluşan yeni meclis ABD'nin bölgeye müdahalesine gereken desteği verecek. Birinci olarak, ABD politikalarına karşı çıkmayacak ve onun içinde yer alarak bu desteği sunacak. İkinci olarak ise bölgedeki ABD karşıtlığını etkisizleştirerek destek verecek. AKP bu iki özelliği de yerine getirecek yapıda bir partidir. Hem güç katacak hem de karşıtlıkları törpüleyebilecek. Örneğin İran ile iyi ilişkiler kuracak, onun ABD politikalarına karşı çıkması önünde engel olacak. Yine Ürdün, Suudi Arabistan, Arap Emirlikleri, Suriye ve Libya ile -geçmişte Özal'ın yaptığı gibi- iyi ilişkiler kurarak Araplardaki Amerikan karşıtlığını nötralize etmeye çalışacak.

ABD'nin Irak müdahalesine karşı bu alanlarda oluşan tepki düzeyini en alt sınıra çekecek. Bunu yapacak gücü olduğu gibi, böyle bir karakteri de var. ABD, AKP hükümetine böyle bir görev verecek.

Türkiye'de başlayan değişiklik Irak'a sıçrayacak

ABD çalışmalarının, Rusya açısından da ulaştığı belli bir düzey var. Örneğin Çeçenistan olaylarının düşündürülen bazı boyutları var. Kesin bir tespit yapmak zor, ama bunun bir oyun olduğu görülüyor. '90'da Saddam'ın Kuveyt'i işgale teşvik edilmesine benzer bir durum yaşandı. Önce Çeçenler eyleme, ardından Ruslar baskına teşvik edildiler. Böylece Rusya, bu olayla birlikte ABD'nin Ortadoğu'da başurabileceği bir silahlı şiddete karşı çıkamayacak hale geldi. Çünkü kendisi aşırı bir silah kullanımına itildi. ABD politikalarını tümüyle kabul etmedi, ama ABD'nin Irak'a müdahalesine eskisi kadar karşı çıkan bir konum da sergilemiyor. Sessiz kalmaktan da öteye, neredeyse ABD'nin yaptıklarına onay verecek duruma geliyor. Bu olay, Rusya'yı daha çok bu duruma getirdi. Uluslararası hukuk açısından suçlu duruma düşürülen bir devletin, başka bir alanda geliştirilecek bir uluslararası hukuku çiğneme durumuna aktif karşı çıkması mümkün olmaz. Yani bu olay Rusya'yı nötralize etme amacıyla planlanmışa benziyor. Ayrıntılar fazla bilinmiyor, ama ortaya çıkan sonuç Rusya'nın olası bir Irak askeri müdahalesine karşı çıkamayacak duruma getirilmesi, onun elindeki silahların alınmasını ifade ediyor.

ABD, Avrupa üzerindeki çalışmalarını da sürdürüyor. Örneğin Türkiye'yi birliğe sokmaya çalışıyor. CHP'yi sözde muhalefet gücü yaptılar. CHP'nin rolü Türkiye'yi AB'ye sokmak olacak. Türkiye'de öyle bir meclis oluşturuldu ki; iki partiden birine hükümet kurularak Ortadoğu'nun İslam alemini yönlendirecekler, diğerine de muhalefet rolü verip Türkiye'nin AB'ye girişini yürütme görevini verecekler. Böylece Türkiye sermayesi ve ABD adına AB'ye karşı bir mücadele yürütecekler. ABD'nin Avrupa'ya yönelik operasyonlarında mevcut Türkiye muhalefeti olarak CHP yapısı kullanılacak. Bunun için Avrupa Türkiye'nin bu biçimde birliğe girmesine karşı çıkıyor. Bu giriş, bir ABD operasyonunu ifade ediyor. ABD, Türkiye'yi AB'ye sokarak bir yandan Türkiye'nin yükünü oraya yüklerken, diğer yandan onu kendi politikaları doğrultusunda Ortadoğu ve Kafkasya'da kullanmayı öngörüyor. Böylece yük AB'ye, çıkar ise ABD'ye ait olacak. AB, bundan rahatsızdır. Almanya, Fransa ve diğer ülkelerin rahatsızlıkları buradan ileri geliyor. İngiltere'nin yanı sıra Amerikancı çizgide bir Türkiye de AB'ye katılırsa, birlik üzerinde ABD hakimiyeti gelişir. Türkiye, ABD tarafından Avrupa için de denetleme güçlerinden biri olarak kullanılmak isteniyor. ABD tarafından Ortadoğu, Orta Asya ve Kafkasya'ya yönelik bir güç olarak kullanılmaya çalışılmasına benzer bir şekilde fakat biraz daha geri bir ölçekte AB'ye karşı da kullanılmaya çalışılıyor. Bununla Avrupa etkisizleştirilmek isteniyor. Almanya ve Fransa zorlandı, bunların üzerine gidildi. Sonuçta Güvenlik Konseyi silah denetçilerinin Irak'a giderek altmış gün içinde rapor hazırlaması kararı aldı. ABD buna razı olarak Avrupa'nın itirazını gidermeyi öngörüyor. Bu süreç olduğunda, bu tür bir itiraz ortadan kalkmış olacak. Silah denetçileri ne rapor hazırlarlarsa hazırlansınlar,

“Siyasi mücadele, askeri çatışma ve bu temelde siyasi yapının Irak’tan başlayarak değişmesinin artık tümüyle gündeme girdiği bir süreçteyiz. Siyasi alt üst oluşların arefesindeyiz. Artık olağan süreç tümüyle bitmiştir. Cumhuriyet Türkiye’si’nin elli yıllık siyasi yapısının silinip süpürülmesi gibi, Türkiye’den başlamak üzere Ortadoğu’nun bütün alanlarında elli yılda oluşan siyasi yapı süpürülecek.”

ABD kabul etmeyecektir. Yaşanan, ABD’nin Avrupa karşıtlığını nötralize etmesi olacak. Eğer gerçekten yeni ve daha etkili itiraz durumları gündeme gelmezse, Avrupa da etkisizleşmiş olacak. Dolayısıyla ABD’nin Irak müdahalesi için koşullar uygun hale gelecek. Bu da daha ileri düzeyde bir müdahaleyi gündeme getirecek. Ocak ayının sonu ile şubat ayının başına endekslenen siyasi gündemin gidişatı böyledir.

ABD, Irak’a müdahaleye geçen yaz döneminde olduğundan daha yakındır. Müdahale etme gücünü arttırdı. Son gelişmeler, bunu ortaya çıkardı. ABD, bu durumu değerlendirecek. Bush yönetimi, Saddam Hüseyin yönetimiyle birlikte yaşamak istemiyor. Bu kararlılıkta olduğuna çok açık ilan etmiş durumda. Aslında ortada bir silah sorunu değil, yönetim sorunu var. Bush yönetimi, “Irak’ta kitlesel imha silahları var” derken, aslında Saddam yönetiminin varlığını ifade ediyor. Gerçekte bir silah sorunu yoktur, olsa bile onun ciddiyeti yoktur. Bu anlamda ABD “Irak’ı kitle imha silahlarından kesinlikle arındıracağız” derken, “Saddam Hüseyin yönetimini kesinlikle düşüreceğiz” demek istiyor. Herkes bunu böyle anlıyor. Bu anlamda ABD, Irak’ta yönetim değişimi için müdahalede kararlı görünüyor. Eğer bu gerçekleşse, buna en çok yaklaştığı süreç, önümüzdeki süreçtir. Bütün siyasi olaylar, bu yöndedir.

ABD’nin Saddam yönetimini düşürmek istediği bir gerçektir, ama bu, mutlaka silahla düşürmek istediği anlamına gelmiyor. Bu konuda farklı yöntemler kullanmaya açık. Örneğin bir darbeyle düşürülebilir, bunu rahatlıkla yapar. Siyasi baskıyla gerçekleştirilebilir, onu da tercih eder. Hem darbe yapma yönünde hem de siyasi baskı yönünde bir yığın uygulamayı zaten sürdürüyor. ABD, mevcut durumda çok yönlü müdahale içindedir. Ekonomik ambargoyu yıllardır sürdürüyor. Son bir yıl içerisinde siyasi baskı ve denetimi artırma yönündeki ABD müdahalesi, fazlasıyla gelişmiş durumda. Bunu daha da ilerletiyor. Bu biçimde sonuç alabilse, ona razı olur. Örneğin Yugoslavya’da Miloseviç’in düşürülmesi gibi, yine bazı Afrika ve Latin Amerika ülkelerinde yaptığı gibi olursa, ona razı olur. Eğer bu olmaz, kış sürecinde bu yönlü sonuç alamazsa, askeri müdahale gündeme gelir.

Siyasi alt üst oluşun arefesindeyiz

Sunu tespit etmek gerekli: Irak yönetimini düşürmek için baskılar giderek artacak. Önce siyasi ve istihbaratsal saldırılar olacak, o olmasa askeri baskı gündeme gelecek. ABD, bir strateji doğrultusunda vuruş yapacak. Bunun hazırlıklarını hem askeri hem de istihbaratsal yönden geliştiriyor. Bir yandan Rusya ve Avrupa’yı etkisizleştirme, Türkiye’yi kazanma ve onun eliyle Arapları ve İran’ı etkisiz hale getirme yönünde çabalarını sürdürürken, diğer yandan askeri ve istihbaratsal hazırlıklarını sürdürüyor. CIA Başkanı Türkiye’ye gelerek Türkiye üzerinden Güneyli insanları götürüp eğitmek için pazarlık yaptı. Geçmişte de bunu yapmışlardı. Askeri eğitim vermek üzere Güney Kürdistan’dan yeni güçler taşımak, bunu da Türkiye üzerinden yapmak istiyorlar. Talabani, böyle bir aktarım için görüşmeler yaptı. Yine Körfez’de bir askeri hareketlilik var, Türkiye’deki askeri hareketlilik İncirlik Üssü’nden takip edilebiliyor. Yani ABD askeri müdahale için çabalarını artırıyor. Üstelik bunu açık açık yapıyor.

Gelişmeler, sadece ABD’nin belirtilen güçlerin bir kısmını etkisizleştirme, bir kısmını da kazanması yönünde değildir. Bununla birlikte politik olarak da Irak üzerinde bir anlayış birliğine gitme yönünde gelişmeler oluyor. ABD’nin Rusya ve Avrupa ile bu yönlü bir çalışması da var. Yine İsrail üzerinde

benzer bir operasyonu var. Güney’deki Kürtleri buna göre ayarlamaya çalışıyor. Şöyle bir noktaya gelindiği görülüyor: Irak yönetimi ister siyasi baskılarla, ister askeri yöntemlerle düşürsün; sonuçta ABD Irak’ın birliğini koruyan, ama kendi içinde bölgeler oluşturarak onlara belli bir inisiyatif veren, bu arada kendisine işbirliklik yapan bir yönetime sahip bir Irak yaratmak istiyor. Türkiye, İsrail ve ABD politikaları bu eksende birleştirilmeye çalışılıyor. Türkiye, buna tümüyle kazanıldı. KDP ve YNK böyle bir çizgiye çekiliyor. Zaten onların itiraz güçleri de yok.

İsrail, törpüleniyor ve bu noktaya çekilmek isteniyor. Seçimlerle Türkiye’nin bu noktaya getirilmesi gibi, İsrail’de de bu temelde bir erken seçim kararı alındı. Şaron hükümetinin, yani Irak’ı parçalamak üzere Filistin halkına ve Araplara karşı şiddeti tırmandıran yönetimin rolü tamamlandı. Onun yerine ABD politikalarıyla uyumlu bir İsrail yönetimine ihtiyaç var. Muhtemelen yeni seçimle İsrail’de öyle bir yönetimi iş başına getirecekler. Şaron da denetim altında tutuluyor. Netanyahu ve benzer güçler açıkça Şaron’u geriletken çıkışlar yaptılar. ABD bunu yaptırdı, fakat yine de mevcut duruma razı değil. İsrail’de de kendi politikalarını kabullenen bir yönetimi iş başına getirme çalışmalarını sürdürüyor. Irak’ı bölme ve parçalama politikasından vazgeçen bir İsrail hükümetini yaratmak öngörülüyor. Böylece Irak üzerinde bu güçlerin politik birliği yaratılacak; ABD, İsrail, Türkiye ve Güney’deki Kürt işbirlikçiliği, ortak bir politikada birleştirilecekler. Bu konuda önemli adımlar atıldı. Böylece birleşik Irak korunarak iç bölgeler oluşturulacak. Şii Bölgesi, Arap Bölgesi, Kürt Bölgesi ve Türkmen Bölgesi kurulacak. Bunlara biraz inisiyatif verilecek. Türkiye, kendisine Musul-Kerkük petrollerinden biraz ekonomik çıkar verilecek, Türkmenlerin rolünü arttırılarak düzenleme onlara da yer verilecek, yine Kürtlerin Türkiye’nin denetimi altında tutulması kaydıyla ABD’nin yeni Irak şekillendirmesine razı olmuş durumda. KDP ile YNK de böyle bir vesayet altında çok güdükleşmiş ve daraltılmış otonom yaşamlarını sürdürecektir. Onlar buna zaten razılar, kendilerine biraz güvence verilecek. Böylece bütün bu güçler ortak bir Irak yapılanmasında ittifak haline getirilerek yeni bir Irak şekillendirilecek. ABD’nin öngördüğü, Türkiye’ye ve Kürtlere kabul ettirdiği, İsrail’de de çekmek istediği nokta budur. Rusya ve AB de buna razı olmak zorunda kalacaklar. Müdahale sürecinde çok karşıt konumda olmaz, müdahaleyi boşa çıkartıcı karşı duruşlar göstermezlerse, sonuçta ortaya çıkacak Irak’a razı olacaklar. Bu, ABD planıdır. Bunu bu biçimde somutlaştırmak yerindedir.

Siyasi mücadele, askeri çatışma ve bu temelde siyasi yapının Irak’tan başlayarak değişmesinin artık tümüyle gündeme girdiği bir süreçteyiz. Siyasi alt üst oluşların arefesindeyiz. Artık olağan süreç tümüyle bitmiştir. Cumhuriyet Türkiye’si’nin elli yıllık siyasi yapısının silinip süpürülmesi gibi, Türkiye’den başlamak üzere Ortadoğu’nun bütün alanlarında elli yılda oluşan siyasi yapı süpürülecek. Irak ve Suriye yönetimleri, yine Ortadoğu’daki sistem bu süreçte oluştu. Bunlar, Türkiye’deki gelişmelerle bağlantılıdır. Değişiklik Irak’ta değil, Türkiye’de başladı. Türkiye’de aşılma yirmi yıllık savaş sonucunda yapılan seçimle oldu. Irak’ta ise savaş yol açabilir, hatta bir bölge savaşı ortaya çıkabilir. Filistin’de, çatışmalar halinde sürüyor. Demek ki, 3 Kasım seçimleriyle Türkiye’de ortaya çıkan yepyeni durumun başta Irak olmak üzere hızla tüm bölgeye yayılacağını düşünmek gerekir. Türkiye, bölgenin böyle bir değişimi yaşamaması için hazır hale getirildi. Türkiye’den başlayan değişiklik, daha şiddetli ve köklü olarak Irak’a sıçrayacaktır. İçinde bulunduğumuz aylar Irak’ta böyle köklü siyasi alt üst oluşların yaşanacağı aylar olacak ve bu, bütün bölgeyi etkileyecek.

Yeni bir bölge şekillenmesi, yeni bir bölge yapısının oluşum süreci, böyle geliyor.

Seçimler cumhuriyetin üçüncü dönemini başlattı

3Kasım seçimleriyle Türkiye’de neler olduğunu doğru tespit etme gereği ortaya çıkıyor. 3 Kasım seçimleri, sıradan bir seçim değildi. Gerçekleşmeden önce de bu seçimlerin cumhuriyet tarihinin son elli yılda yaptığı seçimler gibi olağan bir seçim olmayacağı çeşitli çevreler tarafından değerlendiriliyordu. Bu, gerçekleşti. 3 Kasım seçimleri ile ortaya çıkan sonuç şudur: Türkiye, değişim ve yeniden yapılanma sürecine girmiştir. Ecevit hükümeti bunu inkar ediyor, Bahçeli “Türkiye’yi değiştirmeyeceğiz” diyor, ama seçimler bunları söyleyenleri süpürüp attı, değişim ve yeniden yapılanmanın Türkiye için önlenemez bir gerçek olduğunu ortaya çıkardı. Aslında değişimi başlatan, seçimler değildir. Değişim ve yeniden yapılanma zaten başlatılmıştı; içten ve dıştan Türkiye siyasetine dayatılıyordu, ama Türkiye’nin hakim siyaseti bunu reddediyor, bir statüko oluşturmuş, onu korumaya çalışıyordu. Son elli yılda oluşan bu statüko alt üst oldu.

Seçimler öncesinde sıkça değişimle statükoculuk arasında bir mücadele olduğu belirlenmesini yapıyorduk. Son birkaç yılda bu değerlendirmeyi çok fazla geliştirdik. Değişimin de iki yönü olduğunu söylüyorduk: Bir, halkların özgür, demokratik, kardeşçe gelişimini ve birliğini öngören değişim; iki, ABD çıkarlarını öngören değişim. Birinci Dünya Savaşıyla ortaya çıkartılan bölge yapısı, ABD için geliştirici değildi. Yeni süreçte ekonomik, siyasi ve askeri olarak ABD çıkarlarını korumuyordu. İsrail-Filistin çatışması İsrail’in güvenliğini sağlıyordu, petrol denetimi azdı. Dolayısıyla ABD mevcut çatışmadan dolayı hem Yahudi hem de Arap sermayesini birlikte daha iyi kullanma gücünden uzak kalıyordu. Mevcut durumda ABD, bu çatışmayı ortadan kaldırarak her iki büyük sermayeyi de kullanmak istiyor. Bunun için değişiklik yaratmaya çalışıyor. Bu, çok açık ve anlaşılır bir durumdur. Ekonomik, siyasi ve stratejik olarak kendisine daha çok hizmet eden, daha fazla dayanabileceği bir Ortadoğu yaratmak istiyor. Bu da mevcut siyasi yapıda bazı değişiklikleri öngörüyor. Bu da bir değişim çizgisidir.

Bölgede statükoculuğu koruyan birinci güç Türkiye idi. Türkiye’deki statükoculuk ile Ortadoğu’daki statükoculuk birbirine bağlı, birlikte ayakta kalan iki olguydu. 3 Kasım seçimleri, Türkiye’deki statükoyu aşdı. Son otuz yıllık mücadeleyle ciddi biçimde parçalanmış, geriletmiş, ama tümünden süpürülüp atılamamış olan statüko, 3 Kasım seçimleriyle aşıldı. Seçimler, aslında parçalanıp aşılma, ama bazı etkenlere dayanarak iş başında olan, siyasi hakimiyeti elinde tutan güçleri kaldırıp attı, böylece Türkiye gerçeğini açığa çıkardı. Türkiye, bir değişim ve yeniden yapılanma sürecindedir. Bu bir gerçektir. Bunun önünde engel olan, çok eğreti bir biçimde eski statükoyu korumaya çalışan güçler seçimle aşılarak atıldılar. Böylece değişimin önü ardına kadar açılmış oldu. Artık Türkiye’de değişim ve yeniden yapılanmanın önünde engel olacak örgütlü bir güç yoktur. Tabii farklı değişim anlayışlarında olan güç odakları var. Henüz değişim çizgisine gelmemiş bürokratik bir yapı da var. Ama bunlara güç veren, siyaset kurumu ve onun statükocu gerçeğiydi.

Siyaset kurumunun statükocu yapısı aşıldıktan sonra bürokraside, adliyede veya ortada statükoculuğu öngören anlayışları aşmak zor olmayacaktır. Bu bakımdan Türkiye’nin köklü bir değişim sürecine girdiği, bunun önündeki engellerin ortadan kalktığı, bir gerçektir. Bunun altını çizmek lazım.

Bu, Türkiye açısından cumhuriyetin üçüncü dönemi olarak tanımlanabilir. Önderlik, Demokratik Uyarlık Manifestosu’nda bu süreci özetledi. Cumhuriyetin Osmanlı’dan sonra gelen sürecinin üçüncü dönemidir. Değişimi bu denli köklü görmek gerekli. Cumhuriyetin birinci dönemi kuruluş dönemiydi, buna tek liderli otoriter bir yönetim yapısı yön verdi. Mustafa Kemal Atatürk ve İsmet İnönü yönetimleri ortaya çıktı ve bu süreç yeni bir devlet kuruluşunu, Osmanlı monarşisinden cumhuriyete geçişi ifade etti. Cumhuriyet yapısında ikinci dönem, ‘50’lerle gelişen dönemdir. Türkiye’de cumhuriyetin kuruluşu iç gelişmelerle olduğu gibi, İkinci Dünya Savaşı’nın sonuçlarıyla da bağlantılıdır. İkinci Dünya Savaşı’nda demokratik ittifakın faşizme karşı kazandığı zaferin dünya üzerindeki etkili rüzgarı, Türkiye’de de bu yönlü bir değişime yol açtı. İçteki gelişmelerle dıştaki bu durum birleşince, Türkiye ‘50’den itibaren ekonomik ve siyasi bakımdan yeni bir sürece girdi. Ekonomik büyüme, Türk kapitalizminin gelişimi ve dışa açılarak uluslararası kapitalizmle birleşmesi, siyasi açıdan da çok partili bir siyasi dönemin başlamasına yol açtı. Aslında buna cumhuriyetin gelişme ve büyüme dönemi denebilir. Bu döneme oligarşik yapı damgasını vurdu ve oligarşik yönetim süreci yönlendirdi. Kısmen demokratik görüntü verildi. Örneğin seçimler oldu, çok parti ortaya çıktı, fakat dönem dönem askeri müdahaleler de gelişti. Seçimle demokratik görüntü verilmiş olsa da işin özü, değişik güç odaklarının ve çıkar çevrelerinin hakimiyetinin sağlanmasıydı. Mali sermaye gelişti, ticaret ve sanayi burjuvazisi ile tarım ittifakından bir oligarşi oluştu. Güç odaklarının ittifakı, siyasi yapısını mevcut sistemde buldu. Ordu vesayeti altında, temelde ordu partisinin yönettiği, ama pratikte meclis, siyasi partiler ve hükümet kurumlarının icra ettiği bir yapı oluştu. Bu sistem biraz zorlandığında, ordu darbelerle müdahale etti. Böylece sistemin aşılmasını engelleyecek bir yapı oluşturuldu.

Oligarşiyi parçalayan demokrasi güçlerinin mücadelesidir

Buna karşı bir demokrasi mücadelesi de vardı. ‘50’lerden itibaren yapılan çıkışın bir yanı demokrasi adına işe başlayıp sonuçta oligarşik yapıyı ortaya çıkaran gerçeklik olurken, diğer yanı halkların çıkarlarını savunan demokratik mücadele oldu. Bu durum, ‘50’lerin sonunda bir mücadeleye yol açtı. ‘60’ların ortasında daha da büyüyen, kitleselleşerek meclise taşınan bu mücadele ‘70’lerin başında silahlı şiddetle gündeme getirdi; ‘80’lerin başında ise Kürdistan’da daha çok örgütlenmiş ve planlanmış bir savaş düzeyine geldi. Savaş ‘90’ların sonuna kadar devam etti. Oligarşik yapı aslında tam hakim olmadı, karşısında her zaman bir demokrasi mücadelesini buldu. Bu mücadele ideolojik-siyasi alandan kültürel alana kadar bütün alanlarda verildi; kitle mücadelesi olarak, yine demokratik eylemlilik olarak geliştirildi. Bir de silahlı mücadele olarak verildi. Hem de çok şiddetli ve uzun süreli bir silahlı mücadeleye yol açtı. Esas itibarıyla oligarşi, böyle çok yönlü yöntemler kullanan demokrasi mücadelesi tarafından darbelendi, egemenliği zayıflatıldı.

Zaman zaman gelişen faşist eğilimler, yine Kürdistan’daki devrimci demokratik silahlı direnişi bastırmak için ölçüsüzce geliş-

tilen özel savaş aygıtı oligarşiyi ayakta tuttu, bir silahlı devrimle yıkılmasını engelledi, ama gelecek vaat eden güçlü bir sistem olarak oluşmasını sağlayamadı. Parçalanma ve dağılma, böyle bir mücadeleyle ortaya çıktı. Uluslararası komplo aslında böyle bir gerçekliği yansıtır; Türkiye’deki oligarşinin tükenişini, özel savaş yöntemiyle bile ayakta kalma gücünün olmadığını gösteriyordu. O nedenle Türkiye’deki çıkar çevreleri uluslararası gericiğe bu düzeyde teslim oldular. Türkiye’nin değerlerini bu güçlere daha çok sattılar. Eğer güçlü olsalar ve kalıcı bir sistem oluştursalardı kendilerini böyle bir komploya bağlamaz, geleceğini kendi güçleriyle çizerlerdi. Bu anlamda uluslararası komploya teslim olmak Türkiye egemen yapısı için bir güçlülük değil, zayıflık göstergesidir.

Bu noktada çok yönlü gelişen devrimci silahlı şiddetle iyice parçalanmış olan siyasi sistemi tümünden değiştirebilmek ve yeniden yapılandırmak için yeni bir mücadele yöntemi gerekti. Türkiye siyasi yapısı kendini uluslararası gericiğe bu biçimde teslim edince, sistemi 20. yüzyılda olduğu gibi silahlı devrimle yıkmak imkansız hale geldi. Böyle bir noktada demokrasi mücadelesini yürüten güçler, bu somut durumu değerlendirecek ona uygun bir mücadele stratejisi belirlediler. Parti Önderliğimizin yeni bir stratejik çizgi geliştirmesi, tamamen bu objektif duruma bağlantılı olarak gündeme geldi. Bu, Türkiye ve Ortadoğu açısından yeni bir dönemi ifade ediyordu; silahlı direnişle parçalanmış oligarşik siyasi yapıyı silahla tümünden yok etmenin mümkün olmadığı, uluslararası gericiğe teslim olarak adeta bir direnç külçesi haline geldiği bir ortamda onu çözecek, bu parçalanmayı bir aşılma ve yok oluşturma götürecek yeni mücadele yöntemlerini ortaya çıkartmayı ifade ediyordu. Bu yeryerde, hatta biraz geç kalmış bir müdahaledi. Çok ciddi bir kastlaşma ve kemikleşme oluşmuştu. Mesela Türkiye, savaşı yürütürebiliyordu. Her şeyini bu savaşa pazarlıyordu, ama savaşı yürütecek bir mekanizma da oluşmuştu. Türkiye açısından özel savaş yürütme bir refleks haline gelmişti.

Savaş dışındaki yöntemleri gündeme getirmek, kendini bir savaş makinesi haline getirmiş siyasi yapıyı zorladı. Geçen dönem hükümeti, böyle bir ara durumun hükümeti oldu; demokratik mücadeleyi yürüten güçlerin strateji değiştirerek değişim ve yeniden yapılanmayı gündemleştirdikleri bir ortamda, Türkiye’nin değişim sürecine hazırlanma, kastlaşmış savaş makinesi olmaktan çıkartılma rolünü üstlendi. Koalisyon hükümeti bunu yaptı. Kendisi anlamasa da, yine çok istemesine de böyle kararlar aldı. Örneğin önce idamı durdurma, daha sonra kaldırma kararı aldılar. Anadilde eğitim ve yayın hakkı tanıyan 3 Ağustos kararlarını çıkardılar. Bütün bunların altında milliyetçi sol olarak DSP ve milliyetçi sağ olarak MHP’nin imzaları var. Bu kararları aldılar, ama uygulamaya koymadılar, çünkü bunların gereğine inanmadılar. Özellikle içte demokrasi mücadelesi ve dışta siyasi ortamın zorlaması, o güçleri böyle kararlar almaya götürdü. Onun için kararları uygulama yönünde herhangi bir adım atmadılar; bir hile veya geçişime olarak kullanılmak istediler. Statükolarını sürdüreceklerini umut ettiler. Sonuç, kendilerinin bitişi oldu. O yöntemlerle demokratik gelişmeleri ve Türkiye’nin değişim gerçeğini durdurmak isterken, kendi bitişlerini de hazırladılar. MHP ve DSP böyle eridi.

SHP, DYP ve ANAP, özel savaş döneminin siyasi hükümetlerini oluşturdu, savaş içerisinde kullanıldılar. MHP’nin biraz özel bir yeri vardı; hem savaş sürecinde kullanıldı hem de savaşın bitirilmesinde kendisine bir rol oynatıldı. Savaşta kullanılmayan güç olarak geriyeye DSP kalmıştı. MHP ile birlikte DSP’ye de bu ara dönemi yürütme görevi verildi. Bu güçler aslında ne yaptıklarını, al-

“ABD, Irak’a müdahaleye geçen yaz döneminde olduğundan daha yakındır. Müdahale etme gücünü arttırdı. Son gelişmeler, bunu ortaya çıkardı. ABD, bu durumu değerlendirecek. Bush yönetimi, Saddam Hüseyin yönetimiyle birlikte yaşamak istemiyor. Bu kararlılıkta olduğunu çok açık ilan etmiş durumda. Aslında ortada bir silah sorunu değil, yönetim sorunu var.”

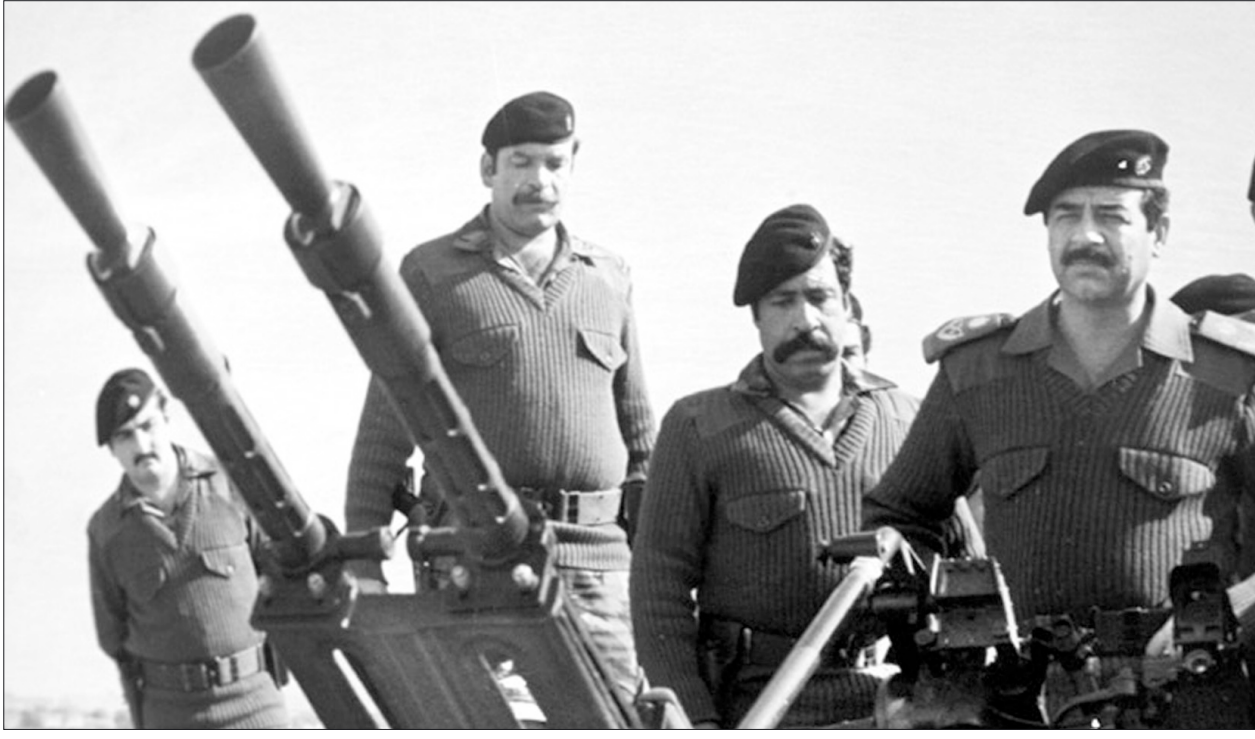

dıkları kararların ne anlama geldiğini bilse-ler, o konuda biraz tutarlı olsalardı 3 Kasım'da bu duruma düşmezlerdi. Tutarlılığın gereği olarak kendilerini yenilemeleri, değişime açık hale getirmeleri gerekirdi. Buna hiç yanaşmadılar. Ecevit gibi elli yılı aşkın bir süre politika yapmış birinin yüzde bire düşmesi, yani sıfırı tüketmesi akıl alır bir durum değildir. Bir lider siyasi gerçeklerden bu kadar kopabilir mi? Partiler oy kaybederler, örneğin yüzde kırk oy alan bir parti yüzde on beş veya yirmiyi düşüyor, ama yüzde bire düşmek anormal bir durumdur. Bu durum, Ecevit'in süreci ne kadar anlamadığını veya hazmetmediğini gösteriyor. Onun ruhu statükocu bir yapıdadır. Geçen üç buçuk yıl içerisinde bu hükümet eliyle alınan kararlar, aslında hükümetin kararları değil, ona aldırılan kararlardı. Bu da Türkiye'de hükümetin göstermelik durumunu ortaya koyuyor. Ecevit, AKP hükümetinin gerçekte hükümet olamayacağını söylerken, aslında kendi gerçeğini ifade ediyor.

Seçimler iç ve dış çıkar çevrelerinin operasyonuydu

Hem 18 Nisan 1999 hem de 3 Kasım 2002 seçimleri, Türkiye'de siyasi yapının çok kontrollü olduğu gerçeğini ortaya çıkarıyor. "Bir seçim yapılıyor, fazlasıyla parti var ve halk gidip oy kullanıyor, herkes tercihini yapıyor, böylece demokrasi gerçekleşiyor" şeklinde düşünülmez. Ortada böyle bir demokrasi yoktur. Rejim, çok kontrollüdür. 18 Nisan seçimleri sekiz ay önce kararlaştırıldı ve bu sekiz aya uluslararası komplo sığdırıldı. Komplo sürecinde Ecevit başbakan yapıldı, daha sonra seçimlere sokularak birinci parti haline getirildi. Ecevit, bütün bunları kendisinin kazandığını sanıyor. Halbuki alakası yoktur. 3 Kasım seçimlerine bakıyoruz: CHP, Fazilet ve AK Parti üzerinde geliştirilen operasyon, yine 2001 Şubatı'ndan itibaren Türkiye'nin ekonomisi ve siyaseti üzerinde geliştirilen operasyon giderek bu sonucu çıkardı. AKP ile CHP biri iktidar, diğeri muhalefet gücü olmak üzere çok önceden hazırlanmışlardı. Televizyonlarda tartışma yaptırıldılar. Yeni iktidar ve muhalefet olarak kamuoyuna sunuldu ve 3 Kasım seçimlerinden tam da sunulduğu gibi, onlar çıktılar.

12 Eylül cuntası iki partili bir meclis yaratmak; MDP'yi hükümet, Halkçı Parti'yi de muhalefet yapmak istemiş, ama başaramamıştı. Üçüncü parti olarak ANAP doğdu ve cuntta bu oluşumu engelleyemedi. Sonuçta '83 seçimlerinde ANAP iktidara geldi. Demek ki mevcut durumda Türkiye siyaseti üzerindeki kontrol, 12 Eylül cuntasının kontrolünden daha fazladır. O zaman ordu yönetimi bizzat ele almış olduğu halde siyaset üzerinde kontrolü bu düzeyde geliştiremedi, istediğini yaptıramadı. Mevcut durumda bu yapılmıştır. AKP hükümet, CHP ise muhalefet için öngörülmüş ve sandıktan bu iki güç çıkartılmıştır. Diğer güçlerin sandıktan çıkarmaması öngörülmüş ve sonuçta hiçbir çıkartılmamıştır. Hükümet bitirildi. DSP'nin ne duruma getirildiği görülüyor. DSP ile YTP'nin toplam oyu yüzde iki buçuk etmişti. MHP, 18 Nisan 1999 seçimlerinde gerçekten gelişme sağladığını sanıyor, halbuki kendisine öyle bir rol bahsedilmişti. Ecevit'in DSP'si gibidir. Mevcut durumda tekrar kendi sınırına çekildi. O da gerçeklerin farkına varamamıştı. Kriz yaratılarak, yukarıda belirtilen operasyonlar geliştirilerek hükümet partileri böyle bir çizgiye çekildi. Başka oyunlar da oynandı. Örneğin Genç Parti yaratılarak oylar bölündü. Bu parti MHP ile DYP'yi meclise sokmama rolü oynadı. Şaşırtıcı bir durum. Gerçekten bu kadar ayarlama olabilir mi? Aslında olmaması gerekiyor, ama olmuştur. Genç Parti diye bir şey olmasaydı hem MHP hem de DYP mecliste olacaktı. Ama öyle ayarlandı ki o güç gerimediği gibi, MHP ve DYP'yi de meclis dışında itti. DSP kanadı tümünden eritilmiş, Kemal Derviş eliyle tüketilmişti. Yine Fazilet bölünmüş, AKP geliştirilerek Saadet düşürülmüştü. Böylece önceden ayarlandığı şekilde bir sonuç ortaya çıkıyor.

Demek ki devletin belli güçleri, yönetimi yürüten asıl güçler Türkiye'nin değişimine karar vermiş, en azından ABD'nin istediği değişime evet demişlerdir. Türkiye'de hakim yapı budur. Türkiye'nin ABD'ye ne denli bağlı olduğu, bu seçimle çok daha net ve gözle görülür bir biçimde ortaya çıktı. Türkiye'de işbirlikçi bir yapı var. Doğu Perinçek gibileri çok bağımsız olduklarını, kendi hakimiyetlerini sürdürdüklerini söyleseler de bu bir uydurmadır. Halkı aldatmak için oluşturulan bir yalan makinesi gibi çalışıyor. Gerçek, Türkiye'nin oldukça güdümlü olduğu ve mevcut uluslararası sistem tarafından yönlendirildiğidir. Bu gerçek, seçimlerle birlikte net ortaya çıktı. Çıkar çevrelerinin '50'den 2000'e kadar geçen elli yılı yürüten siyasi yapıya, onun partilerine, felsefelerine, psikolojilerine, örgüt yapılarına ve liderlerine ihtiyacı kalmadı. İç ve dış çıkar çevreleri, artık onlarla çıkarlarını sürdürmeyeceklerini, yeterince kullanılarak kendi çıkarlarını sağlamada bir engel durumuna geldiklerini gördüler ve onları aştılar.

"Halk bu yönetime tepki gösterdi" deniliyor. Doğru, halk tepki gösterdi, ama tepkiler CHP ile AKP'ye yöneltildi. Örneğin DYP'ye yöneltildi. Tansu Çiller de çok çaba harcadı, birçok çevreye "her şeyinizi yaparım" dedi, ama kimse onu beşenmedi. '94'te herkesin el üstünde tuttuğu Çiller, kimsenin dönüp bakmadığı duruma düştü. Bütün tecrübesi, seçim propagandasında yürüttüğü çalışmalar meclise girmesine yetmedi. Söyleyemeyen Demirel bile "Çok çalıştı, demek ki yeterli olmadı" dedi. Yeterli olmadı, çünkü çalışmakla kazanılacak bir durum değildi, bazılarının "yürü" demesi gerekiyordu. Artık Tansu Çiller'e böyle denmiyordu. Böyle denmediği gibi, bir de engellendi. DYP, iki biçimde engellendi: Bir, çetecilik yönü biraz teşhir edildi, dolayısıyla kendini onlardan kurtarmaya çalıştı, eski korucu başlarından biraz uzak durmak istedi. Kirli savaşın çeteci uygulamaları biçiminde sorgulandığını, bunun da tehlikeli olduğunu görünce kendisini daralttı. Arkasından Genç Parti'yi çıkararak oyların birazını aldı. Dolayısıyla DYP, bütün çabalarına rağmen bu planı bozamadı. Turgut Özal'ın 12 Eylül cuntasının planlarını bozduğu gibi, Çiller de bunu bozmak istedi, ama yapamadı, çünkü kendisi bitmişti.

Eski statükoculuk aşılımıştır. Bunu elbette CHP ile AKP yapmadı. Statükoyu otuz beş yıllık büyük demokrasi mücadelesi aştı. Bu mücadelenin son otuz yılı savaştır. Son yirmi yılı ise Kürdistan'da çok iyi örgütlenmiş gerilla savaşıdır. Bu mücadele aşama aşama gelişerek bugüne geldi. '65'te kitle hareketi olarak başladı, seçimlerde meclise girdi. O zaman TİP vardı. Toplumun tüm emekçi, duyarlı aydın ve sanatçı kesimleri gelişen bağımlı ve sömürücü düzene karşı yaygın bir demokratik eylemliliğe girdiler ve oradan '71 silahlı direnişi çıktı. '70'li yıllar, '71 çıkışı üzerinden gelişen ve daha çok gençliğe dayanan bir silahlı direniş dönemi oldu. 12 Eylül darbesine karşı son yirmi yılda bu direniş daha örgütlü, planlı, stratejik ve taktik bilince sahip bir gerilla savaşı düzeyine yükseltildi. Bu, büyük bir mücadeledir. Aslında eski statükoyu bu mücadele parçaladı. AKP veya

CHP'ye böyle bir rol bahsedilmemelidir. Deniz Baykal böyle bir mücadelede hiç pay sahibi olmayan biridir. İslami hareket, biraz mücadele etti. Elbette eski statükoya karşı sol demokratik güçler kadar mücadele etmedi, ortaya çıkan sonuçlara ortak değil, ama muhalif bir duruşu ve kısmi bir mücadelesi oldu. AKP'nin önemli bir kesimi, böyle bir mücadele içinden çıktı. Ancak bu mücadelede payları yüzde beşten fazla olamaz. Yüzde doksan beşlik pay, sol demokratik güçlere aittir. Dolayısıyla aslında statükoyu yıkan, sosyalist-devrimci güçlerin yürüttüğü demokrasi mücadelesidir. Seçimler buna son noktayı koydu, değişim önündeki engellerin tümünden aşıldığını, egemen yapının değişimi kabul ettiğini, dolayısıyla Türkiye'de değişim ve yeniden yapılanmanın artık önü alınamaz bir süreç olduğunu gösterdi.

Değişimin yönünü güçler arası mücadele belirleyecek

Bu noktada değişimin nasıl olacağı sorusu önem kazanıyor. Kuşkusuz Türkiye gerçekten değişmiş değil. Statükoculuk, tarihin çöp sepetine atıldı, değişim ve yeniden yapılanma başladı, ama bunun nasıl olacağına karar verilmiş değildir. Bunu, yeni süreçte yürütülecek mücadele belirleyecektir. İç ve dış çıkar çevreleri olarak ABD ve TÜSİAD "değişim AKP ve CHP eliyle olsun" dediler. '50'deki durumu çok aşan, demokratik içerikli bazı kararlar alacak, demokratikleşme yönünde bazı adımlar atacaklar. Çok sömürücü, yozlaşmış, halk nezdinde çok teşhir olmuş sistemi geride bırakan, bazı ölçüler ve kuralları olan yeni bir yönetim anlayışı geliştirecekler. Siyasi yapıyı böyle yönlendirecekler. AKP böyle rol aldı, Erdoğan böyle bir görüntü çizdi. Önderlik, Erdoğan'ın halka "ben dürüstüm, sizi soymayacağım" görüntüsü vererek oyları aldığını ortaya koyuyor. "Temiz siyaset, dürüst yönetim" diyerek halkı ikna etti ve insanlar ona oy verdiler. Demek ki Türkiye'nin arzusu budur, dolayısıyla yönetim bu yönlü bazı adımlar atacaktır. Aslında AKP'nin nasıl bir düzen ortaya çıkaracağı netleşmiş değil. Bu, biraz da alacağı kararlarla gerçekleşecek. Türkiye'yi gerçekten ne düzeyde yeniden yapılandıracağı, ne düzeyde Ecevit ve Bahçelî'nin yapmak istediği gibi aldatıcı kararlar alarak, eski üzerinde rötüşler yapıp maskeleyeceğine ve eskisiyle devam ettirmeyeceğine icraatlarında görülecek. Egemen yapıyı da gözetken demokratik değişim adımları atarsa, çok destek görür. Ama bunu yapmaz, göstermelik bazı kararlarla oligarşik yapıyı cilalayıp sürdürmek isterse, uzun ömürlü olmaz ve aşılır.

Seçimle şöyle bir gerçek ortaya çıktı: Biri meclise giren, diğeri de meclis dışında kalan olmak üzere iki güç kaldı. Meclis dışı gücün biri eski statükodur. O aşılmıştır, dolayısıyla artık rol sahibi olamaz. Bir de çıkışı yeterince yapamayan demokratik halk gücü olarak DEHAP var. Muhalefet ve iktidar, meclis ve meclis dışılık olarak şekillendi. Meclis içinde bir iktidar ve muhalefet yok. AKP ve CHP bir iktidarı temsil ediyorlar. Dolayısıyla muhalefet, meclis dışındadır. Bu iktidarın al-

ternatif meclis dışında demokratik halk hareketi ve onun yönetimidir. Köklü demokratik değişim ve yeniden yapılanmayı isteyen, halkların demokratik özgür birliğini ve kardeşliğini geliştirmeyi hedefleyen güç meclise girme, hükümete katılma ve onu yönlendirme gücünü gösteremedi, fakat mücadele edecek bir konum arz ediyor.

DEHAP, belli bir gelişme sağladı. En büyük gelişme demokratik güçlerin birliğini yaratma yönündeki adımıdır. İkinci gelişme olarak DEHAP'ın yürüttüğü seçim kampanyası önemli bir bilinçlendirme yarattı, toplumu demokratik değişim yönünde uyardı. Türkiye'nin demokratik değişimi ve yeniden yapılması için başlangıçlar yaptı. Özgürlük ölçüsünü geliştirme yönünde önemli adımlar attı, örneğin kadın özgürlük sorununu Türkiye gündemine soktu. Demokratik yeniden yapılanma ve özgür gelişmenin temel ölçütü bu olacaktır. Egemen siyasi yapı bundan yakından etkilendi. DEHAP barış ve kardeşliği, blok kurmayı, değişik halk kesimlerinin özgürlük temelinde bir arada yaşamaları gerçeğini siyasi gündeme soktu. Bunlar önemli başlangıçlardır.

Bundan fazlasını da yapabilir. Hataları vardı, hazırlıksızdı. Bunlar sorgulanıyor. Örneğin dar politik yaklaşımlar ve milliyetçiliğin etkileri var. Demokrasi güçleri, milliyetçi siyasetten ve onun yarattığı dar, takiyeci anlayışlardan kurtulmuş değildir. Türkiye'deki sol demokrat yapının mezhepçi karakteri, oldukça kalıpcı ve dogmatik bir yapıda olup birlik yaratamaması, siyaset gündemine girmemesi; Kürdistan'da ise ilkel milliyetçiliğin etkisiyle siyaseti dar ulusal sınırlar içerisine hapsetmesi, Türkiye toplumunun diğer kesimlerine açılmaması ve Türkiye'nin tüm demokratik güçlerini birleştirecek bir hareket haline gelememesi bu sonucu ortaya çıkardı. Aslında '99'dan itibaren Türkiye'yi demokratik dönüşüme götürecek bir iktidar yaratmak için siyasi örgütlenme gündeme getirilmiş, demokrasi platformu başlatılmıştı. Dar politik yaklaşım içinde, yine milliyetçi etkilemeler altında olanlar, daha doğrusu inkarıcı olanlar buna karşı çıktılar. Yoğun bir tartışma yaşadık, ama onları kıramadık. Onların engellemelerini, darlıklarını kırarak bir açılım yaptıramadık ve sonuçta geri adım attık. Siyasi yapı değişmedi. Biz strateji değiştirdik, yeniden yapılanma olarak kendimizi değiştirdik, ama Türkiye'deki örgütler değişmedi. Ne HADEP, ne de Türkiye'deki sol örgütler kendilerini değiştirebildiler. Hepsisi savaş döneminin örgütleridir, dolayısıyla onlarla sonuç almak mümkün değildi. Savaş döneminin örgütleri, serhildanı başarıya götüremezler. Yani serhildan stratejisinin örgütleri yaratılmış değil. Seçim kapıya dayanınca birden böyle bir örgüte ihtiyaç olduğu, ittifak yapmanın veya blok oluşturmanın bir zorunluluk olduğu görüldü ve DEHAP oluştu. O da çok dar ve sınırlı bir blok oldu, dolayısıyla ancak bu düzeyde bir seçim kampanyası yürüterek bu kadar oy aldı. Daha fazlasını yapamazdı. Oysa '99 ve 2000 yılından itibaren yanlış anlayışlar mahkum edilerek eski durum gerçekten aşılabile, değişim ve yeniden yapılanma köklü bir biçimde gerçekleştirilebilse, yine buna göre bir siyasi olu-

şum, çalışma ve örgütlenme oluşturularak hazırlık gerçekleşmiş olsa, seçimlerdeki sonuçlar çok farklı olacaktı. Demokratik hareket meclis dışı kalmayacak, en azından mecliste muhalefet eden konuma gelecek, bu da seçimin sürprizi olacaktı. Meclise girmek, demokrasi mücadelesi açısından yeni bir mevzi kazanmak olacaktır.

Yeniden yapılanma çıkar çevrelerinin öngördüğü biçimde eğreti bir demokrasiyi içeren, özde ise sermayenin egemenliğini sürdüren bir yapıda mı olacak; yoksa gerçekten halkların çıkarlarını öngören köklü bir demokratik değişimi ve yeniden yapılanmayı mı öngörecektir? İç ve dış çıkar çevreleri AKP ve CHP eliyle Türkiye'yi yeniden yapılandırmak istiyorlar. DEHAP da emekçilerin, kadınların ve gençlerin demokratik çıkarları doğrultusunda Türkiye'yi yeniden yapılandırmaya taliptir. Program ve örgüt olarak kendisini buna talip olacak şekilde geliştirmeli, mücadelesini sürdürmelidir. Bunu yapacaktır, böyle bir güç ve potansiyele sahiptir. Önümüzdeki süreçte bu iki güç arasındaki mücadele sonucu belirleyecek.

Ortadoğu'daki değişim de Türkiye'deki yeniden yapılanma tarafından yönlendirilecek. Kurulan meclisin AKP kanadı kitleden oy alarak iktidara geldi ve sorunları çözmeye talip oldu. Tayip Erdoğan anadilin ve farklı kültürlerin geliştirilmesi, yine demokratik açılımın eksiksiz yapılması sözünü verdi. Bu yönde tutarlı adımlar atacak mı, yoksa DSP ve MHP gibi mi yapacak? AKP'ye bir şans tanıyabilir, ama tanınacak zaman üç ayı geçmemelidir. Neler yapmak istiyorsa, ona göre tutum alınabilir. Gerçekten demokratik içerikli bir yeniden yapılanma geliştirecekse, destek vermek lazım. DSP ve MHP gibi yapacaksa ona karşı çok yönlü bir mücadele başlatmak gerekir.

Türkiye'de ne yapılacağı ile Irak'ta ne yapılacağı konuları birbirine çok paraleldir. Eğer Türkiye'de demokratik değişim yönünde adımlar atılır ve uygulamaya geçirilirse bu Irak'a da yansiyacak. Savaş yerine barış içerisinde siyasi yöntemlerle Irak'ta yönetim değişikliği gündeme gelecek. Böyle olmaz, Türkiye'de demokratik değişim yönünde adım atmak yerine oyalayıcı yaklaşımlar gündemde olursa bu Türkiye'de bir iç mücadeleye yol açacak, Irak'a da savaş olarak yansiyacak. Bu iki alana özgü gelişme süreçleri, bu düzeyde birbirine bağlıdır. Bu noktada gelişmeleri yaklaşık iki-üç ay daha gözlemek, demokratik siyasi değişim yönündeki gelişmelere destek olmak gerekiyor. Eğer bu yönlü gelişmeler olmaz, tersine sorunları bastırma ve halklara savaş dayatma gündeme gelirse, meşru savunmayı en ileri düzeyde uygulayacak bir hazırlıkta olmak gerekir. Kendimizi savunma çizgisinde ne kadar güçlü hazırlar ve örgütlü kılırsak, savaş durumuna karşı da o kadar hazırlıklı oluruz; yine savaş yerine barışı, statükoyu sürdürme yerine değişimi o oranda teşvik eder, herkesi buna yöneliriz. Savunma gücümüz ne kadar fazla olursa, değiştirme gücümüz de o kadar ileri olur. Güçlü hazırlık yaparsak girilebilecek çok yönlü ve sert bir mücadele döneminde halklar için en yararlı sonuçları çıkarma gücünü gösterebiliriz. O nedenle Irak açısından belirlenen olağanüstü dönem tanımlaması sadece Irak için değil; Türkiye, Kürdistan ve tüm bölge için geçerlidir.

Siyasi mücadele ve serhildan açısından da, askeri mücadele ve meşru savunma açısından da çok yönlü ve çok şiddetli bir mücadele gündeme gelebilir. Öte yandan demokratik açılımlar da gerçekleşebilir. Demokratik açılımları teşvik eder, siyasi mücadeleyi geliştirir ve bunu halk serhildanıyla güçlü bir biçimde yaparken, her türlü oyalayıcı ve dıştan müdahaleci tutumlara karşı kendimizi silahlı direnişi en ileri düzeyde sürdürecektir bir konuma getirmeliyiz. Bu olmazsa çatışma ve saldırı gündeme geldiği zaman meşru savunma çizgisini başarıyla uygulayamayız. Bir yandan gerillanın örgütlenmesi, mevzilenmesi, kendisini halkı ve onun ulusal demokratik gelişimini en geniş çapta savunacak konuma getirmesi gerekirken, diğer yandan halkın demokratik siyasal mücadelesini geliştirmek, Türkiye'de demokratik yönde yönünde atılacak adımları teşvik etmek esastır.

ACİL ÇÖZÜM BİLDİRGESİ

KADEK GENEL BAŞKANLIK KONSEYİ

Türkiye kendi içinde, bölgede ve Avrupa ile ilişkilerinde zor bir süreçten geçerken 3 Kasım seçimlerini yaptı. Koalisyon hükümetinin bu sorunlara çözüm üretmemesi bir seçimi zorunlu hale getirmişti. Eski zihniyetteki hükümet ve muhalefet partilerinin yeni dönem sorunlarına cevap veremeyeceği anlaşılmıştı. Bazı konularda adımlar atılmış olsalar da tıkanıklığı açacak bir program uygulama iradeleri bulunmuyordu.

3 Kasım seçimlerinde hükümet ve muhalefetin birlikte parlamento dışı kalması çözüm üretmeyen siyasetçilerin aşılmasıdır. Siyaset sorunlara çözüm üretme sanatı olduğundan, bu sonuç doğaldır. Halk verdiği oylarla siyaseti böyle anladığını ortaya koydu. Bu açıdan halkın zihniyet değiştirmeyen eski siyasetçilere tutumu uygun olmuştur.

AKP, değişim ve eskinin aşılmasını isteyen kitlelerin oyuyla seçimden galip çıktı. AKP, sistemi ve sistem partilerini aşmak için onlarca yıl mücadele veren sol ve demokratik çevrelerin yarattığı değişim ve demokratikleşme birikimi üzerine kondu. Özellikle Kürt demokratik hareketinin yürüttüğü mücadele, mevcut sistemin Türkiye'nin ihtiyaçlarına cevap veremediğini ortaya çıkarmış, Türkiye'nin sosyal ve kültürel gerçeklerine uygun yeniden yapılanma zorunlu hale gelmişti. Bu açıdan klasik zihniyetteki partilerin aşılması AKP'nin değil, on yıllardır eski sistemi aşma mücadelesi veren demokratik güçlerin başarısıdır. 3 Kasım seçim sonuçlarını böyle okuyanlar Türkiye'nin siyasal geleceğinde rol oynayabilirler.

Yeni kurulan AKP hükümetinin seçim sonuçlarını doğru okumadığı, kendisinin zafer kazandığını düşünerek büyük bir yanılgıyı yaşadığı, kamuoyuna dekler ettiği acil eylem planından anlaşılabilir.

Acil Eylem Planı'nda, Türkiye'nin en temel sorunu olan Kürt sorunu konusunda hiçbir şey söylenmiyor, sanki böyle bir sorun yokmuş gibi görmezlikten gelme tercih ediliyor. Sorunu görmezlikten gelenlerin sürekli söylediği "Kürt sorunu yok, ekonomik sorunlar var" söylemini, AKP de benimsemiş gözüküyor.

Türkiye'nin ağır ekonomik sorunları yaşadığı, özellikle Kürt halkının büyük bir yoksulluk içinde bulunduğu bilinmektedir. Özel programlar ve büyük ekonomik kaynaklar devreye sokulmadan yoksulluğu gidermek bir aldatmacadır. Nitekim şimdiye kadar defalarca bu aldatmacanın yapıldığına şahit olduk. Çünkü temel siyasal sorunlar çözülmeden, ekonomi düzleşmeye çıkılamıyor, dolayısıyla kaynak da bulunup ayrılamıyor. Daha doğrusu önemli düzeyde ekonomik kaynakları demokratik olmayan devlet yutuyor.

Bu kadar ağır ekonomik sorunlar yaratılanın, halkı içeride ve dışarıda ödenecek borç batağına batıranların Kürt sorununu çözemeyen siyasetçiler olduğu inkar edilemez bir gerçektir. Mevcut çöküntü yanlış ekonomik politikalarından çok, bu temel sorunu çözemeyen inkarcı politikaların ürünüdür. Bu tespiti doğru yapamayan hiçbir siyaset Türkiye'nin siyasi, ekonomik, sosyal, kültürel ve diplomatik sorunlarını çözemez. Kendilerini ve başkalarını kandırarak istemeyenler ilk önce bu gerçeği itiraf ederek işe başlamak zorundadırlar.

1999 Nisan seçimlerinde hükümet olan partiler şovenizmi şahlandıran ve Kürt demokratik hareketini ezme iddiasıyla iktidara geldiler. Bu hükümetin zih-

niyeti böyle olduğu gibi, muhalefet de Kürt düşmanlığını en iyi biz yaparız iddiasındaydı. Kürt sorununda çözüm değil ezme projeleri vardı.

Genel Başkanımız Abdullah Öcalan, bir çıkmaz olan intikam ve ezme savaşının geleceğini görerek, halklara karşı sorumluluğunun gereği olarak savaşın durdurulması ve demokratik çözüm gündeme koydu. Halkımız ve ulusal demokratik hareketin temsilcisi bizler, bu politikaya uyarak gereklerini yerine getirdik. Devlet içinde ve dışında çeşitli çevrelerden gelen savaş tahriklerine ramen meşru müdafaa pozisyonumuzu kararlılıkla koruduk. Demokratik özgür birlik çizgimizi, demokratik mücadele yöntemleri ile ilerletmeye çalıştık. Halkımız da kendisi için önemli gün olan Newrozlarda demokratik birlik ve kardeşleşme çözümünde ısrarlı olduğunu çarpıcı biçimde ortaya koydu.

Kürt demokratik hareketinin ve Kürt halkının makul çözüm önerileri Türkiye'ye sunulmuş önemli bir fırsattı. Ne varki, hükümet ve devlet içindeki kimi odaklar büyük bir yanılgıyla bu yaklaşımımızı bir zavırlık olarak değerlendirdiler. 'Kürt demokratik hareketini yendik, bu nedenle sorunu gündeme almaya gerek yok' diyerek oyalama ve çürütme politikasına yöneldiler. Bu anlayış, söz konusu hükümetin sonunun başlangıcı oldu. Nitekim Genel Başkanımızın dediği gibi, "bizi çürütmek isteyenlerin kendileri çürüyerek siyasal arenadan çekildiler."

Ortaya koyduğumuz çözüm önerileri koalisyon hükümeti için tarihsel bir fırsattı. Eğer Kürt sorununun çözümünde ciddi adımlar atılmış olsalardı, biralık parlamento dışı kalmayı, en az on yıl daha Türkiye siyasetini yönlendiren güç olarak varlıklarını ve ağırlıklarını sürdürürlerdi. Atılan bazı adımları Türkiye açısından önemli görmemize rağmen demokratikleşme ve çözüm için değil oyalayıcı politikalar için yapıldığından koalisyon hükümetini kurtarmaya yetmedi. Nitekim Kürtçe öğrenim ve yayın için çıkarılan yönetmelikler özlü bir yaklaşımın olmadığını açığa vurdu.

Üç yıldan fazladır sürdürdüğümüz demokratik birlik çizgimiz doğru değerlendirilmemiş olsa da, sorunun çözümü için uygun koşullar yarattı. Kürt halkının demokratik mücadele ile sorunu çözme kararlılığı göstermesi ve Türkiye'de varolan kaygı ve önyargıların belirli düzeyde aşılması bu sürecin en temel kazanımı oldu. Eğer ortaya çıkan bu zemin iyi değerlendirilirse önümüzdeki yıllarda sorunun özümü için önemli gelişmeler sağlanabilir. 2003 yılı yeni kurulan hükümetin bu fırsatı değerlendirip değerlendiremeyeceğini ortaya koyacaktır. Dolayısıyla fırsat kaçmamıştır. İstenirse yanılgılardan kurtularak, üç yıldır yapılan yanlışlıklar terk edilip doğru politikalar yaşama geçirilebilir.

Biz, **Kürdistan Özgürlük ve Demokrasi Kongresi** olarak, olumlu her girişimi destekleyip teşvik edeceğiz. Sorunun çözümünü kolaylaştırıcı pozisyonumuzu koruyoruz. Yeni hükümetin politikaları netleşene kadar da bu tutumumuzu koruyacağız.

KADEK yalnız Kürt sorununda değil, Türkiye'nin tüm sorunlarından kendisini sorumlu görmektedir. Türkiye'nin demokratikleşmesi ve sosyal politikalar izlemesinde üzerimize düşen her türlü katkıyı sunmaya hazırız. Bu nedenle 3 Kasım'da Türkiye'nin demokratikleşmesine, halkla-

rımızın birliğine ve kardeşleşmesine hizmet edecek emek, barış ve demokrasi hareketini destekledik.

KADEK ve meşru savunma kuvvetlerimiz Türkiye için bir tehdit değil, aksine demokratikleşmesi ve tüm önemli sorunlarını aşması açısından bir şanstır. Son 30 yılda verdiğimiz mücadele ile demokratik bir güç haline gelen Kürt halkı, Türkiye'nin çağdaşlaşma hedefi için önemli bir temel durumundadır. Bu güçten bırakılmayı duymayı ancak memnun olunabilir. Kürt halkının meydanlarda ve her fırsatta ortaya koyduğu tutum tüm yersiz kaygıları ortadan kaldıracak niteliktedir. 3 Kasım'da demokratik iradesini meclise yansıtmak istemesi de bu tutumun somut ifadesidir.

Türkiye'de istikrar arayan güçler Kürt halkının bu konumunu dikkate almak zorundadır. Bu sorun ve sorunun temel çözüm gücü bu halk görmezlikten gelinerek istikrar sağlanamaz. Bu sorunun üzerinden atlayan her politika, söylem aldatıcı bir istikrar tüccarı olmaktan kurtulamaz. Kısa sürede istikrar değil, kriz etkenleri üzerinde oturduğunu fark eder.

Kürt halkı Türkiye için istikrar koşullarını fazlasıyla sunmaktadır. Kürt demokratik hareketi, silahlı mücadeleyi durdurup güçlerin sınır dışına çıkararak üzerine düşeni yapmıştır. Türkiye'nin siyasi birliğini esas aldığı defalarca vurgulamıştır. "**Ne inkar ne ayrılık**" sloganıyla demokratik cumhuriyet içinde birlikte yaşamının Kürtlerin çıkarına olduğu defalarca belirtilmiştir. Bu gerçekler dikkate alındığında, Türk devletin ve hükümetinin Kürt sorununun çözümüne yanaşma konusunda hiçbir gerekçeleri kalmamaktadır.

Eğer 3 Kasım'da Emek Barış ve Demokrasi Bloku'nun özel planlama ve çeşitli engellerle meclise girmesinin önü alınmasaydı demokratik birlik ve kardeşleşme politikası Türkiye siyasetinin parçası olarak pratikleştirilmeye çalışılacaktı. Kürt demokratik gücü ve sol demokratik güçler parlamentoya girememiş olsa da bu politika demokratik mücadele araçlarıyla, Türkiye halkının gündeminde sıcak biçimde tutulacaktır. Ana muhalefet sorumluluğu ve demokratik bir anlayışla Türkiye'nin tüm sorunlarında doğru politika izlenmesine katkı sunulacaktır.

Eski siyasi zihniyet aşılmış olsa da, Türkiye'nin ihtiyacı olan yeni zihniyetin ortaya çıkmadığını görüyoruz. AK Parti hükümetinin programı geleceğe umutla bakmak için yeterli veri ortaya sunmuyor. Buna rağmen bu hükümetin eski hükümetin aşılmasını sağlayan yanılgılardan kurtulması için, Türk ve Kürt halkının demokratikleşme ve sosyal istikrar için beklentilerini bu bildirimimizde ortaya koyacağız. Eğer Acil Eylem Programı'nda varolan yanılgılar terk edilirse, kısa sürede aşılmaktan kurtulurlar. Aksi halde eski hükümetlerin akibetleriyle karşılaşmaları kaçınılmazdır.

Bu hükümetin halkımız karşısında meşruiyetini sürdürmesi için acil olarak şu adımları atması beklentimizdir;

1- Barışın ve demokratikleşmenin teminatı Genel Başkanımız Abdullah Öcalan'ın yaşam ve ilişkilene koşulları acilen düzeltilmelidir. Bunun için;

a- Başkanımız üzerindeki ağır tecrit koşulları kaldırılmalıdır. Ya güvenliği tam başka bir cezaevine sevk edilmeli ya da birkaç siyasi hükümlü yanına getirilmelidir.

b- Avukatları, ailesi, sivil toplum kuruluşları ve basınla hiçbir sınır konulmadan görüşmesi ve haberleşmesi sağlanmalıdır.

c- Tv, radyo, yazılı basın ve kitaplardan hiçbir kısıtlanma olmadan yararlanmalıdır.

d- Sağlık ve beslenme imkanları ihtiyaca cevap verecek biçimde karşılanmalı, bu konuda avukatları ve ailesi tarafından verilecek desteklere engel çıkarılmamalıdır.

e- Savunmalarının ve yazdığı makalelerin basılması, yayınlanması önüne engeller konulmamalı, düşüncelerinin kamuoyuna yansıtılması yönündeki engeller kaldırılmalıdır.

f- Sivil toplum örgütlerinin ve halkın Başkan Apo'nun özgürlüğü için gerçekleştireceği kampanyalar engellenmemelidir.

2- Başkan Apo'nun özgürlüğü ve tüm siyasal hükümlülerin affı ve demokratik siyasal yaşama katılmaları için gereken yasalar çıkarılarak demokratikleşmenin gerekleri yerine getirilmelidir. Kanayan yara ve insanlık trajedisi haline gelen F-tipi cezaevlerinden derhal vazgeçilmeli, insani sosyal ve kültürel ihtiyaçları karşılayan bir sisteme geçilmelidir.

3- Gerilla ve siyasal sürgünlerin ülkelerine dönerek demokratik siyasal yaşama katılmaları için de gereken yasalar çıkarılmalıdır.

4- Faili meçhul cinayetleri işleyenler ve emir verenlerin tümü yargı önüne çıkarılmalıdır.

5- Zoraki göç ettirilenlerin köylerine dönmesi için ekonomik, sosyal destek sağlanmalı ve zararları tazmin edilmelidir.

6- Köy koruculuğu kaldırılmalı, ekonomik ve sosyal destek sunularak, normal yaşama katılmaları sağlanmalıdır.

7- 2 Ağustos 2002 tarihinde çıkarılan anadilde öğrenim ve yayın yasası genişletilerek Türkçe'nin resmi ve eğitim dili olması yanında anadilde eğitim yasal güvenceye kavuşturulmalıdır.

8- Kültürün özgürce gelişmesi için önündeki engeller kaldırılmalı, siyasal, kurumsal ve ekonomik olarak teşvik edilmelidir.

9- Kürtçe televizyon, radyo, basın yayın ve kitaplar üzerindeki tüm yasaklar kaldırılmalı. Anayasa ve yasalarda Türkçe yayınlar için konulan kurallar dışında bir sınırlama olmamalıdır.

10- Düşünce ve örgütlenme önündeki engeller kaldırılmalı, her türlü düşüncenin ifade edilmesi ve örgütlenmesini sağlayacak yasal düzenlemelere gidilmelidir.

11- Kürt varlığı ve kimliği anayasa ve yasalarda ifade edilerek Kürt sorununun tamamen çözüme kavuşturulması amaçlanmalıdır.

12- Merkezi yönetimler sınırlandırılarak yerinden yönetim anlayışına uygun olarak yerel yönetimlerin yetki ve görev alanları artırılmalıdır.

13- Devletin, toplumun ve siyasetin demokratik ruhunun geliştirilmesi ve derinleşmesi için kadınların toplumun tüm alanlarına ve siyasete eşit, özgür temelde katılımını artırıp güçlendirecek politika ve projeler esas alınmalı ve yaygınlaştırılmalıdır.

14- Savaş sürecinde ekonomik, sosyal alan başta olmak üzere, Kürdistan'da yaşanan yıkımların giderilmesine yönelik özel bir ekonomik ve sosyal politikanın acilen pratikleştirilmesi için gereken siyasal ve hukuksal kararlar alınmalı.

15- Metropollerdeki Kürt yoksullarının durumlarının iyileştirilmesi için özel ekonomik ve sosyal politikalar yaşamsallaştırılmalıdır.

16- Türkiye'deki tüm yoksulların ortaklaşa yararlanacağı ekonomik ve sosyal projelerin devreye sokulmalıdır.

17- Türk ve Kürt halkının kardeşliğini güçlendiren sosyal ve kültürel projeler yaşama geçirilmeli, ortak sosyal ve kültürel kuruluşlarda birlik içinde yaşama ve kardeşliğin güçlenmesi sağlanmalıdır.

18- Görsel ve yazılı medyada halkların, birbirinin kimliğine, kültürüne saygı duyarak, örnek kardeşleşmeyi topluma yansıtan programlar yapılmalı.

19- Tüm yasalar devleti, toplumu ve siyaseti demokratikleştirecek biçimde yeniden düzenlenmeli, çoğulcu ve katılımcı demokrasiye ulaşma hedeflenmelidir.

20- İdari ve bürokratik mekanizmalar yeniden düzenlenerek halka hizmet anlayışı temelinde yapılandırılmalıdır.

21- Ruh demokratik olmayan 12 Eylül Anayasası ne kadar değiştirilirse değiştirilsin demokratik bir anayasa haline gelemes. Bu nedenle tüm toplumun demokratik ihtiyaçlarını karşılayan, evrensel hukuk ilkelerini ruhu yapan, insan ve çevreyi korumayı esas alan, yoksulları ve emekçileri gözeterek toplumsal barışı sağlayan yeni bir anayasa yapılmalıdır.

Demokratikleşme ve Kürt sorunun çözümü için yukarıda saydığımız maddeler acilen alınır ve pratikleştirilirse, Türkiye'nin istikrara kavuşması gerçek temellerine kavuşur. Aksi durumda başta Kürt sorunu olmak üzere gerilim ve çatışma etkenleri varlığını sürdürür.

Üç yıldır sürdürdüğümüz demokratik birlik siyasetimiz küçümsenmeyecek gelişmeler ortaya çıkarmış olsa da çatışma başlatan etkenleri ortadan kaldırmış değildir. Hatta '70'li yıllarda mücadeleyi başlatmamızın gerekçesi olan "**ne savaş ne barış**" biçiminde ifade edilebilecek çürütme politikası sürdürülmek istenmektedir. Bu konuda bizlerin ve halkımızın kuşkuları giderilmelidir. '99 yılında başlattığımız yeni sürecin ve savaşın durdurulmasının halklarımızın çıkarına olduğu inancıyla bu sürecin devam etmesi için üzerimize düşen sorumluluğu yerine getirme kararlılığımız sürmektedir. Burada ortaya koyduğumuz demokratik çözüm için atılması gereken acil çözüm bildirgesi de bu sorumluluğumuzun gereği olarak görülmelidir.

Türkiye'de demokratikleşmenin gerçekleşmediği ve çatışma üreten gerilim etkenlerinin devam ettiği göz önüne getirilirse, başta hükümet ve yetkili merciler olmak üzere tüm sorumluluk sahibi çevrelere, sivil toplum örgütlerine, siyasal partilere, görsel ve yazılı basına, yukarıda belirttiğimiz toplumun beklentilerinin yerine getirilmesi için görevler düşmektedir.

Yeni hükümetin kurularak Acil Eylem Planı ve Programı'nın açıklandığı bir süreçte, biz de bu **Acil Çözüm Bildirgesi**'ni sunarak söz konusu beklentilerin gerçekleştirilmesine yardımcı olmak istedik.

Yeni hükümetin bu temel sorunları atlamayarak, gereken sorumluluğu ve duyarlılığı göstermesini beklemekteyiz.

Türkü ve Kürdü ile tüm Türkiye halkını da bu bildiriye sahip çıkarak gerçekleştirilip gerçekleştirilmediğini takip etmeye ve süreklileştireceği demokratik eylemleriyle pratikleşmesini sağlamaya çağırıyoruz.

PJA tarafından kamuoyunun tartışmasına sunulan TOPLUMSAL SÖZLEŞME BİLDİRGESİ - I. Bölüm

ÇAĞDAŞ NEOLİTİĞİN YAŞAM PROJESİ

İnsan, düşüncesinde oluşan her kıvılcımı ve aydınlanmayı siyasal yaşama da yansıtmak istemiştir. Bu anlamda insanlık tarihindeki her ideolojik yükseliş ve yenilenme süreci, toplumsal düzenlenişe de yansır. Her toplumsal düzenleniş de yeni bir toplumsal sözleşme arayışını geliştirir. İçinden geçtiğimiz çağda da bir aydınlanma çağı olarak insan beyninde binlerce düşünce kıvılcımı çakmaktadır. Ve halklar ideolojik yeniden doğuşu yaşamaktadır. Halkların Rönesansı'na tanık olduğumuz bir çağı yaşıyoruz. Bütün bu gelişmeler toplumsal düzeni özgürlük ilkeleri ve ölçüleri temelinde yeniden şekillendirmemizi, yani yeni bir toplumsal sözleşmeyi gerekli kılmaktadır. Çağımızın yeni bir toplumsal sözleşmeye ihtiyacı olduğu açıktır. İhtiyaçlarla yenilenebilen, tüm tarafların "işte bu yaşam benim" diyebileceği bir ortak yaşam görüşüyle oluşacak toplumsal sözleşme, gerçek demokrasinin kendisi olacaktır. Bu toplumsal sözleşme, uygarlık tarihi boyunca geliştirilen hiçbir sözleşmede yer verilmeyen, ayrımcılığın ilk ve sürekli uygulandığı kadının, tarih ve yaşam sahnesine yeniden girişinin mücadelesi çerçevesi olacaktır. Bu, aynı zamanda sınıflı toplum ideolojisinin tüm zorba ve otoriter hükümlerinin gerileyişinin de bir çerçevesi olacaktır. Bu nedenle kadının toplumla sözleşmesi, özgür toplum sözleşmesinin yaratılmasıdır. Bu temelde kadının özgür toplumla sözleşmesi nedir? Neden böyle bir sözleşmeye ihtiyaç var? Bu sözleşmenin muhatapları kimlerdir? Ve bu sözleşme yaşama nasıl yansıtılacak? Toplumsal, siyasal, kültürel, ahlaki, sanatsal vb yaşamın birçok alanını hangi temel esaslarda düzenlemeyi hedefleyeceğiz? Ve bu toplumsal sözleşmeyi kimler yaşamsal kılacak? Böyle bir toplumsal sözleşmeyi zorunlu kılan çağın özellikleri nelerdir? Bu sözleşmeyi kadın neden gündemine aldı? Son derece önemli bu soruları, tüm dünya kadınlarıyla birlikte tartışmak ve cevaplarını birlikte oluşturmak istiyoruz.

Gündeme aldığımız toplumsal sözleşmenin özünde birey ve toplum ilişkisinin yeniden, sağlıklı düzenlenişini yatmaktadır. Çünkü içinden geçtiğimiz çağda toplumun yaşadığı çözümsüzlük ve belirsizlik, kendisini bireyin manevi dünyasında parçalanma ve boşluk olarak ifade etmektedir. Bilim ve teknolojinin geldiği düzeyle maddi olanaklara, bilginin gücüne sahip olan birey, binyıllardır yok sayılanın intikamını toplumu hiçe sayarak alıyor. Kendisinin yarattığı, aynı zamanda kendisini yaratan toplumdaki kopuş, insanı insan yapan değerlerin yok sayılması anlamını taşıyor. Akıllanmasını, dilini geliştirmesini sağlayan, onu farklı özelleştiren bir gerçeklik haline getiren toplumsallaşmanın reddi, nereye gideceği belli olmayan birey gerçeğini açığa çıkarmıştır. Dünyamızın bir arada bulundurduğu zıtlıklardan biri de, bir taraftan bireyciliğin sınırsızlığının yaşanmasına rağmen, diğer taraftan toplumsallaşmanın eziciliğinin hiç azalmadan varlığını sürdürmesidir. Bu zıtlıklar arasındaki uçurum, bilgisi çok, duyguları zayıflamış olan bireyle sınırlı değildir. İşsizlik, nüfus artışı, global ısınma, gelişen nükleer silah teknolojisi, çevre kirliliği gibi konular da birer sorun olarak insanlığı cenderede tutmaktadır. Öte yandan, bilim ve teknolojinin yarattığı olanaklar, daha şimdiden nerede biteceği belli olmayan sınırsız bir yaşamın önünü açmaktadır. Çözüm bulunmamış problemlerin yarattığı sınır ile teknik gelişmelerin yarattığı sınırsızlık arasındaki paradoks, kıyamet efsanesini andırmaktadır. Birey-toplum, teknik, doğa vb arasındaki dengenin sağlanamaması, gerçek anlamıyla bir cehennem tasvirine denk

"Yazılı tarih; kavgaların, savaşların, yıkımların ve dünyayı yönetme görevinin tanrılara, bir tanrıya, bir cinse ve onlar adına bir kişiye verildiği zamanların tarihidir. Fakat insanlık sadece bunun mahkumiyetinde yaşamamıştır. Uygarlık tarihinden önce de bir toplumsallaşma tarihi vardır. Ve bu tarih diliminde özgür, adil, baskısız ve eşit bir yaşamın koşullarında insan duygusu şekillenmiş, eylemi gerçekleşmiş, kimliği kendi öz yaşam gerçeğinde belirlenmiştir."

düşünebilecek tehlikeleri yaratmaktadır. Ateşi zapt etmeyi öğrenen insan, yönünü tespit edemediği, zapt edemediği bir geleceğe mi sürüklenmektedir? Bu soru, tüm çevreleri kendi alanlarındaki sorunları yeni baştan ele almaya zorlamaktadır. Tüm çevreler şu soruyu sormaktadır: Dünya nereye doğru gitmektedir? Bu soru tek başına çağımızın ihtiyaçlarını karşılayamamaktadır. Gidişata 'dur' demek ve çözümler bulmak gerekmektedir. Gerçekleşenin doğrultusuna yön vermek için öncelikle "biz nasıl bir dünya istiyoruz?" diye düşünmeliyiz.

Kendi başına en güçsüz bir hayvan olan insanı, doğal güçlerin hukmedicisi yapan, tüm diğer canlı kümelerden ayıran şey toplumsallaşmadır. Toplumsallaşma sürecinin, kendi başına gezegenimizde insan eliyle gerçekleşen bir olgu olduğu, toplumsallaşma olmazsa, insanın doğanın en pasif bir varlığı olacağı herkesçe kabul görmektedir. İnsanın dil, düşünce, eylem yetisinin nasıl geliştiği doğru ve yeterli açıklanmadan, insana ve topluma dair tüm tanımlar yüzeysellikler taşıyacaktır. Bu nedenle insan yaşamının bugünü ve yarınını dair tüm teori ve çözüm çabaları eksik kalacaktır. İnsanlaşmanın başlangıcı ve gelişim aşamaları görülmedikçe diğer bir deyimle 'nasıl yaşadık?' sorusu cevaplanmadıkça, 'nasıl bir dünya istiyoruz?' sorusunun da doğru cevabı verilemez. 'Nasıl yaşadık?' sorusunu, yazılı tarihin verileriyle mi cevaplayacağız?

Neolitik köy devrimini toplumsallaşmanın en büyük adımıdır

İnsanlaşmayı sadece yazılı olduğu zamanla sınırlı mı ele alacağız? Yazılı tarih; kavgaların, savaşların, yıkımların ve dünyayı yönetme görevinin tanrılara, bir tanrıya, bir cinse ve onlar adına bir kişiye

verildiği zamanların tarihidir. Fakat insanlık sadece bunun mahkumiyetinde yaşamamıştır. Uygarlık tarihinden önce de bir toplumsallaşma tarihi vardır. Ve bu tarih diliminde özgür, adil, baskısız ve eşit bir yaşamın koşullarında insan duygusu şekillenmiş, eylemi gerçekleşmiş, kimliği kendi öz yaşam gerçeğinde belirlenmiştir. Kadının erkeğe, insanın topluma, dilin şii-re, ana tanrıçanın insan dostluğuna eşit olduğu bu dönem, yazısız bir tarihtir. Bu tarih sınıflı, egemenlikli toplumların hakimiyeti ile birlikte kadınların, halkların, tüm ezilenlerin özlemlerinin hiç sönmeyen kaynağı olmuştur. Fakat dünyamız yazılı tarihin ilk anlamlarıyla, tüm evrilmeleri ile birlikte çoğunlukla kendini yaşamaya devam ediyor. Kölecilik feodalizme, feodalizm kapitalizme evrilirken bu anlam insan hayatının her alanına yansıyor. Bu nedenle bugün uygarlık tarihinin bulunduğumuz noktasına nasıl geldiğimizi, tüm çağlardan aşır gelen bu anlamlarda bulabiliriz.

Yaklaşık on iki binyıl önce gelişen neolitik köy devrimi, toplumsallaşmanın en büyük adımıdır. Bu adımı insanlık gelişmesi üzerindeki etkisi maddi ve manevi kurumlar ile zihniyet yapısında sürüp gitmektedir. Bugün bile çok arzulanan doğal özgür yaşam zihniyeti, doğayla canlı dostluk, korkutucu tanrısal güçlerin hüküm sürmediği ve etkilemediği ruhsal yapı, güçlü analık duyguları, kadın-erkek eşitliği arzusu, tarım ve evcilleşen hayvancılığın bugün de Avrupa uygarlığını besleyen ürünleri ve araçları ile bu ürün ve araçlara dayalı ideoloji, düşünce ve dil yapıları; kavramların, madenlerin keşfi ve kullanıma açılması başta olmak üzere uygarlığı sürekli ve halen besleyen ana unsurları yaratan şey, neolitik köy devrimi ve buna dayalı olarak gelişen yerleşik kırsal toplum yapısıdır. Neolitik toplumda dünya, sanki cennete benzer yaşamın başlangıç çağındaymış gibi bir duygu ve zihniyet yapısı gelişmektedir. İnsanlar arasında sis-

temli ve talan amaçlı zor olgusuna pek yer yoktur. Anaerik toplumda esas olan kültür, barış dokusundadır. Birbirini yok etme ve talana dayalı bir zihniyete yabancılık söz konusudur. İşte insanlık tarihi boyunca ortaya çıkan birçok ütopya ve destanda dile gelen şey, özünde neolitik toplumun bu eşitlik günlerine özlemlerle, toplumsal ilişkilerden doğan zorlukların yol açtığı mücadelenin kendisidir. Neolitik insanı, kendi türüyle olduğu kadar doğa ve diğer türlerle de aynı ilişkiyi geliştirmiştir. Fazlalık ve eksiklik, alta kalma veya üstünlük oluşmuş değildir. Eşitlikler sistemi tüm canlılar için geçerlidir. Bu sistem kendiliğinden hiçbir kuralın olmadığı bir yaşayış değildir. Gönüllülükle yaratıcı, güzel ve iyi olanın kabullenilmesi, yaşamın diyalektiğini oluşturur. Günümüz dünyası gibi sunulu değildir ve hakimiyetini mutlaklaştırmak isteyen kimlikler, kurallar, korkutucu ve tanrısal güçler yoktur. Neolitik toplumda bağlayıcılığı olan şeyler, seçilmişlerdir. Totem, tabu ve manadan oluşan kurallar, hayatta kalmanın ve güvenlikli yaşamın yolunu açarlar. Kurallar, insan üstü bir irade tarafından değil, bizzat insanların yaşam deneyimleri tarafından belirlenir ve geliştirilir. Geliştirilen, tabi olmak kadere boyun eğmek değildir; kaldı ki tanrılaştırılmış da değildirler. İnsanı teşvik ettikleri yaşam, alıp vermenin dengeli olduğu ilişkiler sistemidir. Bu sistem, duragan değildir. Dinamik, kendini üreten bir sistemdir. Eğer böyle olmasaydı, neolitik insanı uygarlığa zemin olmuş bu kadar gelişimi sağlayamazdı. Bu dönemde bilme ve gelişme arayışı günümüzden daha az değildir. Aralarındaki fark, neolitik yaşayışta teknik yardımıyla haksız güçlenmenin, hırsın toplumsal bölünmenin, ben merkeziliğin bulunmamasıdır. Toplum daha güzel, daha güvenli ve daha yaşanılırdır. Hiçbir icat başka bir klanın yaşamını ve özgürlüğünü tehdit etmeye ve ona hükmetmeye yol açmaz. İhtiyaçların kar-

şılanması için gerekli olduğu kadar almak, ürettiklerinden de aynı nedenler için vermek, neolitiğin tabii olmayı ve tabii kılınmayı engelleyen temel anlayıştır. Kabilenin özel kimliği olan totemler dahi, tanrılaştırılıp bilinmez kılınmazlar. Anlaşılmaz değildir. Kabilenin tümünü bağlayan her şey, tüm kabile üyeleri tarafından bilinir. Bu sistem neolitik insanını sınıflı toplum insanından her açıdan farklı kılmaktadır. Toplumsal gücün, insana rağmen güç elde eder nitelikte olmaması, onu gönüllü çalışmaya, kendinin farkında olmaya ve yaşam sevgisiyle dolu olmaya götürmüştür. İnsanlar ve doğa dosttur. Gelişen toplumsallaşma insanın geleceğinin garantisidir.

Kul köle düzeni ilk toplumsal sözleşmeye ihanetin sonucudur

Peki neolitik dönemin insanları, nasıl oldu da, gelişme vaat eden, oldukça yaratıcı ve esasta toplumsal eşitlik ve özgürlük düzeyinin geçerli olduğu, kendini kanıtlamış bir düzeni köleci çarklara terk ettiler? Bu temel soru, toplumbilimin önemli birikimlerine rağmen, tam cevabını bulmaktan uzaktır. Halbuki çok iyi bilmekteyiz ki, ilk tarım ve hayvancılığı geliştiren, yerleşim köylerini kuran, bunu bütün dünyaya öncü düzeyinde yayan neolitik çağ yaratıcıları olmadan, insanlıktan ve onun gelişiminden bahsetmek mümkün olamaz. Sümerlerle başlayan sınıflı toplumu ve tüm köleci uygarlık çağını mümkün kılan, neolitik toplum evresidir. İnsanlık gen haritalarının oluşumunda temel pay sahibi olan bu dönemin binlerce yıl süren yaratıcı faaliyetlerini hesaba katmadan tarih yazılamaz. Sümer köleci uygarlığı ve daha sonra gelişen tüm sınıflı toplumlar sistemi, **Verimli Hilal'de** halkların yaklaşık on binyıllık süre içinde geliştirdiği neolitik toplumun değerleri üzerinde yükselmiştir. Bazen ticaret, bazen şiddetle ve çoğunlukla kendi verimli sistemini ikna ederek, neolitik teknolojiyi ve bilimi tümüyle kendisine mal ettiği gibi, zanaat ve meslek kolları halinde kurumlaştırarak kendi varlığı için, olağanüstü bir zenginliğe ve verime dönüştürmüştür. Çağımızın ABD emperyalizminin halklara karşı tutumunun sonucunda olduğu gibi, neolitik toplumu oluşturan halklar ve etnik gruplar da, Sümer köleci uygarlığının bu yükselişi karşısında çakılıp kalmışlardır. Sümer rahip sistemi, özellikle Asur döneminde halkları öyle alt üst etmiş ve yerlerinden atmıştır ki, Ortadoğu ve tüm dünyada etkisi hala sürmektedir. Bir yandan yere çakma, diğer yandan dağıtma, bir terör ve soykırım yöntemi haline getirilip insanlığın belleğinde silinmez izler bırakmıştır. Sınıflı toplumda sömürü ve hakimiyetin insan türü üzerindeki bu ilk planlı ve sistemli yürütülüşü, günümüze kadar yetkinleşerek sürüp gelmiştir. Eğer çağımızda da planlı ve sistemli insan kırımı, teknik gelişmeyle orantılı olarak daha da genişletilerek yürütülüyorsa; bunun nedeni toplumun hafızasına bir gen olarak yerleşen bu ilk uygarlık pratiğine derinliğine bağlı olmasıdır. Toplumun hakim ve sömürücü kesimi sürekli şişip bir fazlalığa yol açarken, sömürülen ve yönetilen kesimler zayıflayarak hep bir eksikliği yaşarlar. İnsan türündeki zallimliğine ve sömürünün diyalektiği bir kurulumaya görsün, bu çarkın durdurulması mümkün olamamaktadır. İnsanlık atomu parçalıyor, ama bu çarkı parçalamaktan hala uzaktır. Toplum için hem fazlalık hem de eksiklik aslında gereksizdir. İkisi olmadan toplum daha dengeli ve mutlu olabilecektir. Neolitik yaşayışın insanlık

tarihine sunduğu katkı, her yönüyle incelenmelidir. Çünkü o, sınıflı toplumun yarattığı acıların ve eşitsizliklerin, taşınmak zorunda kalınan kimliklerin, doğa tahribatının alternatifidir. Uzayda turistik geziler yapan çağımız insanının, ilk çömlek yapan kadın kadar mutlu ve özgür olmadığı kesindir. Çünkü, günümüz insanı yarattığı bilimsel ve teknik gelişmelerin birey ve toplum aleyhine olmasını engelleyememektedir. Binyıllardır yaratılan sınıflı toplum ideolojileri, yaşam alışkanlıkları, düşünce biçimleri o kadar derin ve tahrip edicidir ki, yeni bir gezegende yaşam olanağı sağlansa dahi, bugün yaşanan büyük bunalımlar, oraya da taşınacaktır. Mevcut kurumlar, ilişki biçimleri, ayrımcılık ve egemen düşünceler farklı bir şeye yol açamaz. Oysa hiç farklı bir gezegene gereksinim duymadan 'gelecek nasıl olmalı?' sorusuna cevap olabilecek bir esin kaynağımız vardır. Neolitiğin üretime dayalı adil ve eşitlikçi toplumu, her çağda ezilenlerin umudu ve tüm özgürlük mücadelelerinin esin kaynağı olmuştur. Günümüz dünyasında insanın kendi cinsi ve doğa ile olan anlamsız ve yıkıcı ilişkilerinin alternatifi de neolitiğin doğal yaşamıdır. Örneğin cennet kavramı özce, halk için zor ve şiddet olaylarının pek olmadığı, insanın doğanın bir dostu ve parçası olarak yaşadığı, ilişkilerde genel bir eşitliğin hüküm sürdüğü neolitik çağlardaki dönemlerin zihinsel izdüşümü ve özlemiyle bağlantılı olarak gelişmiştir.

Uygurluk; insanlık hafızasındaki yansıması cennet hayali olan neolitiğin, eşitlikçi ve savaşızsız toplumunun büyük bir hırsızlıkla çalınması, geri kalanlarının sürekli tarih dışına itilmesi ve tarihsiz kılınmasıyla başlıyor. Kendine mal edilen değerlerle, devlet kurumsallaşmasının icadıyla, donanımsız tüm birey ve etnik toplulukları yutarak tam bir canavar kesiliyor. Özgürlük açısından, neolitik çağların çok gerisinde bir insanlık durumu yaratılıyor. Bu durumu yaratanlar, hile ve zorbalığın, o güne dek toplumsal ilişkilerin hiç tanık olmadığı binbir biçimini müthiş bir ideolojik maskeyle maskeleyerek, "gök düzeni ve onun yöneticisi olan tanrılar dünyası" adına bir "kader" ideolojisi haline getirebilmişlerdir. Bu, insanlığın özgürlük düzeyinde çok büyük bir düşüş pahasına gerçekleşebilmiştir: Bir yandan ağızdan çıkan her sözcüğün mutlak tanrı iradesi olarak anlaşılması ve uyulması gereken köleci düzen sahipleri, diğer yandan gölgesine bile sahip çıkamayan bir üretim aracı olmaktan başka değeri düşünemeyen kul köle insanlar düzeni. Bu, insanlığın eşitliğe, adalete ve paylaşımaya dayalı ilk toplumsal sözleşmesine ihanetinin sonucudur. İkel komünal topluma ait bu ilk sözleşme bozulduğunda insan kendisine ve doğaya yabancılaşmıştır. Aslında sınıflı toplumun çıkışından günümüze kadar, hiç

dinmeden devam eden halkların direnişlerini bu ilk toplumsal sözleşmeye duyulan özlem ve onu yeniden oluşturma mücadelesi olarak tanımlamak yanlış olmaz.

Binyıllardır süregelen sömürü çarkını durdurabilmek kolay değildir

Neolitik toplumda anakadın etrafında tam bir komünal toplum düzeni oluşturulmuştur. İkel sosyalizm de diyebileceğimiz bu toplumsal düzen devleti tanımadığı gibi, binlerce yıl yaşanmıştır. İnsanlık, esas mayalanmasını bu düzenden sağlamış, eşitlik ve özgürlük hayallerini sürekli besleyen bir cennet kavramıyla hep anmak istemiştir. Süre ve kapsamıyla dinsel sosyalizmin en parlak bir örneğini sunan İsa ve ilk üç yüzyıllık Hıristiyanlık hareketi böyle bir özlemin ürünüdür. Yine komünal tarzın diğer seçkin bir örneği olan İslamiyet'in çıkışı, üyeleri arasındaki eşitlik, saygı ile kutsal bir aile biçimindedir. Ümmet, saf haliyle bir nevi feodal dönem sosyalizmidir. Hayallerinde eşitlik ve özgürlük istemlerini canlandırmışlardır. Bu temelde tanrısal ve beşeri aşklara yönelmiş, cennet hayalleri beslemiş, kardeşlik özlemlerini diri tutmuş, güçlü bir ahlaki ve edebi geleneğe dönüştürmüşlerdir. Kendi dönemleri içerisinde insanlığın iyiliğe, eşitliğe ve güzelliğe yani neolitiğin özüne duyulan özlemin ifadesidirler. Bu eğilimlere filozof okullarını da eklemek gerekir. Felsefi temellerdeki okullar, güçlü sosyalist yaklaşımları temsil etmekten geri durmamışlardır. Yüzyıllarca süren felsefe partilerini oluşturmuş, birçokları azgın saldırılara karşı kahramanca direnmişlerdir. İnanç ve bilincin korunması uğruna yürütülen bu savaşlar, tarihin eşitlik ve özgürlük içerikli sosyal hareketleri olarak da tanımlamak gerçekçidir ve yerindedir. Kapitalizmin doğuşunda bile "Ütopya" ve "Güneş Ülkesi" ideal bir sosyalizmin hayali canlandırmaktadır. Kapitalizmi doğuran özgürlük hayalleri uğruna, sayısız insan ve topluluk dinsel dogmatizme karşı kahramanca savaşmıştır. Onlar savaşırken, herkesi bireysel tutkularına hizmet ettirmek amacıyla hareket etmiyorlardı. Eşitlik, özgürlük ve kardeşlik uğruna hareket ettiklerinden asla kuşku duymuyorlardı. Fransız Burjuva Devrimi'nin bile temel sloganı eşitlik, özgürlük ve kardeşliktir. **Komünist Manifesto** rehberliğinde yürütülen işçi sınıfı hareketi, bu tarihsel zincirin son eşitlik ve özgürlük hareketidir. Manifestonun yazarları, kendilerinden önceki hareketlerin ütopyik karakterlerinin farkındadırlar. Bu nedenle bilimsel olmaya büyük özen gösterirler. 19. yüzyılın ortalarından itibaren **I. ve II. Enternasyonal**'in kuruluşuyla, ideolojik ve pratik olarak sınıf tavrılarını cesurca ilan etmekten geri durmamışlardır. Saygı duyulacak yanları bi-

"Günümüz dünyasında insanın kendi cinsi ve doğa ile olan anlamsız ve yıkıcı ilişkilerinin alternatifi de neolitiğin doğal yaşamıdır. Örneğin cennet kavramı özce, halk için zor ve şiddet olaylarının pek olmadığı, insanın doğanın bir dostu ve parçası olarak yaşadığı, ilişkilerde genel bir eşitliğin hüküm sürdüğü neolitik çağlardaki dönemlerin zihinsel izdüşümü ve özlemiyle bağlantılı olarak gelişmiştir."

limsel duruşları, emeğin hakkını her koşulda aramaları ve savunmalarıdır. İşin peygamberce yanı buradadır. "Strateji uygun mu değil mi?" tartışmaları böylesi dönemlerin dili olamaz. İsa, kendi rabbine inancından başka hiçbir silahı olmaksızın, o korkunç Roma'nın dünya düzenine karşı çıkarken, strateji ve taktik düşüncecek durumda değildir. Ama tarihi anın en güçlü, insanlığa ve sonsuz özgürlük çağına aşama yaptıracak adımını atmadan en ufak bir tereddüde düşmeyecektir. Bu tarzda atılan adımlara kutsallık bahşedilmektedir. Sosyalizmin kurucu kahramanlarının ve ilk sosyal tabanlarının hareketleri de bu anlamda kutsallık arz etmektedir. Siyasal başarı veya acı kayıplar, işin özü yanında ikinci düzeyde sorunlar olmaktadır. Gerçekten tarihte ilk defa olarak, ezilenlerin eşitlik ve özgürlük cumhuriyetleri kendi ayakları üzerinde uzun süre yaşama gücünü gösterecektir. Arzulanan ve hayal edilen, özünde ona layık olmadığı ve onu temsil etmediği için çözülmüş olsa da, bilimsel sosyalizm bilincini ve inancını taşıyan sayısız kahramanın ve milyonlarca emekçi insanın kutsalca yürüttükleri mücadelelerinin tarihi önemini asla basitleştirmiyor. Ancak insanlığın yaşamı varolduğunda, bu yüce eşitlik ve özgürlük idealininin bilimsel ifadelerini daha doğruya yakın yapmasını bilecek ve açılan doğru yolda kararlı adımlarla yürüyüp başarmasını sağlayacaktır.

Bu kısa tarihsel özetleme bile neolitik çağın ikel komünal düzeninden bilimsel sosyalizm aşamasına kadar, emekçilerin ve ezilen halkların eşitlik ve özgürlük içerikli bir ideolojiyle kardeşliğe dayalı bir komünal yaşam uğruna sürekli mücadele ettiklerini, büyük acılar çektiklerini ve kahramanca direndiklerini göstermektedir. Eğer bunlar, hak ettikleri düzeni kuramamışlarsa, bunun nedeni ne az inanç, ne de az mücadeledir; henüz bu kutsal amaçlarını gerçekleştirecek teknik koşullara sahip olmamaları ve teknik geriliğin onları sınıflı toplum uygarlığına mahkum kılmasıdır. Ama bugün bizler, insanlık tarihi boyunca kesintisiz devam eden bu özgürlük ve eşitlik mücadelesini yürütenlerin ardılları olarak içinde yaşadığımız çağın sahip olduğu teknik düzeyi de doğru kullanarak eşitliğin, özgürlüğün, adaletin ve barışın hakim olduğu bir toplumsal düzeni yaratabiliriz. Bunun objektif ve sübjektif koşulları, teknik bilimsel alt yapısı ve halkların hazırlık düzeyi her zamankinden daha güçlüdür. Önemli olan demokrasi ve özgürlük güçlerinin doğru strateji, taktik, ör-

gütlenme ve mücadele perspektifine sahip olmasıdır. Binyıllardır süregelen sömürü çarkını durdurabilmek kolay değildir. Atomu parçalayan insan, henüz bu çarkı parçalamanın yolunu bulamamıştır. Fakat yüzyılımız, bu konuda hiçbir toplumsal aşamanın sahip olmadığı avantaja sahiptir. Tekniğin zayıf olmasından kaynaklı olarak gelişen, insanı alet yerine kullanma, sınıflı toplumun esas nedenlerinden. Bu teknik zayıflık, bugün ortadan kalkmıştır. Bu nedenle bilimsel teknik devrimlerin insanın düşünsel yaşamına getirdiği kapsam, maddi yaşamına getirdiği olanaklar; eşitlik, özgürlük zeminini esasta hazırlamıştır. Bilim ve tekniğin toplum yaşamına yansıması ise, geleneksel değer ve kurumları alt üst etmiştir. Restorasyon vb ömür uzatıcı politikalarla bunların sürekliliği sağlanamaz. Yeni değerlere, yeni kurallara kısacası, yeni bir toplumsal sözleşmeye ihtiyaç vardır. En fazla eşit ve özgür yaşam imkanı yakalanmışken, bugüne kadar eşitsizliğin ağır yükünü kaldıranların oynayacağı rol hiç kuşkusuz çok büyüktür ve bu rol neolitik değerleri günümüz koşullarına naksetme yetisine sahip olanlarındır. Neolitik köylerin anaları, Mezopotamya ve Ortadoğu kültürü, yeni dönemin yönünü belirlemede aktif rol oynayacaklardır. Yeni değerler ve kuralların bütünü temsil edecek bir toplumsal sözleşmeye de en çok bu kesimlerin ihtiyacı vardır. Bu güçler, toplumsallaşmayı yaratan, geliştiren ve ilk toplumsal sözleşmeyi oluşturan dinamikler olarak, insanlığın ihtiyaç duyduğu yeni toplumsal sözleşmeyi ilk toplumsal sözleşmenin özüne uygun mutlaka geliştireceklerdir. Neolitik toplum aşamasında geliştirilen insanlık tarihinin ikel anlamdaki ilk toplumsal sözleşmesinin özünden uzaklaşıldıkça sınıflı toplum uygarlığı yükselmiştir. Sınıflı toplum uygarlığı yükseldikçe halkların ve kadının sömürsü katmerleşmiş, yaşanan acılar derinleşmiştir. Ve sınıflı toplum uygarlığında bu sömürü ve acılar değişik kılıflar ve isimler, tek taraflı sözleşmelerle günümüze kadar varlığını korumuştur. İnsanlık tarihinin ilk toplumsal sözleşmesini ve onun özünden uzaklaşma temelinde üç biçimde gerçekleşen diğer tek yanlı sözleşmeleri anlamak son derece önemlidir.

Kadının erkeği topluluğa katması, ilk yazısız sözleşmedir

Neolitik toplum aşamasında, kadının toplumsallaşmanın ilk nüvelerini oluşturduktan sonra, erkeği adım adım yarattığı küçük topluluğa katması, ortak etmesi vardır. Bu ikel anlamda da olsa tarihteki ilk, yazısız toplumsal sözleşme olarak kabul edilebilir. Kadın önce kendisini terbiye etmektedir. Yani bir anlamda önce kendisiyle sözleşmektedir. Kendisindeki bazı güdülerini kontrol altına almak için önce kendisine bazı tabular koymaktadır. Belli bir düzeye ulaştıktan sonra da bu tabuları erkeğe uygulayıp, şartlı olarak, kadının cinsi ve çocuklardan oluşan topluluğa erkeği ortak etmektedir. İlk toplumsal sözleşmeyi uygulayan neolitiğin anaları, böylece insanlık için muazzam gelişmelere imzalarını atırlar. En önemlisi hayvandan insana geçiş aşamasına damgalarını vurarak toplumsallaşmayı başlattılar. Eğer güdüler kontrol altına alınmasaydı, insan toplumsallaşamazdı. Bu başarıyı belirleyen, kadının ikel anlamda koyduğu ilk tabular yani ilk kurallar ve bunlar çerçevesinde erkekle gerçekleştirdiği ilk sözleşme olmuştur. İkel komünal toplumdaki analar topluluğu, beslenmede, cinsel ilişkilendirmede, ortak yaşamın birçok alanında başta kendisine, daha sonra erkeğe bazı tabular koymuştur. İnsanlık tarihinde ilke-

ri teşkil eden bu tabular, giderek erkeğin de kadınlar topluluğuna girmesini sağlamıştır. Uygulamaya konulan bu kurallar, zaman içerisinde her iki cinsin de beraber yaşamasına olanak tanımış ve yavrularını korumak için bir araya gelip örgütlenen analar topluluğu ile başlayan ilk toplu halde yaşama biçimi, böylelikle erkek cinsini de topluluğun içine alarak daha geniş örgütlenme düzeyini insanlığa kazandırmıştır. Analar topluluğu –ana soylu– düzenine göre örgütlenen bu ilk ikel insan toplulukları; yine anaların koyduğu bazı yeni yasalarla, her iki cinsin beraber yaşama koşullarını daha da genişletmiştir.

Bu sözleşme sadece kadının erkekle sözleşmesi değildir. Kadın aynı zamanda doğayla da büyük bir uyumu, sözleşmeyi gerçekleştirmiş oluyor. Kutsal sayılan, zarar verildiğinde insanlığı felakete götüreceğine inanılan ve yaşamsal olan her şeyin korunması için, uyulması gereken bir tür kutsal inanış kurumu olan totemcilik, insanın yaşamını sürdürübilmesi için gerekli olan birçok hayvan ve bitki türünün tükenmesini engellemiştir. Erkek cinsini beraber yaşanabilir bir konuma getirmek ve yaşamın devamı için gerekli olan doğadaki yaşamsal kaynakların sürekliliğini sağlamak amacıyla oluşturulan bu tabular, anaerik düzenin topluluk sözleşmesidir. Bu ortak yaşam sözleşmesi erkek cinsinin yaşam tarzında ve bununla beraber gelişen karakter yapılanmasında önemli dönüşümler sağlamıştır. Başlangıçta vahşi doğada salt kendini korumaya yönelik avlanma ve yaşamını sürdürmeye uğraşmasında kaynaklanan yasa tanımazlığı, bu sözleşmeyle beraber dizginlenmeye başlanmış ve anaların oturmuş olduğu ortak yaşamın beraberinde getirdiği toplumsal alışkanlıkları edinmeye başlamıştır. Böylece erkek cinsinin salt kendine yönelik olan yaşam tarzı, toplumsallaşmaya doğru dönüşmüş ve erkek artık topluluk ihtiyaçları ve kuralları temelinde yaşama-ya geçmiştir. Bu ilk toplumsal sözleşmenin bozulması temelinde gelişen sınıflı toplum tarihinde bugüne kadar da gerçekleşen hiçbir sözleşmede, kadının öz iradesi yoktur. Sınıflı toplumun her aşamasında kadın, kendi iradesi dışında imzalanmış sözleşmelerle çok derin bir köleliğe mahkum edilmiştir. Sınıflı toplumların en yetkin biçimi olan kapitalist toplumda üç değişik bağımlılık biçimine denk gelen üç tür sözleşme, binlerce yılın mirasına dayanarak günümüzde de hala devam etmektedir.

Sınıflı topluma ait bu sözleşmelerden **birincisi**; toplumla devlet arasındaki sözleşmedir. Bu sözleşme biçimsel koşullar çerçevesinde bir araya gelinerek, toplumun özgür iradesi sonucunda oluşturduğu bir sözleşme olsa da özünde tek yanlıdır. Çünkü, bir yandan bireyleri yasalar karşısında eşit ve özgür varlıklar olarak ele alırken; öte yandan biçimsel eşitlik ve özgürlük anlayışıyla bireyleri devlete bağımlı hale getirip, bu bağımlılığın üstünü örter. Bu sözleşmeye göre toplumun devlete karşı bazı yükümlülükleri olduğu gibi devletin de topluma karşı belli yükümlülükleri vardır. Sistem içerisinde geçerli olan hukuka göre, bu sözleşme karşılıklı iradeye dayalıdır; toplum ve devletin kabulü ile geçerli olan bir sözleşmedir. Oysa özünde, iradeye dayalı bir durum yoktur. Örneğin toplumun, mevcut sistemler açısından farklı bir seçeneği yoktur. Özellikle kapitalist sistemde oluşan devlet yapılanması, toplumun düşürülmesini ve çok gizli, inceltilmiş bir biçimde sömürülerek devlete bağlanmasını esas almaktadır. Toplumun, devletin ortaya koyduğu hukuk çerçevesine uymak dışında farklı bir seçeneği yoktur. **"Bu tür bir sözleşme devleti sınıflar üstü kılarak devleti toplumun gerçek**

temsilcisi konumuna yükseltir. Böylece devlet ile demokrasi arasındaki paradoksu gizleyerek, bu paradoksun anlaşılmasını ve aşılmasını önler.”

“Kapitalist toplumda, sınıfsal egemenliği toplumsal egemenlik biçiminde formüle edip bunu topluma kabul ettirmenin özgül bir biçimi olan toplum sözleşmesi, devlet ile aile arasında belli bir bağlantının kurulmasını olanaklı kılan bir evlilik sözleşmesiyle birlikte ortaya çıktığı ve onunla uyumlu işlediği zaman, toplum üstünde belli bir etkide bulunabilir.” Kadın ile erkek arasında biçimsel eşitlik koşulları çerçevesinde oluşturulan ve her iki cinsin özgür iradesine dayanan evlilik sözleşmesi bu temelde geliştirilir. Aile kutsallığı adı altında dokunulmaz kılınan kadının erkek arasındaki evlilik sözleşmesi, biçimde kadınla erkeğin karşılıklı gönüllülüğüne dayanmadıkça, gerçekleşmeyecek bir sözleşmedir. Taraflardan biri istemediği taktirde evlilik ve aile kurumu zorla kurulamaz. Oysa özünde toplumsal yapılanma içerisinde kadının mahkum edildiği yaşam tarzı budur. Kadın, cinselliğini satarak onun üzerinden yaşam kurmak dışında bir seçeneğe sahip değildir. Bu sistem günümüzde de geçerlidir. Her yerde bu düzeyde yaşanmasa da özde bu vahşet devam etmektedir. Kadın ya evliliği kabul edecek, ya da başka bir sömürü ve baskıyla karşı karşıya kalacaktır. Kadına karşı toplumdaki cinsel taciz veya tecavüz dışında, aile içinde de erkeğin, kadının istemi dışında ona sahip olma hakkı vardır. Dünyanın birçok yerinde kadın, evlilik içinde dövülmektedir. Evlilik sözleşmesine göre bu, suç değildir. Ancak bu sözleşmelerin kadın tarafından en ufak bir ihlali kadın açısından ölüm de dahil acımasız yaptırımlarla cezalandırılmıştır ve günümüzde de büyük oranda geçerliliğini korumaktadır. Bu konuda uluslararası alanda tedbir alınmasını içeren herhangi bir sözleşme yoktur. Bugün Hindistan'da hala geçerliliğini koruyan, evlenen genç kızın götürüldüğü çeyiz yetersiz bulunması halinde koca tarafından istendiği zaman öldürülmesi, Nijeryalı Emine örneğinde olduğu gibi erkek için yasallaştırılan zinayı kadın işlediğinde, taşlanarak öldürülmeye mahkum edilmesi ve daha nice böyle olaylar insanlığın kanayan vicdanı olmasına rağmen, bu alanda hukuksal yaptırımları uygulamayı zorunlu kılacak hiçbir uluslararası sözleşme yoktur. Bazı yasalar olsa bile özellikle bilimsel gelişim açısından geri kalmış, dini dogmaların etkisini yoğun yaşayan ülkelerin, toplumların yasaları ya da bilimsel teknik gelişmeyi her türlü etik değerden kopuk ele alıp kullanan emperyalizmin fuhuş sektörünün kar hırsı bu yasalardan daha güçlü olmaktadır. Ataerkil mantığın tüm kurumsallaşmalara damgasını vurduğu günümüz dünyasında, aile hala “en özel” özel mülkiyet olarak kalmakta ve kadının bu durumda yaşadığı acılar hala sürmektedir. Görünüşte bu özel mülkiyet alanı siyaset, devlet, genel toplum alanının dışında gibi görünse de, egemenlikli sistemi ideolojik ve kurumsal olarak günlük üreten bir merkezdir. Bu nedenle de sistem tarafından çok özel yasalarla teminat altına alınmaktadır. Yani evlilik sözleşmesi her iki cinsin biçimsel eşitlik koşulları çerçevesinde ve özgür bir biçimde bir araya gelip, birlikte yaşama kararını vermelerine dayandığından, biçimsel olarak demokratik bir özellik gösterir. Oysa özünde toplumsal sözleşmenin; bireyin ve toplumun devlete, devletin egemen sınıflara olan bağlılığının kamufler edilerek yasallaştırılması işlevini üstlenmesine benzer bir şekilde, evlilik sözleşmesi de erkeğin kadın üzerindeki sömürsünü ve

baskı altına alan ataerkil egemenliği gizleyip, yasallaşmasını sağlamaktadır. Toplum sözleşmesi, sınıfsal egemenliği toplumsal egemenlik olarak gösterip, bu şekilde yasallaştırırken; evlilik sözleşmesi de ataerkil egemenlikli sınıfsal egemenliği ilişkilendirip sınıfsal egemenliğin bir parçası haline getirerek bu yasallaşmayı başka bir açıdan tamamlar.

Demokratik toplum ve devlet halkların artan etkinliğinin bir sonucudur

Üçüncü sözleşme, emek ile sermaye arasında yapılan sözleşmedir; emek ile sermayenin biçimsel eşitlik ve özgürlük koşulları çerçevesinde bir araya gelmelerini sağlayan iş sözleşmesidir. İş sözleşmesi sermayenin emeği sömürmesinin yasal koşullarını hazırlar. İşçi, kendi özgür iradesi sonucunda işgücünü herhangi bir kapitaliste sattığı zaman kapitalistle bir sözleşme yapmış olur. Emekçi, işgücünü satıp satmamakta ve hangi kapitaliste satacağı konusunda tercih yapmakta özgürdür. Bu anlamda karşılıklı gönüllülüğe dayalı bir anlaşma gibi yansıtılsa da; özünde işçi, ya o sözleşmeyi kabul edip emeğini satarak yaşamını devam ettirecek ya da aklıktan ölmeyi tercih edecektir. Başka bir seçeneği yoktur. Egemenlikli bir sistemin yarattığı koşulların mahkum ettiği bir durumda, özgür iradeyle gönüllü bir tercihin yapıldığını öne sürmek mümkün değildir.

Bu üç sözleşme biçimi; sömürü biçimleri ve bu sömürü biçimleri üzerinde yükselen baskıların ve bağımlılıkların üstünü örtmeleri açısından farklı olsalar da, sınıflı toplum örgütlenmesinde kısmi bir örtüşme içinde olup birbirini karşılıklı olarak tamamlarlar. Bu sözleşmeler özünde, tüm sınıflı toplumlarda gelişen bir genelliğe ve evrenselliğe sahiptir. Hepsinde de bir biçimle kadın vardır. Evlilik sözleşmesinde cins boyutundaki baskı çok daha keskin ve ağır olsa da bütün sözleşmelerde kadın, baskı altına alınmaktadır. Bütün bu sözleşmelerde erkek de, bir azınlığın dışında, bağımlılaştırılan olsa da, ikinci cins olarak kadın, bu baskıyı daha ağır ve katmerli yaşamaktadır. Bugüne kadar gerçekleştirilen tüm sözleşmeler, egemenler tarafından ezilenleri baskı altında tutmak ve onlar üzerinde gerçekleştirdikleri sömürü sistemine kılıf uydurmak için yapılmıştır. Tarihte bu tek yanlı, eşitsiz ve sömürüyü meşulaştırılan sözleşmeleri ortadan kaldırmak için çok büyük direnişler yaşanmış olsa da henüz tam aşılmış değildir. Bu sözleşmelerde kadın, kendi iradesi veya istemiyle yer almamaktadır. Bu nedenle bu sözleşmeleri gerçekleştiren, teminat altına alan ve hukuka bağlayan hiçbir kurum demokratik değildir. Bu nedenle aileden başlayarak, toplumu, siyaseti, devleti ve hukuku demokratikleştirmek, bütün bu kurumsallaşmalarda kadın iradesini tanıyan ve dikkate alan bir değişimi hakim kılmak kadının toplumsal sözleşmesinin esasını oluşturmaktadır. Bunu ne mevcut aile gerçeği, ne devlet, ne varolan siyaset mekanizması, ne de mevcut hukuk sistemi kadın lehine değiştirecek konumda değildir. Bugün insanlık; kapitalist sistemde insanlıktan uzaklaştırılarak salt güdül, maneviyattan kopuk bir hayvan haline getirilmek istenmektedir. Bu, insanlık için büyük bir tehliktir. İşte bu tehlikeden insanlığı koruyacak ve güçlü bir çıkış yaptıracak olan tarihin başlangıcında olduğu gibi yine, kadın özünün toplumsal gelişmeye, sözleşmeye damgasını vurmasıdır. Bu nedenle kadının kendi toplumsal sözleşmesinin çerçevesini, koşul-

larını kendisinin oluşturması, topluma sunması ve bunu topluma kabul ettirmek için demokratik siyaset, demokratik hukuk mücadelesini göze alması gerekmektedir.

Günümüzde dünyanın her tarafında güncel damgasını vuran, kültürlerin uyanışı, çağdaş biçimlere kavuşması ve yaşamın vazgeçilmez temel öğesi haline gelmesidir. Halklar ilk defa uyuşturucu dogmatik ideolojilerin ve temelsiz ütopyaların baskısından kurtulmakta, ta neolitik toplumdan beri yere çakılmış ve gömülmüş varlıklarına yeniden sarılmakta ve yaşamsal kılınmakta, tüm varlıklarıyla büyük bir çağdaşlaşma sürecine girmektedir. Çağdaş demokratik uygarlığın halkların Rönesansı'na dönüştüğü, öyle de gelişmesi gerektiği her gün daha da açığa çıkan bir gerçekliktir. Katı sınıf diktatörlüklerinin en somut ifadesi olarak çeşitli otoriter ve totaliter rejimlerin gerilemesi ve ortadan kalkması, halklar lehine büyük bir kazanımdır. Halkların varlıkları demokrasiyle özdeşdir. İki biribirinden ayrıtı edilemeyecek bir diyalektik bağ içindedir. Demokratik toplum, siyaset ve devlet, halkların artan etkinliğinin bir sonucudur. Tarihin hiçbir dönemiyle kıyaslanmayacak kadar toplumda, siyasette ve devlette demokratikleşme, en acil gündem haline gelmiş ve bu ihtiyaç dünyanın her tarafında yaşanıyor, bu gerçeklik, yaşanan çağın halkların uyanışı, aydınlanması ve siyasi güç haline gelmesinin itirafından başka bir anlama gelmez. Çağımız; kapitalizmin çözülen ve çöken bunalımlı karakterine rağmen, onun zıddı ve çözümlenici gücü olarak gelişen halkların demokratik uygarlık çağıdır. Yani içinde yaşadığımız çağ, halkların doğuş çağı olmaktadır.

Kazanan kadın, her düzeyde kazanan toplum ve birey demektir

Demokratik uygarlık çağı, halkların yeniden doğuşu kadar ve belki de daha belirleyici olarak kadınların doğuş çağıdır. Neolitik toplumun doğurucu tanrıça gücü olan kadın, sınıflı toplum tarihi boyunca sürekli yitirmeye karşı karşıya kalmıştır. Tarih bir anlamda yükselen sınıflı toplumla birlikte güç kazanan egemen erkeğin tarihidir. Egemen sınıfsal karakter, egemen erkek karakterle birlikte oluşur. Burada da geçerli kural, mitolojik yalanlar ve ilahi cezalandırmalardır. Bunun altında ise çıplak kaba zor ve sömürü gerçeği vardır. Toplumun egemen erkek karakteri, günümüze kadar kadın olgusunun bilimsel değerlendirilmesine bile fırsat tanımamıştır. Dinden çok tabusal bir alan sayılmaktadır. Namus adı altında, aslında erkeğin en sinsi, en hain ve zor-baca gasp ettiği kadın gerçekliği ve hakları gizlenmektedir. Kadının tarih boyunca sürekli erkeğe tutsak edilmesi, sınıflaşmadan daha olumsuz sonuçlara yol açan bir olgudur. Kadının tutsaklığı genel köleliğin, düşüşün, toplumda yaygınlaşan yalancılığın, hırsızlığın ve zorbalığın, her tür kirlenmenin, uşaklığın ölçüsüdür. Bu tarihin tersine çevrilmesinin, en derin toplumsal sonuçları beraberinde getirmesi kaçınılmazdır. Kadının özgürce yeniden doğuşu, toplumun tüm alt ve üst kurumlarında genel bir özgürleşmeyi, aydınlığı ve adaleti

zorunlu kılacaktır. Savaşın yerine barışın daha değerli olduğuna ve yüceltilmesi gerektiğine ikna edecektir. Kazanan kadın, her düzeyde kazanan toplum ve birey demektir. Bunun için kadın hakları ve özgürlükleri alanındaki demokratikleşme tarihsel önemdedir. Yirmi birinci yüzyılın bu anlamda uyanan, özgürleşen ve güçlenen kadının çağını başlatması, sınıfsal ve ulusal kurtuluşun da önemli bir olgudur. Demokratik uygarlık, her dönemden daha fazla kadının yükseldiği ve kazandığı bir çağ olacaktır. Demokratik toplumun nihai zaferi kadınlara mümkündür.

Neolitikten beri sınıflı toplum karşısında yere çakılan halklar ve kadın, demokratik hamlenin gerçek sahibi olarak hem tarihten intikamını almakta hem de yükselen demokratik uygarlığın soluna yerleşerek gereken antitezi oluşturmakta, gerçekten eşit ve özgür topluma gidişte en sağlam sosyal dayanağı oluşturmaktadır. Ortadoğu'da toplumun demokratikleşmesinin antitez olması, daha çok kadının ve gençliğin sayesinde olacaktır. Kadının uyanışı ve toplumun öncü gücü olarak tarihsel sahnede yer alışı gerçek bir antitez değerindedir. Kadın dünyası, bilinci, vicdanı, sevgisi, koruması farklı uygarlıksal değerler doğurmaya adaydır. Uygarlıkların sınıf karakterleri gereği, erkek egemenlikli gelişmeler, kadını bu yönden de güçlü antitez konumuna getirmektedir. Hem toplumun sınıf farklılıklarının aşılması hem de erkek üstünlüğünün sona erdirilmesi, antitez olmaktan öteye, yeni sentez değerindedir. Dolayısıyla Ortadoğu toplumunun demokratikleşmesinde kadının öncü konumu, dünya çapında hem antitez –Ortadoğuluktan kaynaklanıyor– hem de sentez konumunda, tarihi özellikler taşımaktadır. Kadın özgürlüğü, yeni uygarlığın şekillenmesinde en dengeleyici ve eşitlikçi rolü oynayacaktır. Kadın bu tarihi misyonunu en fazla toplumsal yaşamı yeniden düzenleyerek gerçekleştirecektir. Bu da toplumun demokratik temelinde olacak ve neolitik toplumun çözüldüğünden beri adeta toplumdaki silinen kadın, tekrar saygın, özgür ve eşitlikçi koşullarda yerini alacaktır. Toplumun en köklü dönüşümü, kadının sağlayacağı dönüşümle belirlenecektir. Çünkü kadın ne kadar eşit ve özgürse, toplumun tüm kesimleri de o kadar eşit ve özgürdür. Demokrasinin ve laikliğin kalıcı olarak yer-

leşmesinde kadının demokratikleşmesinin rolü belirleyici olacaktır. Yeni sosyal hareketlilik kadın renginde başat bir durumu yaşayacaktır. Kadının özgür toplum sözleşmesinin üzerinde şekilleneceği temel gerçeklik de bu olacaktır.

İnsanı insan yapan toplumsallaşma neolitik devrimle başlamıştır. Bugün yaşadığımızla her anlamda çok büyük zıtlıklar taşıyan bu sistem, halkların ve kadınların tüm ezilenlerin sadece özlemi olarak mı kalacaktır? Ayrımcılığın olmadığı, tanrısal güçlerin bir kurum veya kişide toplanmadığı, bireyle toplum arasında bir dengeyin bulunduğu, bilim ve teknolojinin insanlığı tehdit eder durumdan çıktığı, sosyal sorunların siyasal ekonomik çıkarlar için eritilmediği, dogmaların ve geleneğin hükümden kurtulmuş bir dünya dışında bir seçenek artık kabul edilebilir mi? Bunun dışındaki seçenek, manevi dünyanın zayıflamasıyla, tükenmiş bireyle, ya dogmalarla tıkanmış ya da değerlerini çürüterek çözülmüş toplumun, bilim ve teknolojinin sermaye odaklarının tasarrufunda dünyayı belirsizliğe sürüklemesinin, yönettiği toplumu temsil etmeyen iktidarların dünyası olabilir. Bugüne değin ne kapitalizmde derinleşerek ilerleyen Avrupa bireyciliği ne de tarihin eski zamanlarına takılı kalmış Ortadoğu'nun kurutucu, çürütücü gelenekselliği, yaşlı dünyamızın problemlerine çözüm bulamamaktadır. Kıtalar, halklar, topluluklar ve cinsler bu sorunu farklı biçimlerde yaşasalar da çözüm ararken ortak bir eksen takip etmeleri gerekecektir. Bu eksen, bir dogmanın bir ilahi gücün eksenini değildir. İnsanın nasıl yaşamak istediğinin cevapları temelinde, kendi öz düşünceleri, tartışmaları ile ortaya çıkacak ilkelere ve ölçüler bütünüdür. Yani tam anlamıyla yeni bir toplumsal sözleşme olacaktır. Bu sözleşme toplumsallaşmanın başlangıcında gerçekleşen ve insanı insan yapan temel kuralları içeren ilk toplumsal sözleşmenin özünü taşıyacaktır. Aslında bu toplumsal sözleşme bir anlamda günümüzde insanlığın ihtiyaçlarına cevap yaratacak tarzda ana hukukunun güncelleştirilmesi olacaktır. Kadını esas alma veya kadını merkez yapma değil; her iki cins ve genel toplum açısından özgür yaşam ve ilişki tarzını yaratmaktır esas olan.

Beş binyıllık erkek egemenlikli sisteme bakılıp bunun zorlukları ileri sürülebilir.

“Ataerkil mantığın tüm kurumsallaşmalara damgasını vurduğu günümüz dünyasında, aile hala “en özel” mülkiyet olarak kalmakta ve kadının yaşadığı acılar hala sürmektedir. Görünüşte bu özel mülkiyet alanı siyaset, devlet, genel toplum alanının dışında gibi görünse de, egemenlikli sistemi ideolojik ve kurumsal olarak günlük üreten bir merkezdir. Bu nedenle de sistem tarafından özel yasalarla teminat altına alınmaktadır.”

Hiçbir örneği olmadığı belirtilebilir. Toplum sisteminin, siyasal mekanizmanın ağırlıkta erkek egemen zihniyetle belirlendiği gerçeğinden hareketle, kadınların sunacağı bir toplumsal sözleşme metninin topluma kabul ettirilmesinin zorluğu dile getirilebilir. Bunların hepsinde doğruluk ve haklılık payı var. Ancak her toplumsal sözleşmenin ortaya koyduğu ilkelerin yaşamsal kılınmasının mücadeleye mümkün olduğu düşünülürse, önerdiğimiz özgür toplum sözleşmesinin de toplumla bütünleşme ve buluşma koşullarını, ilkelerini belirleme temelinde bir mücadele çerçevesi olduğu anlaşılacaktır. Bu cesaretin ve kararlılığın nedeni ve kaynağı anlaşılabilir. Bunu ileride gerçekleştireceğimiz ulusal ve uluslararası konferanslarda, değişik kadın platformlarında kapsamlı tartışmalarla tüm dünya kadınlarıyla paylaşmanın düşüncesi bile bizi heyecanlandırıyor. Ancak böyle bir bildiriyle de temel noktaları tüm dünya kadınlarının görüşlerine sunup, paylaşmaktan mutluluk duyuyoruz.

Toplumsal sözleşme demokratik uygarlık çağına denk düşen bir öze sahiptir

Dünyamızın içinden geçtiği zorlu dönemler, insanoğlunu olağandışı güçlüklerle mücadele etmek zorunda bırakmıştır. Tüm sınıf ve uluslar bu zorlu süreçleri yaşasalar dahi ancak çok dar bir kesimin ihtiyaçlarını –o da sınırlı olarak– çözebilmişlerdir. İnsanlığın demokratik birikimlerinin sonucu olarak gerçekleşen kurumlar, sözleşmeler, değer yargıları büyük çıkar çevrelerine ters düşükleri her durumda ve zamanda, hiç çekincesiz ihlal edilen, bağlayıcılığı reddedilen bir konumdadırlar. Dünyanın bir yerindeki savaş ve yıkımlar diğer bir yerindeki iç huzur, siyasal çıkarların ve ekonomik istikrarın teminatı olarak kabul edilebilmektedir.

İşte böyle bir gerçekliği yaşadığımız bugünlerde, milyarlarca insanın kendilerini ve zihinlerini, baskıcı otoritelerin, ön yargıların ve gelenekselleşmiş dogmaların baskısından kurtarma özelemleri yirmi birinci yüzyıla dayanırken, Özgür Kadın Partisi olarak insanlığın yeni bir sözleşme ihtiyacı ile karşı karşıya olduğuna inanarak, bu konuyu gündemimize almış bulunuyoruz. Uzun bir süredir üzerinde tartışmalar yürüttüğümüz yeni bir toplumsal sözleşmenin oluşmasıyla, "nasıl bir dünya, nasıl bir yaşam?" sorusunun cevaplanabileceğine ve belirlenecek esasların insanlığın tarihinde yeni bir çığır açacağına inanıyoruz. İnsanlık, yazılı tarih boyunca gerçekleşmiş özgürlük karşıtı kurum ve inanış biçimlerini yargılaya yetisine ulaştığı gibi yeni ve özgür yaşamın ilkelerini, projelerini tartışacak gücü de biriktirmiştir. Biz Kürt kadınları olarak, başta Ortadoğulu kadınlar olmak üzere, yeni bir yaşam ihtiyacı hisseden tüm dünya kadınlarının çözüm ve projelerini ortak tartışma ve kararlaşma platformlarına taşımanın zamanının geldiğini düşünüyoruz. Toplumsal sözleşme bu anlamda evrensel değeri olan bir çalışmadır. Demokratik uygarlık çağına denk düşen bir öze sahiptir. Bu konu, bütün dünya kadınları için gerekli ve önemlidir. Kadın kapsamlı bir çalışmanın ürünü olarak özgür toplum sözleşmesine ulaşmalıdır. Toplumsal sözleşme, kadını salt cins yönüyle değerlendiren değil, genel toplumsal çıkarlarını da esas alarak toplumun demokratik dönüşümünü gerçekleştirmek amacıyla kadının katılım çerçevesini de belirleyen bir projedir. Toplumsal sözleşme, özce kadının toplumsal yaşama katılımını ve koşullarını kendisinin belirlediği bir sözleşmedir. İnsanlık tarihi boyunca bu hak hiçbir zaman kadına verilmediği gibi günümüzde de verilmemektedir. Kadının duygu ve düşüncede, toplumsal yaşam içerisinde çok fazla düşürülüp mevcut egemenlikli sistemin hukuk ölçüleri temelinde bir yaşama mahkum edilmesi, sözleşme ola-

rak andlandırılmaktadır. Bu gerçeklik dünyada hala geçerliliğini korumaktadır.

PJA olarak neden böyle bir toplumsal sözleşmeye ihtiyaç duyduğumuz sorusunun cevabını da bu gerçeklikle bağlantılı değerlendirmek gerekmektedir. Özgür Kadın Partisi olarak doğuşumuz çok sancılı ve zorlu mücadeleler sonucunda, gelişimimiz hep bir sözleşme temelinde olmuştur. Bu sözleşme en genel anlamda özgürlükle sözleşmedir. Süreçlere, dönemlere göre değişik biçimler aldı, değişik maddeleri oluştu. Ama özgürlükle sözleşmenin özüne hep bağlı kaldı. Elbette büyük bir emek, çaba ve zorlu bir mücadele ile gelişti. Yüreğimizdeki özgürlük tutkuları Mezopotamya toprağında, çok şiddetli savaş ortamında mayalandı. Kürt halkı olarak karşı karşıya bulunduğumuz imha ve inkar siyasetini yıkmak için başlatılan silahlı mücadelede bizim de ilk sözleşme biçimimiz kadın ordulaşması olarak somutlaştı. Bu yaklaşık yirmi yıllık mücadele birikiminin örgütlenilerek, çok değerli şehit kadın yoldaşlarımızın anılarını cevaplamamızın adı oldu. Kadın ordulaşmasının özü, özgürlükle, örgütle, ülkeyle ve mücadeleyle evlilik biçiminde formüle edildi; yani kadının en fazla uzaklaştırdığı dört temel olguyla. Kadın ordulaşması bir anlamda kadının kaybettiği her güzelliği, her anlamı yeniden yaratmak ve kazanmak için çok eşitsiz koşullarda da olsa savaşmanın adı oldu. Bu en başta kadının kendisiyle sözleşmesiydi. Yani "özgürleşinceye kadar özgürlüğüm önündeki tüm engellere karşı, büyük yurtseverlik duygularıyla örgütlü mücadeleyi amansız geliştireceğim" sözleşmesiydi. Çok zorlu eşitsiz, şiddetli bir savaş ortamında olduk, çok büyük bedeller ödedik, erkek egemenliğinin ve kadın köleliğinin zorlayıcı birçok yaklaşımıyla da karşılaştık. Bazen yetersiz kaldık, güç getiremedik, ama asla özgürlük sözleşmemizi bozmadık, hiçbir gücün de bozmasına izin vermedik. Kadınla, erkekle, savaşla, örgütle ve Önderliğimizle bu temelde ilişkilendik, bu temelde yaşadık. Bütün dünyaya mucize gibi gelen binlerce genç kız ve erkeğin dağlarda, yıllarca birlikte yaşamasını da bu sözleşmeyle başardık. Daha sonra bu sözleşmemizin adı YAJK oldu. YAJK da beş temel ilkeyi esas aldı: Yurtseverlik, özgür irade, örgütlülük, mücadele, güzellik ve estetik. Bu beş temel nokta, kadının özgürlük mücadelesini yükselttiği ilkeler oldu. Mücadele geliştikçe ve sözleşmemizin sonuçlarını aldıkça bu mücadelemizin örgütlenme düzeyini yükselttik. Geri köle kadının ve egemen erkeğin saldırılarını yaşadıkça, ideolojik, örgütsel ve siyasal olarak sözleşmemizi kapsamlılaştırdık. Adımız PJA oldu.

Ve şimdi gelinen aşamada sözleşme-

mizi toplumla yapmak istiyoruz. Bu, bir anlamda kadın eksensiz sistemin bir sözleşmesi oluyor. Ve toplumla yeniden özgür temellerde bir sözleşmenin gereğine inanıyoruz. PJA'yı var eden ideolojinin her zaman temel yaklaşımında şu gerçeklik oldu: Özgürlüğe en yüksek tutkuyu besleyen ve özgürlüğe en çok ihtiyaç duyan kesimi özgürlükle sözleşmek, özgürlüğün gelişimini garantiye almaktır. Özgürlüğe en tutkulu olanlar ve en çok ihtiyaç duyan kesimler de kadınlar ve halklardır. Eğer bu iki güç özgürlük temelinde sözleşirse, özgürlük kesindir. Ve biz yaşadığımız çok zorlu yıllara rağmen bağlı kalmaktan asla vazgeçemediğimiz sözleşmemizi tüm kadınlara, topluma açmak, onlarla paylaşmak ve yirmi birinci yüzyılın karakterini dikkate alarak, yeni bir toplumsal sözleşmeye gitmek istiyoruz.

Sınıflı toplumun gelişiminden günümüze kadar, kadının kendi özgür iradesiyle ölçülerini, kurallarını ve şartlarını belirlediği bir sözleşme gerçekleşmedi. Çünkü yenilenin, gasp edilenin dünyası, ruhu, düşüncesi ve bedeni işgal edilenin, diline, yüreğine ve beynine binlerce kilit vurulmuş olanın, bırakalım koşul, şart öne sürmeyi, önüne sürülen tüm şartları, koşulları, bin bir türlü ölüm de olsa, kabul etmekten başka şans yoktur. Sözleşmek en azından temel noktalarda eşit ve güçlü olmayı gerektirir. Gücün varsa sözünün bir değeri vardır, gücün varsa söylediğin sözler koşul olarak, şart olarak esas alınır. Yaşamın tüm alanlarına, siyasete, askerliğe, sanata, kültüre etki gücün varsa bütün bu alanları kapsayacak değişimler, ilkeler önerirsin ve dikkate alırsın. Daha bundan bir iki yüzyıl öncesine kadar kadınların okuma, seçme-seçilme haklarının, hatta bu hakların talep edilmesinin şiddetle, işkenceyle bastırıldığını hatırlamak bile kadının binlerce yıl içerisinde gücünden, dolayısıyla yaşamın her sahasından ne kadar uzaklaştırdığını anlamamız için yeterlidir.

Kadının binlerce yıllık sessiz direnişinin, neolitik anaların yarattığı sağlam kültürün, son iki yüzyıllık görkemli kadın direnişlerinin ürünü olarak söz ve eylem gücü doğdu. Diline, düşüncesine ve ruhuna vurulan kilitler, mühürler birer birer açıldı. Ve şimdi yirmi birinci yüzyılın ilk yıllarında kadınlar olarak toplumsal sözleşmemizi yaratmayı, kararlaşdırıp uygulamayı tartışıyoruz.

Kadın katliamı halk katliamından daha tehlikelidir

Bu çalışma, öneminden dolayı kapsamlı araştırma ve inceleme konusu olmak kadar güçlü tartışma platformlarının gündemine girmelidir. Bunun için çok geniş kadın kesiminin görüş ve önerilerini almak ve değerlendirmek önemli-

dir. Bu amaçla bugüne kadar gerçekleştirdiğimiz bazı girişimler çok sonuç alıcı olmadı. Bunun nedeni, bu çalışmanın anlamının yeterince kavranmamasıdır. Kadının özgür toplum sözleşmesinin özü; üçüncü alanın mücadele esaslarını, yöntemlerini ve araçlarını belirlemektir. Adı sözleşme olsa ve karşılıklı tarafları çağırırsa da mevcut durumda bu, tek taraflı bir sözleşmedir. Çerçevesinin kadın tarafından oluşturulacağı ve bu çerçevenin yaşamsal kılınması, genel toplum tarafından kabul edilmesi için yoğun mücadeleyi gerektiren bir sözleşmedir. Yani bir anlamda kadın değişmesini istediği, değiştirmeyi esas aldığı tüm olguları nasıl ele aldığı bu sözleşmenin çerçevesinde ortaya koymalıdır. Örneğin kadın nasıl bir toplum, siyaset ve devlet istiyor? Bunları yaratırken hangi mücadele yöntemlerini, araçlarını esas almalı? IV. Kongremizin hazırladığı bu bildiri en genel hatları ile bir yaklaşımı sunuyor bizlere. Ama bunları sizlerle tartışmayı istiyoruz; birçok kadın örgütleriyle ve şahsiyetleriyle tartışarak oluşturmayı daha doğru buluyoruz. Önümüzdeki aylarda ulusal düzeyde yapmayı planladığımız Toplumsal Sözleşme Konferansı sonuçlarını da tüm dünya kadınlarına ulaştırmayı hedefliyoruz. Bu sonuçlar üzerinden daha geniş bir tartışmanın yürütüleceğine inandığımız, Uluslararası Toplumsal Sözleşme Konferansı ile eşit, yetersiz sonuçlarını gidermek ve tüm dünya kadınlarının "bizim" diyebileceği bir sözleşmeye ulaşmak hedefimiz. Bu konferansın hazırlıklarını birçok kadın örgütüyle birlikte planlamak ve gerçekleştirmek de heyecan duyacağımız bir çalışma olacak.

Bugün toplumda hiçbir hukuksal, sosyal, ekonomik, sağlık vb güvencesi olmadan yaşayan milyonlarca kadın var. En yakın örneği yanı başımızdaki Güney Kürdistan gerçeğidir. Bir iki yıllık süreçte binlerce kadın kendisini yakarak intihar etti ve hala bu intiharları durdurabilmiş değiliz. Yine Kuzey Kürdistan'da ağırlıkta Batman'da yaşanan intiharlar var. Kadın haklarının, kadın yaşamının olmadığı yerde, kadın, hukukunu kendisi belirliyor. Kadın, ataeril sisteme ve onun tüm kurumlaşmalarına "sen ölümden bin kez beter ettiğin bir yaşamı bana dayatırsan ben kendi elimle, irademle ve tercihimle bir kez ölürüm daha iyi" diyor. Kendisine göre yasa, kanun koyuyor. Ama ölümden başka bir hükme gücü yetmeyen bir yasa. Kadını buna zorlayan yaşam, toplum, devlet, siyaset gerçeği var. Bunlardan bağımsız gelişmiyor. Başkan Apo, defalarca, "kadın katliamını halk ve kültür katliamından daha tehlikeli buluyorum. Kadın katliamı önlenmelidir" diyerek kadının toplumda-

ki bu zorlu durumuna dikkat çekti. PJA olarak toplumsal sözleşme ile ulaşmak istediğimiz; kadın dünyasını, ruhunu, güzelliğini, duygusunu çok pervasızca katleden bu gerçekliğe dur demek. Bu gerçeklik aynı zamanda; gençliği, çocuğu ve yaşlıları da katlediyor. Toplumun üçte ikisinden daha fazlasını oluşturan bu kesimlerin konumu böyleyken adil, mutlu, huzurlu, demokratik, barışçıl ve özgür bir toplumdur, yaşamdan bahsetmek mümkün mü? O zaman yapılması gereken, bu kesimlerin lehine bir sözleşme yapmak ve gerçekleşinceye kadar bunun mücadelesini vermektir. Toplumsal sözleşmenin esasları en özet biçiminde şöyledir.

Tarihte ilk defa sınıflı toplum güçlerinin, eşit koşullarda olmasa da, demokratik rejimin en kapsamlı işleyişle kendi kaderlerini tayin edebilmede uzlaşma koşullarını yaratmaları, demokratik temele dayalı uygarlığın gerçeklik kazanmasını mümkün kılmaktadır. Bir yandan böylesi bir gerçeklik yaşanırken, yaşlı dünyamızın diğer yarısında ise, hala kölecilik ve feodalizmle hesaplaşmasını tamamlamamış halklar vardır. En başta, Ortadoğu bu hesaplaşmayı beklemektedir. Ortadoğu, sahip olduğu köklü, kapsamlı kültürel mirasıyla insanlığın geleceği açısından antitez rolüne sahipken, bu kültürde çok güçlü bir yer olan dogma ve ütopya gericiğini koruyarak yaşadığı çıkışsızlıkla, büyük toplumsal dönüşümlere en çok ihtiyaç duyan zemin olmaktadır. Çok güçlü bir eleştirel çözümlemeyle, bencilliğin, aşiretçiliğin, aileciliğin, karlılığın, kocallığın, milliyetçiliğin, dinciliğin, töreciliğin, zihni ve eylemsel uyuşukluğun reddi gelişmelidir. Bu toprakların en büyük zenginliği olan insanîyetçiliği canlandırıp, büyük aşkların yolunu açacak, toprağına, insanına, yarattığı büyük uygarlık değerlerine bağlılıkla yaşamı geliştirmek gereklidir. Bu toprakların büyük yaşam arayışçılarına, direnişçilerine, acılarına en büyük cevabı, tüm bunlar ışığında yeniden şekillenecek bir toplumsal düzenle, Ortadoğu insanının kendi öz yaşam gerçeğini yaratmasıyla vermek mümkündür. Bunun için gelişmesi gereken, çok kapsamlı reform, aydınlanma ve Rönesans sürecidir. Bu süreçleri geliştirecek olan gerçek aydın ve bireyin ortaya çıkabilmesi, özgür bir toplum yaratmanın da en temel yoludur. Bunun için, cemaat, aşiret, kul kültürü, namus anlayışı ve dini dogmalarla çok köklü bir mücadele gereklidir. Ortadoğu kadını bu mücadeleyi yürütecek en temel dinamik güçtür. Kendi öz kültürünün diyarında en büyük düşürülmeyi, dışlanmayı, kimliksizliği yaşarken, yeniden hayata dönüşün en güçlü gerekçelerine ve gücüne bu topraklarda sahiptir. Kadınlar ve halklar; tarihin bir döneminde, zamanın dışında kalmış ve bugün mekanı yeni zamana taşımak isteyen adalet ve özgürlük arayışçılarıdır. Ortadoğu'nun en eski halklarından olan Kürtler, yurtları yıllarca işgale ve istilaya uğramışsa da, sınıflı toplumu çoğunlukla sadece izlemiş, topraklarında yaratılan kültürün, değerlerin yaşatılacağı ilkeyi aramışlardır. Halkların ve kadınların hala özlem duydukları bu yaşayış biçimi, yazılmayan, ama varolan, insanı insan yapan bir yaşayış biçimidir. Tüm bunlar temelinde, kültür geleneğini çağdaş demokrasinin değerleriyle bütünleştirerek, insanlık için en temel çözüm düzeylerini geliştirme konumunda olan Ortadoğu, bu gerçeğiyle tarihsel bir çıkışın ön günlerini yaşamaktadır. Bu gerçeklikten yola çıkarak Ortadoğu'nun temel bir özgürlük gücü olan partimiz PJA, özgür toplum sözleşmesini başta Ortadoğulu kadınlar olmak üzere tüm dünya kadınlarıyla birlikte oluşturmayı hedeflemektedir. Tarihi bir çalışma olduğuna inandığımız toplumsal sözleşmenin esasları olarak belirlediğimiz maddeler de bir taslaktır. Bu esaslar daha güçlü, zengin maddeleştirilebilir. Sunduğumuz bu maddeler sözleşmenin özünü belirginleştirmeyi ve somutlaştırmayı hedeflemektedir.

Mazlum Doğan Kadro Okulu Beritanlaşma Eğitim Devresi Açılış Konuşması

Kürt gerçeğinde eğitim yaşayabilmek için bir zorunluluktur

Beritanlaşma Eğitim Devremizi başlatıyoruz. Bu, VIII. Kongre sonrası oluşturulan **Mazlum Doğan Kadro Okulu'nun** ikinci eğitim devresi oluyor. Yaz döneminde birinci devreyi üç şube biçiminde yürüttük ve 200 civarında kadroyu eğiterek sürece göre hazırlanmasını, yenilenmesini sağladık. İlk devremiz önemli bir başlangıç oldu, örgütümüzün yürüttüğü düzeltme hareketini günü gününe yaşadı takip etti. Tartışmaları ile buna birinci elden sahne oldu. Yönetimimizin de katılımıyla tartışma düzeyinde önemli bir seviye yakalandı. İkinci devreyi, birinci devrenin deneyimlerinin sonuçları üzerinden gerçekleştireyoruz. Bir süre birinci devrenin sonuçları üzerinde tartışma yürüttük. Hatalarını, eksikliklerini, dolayısıyla derslerini bilince çıkartmaya, bu yeni devrede çıkardığımız sonuçlarla daha yeterli, daha derinlikli ve kapsamlı bir eğitim çalışması yürütmeye çaba gösterdik. Hem program olarak hem de eğitimin verilmiş tarzı, sistemi olarak birinci devreden çıkarılan dersler temelinde kendimizi yeniden düzenledik. Biraz daha geliştirdik, derli toplu kıldık.

Bu yeni devrede, hem tartışma düzeyinin hem de günlük yaşamın daha derli toplu, daha derinlikli, daha eğitici olacağına inanıyoruz. Bunun için elimizde yeterince veri var. Hazırlıklarımız da iyidir. Ciddi bir çalışma yürütme açısından küçümsenmeyecek düzeyde, yaşadığımız devrenin tecrübelerini, eğitim düzeyini tartışma ile açığa çıkartıp planlamaya, programlamaya da çalıştık. Bu konuda da hazırlık düzeyimiz iyidir. Gerisi, bütün bunları başarıyla pratik çalışmaya dökmeye kalıyor. Önderliğimizin "yaşam felsefem" dediği bu çalışmayı böyle bir yaklaşım temelinde başarıyla gerçekleştirmek istiyoruz. Bu bakımdan bu yeni devremiz daha avantajlı, program sistem olarak, tarz olarak belli bir oturmuşluğu var.

Alt yapı bakımından, yine katılım bakımından önemli bir hazırlık düzeyimiz, tüm çalışmalardan, farklı alanlardan gelip katılmış zengin bir bileşimimiz var. Nicelik düzeyi olarak dolgun. Nitelik, gelişme seviyesi bakımından önemli bir bilinci ve tecrübeyi kendi içinde taşıyor. Bu temelde bütün şubelerimizin her türlü tartışmayı çok derinlikli, sağlam, kapsamlı bir biçimde yapabileceğine inanıyoruz. Her türlü soruna düşüncede çözüm bulunabilir, her türlü konuyu aydınlatacak bir tartışma yürütülebilir. En ağır felsefik, ideolojik, siyasi, örgütsel, pratik konular olsun, seviyeli, derinlikli, kapsamlı tartışma düzeyi ve çözümleyici bir üslup ile çözüme kavuşturulabilir. Devremizin buna gücü ve yeterliliği var.

**Yaşamın her anını
bir okul haline getirme
bizde esastır**

Okul düzeninin ne ifade ettiğini örgütümüz, Önderliğimiz çokça tanımladı. En son savunmalarda Başkan Apo, anlayışını, yaklaşımını, eğitimi ele alış tarzını, eğitime verdiği önemi, eğitimin kendi yaşamında yerini çok net biçimde çarpıcı olarak ortaya koydu. Varlığını, yaşamdan sürekli çıkartılan derslerle kendini eğitmek, geliştirmek olarak

tanımladı. Hareketimizi de, kendini sürekli eğiten, yenileyen, düzelten, geliştiren, bunlar temelinde her türlü pratik ve örgütsel çalışmayı ve eylemi gerçekleştiren bir hareket olarak ortaya koydu. Yaşamının her anını, her yeri; ev olsun, bir dağ parçası olsun, bir şehirde herhangi bir yer olsun okul haline getirmeyi esas aldığını belirtti. Şimdi böyle bir Önderliğin ve örgütün günümüze cevap verecek kadrosunu yetiştirmek üzere bir çalışma yürütüyoruz. Eğitime bu kadar önem veren, ona değer biçen, her şeyi eğitim temelinde yaratan, geliştiren bir

gibi, eğitimle de bunu izah etmek mümkündür. Hareketimizin ciddi, güçlü bir eğitim tarihi var. Belki de tarihinin kendisi bir eğitim tarihidir. Bu hareket boşuna böyle şekillenmedi. Önderliğimiz boş yere ya da tesadüfen eğitime ciddi yaklaşmadı. Bu, tamamen içinde bulunduğumuz koşulların Kürdistan koşullarının, Türk toplumunun yaşadığı somut durumun ortaya çıkardığı bir gerçeklik oldu. İçinde bulunulan çağda, yine içinde yaşanılan ülke ve toplumda, Kürdistan ve Kürt toplumu gerçeğinde kendini sürekli olarak eğitmeden, sorgulama-

mek, kendisi için var olup yaşayabilmek; yani biraz özgür, eşit, onurlu bir yaşamı yaratabilmek, geliştirebilmek ancak böyle bir eğitim gerçeği ile mümkün olduğu için hareketimiz ve Önderlik kendisini bir eğitim hareketi olarak şekillendirdi. Bunu iyi anlamak, bilince çıkarmak durumundayız. Bugün, VIII. Kongre ile oluşturduğumuz eğitimimizin, sistemimizin böyle bir tarihsel temele dayandığı, güçlü bir eğitim anlayışına bağlı olduğu açık; bunu görmeliyiz. VIII. Kongre ile açığa çıkardığımız eğitim düzeyimiz bütün bunların zirvesi oluyor.

kapsamlı çalışma diyebiliriz. En yoğun, en derinlikli çalışma olarak değerlendirilir. Bazı dönemler bunu bu kadar anlamadık, zayıf yaklaşımlarımız oldu. Fakat şunu gördük: Eğitimi ciddiye almayan, doğru, kapsamlı olmayan her tutum pratikte başarısız oluyor, geri kalıyor, zorlanıyor, sağa sola sapıyor. Dolayısıyla her türlü zorluğu yenen, engeli aşan, her türlü soruna doğru ve yeterli çözüm bulan yol ve yöntemi eğitim olarak öngördük. Bu nedenle gittikçe zayıflayan değil, güçlenen bir faaliyetimiz oldu. Daha çok ciddiye alınıyor, daha kapsamlı yaklaşıyor, daha büyük istek duyuluyor eğitime.

Örgütümüz eğitim yapmakta isteklidir. Örgütümüzün kadro ve çalışanları, militanları kendini eğitmeyi her zamankinden daha fazla ciddiye alıyor, ihtiyaç duyuyorlar. Şimdi kendimizi eğiten, geliştiren, Önderlik çizgisini daha iyi özümseyen, dolayısıyla onun daha yetkin uygulayıcısı haline gelen bir düzeyi yaşıyoruz. Soyut, hayalci, kendini kandıran tutumlardan geçmişe göre daha fazla arınmış durumdayız. Onun yerine daha gerçekçi, daha somut, ayakları yere daha sağlam basan, daha ciddi ve istekli yaklaşan bir tutumun sahibiyiz. Tabii bu, çalışmalarımıza güç veriyor; teorik gelişme, bilinçlenme, kendimizi ifade etme düzeyimiz artıyor. Bununla, felsefede, ideolojide, örgütte, pratikte ve yaşamda Önderliğe ulaşma, Önderliğin daha başarılı uygulamalar yapan temsilcisi olma yönünde ilerliyoruz. Bu, bizi, örgüt olarak, kadrolar olarak her türlü gerilik ve çocukluk karşısında güçlendiriyor. Daha çok ve başarılı iş yapmamıza yol açıyor.

**VIII. Kongre'nin
pratikleşmesinin yolu
güçlü bir eğitimden geçer**

Kadro okulumuzun ikinci devresi kolan **Beritanlaşma Devresi'nin** kendine has özellikleri, görevleri nelerdir? Bunu tanımlamak, nasıl bir eğitim yaptığımız, yapmakla yükümlü olduğumuzu somutça belirlemek ve herkesi de bu gerçeğe uygun davranmaya davet etmek yararlı olacaktır. Bu anlamda öncelikle VIII. Kongre temelinde eğitimi ele alış tarzımızı iyi anlamak gerekli. Değişik düzeylerde, kapsamlı eğitimler yapıyoruz. Okulumuz, teorik ve ideolojik yönü ağır basan, bütün örgüt ve mücadele sorunlarımızı bu temelde ele alıp tartışan bir eğitim programına sahip. Buna bağlı olarak hemen her pratik merkezimizin, kadroyu pratik görevlere daha somut hazırlamayı öngören akademik eğitim düzenleri var. Bu, halk hareketi çalışmalarımızda, gerilla faaliyetlerimizde, özgür kadın çalışmalarımızda, propaganda ve ajitasyon çalışmalarımızda, kültür ve sanat çalışmalarımızda da var. Okul ve eğitim düzenimiz birbirini tekrarlamayan, ama birbirine bağlı programlar olarak oldukça gelişmiş, yayılmış durumda. Bunu dağda, ülkenin bütün parçalarında, yurt dışında yapıyoruz. Her temel çalışma alanımızın, her kapsamlı yönetim merkezimizin okul ve eğitim düzeni mevcut durumda olmuştur. Buna giderek yenileri ekleniyor. Her alanda, günlük olarak yüzlerce, hatta binlerce kişinin kendini değişik

"Yeni bir stratejik çerçeve temelinde

Kürdistan'ın dört parçasında ve uluslararası alanda yoğun bir

ideolojik, örgütsel, politik bir mücadeleye girince, böyle bir mücadelenin

görevlerini omuzlayıp başarıyla yerine getirecek militan

ortaya çıkartmak için yeni bir eğitim düzeni gerekiyordu. Değişik alanlarda,

değişik düzeylerde ortaya çıkan eğitim sistemimiz bu gerçeği ifade ediyor."

"Önderlik gerçeğimize uygun olarak, stratejik değişim ve

yeniden yapılanma döneminde, eğitimin de buna göre kendisini yenilemesi,

yeniden düzenlenmesi gerektiğine inandık. Her gelişme adımında gelişmeye

yön verecek, ön açacak temelde okul düzenimizi oluşturmaya çalıştık.

Şimdi geçmişi kat kat aşan bir eğitim sistemi ortaya çıkardık. Aslında eğitim,

hareketimizin, örgütümüzün yürüttüğü en kapsamlı çalışmadır diyebiliriz."

Önderliğin, bir hareketin parçasıyız. Dolayısıyla bütün çalışmalarımızı bu gerçeğe uygun olarak ele alıp yürüteceğiz.

En küçük bilgi kırıntısını araştırıp bulmaktan, en imkansız koşullarda her türlü zorluğu yenerek tartışıp bazı sonuçları açığa çıkartmaktan, giderek grup çalışmasına, kamp düzenine, Mahsum Korkmaz Akademisi gibi askeri, siyasi eğitim okuluna, parti okulumuza ve VIII. Kongre ile Mazlum Doğan Kadro Okulu'na ulaşan bir eğitim seyri izleyen tarihsel bir geçmişimiz var. Hareketimizin gelişimini, her alanda attığı gelişim adımları ile izah etmek mümkün olduğu

dan, yenilemeden, geliştirmeden yaşatmak, ayakta tutmak, bir gelecek çizmek, bundan da öteye gericiğe, karşıtlarına, düşmanlarına alet olmaktan, kendini onlara hizmet etmekten kurtarmak mümkün değildi. Kürt insanını ve Kürdistan'da insanlığı geliştiren hareketimiz, bütün bunları eğitimle gerçekleştirdi. Bunun başka yolu da yoktu. Bu nedenle Önderlik şekillenmesi, hareketin gelişimi böyle bir eğitim gerçeğine dayandı. Bu bir tercih değildi. Tersine Kürdistan'da ayakta kalmak, gelecek yaratmak, kendi gerçeğini görmek, kendine ihanet etmemek, kendine ters düşme-

Önderlik gerçeğimize uygun olarak, stratejik değişim ve yeniden yapılanma döneminde, eğitimin de buna göre kendisini yenilemesi, yeniden düzenlenmesi gerektiğine inandık. Her gelişme adımında gelişmeye yön verecek, ön açacak temelde okul düzenimizi oluşturmaya çalıştık. Toplantıların gündemine getirdik, tartışmalar yürüttük, kararlar aldık. Şimdi geçmişi kat kat aşan bir eğitim sistemi ortaya çıkardık. Her alanda kapsamlı bir biçimde, değişik program ve yöntemler izleyerek büyük bir eğitsel faaliyet yürütüyoruz. Aslında eğitim, hareketimizin, örgütümüzün yürüttüğü en

biçimlerde eğittiği, yenilediği bir çalışma yürütüyoruz. Tabii bunlar günlük olarak sonuçlar da veriyor. Yurt dışı faaliyetlerimiz işi bu biçimde ele aldıkça kendisini ayakta tutabileceğini, çizgi doğrultusunu koruyabileceğini gördü. Dağda değişik düzeylerde çalışmalar yürüttük. Askeri ve siyasi temel eğitim çalışmalarımız değişik alanlarda sürüyor. Kapsamlı bir faaliyet içerisindeyiz. Kürdistan ve Ortadoğu'da gericiliğe karşı mücadele ederek onu aşan, insanı ve toplumu özgürlük ve eşitlik yönünde geliştiren bir düzey ancak bununla ortaya çıkabiliyor. Bu, Apocu hareketin tarihi, Kürdistan'daki mücadelenin gerçekliği ile kanıtlanmış bir durum. Bunun nedenlerini başka yerde aramaya gerek yok. Bölge gericiliğinin, onun içinde yer alan çok katı Kürt gericiliğinin, yine günümüzde bir dünya imparatorluğu kurmak isteyen uluslararası gericiğin bütün saldırılarına karşı ayakta duran bir hareket bununla varoluyor. Kendini eğitime, yenileme ve örgütlenme düzeyi ile varoluyor. Bu olmadan gerici saldırı karşısında bir gün bile ayakta kalması mümkün değildir. Önemli bir neden bu. İkincisi; yeniden gerilik karşısında direnen değil de, ona karşı aktif mücadele ederek onu gerileten, parçalayan, mümkünse dağıtan, yenen bir mücadeleyi, çalışmayı başlatmış bulunuyoruz. VIII. Kongremiz açık, somut bir biçimde bütün dünyaya böyle bir düzeyi ilan etti. Böyle bir pratik çalışma, mücadele, kendisini bütün geriliği ve gericiliği yene hedefi ile aktif pratikleştirmiş bir hareket gerçeği, bunu başarmak için temel sorunlarını zamanında gündemleştirmeyi, eğitim faaliyetini daha kapsamlı gerçekleştirmeyi gerekli kılıyor. Bu nedenle de biz böyle bir dönemde eğitimi daha kapsamlı, daha ciddi ve daha yoğunluklu ele alıyoruz. Bu noktada okulumuzun rolü ortaya çıkıyor.

Neden Mazlum Doğan Kadro Okulu diye yeni bir okul düzeni gelişti? Bu, VIII. Kongre'nin aldığı kararlar, yaptığı ilan, önüne koyduğu hedeflerle, yani VIII. Kongre gerçeği ile bağlantılıdır. Onun yeniden pratikleşme, yeni bir pratik hamle yürütme gerçeği ile bağlantılıdır. Hareketin henüz başlangıç döneminde örgütün teorik, ideolojik bilgilere ihtiyacı olduğunda, kütüphanelerde araştırmalar yapan, evlerde tartışan bir sistemi esas aldık. Silahlı propaganda yapmak, gericiğin saldırılarına karşı direnecek bir mücadeleyi ortaya çıkartmak gerektiğinde, yani kendimizi askerleştirmek, gerillalaştırmak gerektiğinde dağa çıkıp, askeri kamplar, gerilla kampları oluşturmaya karar verdik. Bunun en sistemli, örgütlü hali Mahsum Korkmaz Akademisi oldu. Savaşı başarı ile, doğru çizgide geliştirebilmek, savaştaki gerilikleri, zayıflıkları, sağa sola yalpalayıp sapmaları önleyebilmek, büyüyen, gelişen devrimin ideolojik, felsefik, teorik sorunlarını çözebilmek, başarılı bir siyasi ve askeri mücadele verebilmek için; siyaseti bilen, siyasi donanımını gerçekleştiren kadrolar ortaya çıkartmak gerekli olduğunda, Parti Merkez Okulu kapsamında yoğun bir eğitim faaliyeti yürütür hale geldik. Geçen dönemin stratejisinin sonuçlarını değerlendiren bütün örgüt bir tartışma sürecine girdi. Örgüt yapımızın büyük çoğunluğu bu tartışmalara katıldı. Stratejik yenilenmeyi böyle bir tartışma ile sağladık. Geçmişin uzun ve kapsamlı mücadele döneminin ortaya çıkardığı gelişmeleri, yaşadığı sorunları böyle bir tartışma içinde açığa çıkardık. Ona dayanarak içinde bulunduğumuz dünya, bölge ve Kürdistan koşullarını değerlendirerek, toplumsal ilerlemenin doğrultusunu anlamaya çalışarak kendimize yeni bir strateji çizmeye çalıştık. Bunu somutlaştırmak için değişik düzeylerde toplantılar yaptık. Bütün bunlar bir eğitim çalışması, kendini yeniden yapılandırma çalışması idi. Eğitim düzenimiz ve tarzımız bunlara göre oluştu.

“Tamamen pratik görevlere hazırlama eğitimi yapıyoruz. Soyut tartışmalardan çok, somut pratiğin sorunlarına çözüm bulmaya, kendimizi böyle bir yoğunlaşma içinde tutmaya çalışacağız. Eğitime daha ciddi yaklaşacağız, zamanı daha iyi değerlendireceğiz. Kısa bir zamanı bile altın değerinde göreceğiz.”

Eğitimimizin amacı yeni dönemin militanını yaratmaktır

Bunları gerçekleştirmiş olarak uluslararası komploya karşı her alanda aktif mücadele yürütme, yeni bir stratejik çerçeve temelinde Kürdistan'ın dört parçasında ve uluslararası alanda yoğun bir ideolojik, örgütsel, politik bir mücadele içerisine girince; böyle bir mücadelenin ihtiyacını karşılayacak, görevlerini omuzlayıp başarıyla yerine getirecek militanı ortaya çıkartmak için de yeni bir eğitim düzeni gerekliydi. Değişik alanlarda, değişik düzeylerde ortaya çıkan eğitim sistemimiz bu gerçeği ifade ediyor. Demek ki VIII. Kongre ile birlikte okul düzenimizi yeniden ele almamız bir rastlantı, bir tercih değil, değişen dönemin gelişen yeni sürecin gereklerine cevap verecek bir eğitim çalışması oluşmuştur. Yeni dönem, yeni bir okul ve eğitim düzenini gerektiriyor. Kadro okulumuz, onunla bütünlük arz eden akademik düzenimiz bu temelde ortaya çıktı. Bu, önümüze ulusla-

özümsememiz, yeni dönem için bize ışık tutan ilkeler haline getirmemiz gerekiyor. Yeni dönem, kendini yenilemiş ideolojik ve siyasi çizgi temelinde yeni bir stratejik doğrultuyu oluşturmuş, onu planlamış, programlamış olarak her alanda aktif mücadeleye yönelme dönemi oluyor. VIII. Kongremiz hareketimizi böyle bir döneme soktu. Yeni stratejiyi hayata geçirmenin taktik sürecini başlattı. Dolayısıyla yeni stratejiyi, onun yeni taktik adımlarını başarıyla yürütecek, doğru anlayacak, kendini onlarla donatacak kadroyu, militanı yetiştirmek üzere bu eğitim düzenimiz ortaya çıktı. Mevcut okullarımızın böyle bir görevi var. Okulumuz, tamamen pratikleşmenin, yeniden örgütlenmenin, örgüt olarak büyüüp pratik mücadeleyi her alanda geliştirmenin militanını, kadrosunu yetiştirecek. Salt tartışan, bir şeyler anlamaya çalışan kadrolar olmayacak. Kendini çok kapsamlı stratejik görevlere göre hazırlayan, o görevleri pratikte başarılı yürütmeyi hedefleyen bir kadroyu ortaya çıkartmayı hedefliyoruz. Eğitimimizin çerçevesi, içeriği budur.

larına, gereklerine göre yeterince pratikleştiremiyoruz. Bir yılı aşkın süredir bu durumu aşmak, kendimizi pratikleştirmek için yoğun bir mücadele yürütüyoruz. Konferanslar yaptık, kongreler yaptık, yönetim toplantıları yapıyoruz. Bir dizi kararlar aldık, birçok anlayışı mahkum ettik. Belli ölçüde bu durumu aştık, ama hala etkileri var. Tümünü aştığımız söylenemez. Pratik yaklaşım göstermeyen, kendini pratik görevlere hazırlamayan, eğitimi pratik çalışma yürütmeye hazır hale gelmek olarak algılamayan yaklaşımlar, tutumlar var. Eğitim ortamı bu tutumlardan dolayı zorlanıyor. Böyle bir durum gevşek yaklaşmayı, hantallığı, disiplinsizliği getiriyor. Eğitime, eğitim ortamına yanlış yaklaşımlara yol açıyor. Dolayısıyla okul düzenimiz, eğitim ortamımız zorlanıyor. Bir tartışma yürütme ortamı olmaktan çıkıp, kapsamlı mücadele yürütme ortamı haline geliyor. Çeşitli anlayışlarla, tutumlarla şiddetle mücadele etmek zorunda kalıyoruz. Birinci devremizin pratiği bize bunu gösterdi. İkinci devre için arkadaşlarımızı bu konularda uyarabiliriz.

rarası komployu yenilgiye uğratacak, yeni dönemin başarılı mücadele yürüten militanını haline gelme görevlerini koydu. Bu görevi ve gerçeği iyi anlayacağız.

Demek ki mevcut okulumuzun eğitim çerçevesi geçmişte Merkez Okulumuzun, Mahsum Korkmaz Akademimizin veya değişim dönemindeki stratejiyi tartışan kamplarımızın çerçevesi ile sınırlı değil. Çünkü dönem, o dönemler değil. Görev, öyle bir görev yürütme değil. Mevcut durumda hareketimizin içinde bulunduğu taktik süreç, görev düzeyi farklı. Okulumuzun ortaya çıkarmayı hedeflediği militanın özellikleri, yani okulumuzun görevleri, sorumluluğu, çerçevesi bu nedenle farklılık arz ediyor. Bunu görmek, anlamak gerekli. Ne salt savaşta siyasi askeri mücadeleyi yürütecek bir militanı ifade ediyor ne de stratejik dönemin sorunlarını çözmekle görevli. Bütün bunlar geride kalmış, bizim için deneyim olmuştur. Zengin derslerle dolu bir tarihsel geçmiş var. O dersleri

Biz sadece tartışan, teorik sorunlarla uğraşan, biraz bilgi edinen bir eğitim yapmıyoruz, yapamayız. Böyle ele alırsak geriye düşmüş oluruz. En azından geçen dönemin stratejik değişim dönemi içinde kalmış olur, onu aşamamış oluruz. Geride kalmak bizi taktik dışı kılar. Yeni dönemin görevlerini anlamaktan, onları omuzlamaya hazırlanmaktan uzak tutar. Bu da oportünizme, kaçkınlığa, geri çekilmeye götürür.

Uzun bir süre stratejik değişim çerçevesinde teorik ve ideolojik tartışma yaptık. Düşüncede kendimize yön çizmeye, bazı sorunları çözmeye çalıştık. O durumdan çıkma çabası içindeyiz şimdi. Yeni dönemi sadece tartışma, düşüncede kendini yenileme, bazı şeyleri öğrenme olarak algılamak durumları gelişti. Tümünden olmasa da böyle bir durum var. Bu bizi tutucu kılıyor, geri çekiyor, pratik görevlerden uzak tutuyor. Pratik görevlerin sorunlarıyla, zorluklarıyla karşılaşınca geri adım atmaya götürüyor. Dolayısıyla kendimizi çizginin doğru-

Pratik mücadele dönemindeyiz

Okulumuzun bu devre için de geçerli olan temel anlamı pratiğe kadro hazırlamaktır. Her türlü teorik, politik, kültürel, siyasi, askeri çalışmaya hazırlamak, yeni değerler yaratacak örgüt çalışmalarımıza katkılar sunacak kadrolar ortaya çıkarmaktır. Biz pratik mücadele dönemindeyiz; salt teorik tartışmalarla yetinmeyiz. Militan kadro, pratik görevin başında olmak zorunda. Pratikten uzun süre kopuk kalamaz. Uzun süre pratikten kopuk kalmak kaçmak demektir; en hafifinden oportünizm demektir. Bazı şeyleri söyleyip de yapmamak demektir. Söyleyen, öğrenen, ama yapmaya aynı tutku ile yaklaşmayan eğilimler var. Bunları baştan mahkum ediyoruz; bu eğilim yanlıştır. Sürece terstir, taktik dışılığı ifade ediyor her şeyden önce. Sorumsuz bir yaklaşımdır. Bunu iyi kavrayacağız. Demek ki tama-

men pratik görevlere hazırlama eğitimi yapıyoruz. Onun için de kendimizi pratik sorunlarla yüklü kılacağız. Tartışmalarda daha çok pratiğin sorunlarını gündeme getireceğiz. Soyut tartışmalardan çok, somut pratiğin sorunlarını gündeme getirip çözüm bulmaya, kendimizi pratik sorunlara çözüm bulan bir yoğunlaşma içinde tutmaya çalışacağız. Eğitime daha ciddi yaklaşacağız, zamanı daha iyi değerlendireceğiz. Kısa bir zamanı bile altın değerinde göreceğiz, nasıl olsa zaman çok diye kendimizi gevşekliğe bırakmayacağız. Zamana ve çalışmalara böyle yaklaşmamak, eğitime ve sürece yanlış yaklaşmak demektir. O bir sapmayı ifade ediyor, dolayısıyla ciddi bir mücadeleyi gerektirir. O nedenle sadece bir şeyler öğrenen değil de, kapsamlı pratik görevleri önüne koymuş olan bir örgütün görevlerini omuzlayan, yürüten militanı haline gelen bir eğitim yapacağız. Buradaki eğitim çalışmamızın kapsamı böyle olacak. Her arkadaşımız da eğitimi böyle anlayıp yaklaşacak, zamanı iyi değerlendirerek gerekli sonuçları hızla çıkartıp kendini pratik görevler içine sokacak. Unutmayalım; uzun süre pratik görevden uzak kalmak, örgütten, taktikten kopmak demektir. Bu, çizgiden uzaklaşmayı, sağa sapmayı ifade eder. Bir oportünizm olarak, kaçkınlık olarak karşımıza çıkar. Onun kabul edilecek yanı yoktur.

Mevcut eğitimimizin kapsamlılaşmış pratik görevleri daha iyi bilince çıkarma, onları başarıyla yürütmek üzere kendini gözden geçirip yeniden hazırlama biçiminde bir rolü var. Ama bir de eğitimi kendini kapsamlı pratik yürütmek için hazırlamak değil de, pratik zorluklar, sorunlar karşısında geri çekilme, ürkme, bir sığınma olarak anlama tehlikesi de var. İkincisini mahkum ediyoruz. Buna oportünizm, çizgiden sapma diyoruz. Eğitimimizin bu eğilimi mahkum etme, bununla şiddetli bir mücadele etme, aşırma görevi ve anlamı var. Bu nedenle en başta bu tür yaklaşımlarla, anlayışlarla, ruh halleriyle, duygularla düşünce durumları ile kapsamlı olarak mücadele edilecek. Okulumuzun ve onun eğitim devrelerinin böyle bir anlamı, mücadele yürütme görevi var.

Daha somut olarak bu ikinci devremizin karşı karşıya bulunduğu görevler nelerdir? Bir örgütsel düzeltme hareketi yürüttük. Yönetim Kurulumuzun İkinci Toplantısı ile bunu bir çözüme kavuşturduk. Şimdi de bütün örgüte yayıyoruz. Bütün örgütte başta yönetim anlayışı, tarzı ve yaklaşımı olmak üzere örgütsel düzeltme hareketi geliştiriyoruz. Örgütümüzü bu biçimde yeniliyor, yeniden yapılandırıyoruz. İçinde bulunduğumuz süreç, böyle bir çalışmanın kapsamlı bir biçimde sürdürülüp tamamlanması süreci olacak. Demek ki mevcut eğitim devremizin kapsamlı örgütsel düzeltme hareketini yaşama ve başarı ile sonuca götürmeye katkı sunma, katılım sağlama görevi, sorumluluğu var. ‘Örgüt nedir? Örgüt çizgisi nedir? Örgüt mücadelesi nasıl yürütülür? Doğru yönetim anlayışı tarzı, üslubu nedir? Dolayısıyla örgüt militanı, kadrosu nasıl olunur? Nasıl çalışır, nasıl örgütlenir? Örgüt kolektivizmi neyi ifade eder?’ vb konularda doğru bir örgüt anlayışını, Önderlik çizgisinin doğru özümsemesini gerçekleştirme, kadroyu böyle bir çizgi bilinciyle donatma görevi var. Eğitim devremiz kendini bu biçimde yenilemiş kadroyu yetiştirecek. Örgüt çalışmalarında, yönetim ve örgüt anlayış ve tarzında düzeltmeyi başarıyla götürecektir bir katkı sunacak.

Diğer temel bir görev pratikleşmedir. Pratikleşmeyi hamle düzeyinde her alanda gerçekleştirebilmek için yoğun bir çabamız var. Önemli bir düzey tutturduk, fakat halen engeller de var. Bireycilik, tutuculuk, ürkme, geriye çekilme, ikirciklik benzeri eğilimler, bunlardan kaynaklanan tepkici tutumlar pratik çalışmayı örgütlü bir biçimde yaygın ve kapsamlı geliştirmemizi engelliyor. Bu tür eğilim ve anlayışlarla mücadele edi-

“Okulumuzun temel amacı pratiğe kadro hazırlamaktır. Her türlü teorik, politik, kültürel, siyasi ve askeri çalışmaya hazırlamak, yeni değerler yaratacak örgüt çalışmalarımıza katkılar sunacak kadrolar ortaya çıkarmaktır.

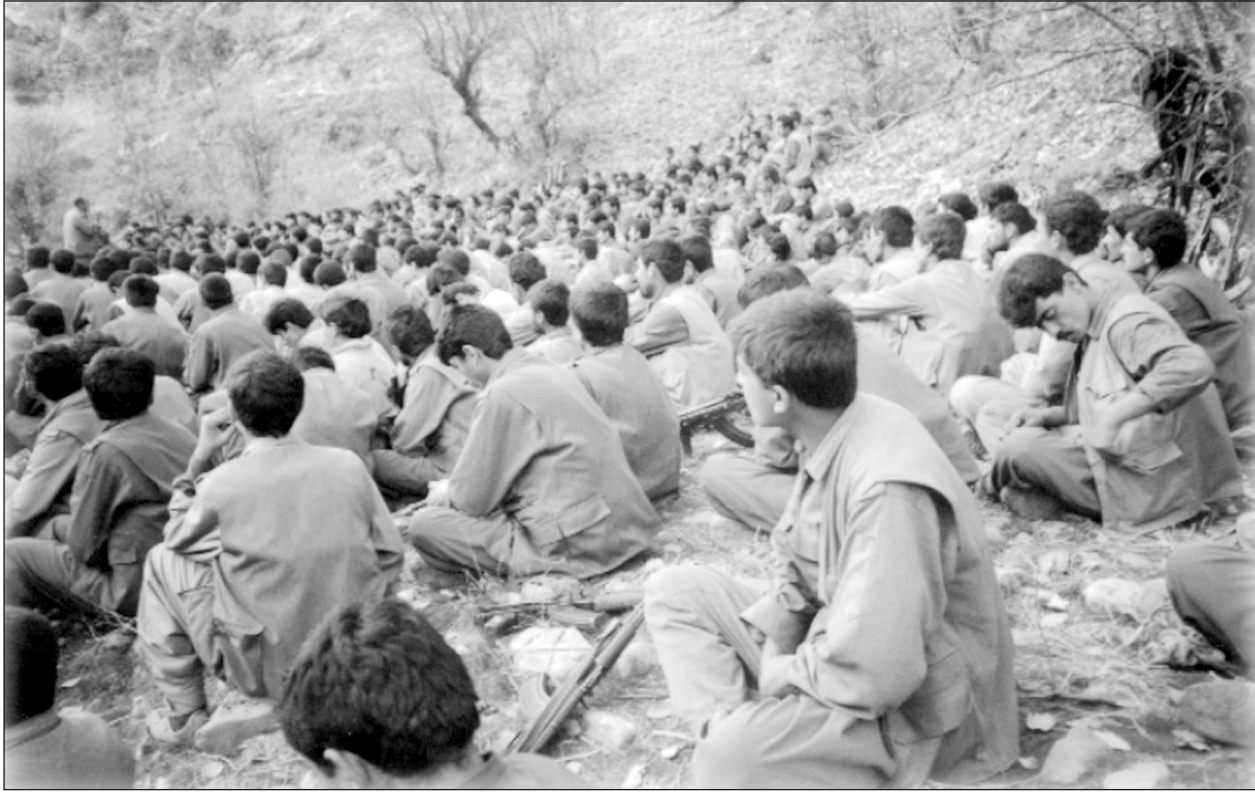
Biz pratik mücadele dönemindeyiz; salt teorik tartışmalarla yetinmeyiz.

Militan kadro pratik görevin başında olmak zorunda.”

yor, onları aşmaya çalışıyoruz. Bu anlayışları ortaya çıkarıp mahkum ettikçe, kendimizi onlardan kurtardıkça pratik çalışmayı geliştirme düzeyimiz artıyor. Üretkenliğimizi arttırıyor, yeteneklerimizi daha iyi pratikleştirebiliyoruz. Bu çerçevede eğitimimizin, pratikleşen militanı ortaya çıkarma, pratik becerisini, yeteneklerini geliştirmeyi sağlama görevi var. Kadroda, militanda gelişme yaratıkça, tüm örgütümüzün pratikleşmesine katkı sunacak bir düzey ortaya çıkacaktır. Bu devremiz gerçekten dönemin gerektirdiği çok yaygın, yoğun bir örgütsel büyüme ve pratikleşme görevine, eğitimin başarı ile yürütülmesine katkı sunacak. Pratikleşme önündeki engelleri aşmaya, bizi pratikleşmede zayıf bırakan anlayış ve tutumları mahkum etmeye, dolayısıyla pratiği başarı ile geliştirecek bir örgütü ve kadroyu ortaya çıkartmaya yol açacak, katkı sunacak.

Devremizin üçüncü olarak önemle üzerinde duracağı bir nokta da somut siyasi-askeri durumla ilintilidir. Tüm veriler şunu gösteriyor; bu ikinci devremiz çok normal koşullarda sürecek ve sonuçlanacak bir eğitim devresi olmayacak. Siyasi gelişmeler ve askeri durum bize bunu çok açık gösteriyor. Oldukça fırtınalı, değişime açık bir döneme girdik. Türkiye'deki seçimler böyle bir durumu ortaya çıkardı. Türkiye eskiyi silip süpürdü, kendini yeniden yapılandırma sürecine aldı. Dış ve iç çıkar çevreleri Türkiye'nin yeniden yapılanmasını kendi çıkarları doğrultusunda yürütmek için yoğun bir çaba harcıyorlar. Tabii bunun karşısında devrimcilerin, sosyalistlerin, demokratların, halktan yana olan herkesin de Türkiye'nin yeniden yapılanma döneminin demokrasi, özgürlük, barış, adalet ve kardeşlik yönünde olmasını sağlama görevi var. Yeni dönem mücadelesi, yeninin nasıl şekilleneceği üzerinde yürüyecek. Gericilik, çıkar çevreleri kendilerini örgütleyip donatarak yeni süreci kendi çıkarları doğrultusunda yönlendirmeye çalışıyorlar. Demokratik, devrimci, halk güçlerinin de bu gerçeği görüp onları boşa çıkartacak, yeniden yapılanmayı barış, demokrasi, özgürlük, eşitlik ve kardeşlik yönünde gerçekleştirecek bir mücadeleyi geliştirmeleri gerekiyor. Türkiye'nin iç mücadelesi bölgeyi etkiliyor. Bu mücadelenin sonuçları Kürdistan'a, bütün Ortadoğu'ya yansıyor. Ortadoğu toplumlarının gelişmesinde ciddi bir rol ifade ediyor. Dolayısıyla sadece Türkiye'ye özgü bir durum değil. Çıkar çevreleri, 3 Kasım seçimleri ile ortaya çıkan mevcut meclise ve yönetime dayanarak Ortadoğu'da kendi çıkarlarını ifade eden bir değişimi inşa etmek istiyorlar. ABD'nin çıkarlarına hizmet edecek bir yeniden yapılanmayı sağlamak için Türkiye seçimleri elverişli bir sonuç ortaya çıkardı. Bu meclis, Türkiye'nin en Amerikancı meclisidir. Mecliste yer alan her iki parti açısından da kesinlikle böyledir. Dolayısıyla bu partiler, bu meclis, ABD'nin ister Türkiye içine, ister Ortadoğu'ya dahil olsun her istediğine 'evet' diyecektir. Mevcut meclisin ABD'nin hiçbir isteğine karşı çıkacak gücü yoktur. Bu, ABD açısından Türkiye siyasetinin daha elverişli hale geldiğini gösteriyor. Benzer durum ABD'nin iç siyaseti açısından da geçerlidir. ABD'nin kısmi yenilenme seçimlerinde de mevcut hükümet kendini daha çok güçlendirdi. Senatodaki çoğunluğu da ele geçirdi. Dolayısıyla her türlü siyasi kararı almak için güç oluştu. Artık önünde bir engel yok. Bush yönetimi istediği siyasi kararı alıp uygulamaya koyabilir. Bunun siyasi ortamı oluşmuştur. ABD'de yasal çerçevede bunun önünde engel oluşturacak güç kalmadı. Dünya ölçüsünde de karşıtlarını azaltmada önemli bir gelişme sağlandı. Örneğin Rusya'yı bypass etti. Çeçenistan olayı bunu gösteriyor. Bir oyundu herhalde. Çeçenler teşvik edildiler; '90'da Saddam'ın Kuveyt'e saldırı için teşvik edilmesi gibi. Arkasından Putin

“Eğitimimizin hedefi duyarlı, dikkatli, canlı yaşamı anlayan, günlük gelişmeleri gören, onlara göre özgürlük ve demokrasi çizgisinde yaşayıp mücadele etme gücünü, iradesini, iddiasını kazanan, oldukça istekli, donanımlı olarak böyle bir mücadeleye giren insanı yaratmaktır. Okulumuzun ortaya çıkartmak istediği insanın, kadronun temel karakteri budur. Bunu bir günde de, üç ayda da yapabiliriz, kendimizi vermezsek hiç yapamayabiliriz de.”

yönetimi bir katliama teşvik edildi. Ve Rusya, hiçbir yerde hiçbir çatışmaya karşı çıkamaz ülke haline getirildi. Ortadoğu'da çıkacak savaşa en çok karşı çıkacak, ABD'nin askeri müdahalesini reddedecek bir ülke iken, bu durumda artık hiçbir müdahaleyi, askeri girişimi reddedemez. Çünkü reddetme gücü ortadan kaldırıldı. Bu anlamda etkisizleştirildi denilebilir. AB nezdinde de benzeri gelişmeler yaratmaya çalışıyor ABD Almanya'nın, Fransa'nın karşı tutumunu çeşitli tavizlerle, zorlamalarla aşmaya çalışıyor. Avrupa'da kısmen karşıtlık var, ama yeterli değil. Ortadoğu'daki karşıtlıkları da Türkiye'deki seçim sonuçları ile büyük ölçüde giderdi denilebilir.

Avrupa Türkiye gibi bir yükü omuzlamak istemiyor

Sadece 3 Kasım seçimlerinin ortaya çıkardığı meclis Türkiye'yi ABD'nin siyasetine açık hale getirmede. Aynı zamanda ABD çıkarları doğrultusunda bölgede çalışma yürütecek çok etkili bir siyasi gücü de ortaya çıkardı. Hükümeti kuracak parti, İran, Arap ülkeleri nezdinde ABD siyasetini kabul ettirmek için yoğun çaba harcayabilir. İran'ın, Arap devletlerinin ABD'ye karşıtlığını törpüleyebilir, geriye çekebilir. Sözde İslami parti olması nedeniyle böyle bir avantajı var. ABD bu partiyi bu doğrultuda kullanacak. Zaten onun için iş başına geçirdi. Türkiye'nin sermaye çevrelerinin de İran ve Araplarla olan ticaretten önemli kazanç sağlama durumu var. Buna muhtaçlar da. Demek ki bu temelde iç ve dış çıkar çevrelerinin birliği sağlandı. AK Parti, böyle bir çıkar birliği temelinde gelişti. Yoksa Tayyip Erdoğan şunun bunun dehasının yarattığı bir gelişme değil. Yanlış anlamamak lazım. ABD'nin bölge çıkarlarına en uygun hükümet AKP ile ortaya çıkacak. Sözde muhalefet olan CHP de Türkiye'yi AB'ye sokma rolünü üstlenecek. Geçen hükümette bunu ANAP yapıyordu. CHP, sosyal demokrat görünüm ile Avrupa demokrasisine sözde açıklığını ifade ederek Avrupa ile ilişkilerini düzeltmeye, Türkiye'yi Avrupa'ya sokmaya çalışacak. Türkiye'yi Avrupa'ya sokmak isteyen güçlerin başında ABD gelmektedir. Türkiye Avrupa'ya ne kadar yamanırsa, yük Avrupa'ya biniyor; ABD, sorunlarını Avrupa'nın üzerine yıkmış olan bir Türkiye'yi kendi istediği

doğrultuda Ortadoğu'da, Kafkasya'da daha iyi kullanıyor. Avrupa buna direnmiyor aslında. Yoksa Türkiye'yi almama gibi bir durumu yok. Bir kurnazlık, bir oyun var. Avrupa Türkiye gibi bir yükü omuzlamak istemiyor.

ABD, Irak'a ve Ortadoğu'ya müdahale için kendini daha da güçlendirdi. Geçmişte zayıftı, dolayısıyla müdahale edemiyordu. Şimdi bu seçimlere dayalı olarak o zayıflıklarının bir kısmını aştı. Kuşkusuz çok zayıf yönleri var, onlar ayrı bir mesele, ama birçok karşıtlığı ortadan kaldırma ya da engel olmaktan çıkartma imkanı bulmuş oluyor. Bu anlamda Bush yönetiminin Ortadoğu müdahalesini geliştirmek için önü biraz daha açılmıştır. Bunu değerlendirecekler. Bush yönetiminin, Saddam Hüseyin yönetimi ile birlikte yaşaması mümkün değil. Buna son verdiğini ilan etmişti zaten. O zaman Irak'taki Saddam yönetimini değiştirmek için ABD, daha aktif, daha müdahaleci hareket edebilir. Bunun verileri daha da arttı. ABD, bu güçlenme durumunu değerlendirerek sonuç almak isteyecek. Önümüzdeki aylar bu temelde, yani ABD'nin daha yoğun müdahalesi temelinde geçecek. Siyasi olarak da bir müdahaleyi geliştiriyorlar tabii.

ABD de savaştan çekiniyor aslında. Savaş olmadan, siyasi ve ekonomik zorlama ile Saddam Hüseyin yönetimini değiştirmek istiyor. O gerçekleşmezse askeri müdahale de yapar. Siyasi ve ekonomik müdahalenin daha da arttığı bir süreç gelişecek ve bir ihtimal bu askeri müdahaleye de dönüşecek. Siyasi müdahale Irak'ta yönetimi değiştirme sonucu doğurmazsa, savaşla bir sonuç almak için askeri müdahaleye başvurabilecek. Büyük olasılıkla önümüzdeki üç dört ay içerisinde Ortadoğu'da Irak yönetiminin başlamak üzere ciddi siyasi değişiklikler gündeme gelecek. Irak, daha ileri bir mücadele alanı haline dönüşecek. Irak'ın bu hale gelmesi, bütün Ortadoğu'nun kapsamlı bir mücadele süreci içine girmesi olacak.

Türkiye siyaseti seçimle eski statüko-yu aşan bir sonuç doğurdu. Türkiye seçiminin Türkiye için ortaya çıkardığı sonuç Türkiye ile sınırlı kalmayacak, peyder peyer Irak'a ve Ortadoğu'ya yayılacak. Ortadoğu, ciddi bir siyasi değişim sürecine girecek. Eğitim devremiz böylesi bir değişim sürecinde gerçekleşiyor. Normal bir ortamda, siyasi istikrarın sürdüğü bir ortamda eğitim yapamayacağız. Her an mevcut siyasi istikrar ortadan kalkabilir, siyasi

alt üst oluş gündeme gelebilir. Tabii bu bizi de ilgilendiriyor. Görevlerimizi yerine getirmez, böyle bir değişim ortamında özgürlük ve demokrasi çizgisini başarıyla geliştirmek için pratik çalışma yürütmezsek çizginin dışına çıkmış oluruz. Aynı zamanda ortamı değerlendiren, kendini örgütleyen, hazırlayan güçler, sağladıkları gelişme ile saldırıya geçerler, bizim yaşam ve çalışma ortamımızı ortadan kaldırırlar. Öyle bir lüksümüz yok. Her an alt üst oluşlar, savaşlar gündeme gelebilir ve biz onun gerektirdiği pratik çalışma içine girebiliriz. Bu nedenle bu devrenin her gününe bir devre gibi yaklaşmak durumundayız. Böyle değil de, olağan dönemin yaklaşımı ile ele alırsak kaybedebiliriz. Birden bire çok farklı durumlarla karşı karşıya geliriz ki, o zaman zor durumlarla yüz yüze geliriz.

Şimdi tartışıyorlar; baskın seçim oldu diyorlar. Hazırlıklı değildik, birden bire seçim oldu, onun için cevap veremedik diyorlar. Bunu söyleyene insanın gülesi geliyor, acaba ne söylediğinden haberi var mı? Sen ne biçim siyasetçisin ki hazırlıksız duruyorsun. Senin gibi hazırlıksız olanı tutar, kulağında istediği gibi kullanırlar. Ben hazırlıksızım, hele siz durun hazırlayayım kendimi, eğiteyim, örgütleyeyim, ne zaman hazır hale gelirim size haber vereceğim, ondan sonra mücadele ederiz denebilir mi? Bu dünyada insanlar, toplumlar arası ilişkiler böyle mi sürüyor? Böyle sürmüyor, ama bazı solcular böyle yaşıyorlar, hem de kendilerini akıllı insan sanarak. İşte dogmatizm, kalıplılık budur. Yaşamın gerçeğinden kopmak, metafizik yaklaşımdır. Tehlikeli yaklaşım budur kısaca. Yaşam böyle değildir ama. Biz o duruma düşmemeliyiz. Hiçbir arkadaşımız böyle yaklaşmamalı. Onun için iyi kavrayalım, kendimizi akıntıya kaptırmayalım. Çok kalıpcı, dogmatik, kuru yaklaşım içinde olmamalı. Gerçeğe gözümüzü kapamayalım, zayıflığa kendimizi yatırmayalım. Hayallerle, niyetlerle hareket etmeyelim. Dünya, bölge, Kürdistan gerçeğini iyi görelim. Anı anına iliklerimize kadar onu yaşayalım. Son derece duyarlı, dikkatli olalım ve kendimizi ona göre hazırlayalım. Militan böyle olur, yiğitlik bunu gerektiriyor. Eğitimimizin ortaya çıkartmak için önüne koyduğu hedef budur. Kadroda yaratmak istediği düzey de budur. Bugün buna ulaşıyorsak eğitim bitmiş demektir. Üç ay sonra ulaşıyorsak, üç ay sonra biter. Buna ulaşamazsak, üç yıl burada eğitim yapalım, boştur. O nedenle eğitimimizin hede-

fi duyarlı, dikkatli, canlı yaşamı anlayan, günlük gelişmeleri gören, onlara göre özgürlük ve demokrasi çizgisinde yaşayıp mücadele etme gücünü, iradesini, iddiasını kazanan, oldukça istekli, donanımlı olarak böyle bir mücadeleye giren insanı yaratmaktır. Okulumuzun ortaya çıkartmak istediği insanın, kadronun temel karakteri budur. Bunu bir günde de, üç ayda da yapabiliriz, kendimizi vermezsek hiç yapamayabiliriz de. İçinde bulunduğumuz koşullar da devreyi zamana bağlı olmaktan çıkartıyor. Bu gerçekleri görerek yaklaşmamız gerekiyor. Sıradan yaklaşamayız; rahat, keyfi, hantal, gevşek duramayız. Kim ki öyle bir yaklaşım ve duruş sergilerse, olası tüm gelişmelere karşı günü gününe hazırlığını yapmazsa, kendini ruhen, fikren, pratik olarak yenileyip, kendine mücadele gücü, azmi, iradesi, iddiası kazandırmazsa, yarın tabii hazırlıksız yakalanabilir. Kendimizi mücadeleye katma iddiamız, kararlılığımız gelişmişse hazırız demektir. Eğer bu gelişmişse hiçbir gerekçe bunu maskeleyemez, ortadan kaldıramaz. Hiçbir gerekçe ile kendimizi aldatamaz, kandıramayız. Sorun esas olarak bu yönlüdür. Eğitimimizin önemli bir yanı da budur, bu yanını en başta çözmeli, sona bırakmamalıyız. Yeni sürece aktif, iradeli katılmak için gerekli kararlılığı ve netliği ilk günde yaratmalıyız. Bunu yaratmayan, böyle bir yaklaşım göstermeyen yanlış yapar. Öyle yapmayan buradaki tartışmalardan hiçbir sonuç çıkaramaz.

Eğitim ortamı geriliklerle mücadele etme ortamıdır

Devrenin temel anlamı, gerçekleştireceği ortam budur. Temel görevleri, kadroda ortaya çıkartmayı hedeflediği gerçekler bunlardır. Eğitimimizi bu temelde sürdüreceğiz, tartışmalarımız buna uygun olacak, güncelle, yaşamla bağlantılı olacak. Teorik konuları günlük gelişmeleri, kendi yaşamımızı gündeme getirerek tartışacağız. Yoksa çok soyut, gereksiz bilgilerle, sözlerle kendimizi uğraştırıp, kafamızı yormayacağız. Tutumlar ve davranışlar üzerinde yoğunlaşacağız. Onları mesele yapacağız kendimize. Gerilikleri, gericilikleri üzerimizden atarak, kendimizi günlük olarak değiştiren, yenileyen, yeniden yapılanırdan, dönem görevlerini kapsamlı bir biçimde en geniş çerçevede üstlenip başarı ile yerine getirmeye hazırlanan bir militan durumuna getireceğiz. Eğitim ortamımızın buna göre yürütmesini sağlamalıyız. Fırsat oldukça tartışmaları kapsamlı bir biçimde yapmalıyız. Felsefik, ideolojik ve örgütsel sorunları kapsamlı bir biçimde gündeme getirip tartışmalıyız, ama hepsi somuta bağlı olmalı. Pratikten kopuk olmamalı, hepsinden pratik sonuç çıkartmalıyız. Bizi pratikten uzaklaştıran bir yaklaşım içinde olmamalıyız. O yaklaşım eğitimi saptırma, sabote etme olacak. Kimse bu tür yaklaşımlara düşmemelidir. Bu tür davranış ve tutumların gelişmesini izin vermemeliyiz. Bunlarla mücadele etmeliyiz.

Demek ki eğitimimiz kapsamlı bir mücadeleye ile geçecek. Genel teorik sorunları tartışırken bile kendi üzerimizdeki gerilikleri, olumsuz alışkanlıkları atmak için yaşamımıza aktaracağız onu. Bundan öteye genel örgüt sorunlarımızı, pratik sorunlarımızı ayrıntılı bir biçimde tartışma gündemine getireceğiz. Bu noktada adeta bir konferans, bir kongre gibi çok kapsamlı olarak pratik çalışmalarımızı, örgütümüzün içinde bulunduğu durumları tartışacağız, böylelikle hem bilgilenecek düzeyimiz gelişecek hem de hatalı, olumsuz anlayış ve tutumları açığa çıkartıp mahkum ederek, onları aşarak kendimizi doğru uygulayan hale getireceğiz. Bu temelde kendimizi pratikte görevleri, çizgi gereklilerini başarılı ile yerine getiren bir militan haline getireceğiz. Bunun için doğru katılım önemli.

Eğitim en yoğun mücadele ortamıdır

Buradaki yaşamın düzeni, disiplini önemli. Burası bir okul, yaptığımız bir eğitimidir. Öyle diğer çalışmalara benzemez. Bu çalışmanın kendine has özellikleri var. Düzeni var, disiplini, sistemi var, insandan istedikleri var. Her arkadaşımız bu gerçekleri görecek, dikkate alacak görmezden gelmeyecek. Kendini bu ortama ve çalışmaya buna göre katacak, oldukça katılımcı kılacak. Bu temelde hem kendisindeki geriliklerle, gericiliklerle mücadele edecek hem de çevresindeki yoldaşlarında varolan geriliklerle, yetersizliklerle mücadele edecek. Onları aşmayı, kendini bir bütün olarak geliştiren, yeniden yapılandırılan militan haline getirmeyi bilecek. Böyle ele alınınca şu çıkıyor: burayı temel bir mücadele sahası olarak göreceğiz. Pratiğin dışına çıktık, mücadele ortamının dışındayız, istediğimiz gibi durabilir, istediğimiz gibi yaşayabiliriz biçimindeki yaklaşımlar yanlıştır. Gevşek, disiplinsiz, katılımsız duruşlar yanlıştır. Bu ortamın gereklerine terstir. Arkadaşlar sorumlu bir yaklaşım ile nereye, hangi ortama geldiklerinin, ne ile yüz yüze olduklarının bilincine varacaklar. Sadece düşüncede anlamakla kalmayacaklar. Ortaya çıkan doğruları pratikleştirecekler. Bu anlamda kendilerini buradaki yaşama ve çalışmalara ileri düzeyde, aktif olarak katacaklar. Hiç kimse olumsuz yaklaşım içinde olmayacak, ters katılım sergilemeyecek, 'bana ne' demeyecek. Kendini tartışmalara ve gelişmelere kapatmayacak. Tersine bu çalışmaların kendi katılımı ile başarıya gideceğini bilerek katılım sağlayacak. Eğitime katılacak, yaşama katılacak, örgüt doğrularını, Önderlik gerçeğini, çizgi gerçeğini özümseyecek, onunla çelişen ruh halleriyle, anlayışlarla, davranışlarla, duygularla, düşüncelerle, yaşam ölçüleriyle, özelliklerle mücadele edecek ve onları aşmaya çalışacak. Demek ki burası en yoğun mücadele ortamı. Bu mücadeleyi kararlılıkla, cesaretle, güvenle yürüteceğiz. Böyle bir mücadeleyi kendi içimizde yaşamaktan korkmayacağız, çekinmeyeceğiz. Kendimizi mücadeleye açacağız. Kendimizde mücadele iradesi yaratacağız. Bunu yöntemli yapacağız tabii. Bunu yaparken örgüt doğrularını, çizgi doğrularını esas olacağız; kendimizi değil. Çoğu zaman arkadaşlar kendi ölçüleri ile konuşuyorlar. Kendi ölçülerine ve doğrularına göre davranış gösteriyorlar. Burası eğitim ortamıdır. Kendimizi çizgi gerekleri karşısında sorgulamaya alıp geriliklerimizi, çizgi dışılıklarımızı açığa çıkartıp aştığımız bir ortamdır. Bu ortamda ne düşüncede, ne davranışta, ne tutumda, hiçbir şeyde kendine görelilik olmaz. Bana göre böyledir, ben doğru buluyorum demek, başlı başına yanlıştır kendisidir. Kendimize göre olanları savunmak, onları hakim kılmak için buraya gelmedik. Örgüte, Önderliğe, çizgiye göre olanları öğrenmek, özümsemek, onlarla çelişen yanlarımızı açığa çıkartıp da aşmak için geldik. O zaman kendi durumumuzu sorgulamaya almamız gerekiyor. Duygularımızı, ruh halimizi, düşüncelerimizi, yaşam alışkanlıklarımızı, ölçülerimizi sorgulamaya alacağız, gözden geçireceğiz. Bunlardan kuşku duyacağız, beğenmeyeceğiz. Bunlar beğenilecek olsaydı, doğru olsaydı, bize başarı getirseydi bu okulu

kurmamıza gerek kalmazdı. Eğitime gelmemize gerek kalmazdı. Eğitim ihtiyacı varsa, Önderlik "benim yaşamımın tümü bir eğitimidir" diyorsa, bunu okul düzeyinde gerçekleştiriyorsa; mevcut düşünce, duygu ve davranışlarımızın doğrular içermediğinden, bizi başarıya götürmediğinden, onları değiştirmemiz gerektiğindedir. Onlarla mücadele iradesi ve bilinci kazanacağız. Onlarla mücadele etmenin gerekli olduğuna, doğru olduğuna inanacağız. Arkadaşlar bu mücadeleye karar vererek okula katılacaklar. Ben bu mücadeleyi yürütmem, kendi doğrularımı esas alıyorum, dolayısıyla örgütü öğrenmek istemiyorum diyenler çıkıp gidebilirler. Biraz sonra yemin edecekler, söz verecekler. Doğru yaklaşmayacaklarsa yemin etmesinler, o riyakarlık olur. Ben örgüte, çizgiye katılacağım deyip de bunu esas almamak, kendi bildiklerini okumak ikiyüzlülük olur. O duruma düşmemek lazım. İnanıyor görünüp de gerçekte inanmamak, doğru bulmamak en kötü durumdur. Onun için netleşeceğiz, doğru karar vereceğiz. Doğru karar vermek,

"Okulu bir savaş meydanı, eğitimi bir savaş eylemi olarak ele alacağız. En şiddetli savaşı vermeyi, bunu göze almayı kabul edeceğiz. Kendimizi böyle bir mücadeleye açık tutacağız. Kendimizde geriliklerimize karşı savaşma bilincini, iradesini ve kararlılığını yaratacağız. Onun kararına ulaşacağız, onun sözünü vereceğiz."

çalışırız. Böyle bir kararlılık olmadan kişinin kendisini düzeltmesi, kendindeki gerilikleri atıp onun yerine doğru, ileri, sosyalist Apocu özellikleri geçirmesi mümkün olmaz. Kendinde her türlü geri, gerici özellikleri şekillendir, onları doğru bul ve yaşa, ondan sonra da ki "ben Apocu olacağım, ama olamıyorum." Hayır, aslında olmak istemiyorsun. Öyle olmak istesen, onunla çelişen her şeyi kaldırırsın, sarılmazsın onlara. Apoculukla çelişen alışkanlıklara, özelliklere sarılıyorsan, onları yaşamak istiyorsundur. O açıdan istiyorum da yapamıyorum düşüncesi yanlıştır. Kendini kandırma en başta burada başlıyor. 'Çok iyi niyetliyim, çok istiyorum, çok çalışmak da istiyorum, ama gücüm yetmiyor, yapamıyorum' demek yalan söy-

kabul edeceğiz. Kendimizi böyle bir mücadeleye açık tutacağız. Kendimizde geriliklerimize karşı savaşma bilincini, iradesini ve kararlılığını yaratacağız. Onun kararına ulaşacağız, onun sözünü vereceğiz.

Geriliği, gericiliği, çizgi dışılıkları aşalım; onun yerine doğru militan özellikleri geçirelim. Kendimizi yeniden yapılandıralım. Dönem görevlerini doğru anlayalım, onları başarı ile yerine getirecek doğru militan özellikleri bilince çıkaralım, özümseyelim. Eğitim böyle bir mücadeledir. Bu mücadele başarılı sürdürülüp başarılı sonuç alırsa eğitimin başarısından söz edilebilir. Dolayısıyla okulumuzun eğitimi, devremizin başarısı örgüt dışılıklarıyla mücadele edip başarılar düzeyi ile ölçülecek. Pratiğe gitme-

katalım kendimizi. Nereye geldiğimizi, niçin geldiğimizi burada ne yapmamız gerektiğini doğru tespit edelim. Arkadaşlar geriliklerle, gericiliklerle mücadele ederek, kendi kendilerine itiraf ederek yanlışlarını açığa çıkarıp aşmaya çalışsınlar. Bu geriye çekitirmez, zayıflatmaz. Biraz zor gelebilir, ama gelişme zorluklarla yaratılıyor. Gelişme zorlukları göğüsleyerek, zor mücadelelere girmek yaratılabilir. Başarı böyle bir mücadele ile sağlanır. Bunun dışında kişinin kendini geliştirmesi, başarılı hale getirmesinin kesinlikle yolu yoktur. Örgütte, Önderlik çizgisiyle bütünleşme böyle bir mücadeleden geçiyor. Onun için zorluklar karşısında ürkemeyelim, geriye çekilmeyelim, sağa sola yalpalanmayalım. Bunlar oportünist tutumlardır. Oportünizme, onun her türlü gördüsüne karşı mücadele edelim. Açıkta edelim, kendi içimizden edelim. Önderlik, "açıktan söyleyemiyorsanız kendi kendinize itiraf edin ve düzeltin" diyordu. Kendi vicdanına ver hesabı, kendi kendine aş, düzelt, yeterli hale gel. Örgütün yaklaşımı budur. Onun için kendi kendimizle çok yönlü, çok diyetli bir mücadele yürüteceğiz. Geriliklerimizi açığa çıkarmada itirafçı olacağız, aşmada mücadeleciler ve kararlı olacağız, daha fazla gücümüz varsa çıkardığımız sonuçları yoldaşlara yansıtacağız. Tartışmalara katılacağız, eleştirilerimizi açıktan, tartışma ortamında da yaparak ortaya çıkardığımız sonuçlardan başka arkadaşların da yararlanmasını sağlayacağız. Doğru tutum budur. Bu temelde katılım gösterirlerse arkadaşlar gelişir. Gerilikleri ne olursa olsun aşılır, zayıflıklar kesinlikle giderilir. Yanlış, hatalı tutumlar ne olursa olsun düzeltilir, aşılır. Böyle bir çalışma ve mücadele ile herkes kendini yenileyebilir, en çok hata yapanlar, suç işleyenler bile onları sağlayacakları gelişmeler ile telafi edebilirler. İnsani çalışma bunu gerektiriyor. Önderlik ve örgüt çizgimiz bunu esas alıyor. O zaman bize düşen bunun gereklerini yerine getirmek, kendimizi buna yatırmak olmalı. Böyle olursa gelişme yaratır, güçlenir, duyguda, düşüncede, bakış açısında, davranışta Önderlik gerçeğini iyi özümseyen, onları uygulama gücü ve iradesi kazanan, her türlü zayıflığı aşarak çok güçlü, çok etkili, her ortama girmeye hazır, girdiği ortamda başarı yaratma gücü ve iradesi kazanmış militan haline geliriz.

Çizgi temelinde kendimizi değiştirme, yenileme, eğitimle her türlü gelişmeyi yakalayacağımıza, iyi bir Apocu militan haline gelip başarıdan başarıya koşacağımıza dair sensiz inancımız ve güvenimiz olmalı. Kendimizi kof bir biçimde abartmamalı, beğenmemeliyiz. Başarının koşulu kendi gerilikleri ile bu temelde mücadele edip onları aşmadır. O oldukça başarı gelecektir. Böyle yaklaştıkça, kendimizle çizgi doğrultusunda mücadele ettikçe gelişeceğimize, güçleneceğimize, başarı kazanacağımıza sonuna kadar inanmalıyız. Çizgiyi iyi özümsemiş militan, Önderliğin iyi bir uygulayıcısı, şehitlerimizin iyi bir takipçisi olacağımıza sonuna kadar inanmalıyız, güvenmeliyiz. İstekte, coşkuyla, tutkuyla böyle bir çalışmaya katılmalıyız. Bu temelde hem okul çalışmalarına katkı sunmalı hem de kendimizi örgütün verdiği imkanlar temelinde, bu okul ortamında güçlü bir biçimde eğitim yenileyerek içinde bulunduğumuz yeni dönemin pratik görevlerine çok yoğun ve etkili bir biçimde katıp, en başarılı çalışmalar yürüten, Önderliğimizin başarı çizgisinde yürüyen militanı haline getirmeliyiz.

net olmak için yarını beklemeyeceğiz. Bir karar sorunumuz, bir netleşme sorunumuz varsa, onu zamana yaymayacağız. Zamana yaymak oportünizmdir, ikiyüzlülüktür. Farklı anlayış ve düşünceleri bir arada yaşamak demektir. Karar vermek, netleşmek anlık bir iştir. Sürece, bir şeyi öğrenip öğrenmemeye bağlı bir durum değil. Kendimizde bir kabulü gerçekleştirip gerçekleştirilmeye durumudur.

Neyi istersen onu yaparsın

Katılım kararlılığının ve netliğinin sözünü vereceğiz. Ondan sonra, onu başarı ile uygulamanın gereklerini, tarzını, yöntemini, üslubunu eğitimde öğreneceğiz. Baştan örgüte her şeyimizi vererek katılmaya söz verdiğimizde, bunun kararlılığı ve netliğini oluşturursak, örgütün doğrularını esas alır, bizi pratikte başarıya götürecektir örgüt tarzını, üslubunu, temposunu öğrenmeye, ona göre kendimizi yeniden yapılandırmaya

lemektir, yanlış söylemektir; gerçeklerle çelişmektir. Lenin "yapamıyorum demeyin yoldaşlar, yapmak istemiyorum demeyin" diyor. Bu her zaman için geçerli. İsteyen, istediği her şeyi yapabilir. Neyi yapıyorsan, gerçekte onu istiyorsun. Yani kendimizi bu noktalarda kandırmayacağız, netleşireceğiz. Eğitime o temelde katılacağız ki buradaki tartışmalardan doğru sonuçlar çıkarabilelim. Kendini yenilemeyen, muğlak, netsiz, kararsız, ne olduğu, nereye gideceği belli olmayan yapılarla mücadele edeceğiz. Bu okul, esas olarak bu eğitim, o tür duruşlarla, anlayışlarla, davranışlarla mücadele demektir. Arkadaşlar tutumlarını düzeltsinler. Mücadeleyi kendi kendilerine yapsınlar, kendilerini doğrultuya soksunlar. Burası bir mücadele meydanı; hiçbir geriliğe, gericiliğe izin vermemek gerekiyor, vermeyeceğiz de. Burası her türlü geriliğe, gericiliğe, çizgi dışılığa karşı savaşın açıldığı yerdir. Okulu bir savaş meydanı, eğitimi bir savaş eylemi olarak ele alacağız. En şiddetli savaşı vermeyi, bunu göze almayı

ye hak kazanılmış mı, kazanılmamış mı diye herkesi tek tek değerlendireceğiz. Bu okulda nelerle mücadele ettin, neleri yanlış buldun, neleri esas aldın, yanlışları ne kadar aştın, doğruları ne kadar hakim kıldın, örgüt doğrularımızı, çizgi doğrularımızı pratiğe ne kadar aktarabileceksin, bunun garantisi nedir, işleri doğru, başarılı yürüteceğinin garantisi nedir diye soracağız. İkona olursak pratik mücadele yürütme hakkı kazanılacaktır. Eğitime gelmenin böyle bir anlamı var. Arkadaşlar isteyerek geldiler, ama böyle bir yere geldiklerini bilmelerinde yarar var. Gidelim, biraz da oraları görelim, neler var, neler yok öğrenelim, yine bildiğimizi yaparız demek için gelmediler. Bu okula gelmek demek, bütün görevlerden soyutlanmak demektir. Ondan sonra örgüte yeniden katılacak mı, çalışmalara yeniden girebilecek mi, nasıl girecek; o burada tespit edilecek. Nasıl ve nereye gireceğinin belirlenmesi burada alınacak sonuçlara bağlıdır. Kendimizi düzeltir, geliştirir, kendi geriliklerimizle etkin bir biçimde mücadele eder, dolayısıyla katılımımızı sağlar işek, yeniden pratik görev yürütme hakkı kazanacağız. Öyle yapmaz da olduğu gibi kalırsak kendi geriliklerimize sevdalanır, onları eğitim ortamına dayatarsak, zaten bizimle mücadele edilecek. Örgüt mücadele edecek, bu ortam mücadele edecek. Arkadaşlarımızın baştan bunu bilmelerinde yarar var.

O zaman işi baştan ciddiye alalım, sıkıya alalım, disiplinli yaklaşalım. İyi

"Burası eğitim ortamıdır. Kendimizi çizgi gerekleri karşısında sorgulamaya alıp geriliklerimizi, çizgi dışılıklarımızı açığa çıkartıp aştığımız bir ortamdır. Bu ortamda ne düşüncede, ne davranışta, ne tutumda, hiçbir şeyde kendine görelilik olmaz. Kendimize göre olanları savunmak için değil, Örgüte, Önderliğe, çizgiye göre olanları öğrenmek, özümsemek, onlarla çelişen yanlarımızı açığa çıkartıp da aşmak için geldik."

İnsanlığın temiz nefesi olan Apocular UMUDU GERÇEK KILIYOR

Mazlum Doğan Kadro Okulu'nun VIII. Kongre Çizgisi Temelinde Yeniden Yapılanma Eğitim Devresi'ni dört aylık bir eğitim ile tamamladık. Arkadaşlar dört ayda VIII. Kongre'nin ortaya çıkardığı yoğunlaşma ve netleşme düzeyiyle önemli bir tartışma süreci yaşadılar. Kongremiz, özellikle uluslararası komplodan sonra yaşanan geçiş sürecini tamamlayarak Apocu hareketin doğrultusunun pratikleşme olduğunu ortaya koymuştu. Bu eğitim devremiz de kongrenin ortaya koyduğu pratikleşmeyi demokratik uygarlık çizgisi ve kongre planlaması doğrultusunda gerçekleştirecek kadroların hazırlık çalışması oldu. Hatta VIII. Kongre'nin devamı, bir kadro kongresi biçiminde sürdürülme çalışması olarak nitelenebilir.

Başkan Apo en büyük öğretmen olarak tarihte yerini aldı

Bizim açımızdan eğitimler her zaman çizgimizin pratikte uygulayıcısı olan kadrolarımızı hazırlama, böylece harekete taze kan vererek yeni bir ivme kazandırma anlamına geldi. Bizdeki eğitimler, her zaman mücadele sürekliliğini ve yenilenmesini sağlayan bir rol oynadı. Eğer bugün Apocu hareket bu noktadaysa; dünyada birçok alt üst oluşlar yaşanır, egemen güçlerin ezilen kesimlere, devrimciler ve demokratlara karşı mücadelesi her tarafta sürerken ayaktaysak, bunun en temel nedeni sürekli kendini yenileyen bir hareket olmamızdır. Bunu yaratan da, her zaman kadro eğitimleri olmuştur. Başkan Apo bütün yaşamı boyunca sürekli eğitim yaptı; en büyük Kürt öğretmeni ya da devrimci demokratların öğretmeni olarak tarihteki yerini aldı. Belki dağlara gelemedi, şehirlere giremedi, ancak kadro okullarında yaptığı eğitimler temelinde, arkadaşlarla kendisini dağlara, şehirlere ve köylere her zaman taşıdı.

Eğitim ortamlarımız, kongrelerden sonra en kutsal ortamlarımızdır. Bütün partililerin kongre ortamında katılmaları ve duruşlarıyla halka ve tarihe layık olma zorunlulukları gibi, kadrolarımızın da eğitimden sonra gittikleri pratik alanlarda halka, devrime ve Başkan Apo'ya layık olmaları bir zorunluluktur. O açıdan kadro okulumuzdan çıkan arkadaşlarımızı mücadelemize güç katacak, onu geleceğe taşıyacak, mücadelemizin bir dönem açısından güvencesi olacak arkadaşlar olarak görüyoruz. Kuşkusuz eğitimlerimiz bir zincirin halkaları gibi birbirini tamamlayarak devam edecektir, ancak zincirin hiçbir halkasının kopuk olmaması gerekir. Şu açıktır: Eğitimden çıkan arkadaşlarımız, dolayısıyla eğitimlerimiz rolünü oynamadığı taktirde Apocu hareketin yürümesi zordur. Bizim mücadeleyi sürdürüp sürdüremeyeceğimiz, geleceğe taşıyıp taşıyamayacağımız, her zaman kadro okullarının oynadığı rolle doğru orantılı olmuştur. Eğitimlerimiz, kadro okulundan çıkan yoldaşlar rollerini oynadığı müddetçe, bütün gerici dünya güçleri üzerimize gelse de, hareketimizi etkisizleştirmek mümkün olmaz. O açıdan kadro okullarımızdan çıkan yoldaşlarımız, tarihi sorumlulukla karşı karşıyadır. Bu arkadaşlar, partimizdeki yenilenme düzeyini ve iradesini, yeni dönem koşkusunu ve heyecanını tüm çalışma alanlarına taşıyacak temel güç kaynağımızdır. Onlar, gittikleri her yerde partimizin dinamizmini devam ettirecek, coşku ve heyecanını geleceğe taşıyacak arkadaşlar olacaklardır. Kadro okulundan çıktıktan sonra ne duruş veya ba-

kiş ne de tempo ve yürüyüş vasat olabilir.

Başkan Apo'nun belki de en fazla heyecan duyduğu dönemler, eğitim devreleri biten arkadaşları ülkeye gönderdiği günler olmuştur. Çünkü Başkan Apo, mücadelenin sürekliliğinin ve yenilenmesinin eğitilmiş kadrolar tarafından sağlanacağını, kendini ancak böylelikle ülkeye taşıyabildiğini, yine Apocu felsefeyi ancak kadroların sorumluluğuyla yürütebileceğini biliyordu. Bu açıdan eğitimlere önem verdiği gibi, devre sonunda arkadaşları yolculama günlerini de en önemli günler olarak görürdü. Tabii burada bulunan arkadaşlar açısından başka eğitim devreleri de oldu. O eğitim devrelerindeki dağılıma süreçleri de bütün arkadaşlara önemli bir coşku ve heyecan verdi. Bu devredeki dağılım da arkadaşlara aynı coşku ve heyecanı verecektir.

Bizim kadrolarımız, dünyadaki herhangi bir devrimci harekette rol alan kadrolar değildir. Bu bir abartma değil, işin gerçeğinin ifadesidir. Biz, bir kadro hareketiyiz. Kadro hareketi olarak başladık, kadro hareketi olarak mücadeleyi yürütüyoruz ve bu kadro hareketi ayakta durduğu müddetçe yalnız Kürdistan'da değil, tüm Ortadoğu'da devrimi sürükleyecektir. Başkan Apo, daha '98'de şunu söylüyordu; "şimdiye kadar ki çalışmalarımız bizim için hazırlıktır." İşin gerçeği de öyledir. Bizim mücadelemiz, bundan sonra daha fazla rolünü oynayacaktır. Şimdiye kadar geçen mücadele süreci gerçekten hazırlıktı, bir zemin oluşturmadı. Eğer amacımız Kürdistan'da ve bölgede demokratik devrimi gerçekleştirerek halkların özgür birliğini sağlamak, böylece Ortadoğu'yu insanlık tarihinin başlangıcında olduğu gibi insanlığın öncü camiası haline getirmekse, yine sosyalist ideallere, insanlığın büyük ideallerine gerçekten bağlıysak kendimizi sınırlayan veya önümüze küçük hedef ve amaçlar koyan bir hareket olmamız mümkün değildir.

Daha çok sayıda ve gelişkin kadroya ihtiyacımız var. Hiçbir devrimci hareketin kadro fazlalığından söz edilemez, çünkü devrimci bir hareketin sınırlı görevleri yoktur. Devrimci hareketler veya devrimciler insanlığın moral dünyasıdır; insanlığın umudu, geleceğidir. Biz, kendimize böyle rol biçmiş bir hareketiz. O açıdan bizim kadrolarımız, tüm Ortadoğu'yu değiştirecek bir devrimi gerçekleştirmekle yükümlüdür, bunu başarma gücüdür. Bunu Kürdistan'da geliştirdiğimiz özgürlük devrimimizle gerçekleştiriyoruz. Med İmparatorluğu'ndan sonra Kürtler tarihte ilk defa Ortadoğu'da öncü halk haline gelmiş oluyor. Şunu da iddia edebiliriz: Yalnız Ortadoğu'da değil, tüm dünyada öncü güç haline gelmiş bulunuyoruz. Kendimize böyle bir rol biçiyoruz. Yani geçmişte olduğu gibi ezik, horlanan Kürt değiliz; aksine, bütün halkların umudu olmuş Kürtleriz, yine tüm ezilenlerin umudu olmuş devrimcileriz. Bu bile bize büyük gurur veriyor. Kürt halkının Ortadoğu'da özgürlük ve demokrasiyi geliştirmede öncü halk olması, bizim açımızdan onur kaynağıdır. Bu onuru sürdürmek için her türlü bedeli ödeyebiliriz. Başkan Apo, bu bedeli ödedi. Eğer Başkan Apo, ilk ortaya çıktığı dönemin koşullarında gelişen özgürlük ve demokrasi ideallerine bağlı olmasaydı, sistemle belli bir uzlaşmaya girseydi, yine bugün dünyanın istediği Önderlik, onların istediği siyasetçi olsaydı uluslararası komployla karşı karşıya kalmazdı. Başkan Apo ideallerinden, özgürlük düşüncesinden hiçbir zaman vazgeçmedi, bunu kendisi için en büyük onur kaynağı olarak gördü ve şimdi bu onurlu duruşunu zindanda sürdürüyor. Başkan Apo'nun dört duvar arasında olması, bizim görev ve sorumluluklarımızı daha da arttırıyor; tempomuzu ve tarzımızı her zamankinden daha fazla arttırma sorumluluğunu omuzlarımıza yüklüyor.

Böyle bir hareketin ve böyle bir Önderliğin kadrosu olmak, tabii ki hepimize büyük sorumluluklar yüklüyor. Böyle bir Önderliğin yoldaş olmak demek; ona uygun devrimci duruşu, ona uygun tempoyu ve amacı yaşatmak demektir. Şunu rahatlıkla söyleyebiliriz: Biz insanlığın umuduyuz, insanlığın temiz nefesiyiz. Biz olmasak Kürt halkı da, Ortadoğu halkları da ölmüştü. Biz olmasak Ortadoğu halkları ve Kürt halkı, geleceğe karamsar bakacak durumda olurdu. Ama bugün bizim ideolojik çizgimiz, örgütsel bağlılığımız, yarattığımız değerler ve ölçüler Ortadoğu'da umutsuzluğu yerle bir etmiştir. Halklar için umut olacak her şey bizde kesinlikle vardır. Biz kendimizi küçümseyecek bir hareket olmayız; hatta tarz, tempo ve iddia konusunda mütevazı da olamayız. Eğer tarih omzumza böyle bir sorumluluk yüklediye –ki tarihte her zaman bazı topluluklara ve insanlara böyle sorumluluklar yüklenir– bunu şereflice taşımak, bizim için en büyük görevdir.

Devrimimizin büyüklüğü yeni insanı yaratmasıdır

Çok şey yarattık. Mücadelemizin yarattığı değerler ve ölçüler dünyada hiçbir devrim tarafından yaratılmadı. Bizim yarattığımız gelişmeler, ortaya çıkardığımız halk gerçekliği devrimimizin derinliğini ortaya koyuyor. Devrimlerin büyüklüğü, siyasal iktidarlara devrimlerinden ileri gelmez. Siyasal iktidarlara her zaman devrilebilir; bir iktidar gider, diğer iktidar gelir. Devrimlerin büyüklüğü, yarattığı toplumsal ve kültürel değişimdedir; ortaya çıkardığı yeni ölçülerde ve amaçlardadır. Bunlar dikkate alındığında şu görülür: Kürdistan'da yaratılan devrim, içinde birçok devrimi yaşayan bir devrimci süreçtir. Bizim devrimimiz, kendi içinde sürekli yeni devrimler yaratan bir enerjiye sahiptir. Bu devrim, her gün kendi içinde yeni patlamalar yaratarak yeni devrimlerin ön-

nü açmaktadır. Bu açıdan devrimimizi değerlendirenler düz veya sıradan yaklaşmak doğru olmadığı gibi, kendi rolümüze sıradan yaklaşmak da doğru değildir. Eğer Demokratik Uygarlık Manifestosu sıradan bir manifesto değil; bütün tarihi birikimin yoğunlaşmış ifadesi, ezilen ve sömürülen kesimlerin tarihsel birikimi ise, yine bütün mücadeleciler insanların özlemleri ve umutları bu manifestoda en yoğun biçimde varsa, geleceği en yoğun biçimde bu manifestoda görürsük bizim de buna uygun bir devrimci duruşu göstermemiz gerekiyor.

Mücadele çok şiddetli sürüyor. Türkiye'de yaşanan seçim süreci değerlendirilince, şu söyleniyor: İki parti savaşıyor; DEHAP ve diğer on yedi parti. Dünya açısından ise şunu söyleyebiliriz: İki çizgi savaşıyor. Bir, bütün ezilenleri, sömürülenleri, demokratları ve devrimcileri temsil eden Apocu çizgi; bir de bunun karşısında ezen ve sömürülenlerin kendi hakimiyetlerini yerleştirdikleri egemenlik çizgisi. Bu iki çizgi arasındaki mücadele sürüyor. Sayımızın az olduğuna bakmayalım. Sayımız az, ama az sayıdaki bu insanların, bu hareketin çizgisi, dünyada mücadele eden en temel çizgilerden biridir. İki karşı çizginin bir tarafını Apocu hareket temsil ediyor. Kuşkusuz dünyada ezilen sınıfların ve halkların değişik mücadeleleri var, ama bunların geleceğini temsil eden öncü güç Apocu harekettir. Egemenler karşısında mücadeleyi, gücünü en yüksek tutarak sürdürecektir, bunu yapacak güç, bu çizgi ve onun temsilcisi olarak bu harekettir. Mücadelemiz önemli bir birikime, ideolojik ve örgütsel güce sahip olduğu gibi, bunun karşısında mücadele edecek önemli bir cephe de var. Bunu hiç göz ardı etmeyelim. Mücadelemizi tasfiye etmek, Apocu hareketten kurtulmak isteyen birçok çevre var. Yalnız uluslararası komployu içerisinde yer alan güçler değil, bunun dışındaki güçler de Apocu hareketten kurtulmak istiyorlar. Başkan Apo Roma'da en makul çözümlerle devreye girerek taleplerini ortaya koymasına rağmen uluslararası komployla karşılaşıyor, bunun nedeni sistem sahiplerinin bu çizginin ne olduğunun bilincinde olmalarıdır. Bu çizgi, bundan sonra da dünyada egemen güçlere karşı bütün dünyanın ideolojik ve siyasi doğrultusunu tespit edecektir.

Bugün inisiyatif sahibi olan tek hareket, Apocu harekettir. Dünyada ve Ortadoğu'da yaşanan sorunlara çözüm bulan, bu anlamda yönünü netleştirmiş tek hareket Apocu harekettir. Ne büyük devletler ne de diğer devrimci örgütler dünyanın geleceği konusunda bu kadar hazırlıklıdır. ABD ve Avrupa politikaları, bu kadar net değildir. Kendilerini göre politikaları, ideolojileri var, ama eklektik ve karışık ya da geleceği temsil etmediğinden, dünya koşullarına uygun bir ideolojik ve politik konuma sahip olmadığından dolayı zayıftır. Biz ise dünya ve bölge gerçeğini, insanlığın geldiği düzeyi en iyi tespit eden kesim olarak, yaşanacak bütün gelişmelerde inisiyatif sahibi olabilecek, hatta onlara yön verebilecek durumdayız. İdeolojik politik durumumuz budur.

Bütün bunların pratikte gerçekleşmesi için Demokratik Uygarlık Manifestosu'nu uygulayacak kadroların olması gerekiyor. Bütün ideolojiler ve politikaların hakimiyeti karşısında bu etkinliği sürdürecektir olan, kadrodur. İşte kadrolarımızın, Demokratik Uygarlık Manifestosu'ndaki çizgiyi benimseyip kendinde somutlaştıran, örgüte ve eyleme dönüştüren, yalnız Kürdistan'da değil, tüm Ortadoğu'da ve dünyada yaşanan siyasal gelişmelerde

"Bizim açımızdan eğitimler her zaman çizgimizin pratikte uygulayıcısı olan kadrolarımızı hazırlama, böylece harekete taze kan vererek yeni bir ivme kazandırma anlamına geldi. Bizdeki eğitimler, her zaman mücadele sürekliliğini ve yenilenmesini sağlayan bir rol oynadı. Başkan Apo bütün yaşamı boyunca sürekli eğitim yaptı; en büyük Kürt öğretmeni ya da devrimci demokratların öğretmeni olarak tarihteki yerini aldı."

inisiyatif kazanan ve onlara yön veren duruma gelmesi gerekir. En temel görev budur. Eğitimin amacı da bunu ortaya çıkarmaktır. Demokratik uygarlık çizgisini benimseyip onu pratik politikanın diline vurmak, pratik politikanın dilini konuşmak için bu eğitimleri yaptık. Önümüzdeki dönemde bütün arkadaşların gittikleri alanlarda yapacakları iş, burada aldıkları eğitimi pratikleştirmek.

Moral gücümüzün yenilmezliği ideolojimize dayanıyor

Sunu rahatlıkla söyleyebiliriz: Bizim eğitimlerimiz dünyanın en zevkli ve en moral verici çalışmasıdır. İnsanlık açısından moral nedir? İdeolojidir, amacın varolup olmadığıdır. Moral, amaç demektir; amacın varolup olmadığı ya da bu amaç için mücadele etme gücünün varolup olmadığıdır. Bu nedenle eğitimlerimiz, bizim açımızdan her zaman moral ve güç depolayan çalışmalar olmuştur. Morali belirleyen ve onun düzeyine yön veren, ideolojik çalışmalardır. Onun için Başkan Apo dört duvar arasında olmasına rağmen çok güçlü bir biçimde ayakta duruyor. Çünkü insanlığı çözdükçe, ideoloji ve politikada derinleştiçe moral düzeyi de yükselmektedir. O açıdan Başkan Apo kendisini dört duvar arasında morali kılmak için her zaman yoğunlaşmakta, ideolojide ve politikada derinleşmektedir. Dört duvar arasında hiç kimseyi görmeden yaşamak, kolay değildir. Bizler de cezaevinde kaldık, ama Başkan Apo gibi kalmadık. Arkadaşlarla birlikteydik, başka karşılaşmalarımız oluyordu. Başkan Apo dünyada görülmemiş bir biçimde esaret altında tutuluyor, ama bu gerçeği çok güçlü biçimde karşılayan, orada bile insanlığa yön verme moralini ve iradesini gösteren bir konumdur. Bırakalım iradesinin kırılmasını ya da umutsuzluğa düşmesini; aksine, oradan tüm insanlığı yönlendirmeye ve insanlığı ilaç olmaya çalışıyor.

Bu yönüyle arkadaşlar ideolojik çalışmanın eğitim değerini bilecekler. Burada önemli bir tartışma ve yoğunlaşma düzeyi oldu. Şunu rahatlıkla söyleyebilirim: Bizdeki ideolojik ve örgütsel düzey, dünyadaki hiçbir devrimci harekette yoktur. Bizde en yeni olan, en az eğitim alan bir arkadaş bile birçok şey yapabilir. Çünkü bizim eğitim yöntemimiz ve birikim düzeyimiz, dünyanın birçok yerinde üniversiteler bitirmiş insanlarda yoktur. En uygulanabilir bilinç, pratiğin bilincidir. Biz, eğitimle pratiği sürekli iç içe ve birlikte yürüten, eğitimi de pratiği de birbirlerini sınavacak, doğrulayacak ve birbirlerini düzeltecek biçimde kullanan bir hareketiz. O nedenle eğitimimiz de, pratiklerimiz de, ideolojimiz de hiçbir zaman yaşamdan kopuk değildir; tamamen yaşama yön verecek özelliklere sahiptir.

Buradan çıkan yoldaşlarımızın hepsi önemli roller oynayacaklar, böyle bir sorumlulukla karşı karşıyalar. Eğer bu rolü-

nefesini ensemde, elini boğazımda hissedeceğim" diyordu. Ortadoğu dünya dengelerinin kurulduğu, dolayısıyla dünya güçlerinin üzerinde savaştığı bir kurtlar sofrasıya, yine Ortadoğu devletleri büyük tecrübeleriyle halklar üzerinde egemenlik kurmayı sürdürüyorlarsa, böyle bir coğrafyada ayakta kalmak, tabii ki büyük duyarlılık ve tempo ister. Başka Apo'nun dediği gibi, büyük hassasiyet ve sorumluluk gerektirir. Başka yerde solumsuzca yaşanabilir, ama Ortadoğu'da asla öyle yaşanmaz. Afrika'da veya başka bir yerde vasat devrimcilerle yol alınabilir, ama Ortadoğu'da asla. Eğer Apocu tarz denen bir devrimci ortaya çıkmışsa, bunun nedeni Kürdistan devriminin zorluğu ve Ortadoğu coğrafyasının gerçeğidir. Bu coğrafyadan, ülke gerçeğinden kopuk olarak devrimcilik veya örgüt militanlığı yapacağımızı sınırsak yanılırız. Burada ciddi ve hassas olmadan, kendimizi güç haline getirmeden politika yapmak mümkün değildir. Nitekim dışımızda bütün güçler yerle bir olmuş, ezilmiştir. Diğer Kürt ve Türk örgütlerinin durumu ortadadır. KDP ve YNK bile bizim sayemizde yaşıyor. Bu, kesinlikle böyledir. Biz olmasaydık şimdiye kadar ne KDP ne de YNK kalırdı. Bunlar, bize dayanarak bugüne kadar yaşadılar ve hala yaşıyorlar.

Biz nasıl yaşadık? Bunu bileceğiz. Militanlar olarak her gün ve her saat "biz nasıl yaşadık" sorusuna cevap bulmak zorundayız. Bu soruyu her gün kendimize sorsak, hiçbir güç bizi yenemez. Bu sorunun cevabı Başkan Apo'nun tarzında, temposunda ve yaşamında vardır. En zorda ve sıkıntıda kaldığımız dönemde Başkan Apo'nun mücadelesi tarzı, bir günlük, hatta bir anlık çalışması bile aklımıza gelirse, en büyük güce ulaşırız. Zorlanabiliriz, ama kesinlikle yıkılmayız. Mücadele her zaman şu veya bu zorluklarla karşılaşabilir. Dün de karşılaştık, yarın da karşılaşabilir, ama bizim için zorluklar her zaman daha ileri bir tempoya girmenin, daha fazla çaba göstermenin gereğidir. Bunu bileceğiz.

Değişimin yönünü meydanlardaki halk gücü belirleyecek

Dünya genelinde bir değişim yaşanıyor ve sistem yeniden yapılıyor. Egemen güçler, kendilerine uygun yeni bir dünya yaratmaya çalışıyorlar. Bu değişim bütün dünyada olduğu gibi Ortadoğu, Türkiye ve Kürdistan'da da yaşanıyor. Böyle bir süreçten geçiyoruz. Bu süreçte kim iyi siyaset yapar ve güç olursa, o, iyi bir yer alacaktır. O bakımdan başka zamanlar bazı fırsatların kaçması veya bazı kayıpların yaşanması fazla önemli olmayabilir, ama dengelerin yeniden kurulduğu, Ortadoğu ve Kürdistan'ın yeniden düzenlenmesinin gündemde olduğu, bu temelde büyük bir boğuşmanın yaşandığı bir süreçte her

Türkiye'de de değişim yaşanıyor. Egemenler Türkiye'yi kendilerine göre yeniden yapılandırmaya, oligarşik düzeni restore ederek kendilerini yaşatmaya çalışıyorlar. Bu da bir değişimdir, ama bizim asla kabul edemeyeceğimiz yönde bir değişimdir. Biz de Türkiye'deki egemen güçlerin değişim programı karşısında halklarımızın değişim programını dayatacağız. Türkiye'de iki çizgi arasındaki mücadele sürüyor. Bir tarafta kendini restore edip yeniden yapılandıran, bu temelde Kürt halkı üzerinde egemenliğini farklı biçimde sürdürmek isteyen sistem; diğer tarafta Kürt ve Türk halklarının, emekçi kesimlerinin çıkarları temelinde gelişen devrimci demokratik hareket var. Türkiye'de halklar değişim istiyor. Egemenler, günümüz dünyasında kendilerini değiştir-

rimci çalışma olarak görmemiz lazım. Nitekim sonucunu aldık; bizi çürütmek isteyenler çürüdü. Ecevit ve Bahçeli gibiler meclis dışı kalacaklar. Bu, bizim mücadelemizle oldu.

Biz olmasak umutlar sönerdi. Biz olmasak Diyarbakır ve İstanbul'da yüz binlerce insan ayağa kalkmazdı. Türkiye'deki devrimci demokratik hareket bizim varlığımızla canlandı. Bütün eski devrimcilere yeniden heyecan ve coşku geldi; eski günlerini hatırlıyor, anılarını tazeliyorlar. Eski devrimci günlerini ve heyecanlarını düşünerek devrimci mücadeleye yeniden atılmaya çalışıyorlar. Nasıl ki demokratik mücadele ile Kürt halkının yetmişlik dedeleri bile canlandıysa ve meydanlarda gençlerden daha coşkulu katılım gösteriyorlarsa, umudu olsa da örgütü ve gücü olmadığı için kendisini

nenmiş sınıanmış ve otuz yıldır kazandıran ölçülerdir. Bu ölçüler, en zor dönemlerde bile başarmıştır. Uluslararası komplo karşısında tasfiye olabildik, ama başarı kazandık. Bazı tasfiyeciler eğilimlere kalsaydı, şimdi kırk defa dağılmıştık. Örneğin VII. Kongre'de "örgüte gerek yok. İlkel birliği yapalım yeter" diyenler oldu. Bu, tasfiyecilikti. Neden? Mücadele etmek isteyenlerin örgüte ihtiyacı olur. Onlara mücadele etmek istemedikleri için bunu söylüyorlardı. Oysa Apocu hareket şunu biliyordu; kendi gerçeği, örgütlü kazanma gerçeğidir. Başkan Apo her zaman şunu söyledi: "Benim en büyük özelliğim iyi örgütçü olmam, iyi örgüt savaşçısı olmamdır. Kazandıysam iyi örgütçü olduğum, iyi örgüt savaşçısı olduğum için kazandım." Bu, Apocu hareketin en temel ger-

"En uygulanabilir bilinç, pratiğin bilincidir. Biz, eğitimle pratiği sürekli iç içe ve birlikte yürüten, eğitimi de pratiği de birbirlerini sınavacak, doğrulayacak ve birbirlerini düzeltecek biçimde kullanan bir hareketiz. O nedenle eğitimimiz de, pratiklerimiz de, ideolojimiz de hiçbir zaman yaşamdan kopuk değildir; tamamen yaşama yön verecek özelliklere sahiptir."

meden yaşayamayacaklarını biliyorlar, bununla birlikte halkların özgürlük ve demokrasiyi geliştirme isteğini de görüyorlar. Bunu frenlemek veya etkisiz kılmak için kendi değişim programlarını devreye sokuyorlar.

Onların Türkiye'yi ve Ortadoğu'yu kendilerine göre yeniden yapılandırma politikalarını boşa çıkartacağız. Bu değişim süreci sonucunda kurulacak yeni Ortadoğu sistemi ve yeni bir Türkiye'de Kürt halkı da, Ortadoğu'nun bütün demokratik güçleri de etkili biçimde yer alacaklardır. Bu, gerçekleşmek durumundadır. Halklar bunu hak etmişlerdir. Ortadoğu halkları da, Kürt ve Türk halkları da az mücadele vermedi. Bu mücadele, artık belirli bir sonuç almaya gidecek potansiyele ve güce ulaşmıştır. Devrimci hareket bu kadar birikim yaratmış, bu düzeyde gelişme ortaya çıkarmışken biz bütün ağırlığımızı ortaya koymalıyız. Gelişmeleri seyredemeyiz veya gelişmelerin kuyruğuna takılmayız. Başkalarının siyasetinin parçası olmak için değil, halkımızın özgürlüğünü kazanarak Ortadoğu'daki her türlü gerici yapılanmayı ve rejimi ortadan kaldırmak için mücadele ettik. Başkan Apo, bugüne kadar bunun için çalıştı. Ortadoğu'da en büyük devrimci demokratik devrimi Kürt halkı yapmıştır. Bundan daha büyük bir demokrasi devrimini hiçbir halk yaşamadı. Demokratik devrimi bu kadar büyük yapmış bir halk, güç olmuş bir halk demektir. Bu gün kadınların tarih sahnesine bu düzeyde çıkması, devrimimizin gücünü, derinliğini ve yenilmezliğini gösteriyor, bütün Ortadoğu'yu değiştirme gücünü ortaya koyuyor. Değişim gücü budur. Kürdistan'da

pratikleştiremeyen Türkiye solundaki eski devrimciler ve sosyalistler de canlanmış durumdadır. Bunu yaratan Apocu harekettir, buradaki eğitim çalışmaları ve diğer devrimci çalışmalarıdır. Yani her gün rolümüzü hatırlayacağız. Nasıl kazandığımızı, neden kaybetmediğimizi hatırlayacağımız gibi, her gün kim olduğumuzu, kimlerin yüreklerini ve beyinlerini bize çevirmiş olduklarını hatırlayacağız. Biz, vicdanlı insanlarız. Başkan Apo vicdan devrimi diyordu. Başkan Apo, başlangıçtan itibaren vicdan devrimini yapmış, tamamen vicdani bir önderdir. Biz de bu önderin yoldaşları isek, bütün Kürt halkına ve Ortadoğu'ya karşı vicdanlı olacağız; bize umut besleyenleri boşa çıkarmayacağız. Bir insan için en kötü durum, kendisine bağlanan umutları boşa çıkarmaktır. Biz, tabii ki böyle insanlar olamayız. Bırakalım umudu boşa çıkarmayı, umudu yüksek tutacağız, umut bizdedir diyeceğiz. Dünyada en fazla değer verilen topluluk, en büyük umutların bağlandığı topluluk bizim hareketimizdir. Hiçbir devlet başkanına ve yöneticisine bu kadar saygı ve sevgi gösterilmiyor. Bu açıdan eğitimden çıkarken, en önemli görevlerden birinin de bize değer veren ve saygı duyan bu halka layık olmak olduğunu bilmek gerekir. Bu çok önemlidir.

Apocu gerçeklik örgütlü kazanma gerçeğidir

Arkadaşlar, burada kazandıkları tarzı Agidecekleri alanlarda da sürdürmeliler. Bu eğitimler ne için yapıldı? Otuz yıldır kazandığınız tarzın, yine bu hareketin ideolojisinin, örgüt yaklaşımının ve felsefesinin ne olduğunu anlamamız için, bunları yeniden hatırlatmak ve derinleştirmek için yapıldı. Çünkü bize kazandıran örgüt ve yaşam tarzı budur. Bu mücadele, her şeyi kazandırdı. Bu eğitim devresini Apocu hareketin örgüt ve mücadele tarzını, yine yoldaşlık ve yaşam tarzını almak, bunları pratikleştirmek için yaptık. Bizi yaşatacak olan budur. Başka güç kaynağımız yoktur. Bizim tek güç kaynağımız, örgüt gerçeğimizdir. Bir de doğru politikayı uygulamaktır. İdeoloji, politika ve örgüt dışında güç kaynağımız yoktur.

Biz öncül militanlarız; tarihin ve halkın öncüleriyiz, onlara söz verdik. Biz, halktan insanlar değiliz. Onun için bize düşen görev ve sorumluluklar, halka düşenlerden daha ağırdır. Halk da görevini yapıyor ve sorumluluklarını yerine getiriyor, ama biz halktan daha fazla görev ve sorumluluklarımızı yerine getirmekle yükümlüyüz. Bunu hiçbir zaman unutmayacağız. Kendimizi başkalarıyla karşılaştırmayacağız. Kendimizi, sadece Başkan Apo ile karşılaştırmayacağız; onun örgüt tarzı, ideolojisi, yaşam tarzı ve duygularıyla karşılaştırmayacağız. Tek ölçümüz budur. Bunun dışındaki her ölçü kaybetme ölçüsüdür, sahteliktir, yalandır, kendimizi kandırmadır. Eğitimden aldığımız Apocu ölçüler, yani de-

ğeriştir. Bütün diğer gerçekler bununla var; ideolojik gerçekler, siyasal gerçekler ve diğer gerçekler örgüt gerçeği varoldukça vardır ve anlam kazanır, yoksa hayaldir. Örgüt olmadıkça her türlü laf, gevezelikten ve demagojiden başka bir anlam ifade etmez. Demagoji değil, gerçekten devrimci demokratik düşünce savunuluyorsa şuna bakacağız: Kim örgütçü, kim örgütten yana, kim örgüt mücadelesi veriyor? Asıl gerçek budur. Bunun dışındaki bütün söylemler bizi kandırır, tuzığa düşüren söylemlerdir. Bu gerçeği önümüzdeki dönemde pratiğimize en iyi biçimde uygulamalıyız.

Tek varlık kaynağımız ve gücümüz örgüttür. Burada zayıflık olduğu zaman her şey tehlikeydedir, boştur. Dolayısıyla bu devreden çıkan yoldaşlarımızın en önemli görevlerinden biri, gittikleri her yerde örgüt savaşçıları olmaktır. Artık uzlaşma yok. Kavga etmeyeceğiz, ama uzlaşmayacağız da; doğruların mücadelesini vereceğiz, örgüt savaşçılığı yapacağız. Örgüte sahip çıkacak, "bana ne" demeyeceğiz. Bu, en kötü tutumdur; devrime, şehitlere en büyük saygısızlıktır. Bu değerler şehitler tarafından bize bırakıldı. Eğer şehitlere saygımız varsa, onlara bağlılığın tek yolunun değerlere, dolayısıyla örgüte sahip çıkmak olduğunu bileceğiz. Şehitlere sahip çıkmanın başka yolu yoktur. Bu açıdan arkadaşlarımızın gittikleri her yerde örgüt mücadelesi veremeleri, yönetimleri çalıştırmaları esastır. Bu, Apocu gerçeğin en temel ifadesidir. Başkan, "iki Kürt bir araya geleliyordu. Ben Kürtleri bir araya getirdim ve çalıştırdım" diyor. Başkan Apo'nun ulusal önder olarak ifade edilmesinin nedeni, bir araya bile getirmeyen iki Kürt'e örgüt mücadelesi verdirmesidir. Bu açıdan Başkan Apo'ya bağlılık örgütü çalıştırmak ve örgüt mücadelesi vermektir. Bu devreye katılan arkadaşlar çok şey aldılar. Sadece böyle bir ortamda bulunmak bile arkadaşlara birçok ölçü kazandırdı. Bu devreden ayrılan arkadaşlarımızın birçok boşluğu dolduracaklarına, örgüt içinde yaşanan birçok gevşekliği –en çok da örgüt mücadelesi ve örgüte sahip çıkma konusunda ortaya çıkan gevşekliği– gidereceklerine, örgüt militanlığını ve örgüte sahip lenmeyi en iyi biçimde kendilerinde somutlaştıracaklarına inanıyoruz.

Biz bir emek hareketiyiz. Bu kadar emek verildi, çaba gösterildi. Emeğe saygının, yine eğitimlerimizin itibarını yüksek tutmanın gereği eğitimlerden çıkan arkadaşlarımızın gittikleri bütün alanlarda bu eğitimin kutsallığını temsil etmeleridir. Eğitim sahalarımız, en kutsal yerlerimizdir. Eğitimlerimiz itibarını ve gücünü kaybederse çok şeyimizi kaybederiz. Bütün arkadaşlar eğitim çalışmamızın itibarını ve gücünü koruma, bunun saygınlığını pratikte gösterme sorumluluğuyla karşı karşıyadırlar. Bu, büyük bir görevdir. Arkadaşların bu görevi yerine getireceklerine inanıyor, bu temelde önümüzdeki mücadele döneminde bütün arkadaşlara başanlar diliyoruz.

"Başkan Apo vicdan devrimi diyordu. Başkan Apo, başlangıçtan itibaren vicdan devrimini yapmış, tamamen vicdani bir önderdir. Biz de bu önderin yoldaşları isek, bütün Kürt halkına ve Ortadoğu'ya karşı vicdanlı olacağız; bize umut besleyenleri boşa çıkarmayacağız. Bir insan için en kötü durum, kendisine bağlanan umutları boşa çıkarmaktır. Biz, tabii ki böyle insanlar olamayız."

müzü yerine getirirsek, dünya da üzerimize gelse, bu örgütü kimse yıkamaz. Uluslararası komplo bu örgütü dağıtmak istedi. Kendimizi ideolojik ve politik düzeyde yenilediğimiz, moral gücümüzü eğitimler ve tartışmalarla geliştirdiğimiz için yıkılmadık. Bizim ideolojik politik çalışmalarımız, yine eğitim faaliyetlerimiz karşısında her türlü saldırı eridi. Burada kazandığımız tartışma ve birikim düzeyini pratiğe yansıtacak bugün de Apocu hareket üzerinde oynamak istenen oyunları ve tasfiye hareketlerini rahatlıkla boşa çıkartabiliriz.

Şunu her zaman bileceğiz: Başkan esaret altına alınmadan önce bile hep "düşmanı her gün ve sürekli ensemde hissedyorum. Bunun için bu tempo, bunun için bu tarz, bunun için böyle çalışma yapıyorum. Eğer bir gün bu tempoyu yavaşlatırsam, düşmanın

günün, hatta her saniyenin büyük önemi vardır. Bugünlerde gelecek, günlük çalışmayla kazanılacak. Çünkü herkes kendisini dünyada ve bölgede etkin kılmaya çalışıyor. Etrafımızda büyük oyunlar oynandığını da görelim. Irak'a müdahale ihtimali yakınlaşıyor. Bunun Kürdistan devrimci hareketi için ne getireceği şimdiden söylenemez. Değişim olacak, mevcut statükolar mutlaka yerle bir olacak, ama kimin lehine olacak? Kim bu statüden yararlanacak? Bu, tabii etkili mücadele yürütme, doğru politika yapma ve kendimizi sağlam tutma işidir. Başkan Apo, ABD ve diğer emperyalist güçlerin bölgeyi değiştirme planı olduğuna ve değişimi kendi çıkarlarına göre yapacaklarına vurgu yapıyor. O zaman biz de ezilenlerin çıkarlarını savunacak alternatif bir duruşu sergilemek, böyle bir mücadele yürütmek durumundayız.

ve Türkiye'de seçim meydanlarına yansıyan halk gücü, değişimin gücüdür. Bu değişim gücüne öncülük yapacak olan, tabii ki biziz. Bu açıdan Apocu hareketin kadroları olarak rolümüzü göreceğiz.

Kadroları çoğaltmak, varolanı geliştirmek ve derinleştirmek bu devrimi başarıya götürmek demektir. Apocu hareketin meşru savunmadaki sağlam duruşu bile Ortadoğu'da, Türkiye ve Kürdistan'da her gün yeni değişimlere yol açıyor. O açıdan meşru savunma dönemindeki çalışmalarımız en büyük devrimci çalışmadır. Varolmak, gücümüzü meşru savunma konumunda koruyarak geleceğe hazırlanmak, ortaya çıkan siyasal süreçlerde, olası gelişmelere müdahale etme gücünü taşımak en büyük devrimci çalışmadır. Bu açıdan son üç-dört yıldaki meşru savunma durumumuzu en büyük dev-

MİLYONLARIN YÜREĞİ ÖNCÜ

PKK öncülüğünün hikayesi çok değişiktir. Halkımızda olduğu gibi, onun öncüsündeki ilkel de başlangıçtan günümüze kadar, elbette daha acılı ve yüzeysel olmaktan totalim daha trajikomik bir biçimde olacaktır. Kendini unutmuş, daha bebekken asimilasyon ve yabancılaştırmanın cenderelerinden geçmiş bu küçük çocuklar, öncülük gibi güçlü sanat, edebiyat, bilim ve felsefe çalışması isteyen ve kendisine yüklenirken yüklenmeyi esas alan soylu bir meslekte başlangıçta ne yapabileceklerdir? Hele tanımadıkları, tanımak için çok az imkana sahip oldukları bir topluma özgün bir önderliği nasıl oturtacaklardı? Bu açıdan başlangıçtaki donanımsızlık, ikellik ve amatörlikten ötürü kimseyi suçlamadık. Halkımızı suçlamadığımız gibi, bu işe el atan arkadaşları da suçlamaktan kaçındık, niye böyleydiler diye burun kıvrmadık, somurtmadık. Bu bizim öz gerçekliğimizdir.

Bir öncünün, öncü olmak için yapacağı ilk şey, kendi gerçekliğini arıfçe ve olgunca kavramasından geçer. Ama savaş donanımsız ve ilkel oldu. Yeterince örgütlenememe, eylemi tam planlı yapamama, halkımıza güçlü bir strateji, taktik ve siyasal organizasyon dayatamama, birçok darbe yeme ve büyük acılara uğrama söz konusuydu. Bu anlamda PKK'de yaşanan şeyin yüzlerce yıllık tarihin bir kesiti olduğundan, birkaç yüzyılın birkaç yıla indirildiğinden bahsettik. PKK kuruluşunun çeşitli yıldönümlerinde yapılan değerlendirmeler, bu süreçleri çok iyi bir biçimde ortaya koymaktadır. PKK'den, onun gelişmesinin ve yorumunun nasıl yapılması gerektiğinden bahseden değerlendirmelerdir bunlar.

Özetlersek, '73'lerden beri, Kürdistan'ın öz gerçekliği adına teoride ve pratikte geliştirilmek istenen ulusal-toplumsal gerçekliği çağımızın en modern, en devrimci biliminin ışığında ve en devrimci bir tarzda dile getirme çabalarından başka bir şey değildir. Tüm yetersizliğine rağmen, tüm imkansızlıklara rağmen yapılan budur. Pratik bunun bir somutlanışıdır.

Halkımızın içinde bulunduğu özellikler, öncüye de adım adım yansdı. Halkımızın çeşitli özellikleri, hem yabancı ve hem de işbirlikçi güçlerin kendisine zorla dayattığı özellikler

–ki örgütsüzlük, yabancılaşma, direnmeme özellikleridir bunlar– ve aynı zamanda kendisinin öfkeli, direngen çıkış yapmak isteyen kişilikleri öncüye yansdı. Kimisi ilk anlarda ihanete, teslimiyete yönelirken, kimisi direnmeyi korkunç boyutlara kadar götürebildi. Bunlar ayrıştı ve birbirleriyle savaştılar. Belirtilen gibi, PKK zamanla saflarında gelişen yeni mücadele ile –ki aydınlanma saflarıdır burası– **“Gelişme Sorunları ve Görevlerimiz”**de dile getirildiği gibi, oligarşik sistem ve işbirlikçi feodal değerlerden ötürü, toplumun bir türlü kendini formüle edemeyişi PKK'de aşıldı.

Özgür bir ortam sağlayan PKK ideolojisi, politikası, atmosferi çeşitli sınıf ve tabakaların hak, yer, mevki vb arayışlarına yol açtı. Ama ezilenler adına yola çıkan PKK öncülüğü, gerçek PKK sahipleri, en katıksız teslimiyetçilerden, en büyük hainlerden totalim en ince işbirlikçi küçük burjuvalara kadar kendinden bahseden, mevkicilik peşinde koşan, kendisine yer arayan, PKK'nin omuzlarında yükselme, onun ortaya çıkardığı ürünleri kendi kişisel çıkarları, giderek kendi sınıfsal çıkarları için kullanmaya çalışan açık göz tiplere kadar, her çeşidini gördü. Fakat diğer kutupta da en fedakar, en gözü kara savaşıya kadar birçok tipi tanıdı. Biz bunu şehitlerde, dağ ve zindan direnişçilerinde ve dışarıda gördük; tüm benliğini, ruhunu ve beynini direnmeye verenle, bunun çok azını veren veya bunu sürekli kendisinde gizleyenleri, ince hesap yapanları, ihanet edenleri gördük. Kendini hızla değiştiren, partinin öncülük özelliklerine adapte eden, uyarlayanları gördük. Bunun karşısında kendisini maskeleyen ve çok iyi bir PKK'li olarak göstermeyi marifet sananları gördük. Kısaca toplumsal ve ulusal zeminin PKK'de

yansıtılışını bir savaş biçiminde gördük. Ve PKK'de halkın en özül çıkarlarının ulusal ve toplumsal kurtuluşta ifadesini, pratik düzeyde ezici bir zaferini gördük. Bunun yanında kötü savaşıları gördük. İyi savaşımayı, sınıf ve ulus düşmanlarına ideolojide, politikada ve eylemde, gerekli yerde ve zamanında iyi cevap vermeyen, iyi plan yapmayan, iyi pratik koymayanı gördük. Yoldaşlarını, Önderliği ve halkını zor durumda bırakan yetersiz devrimcileri gördük. Saf olan, politika yapamayan zavallı amatörleri gördük. Hainlerle birlikte, yaman direnişçileri de gördük. Kısa bir zaman aralığı içinde, bir tarihin PKK'de altüst oluşunu, halkımızın tarihi kurtuluş zaferinin PKK öncülüğünde dile getirilişini gördük.

Arif olanın bu sözcüklerin bile neleri ifade ettiğini, kendi konumuna denk düşen tanımın ne olduğunu anlamaması için hiçbir neden yoktur. PKK öncülüğünün, bu öncülüğün önderlik fonksiyonunun ideolojide, politikada ve askerlikte, ulusal ve toplumsal düzeylerde, cephesel direnişte, basit bir köy ayaklanmasından genel bir halk ayaklanmasına kadar bir önderliğe doğru nasıl tırmandırılacağı, dışta ve içte bu önderliği nasıl dayatacağı, hangi sahte önderlere karşı bunu

adım adım gerçekleştireceği, çağa kendisini nasıl dayatacağı, ortaçağdan kalma kalınlara, o sahte mezhepsel, aşiretsel ve feodal otoritelere karşı kendi modern, bağımsızlıkçı otoritesini, öncülüğünü nasıl dayatacağı, kısaca **“PKK Gerçekliği Doğru Kavrayalım ve Uygulayalım”**da formüle ettiğimiz çağ dayatmamızın ne anlama geldiğini, örgütsüzlüğün örgütlülüğe, eylemsizliğin eylemliliğe, hangi siyasal ve askeri stratejik-taktik çerçevede dönüştürüleceğini, bunların ne tip militan özelliklerle başarılabileceğini, bunların pratikte ve düşüncede çok yapıldı, çok düşünüldü. Arif olan, biraz davasına samimiyetle bağlı olan için, işin anlaşılacak, anlaşılıp ta yürütülemez pek az yanının bulunduğu, durumun böyle bir açıklığa kavuşturulması gerektiği açıktır. Ve bütün bunların bir sonucu olarak PKK'nin aşamalarını dile getirdik, bu aşamaların ne gibi özelliklere sahip olduğunu, bir kez daha VII. Kuruluş Yıldönümünde PKK gerçeği olarak somutlaştırdık, netçe değerlendirdik.

Geldiğimiz nokta, halk ve parti gerçekliğimiz açısından tarihi bir karar almaktan başka bir biçimde nitelendirilemez. Ve hiçbir sözcükle başka türlü gösterilemeyecek bir karardır bu. Davasına, halk ve parti gerçekliğine tutkuyla bağlı olmayı esas alan, sıradan bir parti militanının bile net bir biçimde, bilincinin ve yüreğinin derinliklerine ulaştırabileceği bir tanımlama düzeyine geldik. Şimdi bu aşamada geçmişten çıkarılacak derslerle geleceğe nasıl gidileceğini netleştirmiş bulunuyoruz. Biz, defalarca **“PKK Önderliği doğru kavranmalı ve uygulanmalı”** derken, bunu bir edebiyat sözcüğü geliştirmek için yapmadık. Nefes nefese, bütün özlemleri bastırılmış, acıyla, işkenceyle, sömürüyle sindirilmiş, ama hep yaşamak istemiş, hep tutkuyla toprağa, dağa yapışmış, umudunu kesmemiş, çocuğuna bunu yansıtmış, çocuğunu umutla büyütmüş, hep ondan kendisi için bir kurtuluş beklemiş, bunu aile ideolojisi biçiminde adeta zirveye ulaştırmış, özelliklerini, tutkularını hep geleceğe ertelemiş, böylelikle büyüklerinden merhamet, aman dilemiş, ama hep kahrolmuş, ama bunu hiçbir zaman kesintiye uğratmamış olan bir halk gerçekliğimiz, giderek adeta bir ezgiye, bir türküye dönüşen mahrumiyetlerin, acıların bir toplamından ibaret olan, ama bir yürek çarpıntısı gibi sürekli çarpan bir halk gerçekliğimiz var. Ve PKK Önderliği, bu akıl almaz acıların bir sonucu olarak ortaya çıktı.

Doğanın ve toplumun, yabancıların ve uşakların o kahrolası uygulamalarının ve anlayışlarının karşısında durma, onları kabul etmeme, ona halk yüreğiyle karşılık verme, onu halkın öz çıkarları biçiminde bilince kavuşturma ve böylelikle milyonların bilincini Önderliğin bilinci haline dönüştürme, milyonların yüreğini öncünün yüreğine dönüştürme, tek yürekte çarpan milyonların yüreği, tek beyinde dile getirilen milyonların çıkarları, düşüncede ve irade birliği öncüde somutlaştı. PKK saflarında bulunan ve hem de öncülük önderlik iddiasında olan bazılarının kavrayamadıkları, lafta kavrayıpta pratikleriyle sergileyemedikleri gerçeğin ta kendisi burada. Halkın gerçekliği tüm özgünlüğüyle kavranılmak durumunda ve PKK'de dile getirilen bu gerçeklik, tüm özellikleriyle dile getirilmek ve sadece dile getirilmek değil, yürekle ve beyinle kaynaştırılmak zorundadır. PKK öncülüğünde direnecek her militan, yüreğini, beynini böyle yapmazsa, oligarşinin ve ortaçağ kalıntılarının giderek basit ve tehlikeli olan bir tipi olmaktan kurtulamayacaktır.

Peki öncülük nedir? Öncülük; halk düşmanlarının, kökenleri binyıllar gerisine uzanan, şimdi de çağın en gericileri olan mihrakların parçalama, sömürme, kişilikten uzaklaştırma, küçültme, alçaklaştırma, yöntem ve uygulamalarına, felsefe ve ahlakına karşı halkın öz çıkarlarının bir savunucusu, –yalnız ilkel, amatör bir savunucusu değil– düşüncede inceleme, ahlakla olgunlaşma ve somutlaştırmaya dö-

nüşüren, bunu strateji ve taktikle birleştiren, stratejik öngörü ile, taktik netice almaya doğru giden bir öncülük olmalıdır. Öncülük yeterli keskinliğe, olgunluğa ulaşmayı içerir. Öncü müsün, PKK'li misin, o halde böyle olmak zorundasın. Halkı seviyor musun, bağlı mısın, namuslu musun, dürüst müsün, ahlaklı mısın, ikiyüzlü bir yaratık olmak istemiyor musun, böyle olacaksın. Bunun anlaşılacak bir yönü yoktur.

Peki, bu biçimde gelişme mümkün müdür? Evet, mümkündür. Tarih, bu tip öncülerle doludur. Tarih, bir halkın kurtuluşunun ön aşamasında, bir sınıfın ayağa kalkışının böylesine görkemli, büyük yürekle, büyük beyinlere sayısız örnekler sunmaktadır.

PKK silahı, halkımızın susmayacak, direnmeden vazgeçmeyecek silahıdır. Evet belki iyi çalışmıyor, belki müthiş rol oynamıyor şimdilik, ama giderek yetkinleşen ve böyle çalışması kaçınılmaz olan bir silahtır bu. Daha PKK ilk ortaya çıktığında ideolojik, politik ve askeri olarak önderlik biçiminde doğmuştur. Belki küçük bir doğum biçimindedir, ama çok güçlü direnme, ayaklanma ve yönetim vardır. '73'lerden beri, sürekli genişleyen, giderek en derin ayrıntılarına kadar büyüyen bir Önderlik vardır. Ve büyük bir direnmedir bu. Şimdi güçlerimizin önemli bir bölümü atıl kalıyor deniliyor. Bunlara şunu söyleriz; PKK bir direnmedir; saldırı halinde bir direnmedir. Evet halkımız genelde bir savunma konumundadır, ama PKK'nin savunma içinde bir saldırı hareketi olduğu kesindir. Düşüncede ilk anda bir saldırıydı, politikada ilk adımlarını attığında bir saldırıydı, eylemlerde ilk adımı attığında bir saldırıydı. Hatırlatmak isteriz hemen, **Hakiler** Antep'teyken hiç emir almadan, tek başına bizzat PKK ruhunun bir gereği olarak sayısını belki de bilemediğimiz birçok eylem yapmıştır. O zaman PKK'nin askeri komitesi, politik organizasyonu yoktu; grup aşamasıydı, ideolojik propaganda dönemi idi, ama birçok eylemi düzenledi ve bundan habermiz bile yoktu. Haki hata mı yaptı, komitesi belli olmadı diye acaba kuralları mı çiğnedi? Asla! Haki, partimizin aynı zamanda askeri, siyasi ruhuydu ve bu ruhun bir gereğini yerine getirdi. Hiç bize söylemedi, mektup yazmadı, karar var mı yok mu, komitesiz olur mu, olmaz mı demedi. Tek başına yaptı, etti ve partimizin tarihinde bir dönemi böylesine ortaya çıkarmak istedi. Gerçek PKK'lilik, PKK'nin gerçek ruhu ve pratiği buydu. Kemal böyledir, sayısız böyle militanlarımız vardır. Hiç bizden emir almadan direndiler, eylem yaptılar, örgüt kurdular. Fakat “komite yoktur, duralım” demediler.

İdeolojide ilk sözleri kurşun gibi sıktık

O halde, PKK'nin derin bir özelliğini kesinlikle doğru kavrayalım: PKK, ilk doğuşundan günümüze kadar, halkımızın sürekli taktik bir saldırı silahıdır. Ve hem de en küçük imkanla egemen güce saldıran bir silahtır. Haki ilk eylemleri nasıl düzenledi? Kentlerde yaptı bunu, henüz dağların doruklarına da yerleşmiş değildi. Biz, Haki'yi hareketimizin ruhu diye boşuna tanımlamadık. O, PKK ideolojisinin doğal bir sonucunu yerine getiriyordu ve özel savaş rejimi de O'nu boşuna imha etmedi, bu özelliğinden dolayı imha etti. O halde PKK'nin saldırı ruhu, tüm özellikleriyle iyi kavranmalı ve doğru uygulanmalıdır diyoruz.

Hayrileri hatırlatırız. Onlar hangi koşullarda, neyi, nasıl temsil ettiler ve bunu nasıl formüle ettiler? En gelişmiş kadro adayları ile iki saat bile ilgilenmesini bilmeyenlere söylüyoruz: **Kemal Pir** “Gerekirse 300 saat ilgileniriz, davamızın adamı yaparız” diyordu. 300 saat değil, 3 günde, 3 saatte, 3 dakikada izah edilecek, sonuç alınacak şeyler var. Davamızın konuşma ve ilgilenme ahlakı da böyledir. Ve bunlar öyle göstermelik olsun diye, istisna olsun diye sergilenmemiştir. PKK'nin temel

“PKK bir direnmedir; PKK saldırı halinde bir direnmedir.

Evet halkımız genelde bir savunma konumundadır, ama PKK'nin savunma içinde bir saldırı hareketi olduğu kesindir. Düşüncede ilk anda bir saldırıydı, politikada ilk adımlarını attığında bir saldırıydı, eylemlerde ilk adımı attığında bir saldırıydı.”

ÜNÜN YÜREĞİNE DÖNÜŞTÜ

değerleridir bunlar. Evet, bu temel değerler karşısında küçük burjuvaların kendilerine sevdalı tutku sahiplerine biz PKK'de dilediği gibi yaşama ve devrimciliği sürdürme imkanı mı vereceğiz? PKK'nin görkemliliğinden taviz mi verilecek, anlaşmaya mı oturulacak? Hayır, hayır! Eylemsizliklerine örgütsüzlüklerine böylelikle kılıf bulacağını sananlar müthiş yanılıyorlar.

Biz, ideolojide ilk sözcükleri kurşun gibi sıktık, ama müthiş bir tutkuyla, muazzam bir gizlilik ve atılganlıkla bunu yaptık. Çok iyi biliriz, o dönemde burjuvazi duydu, "üç ayda işinizi bitirin" dediler. Böyle bir ideoloji, böyle bir saldırı olur mu dediler. Ama hepsi boş çıktı. İşte PKK budur. Bazı arkadaşların pasif savunma anlayışlarına karşı elbette söylenecek çok şey var. Bazı arkadaşların değil, çoklarının durumu budur. Hiç köle bir halkın, savunma taktiği izleyen bir hareketi olabilir mi? Bu, somut gerçeklikten, devrimci bilimden hiçbir şey anlamamak demektir. Bir hazırlık edebiyatıdır çıktı, nedir bu hazırlık? İlk anda, iki sözcükle işe başladığında hazırlık ne kadardı? Ama ne kadar iş yapıyor, örgüt kuruluyordu. Halbuki hazırlık bizde eylemdir, örgüttür, saldırdır. Bu, Kürdistan devriminin derin bir özelliği, PKK ruhunun sapmaz gerçekliğidir. Ve PKK'nin direnen kadrolarının sergilediği ve sergileyeceği özellik budur.

PKK'nin başlangıcı da tarihteki soylu davalar gibidir

PKK hareketi, bir direniş hareketi olarak doğdu. O'nun doğuşundan bugüne kadar mücadelesine damgasını vuran da, yine direnişçi bir ruhtur. Bu ruh, yüzyıllardır toplumumuzda egemen kılınmak istenen yabancılaştırma ve ihanete rağmen, onları yerle bir ederek yükselen ve bu temelde de toplumumuzun yeniden doğuşuna damgasını vuran, yüce bir ruhtur. Bu ruh, partimizin silahlı direnişi ile daha da billurlaşan ve 15 Ağustos Atılımı'yla zirveye ulaşarak, mücadelemizi dönülmeyen bir noktaya ulaştıran bir ruhtur ve tarihsel anlama sahip bir yüceliğe ulaşmıştır. Bu temelde gelişen ve tüm toplumumuza dalga dalga yayılan silahlı direniş mücadelemiz, yüzyıllara sığmayacak değerler yaratarak halkımızın kaderine damgasını vurmuş ve tarihsel bir rol oynamıştır.

PKK'nin bu direnişi yeniden yükseltirken, tek başına ve çok sınırlı bir donanımla hareket ettiği

"...Güney'den bölgeye doğru gelen biri için, durumun ciddiyeti henüz Dicle kenarında bulunan Cizre ilçesinde başlamaktadır. Halkın ezici çoğunluğunu Kürtlerin oluşturduğu Muş ve Bitlis dışında, tüm bölgelerde sıkıyönetim hükümünü sürdürürken, burada ise savaş hali yaşanmaktadır. Mevcut asker sayısı, diğer bölgelere nazaran çok daha kabardır, askerlerin ruh hali çok daha asabi, endişeli, tehditkar ve baskıcıdır. Yapılan kontrol, arama ve taramalar gittikçe yoğunluk kazanmaktadır. 'Aşağı in, sıraya geç, kimliğini ver, ellerini kafa üstüne koy, bacağını yana doğru aç' vb hitap etme biçimleri, günlük yaşamın birer görüntüsü halinde. Erkekler, tepeden tırnağa kadar çok sıkı bir aramadan geçirilmekte. Kadın ve çocuklar şimdilik erkekler için kural haline gelen bu uygulamaların dışında kalmaktadır. Tek sıra halinde dizilmiş kişilerin üzeri iyice arandıktan sonra, aramada bulunan güvenlik güçleri, tekrardan sıranın başına gelerek, arananların kimliklerini alıp ellerinde bulunan çok sayfalı arananlar listesi ile karşılaştırmaktadırlar. Birkaç kilometre ileride, aynı muamele yeniden başlayarak durum öyle sürüp gitmektedir. Buradan Şırnak ve Uludere yörelerine geçerken, iki yeni gerilla kalesiyle karşılaşmaktadır. Şırnak ve Uludere'de yol sona ererken, 3000 metre yüksekliğindeki dağlara doğru yükselen korkunç engebeli ve inanılmayacak zorluklarla dolu, yeni bir alan başlamaktadır. Dağ tepelerinin en yüksek geçit noktalarına kurulan jandarma karakolları, gerçek bir savaş durumunun yaşandığı izlenimini vermektedir. Askeri karakolların hemen çevresinde kazılan mevzilerde saklanan askerler, kafalarında II. Dünya Savaşı'ndan kalma miğferler olmak üzere, otomatik silahlarını vadilere ve dağ sırtlarına uzatmış beklemektedirler. Hemen hemen tümü, Türkiye'nin diğer bölgelerinden geldiklerinden, sanki cehennemden farksız bir yaşam içinde gibidirler...

Beytüşşebap tam bir yıldan beridir Güneş Operasyonu'nu her saat yeniden yaşamaktadır... Yörede bulunan tek yol üzerindeki devriye gezen özel askeri birlikler, otomatik silahlar ve telsizler elde olmak üzere, mütemediyen üç sıra halinde nişan almış vaziyette, hazır ve ateş açmak için tam siper saldırı durumunda beklemektedirler. Her birinde tepeden tırnağa kadar silahla donanmış onar asker bulunan ve kum torbalarıyla korunmaya çalışılan, üstü açık küçük askeri araçlar sürekli dağlara doğru hareket halindedirler.

Konuşma imkanı bulduğumuz Yavuz adında bir

Evet, alıntıdan da açıkça görüldüğü gibi, diğer güçler kalmadı ve direnen, bu temelde de halkın desteğini kazanan tek güç olarak PKK varlığını sürdürmektedir, hem de her geçen gün oligarşik sistemin aleyhine dönen bir savaşı yaratarak. Geçmişten bu yana PKK'yi diğer sol güçlere karşı saldırılar düzenlemekle, hep solcuları vurmakla suçladılar. Şimdi nerede o solcular, devrimciler

"PKK, gerçekte kolektif emeğin, sonsuz iyilik için çarpan yüreğin ve en ilerici beynin ürünüdür. En temiz yürekle kazanılan, benlik iddialarının kemirmeye çalıştığı, fakat başarılı olmadığı bir olgunun adıdır. Bu konuda ortaya çıkan olumsuzluklar ve ibret dolu olaylardan ders çıkarılmalıdır."

neye karşı, kiminle mücadele ediyor, kime karşı ittifaklar oluşturuyorlar? PKK'nin geçmişten bu yana, kimlere karşı mücadele ettiği, hangi güce darbe vurduğu, artık hiçbir çarpıtmaya ve demagojiye yer bırakmayacak kadar açık değil midir? Evet, PKK geçmişten beri oligarşik sisteme karşı mücadele etmektedir. İnkâr etmeye gücünüz var mı bunu? Eğer namussuzluğun doruk noktalarında değilseniz itiraf edin; daha ne yapılabilir? Bu kadar vahşi bir yok edişe karşı, insanoğlunun yapabileceği ne ise o yapılmıyor mu? Bu da mı provokasyon oluyor?

PKK bilinçlenen bir tarihe ulaşma hareketidir

PKK Kürdistan'da silahlı mücadeleyi esas alır ve geliştirirken, bunun her şeyden önce ulusal gerçekler ve doğru bir sınıfsal analiz temelinde ele alınması, parti siyasetinin bunu esas alması, Türkiye'nin sosyoekonomik ve ulusal koşullarıyla, Kürdistan'ın koşullarının birbirinden ayırt edilmesi ve Kürdistan'ın diğer parçalarıyla Kuzeybatı parçasının aralarındaki farkın göz önüne getirilerek bir mücadele hattı oluşturulması gerektiğini ilan etmiş, pratiğini bu doğrultuda geliştirmiştir. Böylesine sağlam bir ideolojik politik temele dayandığından yetersizliklerine, özellikle de silahlı mücadele konusunda deneyimsiz olmasına rağmen, giderek gelişmeleri hızlandırmayı bilmiştir. Bizde partimizin güçlü bir ideolojik-politik etkinliği olduğundan çokça söz edilir. Bu etkinlik onun doğru olmasından kaynaklanmaktadır. Gerçeklerimizin doğru dile getirilmesi pratikteki gücünün de esas nedenidir.

PKK olgusunu, sadece bazı eylemler ve bu eylemleri yapanların bir toplamı olarak görmek, bilinçli bir saptırma ve inkâr değilse, büyük bir kavrayışsızlık ve yanlıdır. PKK, bilinçlenen bir tarihe, bir ülkeye ve halkın en ters ve haksız bir biçimde dayatılan bir çağa, ilerici ve haklı bir bilinçle karşı koyma, mücadelesiz bir halk gerçeklerinden savaştan bir halk gerçekliğine ulaşma, bitmiş tükenmiş bir insan tipini en savşkan bir tipe, militanlığa ulaştırma hareketidir. Bunların toplamı ve bileşkesidir. Bunu derinden kavrayamayanların her gün sapır sapır döküldüğü, bir kısmı soluğu TC'de alırken, diğer bir kısmının ayaklar altında bulunduğu bilinen bir gerçektir. PKK, tüm bunları dışlayarak, yerle bir ederek, görkemli ve insanlık tarihinde ad bırakacak abidesel bir gelişme sergilemektedir. Bu onun için vazgeçilmezdir. O adaletin, haklılığın ve daha da ötesi insanlığın genel ilerleme ve gelişmesinin en iyi özeti olmak zorundadır ve böylesine geri özellikler ile mücadele etmesi gereken bir harekettir.

PKK halk temeliyle, acılarıyla, işkenceleriyle, şehitleriyle, yaşayan militanlarıyla, çizgisi ve birikimiyle büyük bir olaydır. Dolayısıyla bu olayı iyi özümsemek gerekir. Eğer bu gerçek iyi özümsemezse hiç kuşku yok ki, bunu başaranlar büyük insanlar olurlar. Ama eğer her kim ki kendi yetmez yaramaz kişiliğini, bu kocaman gerçeğe dayatırsa ve "ben şöyle yaptım, ben böyle yaptım" derse, o sadece bir ukala olduğunu kanıtlamakla kalmaz, PKK'ye en çok zarar veren öğelerden biri olduğunu da ortaya koymuş olur. PKK'de böylesi kişilikler kabul görmez ve yoktur. PKK'de yalnızca onun gerçekliğine kendisini katkî etme vardır, yine karınca kararınca iş yapma vardır. Bunlara yer vardır, ama "ben şöyle düşündüm, şöyle olacaktı dedim,

şöyle doğru yaptım, hiç hatam yoktur" gibi her gelişmeye ve kuruma, yine kadrolara kendini dayatan, kendini ve gerçeği yerli yerince tanımayan, tanımak istemeyen kişiliğe ve mantığa yer yoktur. Hiç kimse kendi sübjektif niyetleri ile kocaman parti binamızla oynayamaz. Evet itiraf etmeseler de, birçok öğede görülen durum budur. Bu öğeler ya gelişmeleri hiç duymuyor, ya da istedikleri gibi du-

yup yön vermek istiyorlar. Mutlaka tarihe geçmesi gereken bir PKK kurucusu olmak istiyorlar. PKK'de böylesi iddialara yer yoktur.

PKK, gerçekte kolektif emeğin, sonsuz iyilik için çarpan yüreğin ve en ilerici beyinin ürünüdür. En temiz yürekle kazanılan, benlik iddialarının kemirmeye çalıştığı, fakat başarılı olmadığı bir olgunun adıdır. Bu konuda ortaya çıkan olumsuzluklar ve ibret dolu olaylardan ders çıkarılmalı, hiç kimse bir küçük burjuva benlik iddiasına kapılmamalı, bunun en küçük emareleri bile hızla, dikkatle ve samimiyetle uzaklaştırılmalıdır. Biz ilk günden bugüne kadar, içinde ve dışında yer aldığımız bu oluşuma, içten ve dıştan kaynaklanan muazzam dalgalanmalar ve yıpratmalara rağmen, büyük hizmet verdik, çok şeyi PKK'ye hizmet ettirdik ve ettirmeye devam ediyoruz. O halde madem ki PKK'nin tanımı budur ve Önderliği de böyledir, ona bağlı, dürüst militanlarının da aynı ruhu, anlayış ve davranış içinde olması, her şeyden önce ve sadece hizmet vermeyi düşünmesi ve uygulaması gerekir. Gerçekten PKK'li olmak ve gerçekten inanmak başka ne anlama gelir? Onun gelişimine, çizgisine ve bu çizgiye önderlik eden oluşuma inanmak, onun yılmaz bir savaşçısı olmak demektir. Bu olguya işine geldiği zaman yararlanılacak, işine gelmediğinde ise başka türlü gösterilecek bir nesne gibi yaklaşmaz. İnsan PKK'ye dayanarak büyüyebilir, onur ve şeref kazanabilir, ama onu bir köylü kurnazlığı, ya da küçük burjuva ukalalığı ile, benliğini büyütme için kullanamaz.

Gerçekte hiçbir örgüte nasip olmayacak kadar, PKK'de bir halkı yaşamak, teneffüs etmek, onun için konuşmak ve onun için yaşamak olanağı vardır. Ve yine hiçbir örgüte nasip olmayacak kadar PKK'de kolektivizmi ve bireyin ilerici inisiyatifi uygulama olanağı vardır. Gerçeğimizi böyle kavramak gerekir. Bunun bir gereği olarak, her arkadaş tanımını doğru yapmalıdır. Bu konuda tepeden tabana kadar, kapsamlı eleştiriler yapılmıştır. Başarıya götürülen yol yöntem, adabı erkan belirtilmiştir. Bunları kavramak ve özümsemek dururken, falsolu sesler, çarpık yürüyüşler, anlayış kıtlıkları ve hepsinin üstünde de bireysel kendine sevdalanmalarla tanınmaz hale getirmek, ya da çaptan düşürmek, en iflah olmaz bir durumdur. Biz küçük olabiliriz, ama yapıyı küçük düşürmeye çalışmayalım ve haddimizi bilelim. Herkes, nasıl iyi bir yapı taşı olacağını kestirebilmeli ve böyle olmayı mutlaka başarabilmelidir.

Gerçekler henüz bu düzeyde seyrederken, hele tüm binanın bizim omuzlarımızdan yükseldiğini iddia etmeyelim. Böyle iddialarla ortaya çıkılırsa, bu bir komplekssten fazla bir anlam ifade etmez. Kişileri temsil edelim, yönetici ve yürütücü olalım, ama bürokrat bir yönetici değil, mevcut değerlerimizin bir toplamı ve bileşkesi olmak zorunluluğunu hiçbir zaman hatırdan çıkarmayalım. PKK'de önder demek; genelde halkın, özde ise militanların, özlü düşünce ve soylu yüreklerin bileşkesi demektir. PKK'de önderlik demek; fazla sağa sola yalpalamadan, her türlü teslimiyete ve ihanete karşı ilerici yolda anlamlı yürümeyi bilmek ve buna elden geldiğince birçok kişiyi katabilmek demektir. PKK'de önderlik, yöneticilik demek; herkese kendi gerçekliği dahilinde, hakkını, yerini ve savaşıllığını göstermek ve vermek demektir. Ve nihayet PKK'de önderlik demek; halkın ve devrimin çıkarlarını, içten ve dıştan gelebilecek her türlü engellemeye ve hatta bizzat kendisinden kaynaklanan her türlü yetmezliğe rağmen, yücelmesini bilerek savunmak demektir.

"Halkın gerçekliği tüm özgünlüğüyle kavranılmak durumunda ve PKK'de dile getirilen bu gerçeklik, tüm özellikleriyle dile getirilmek ve sadece dile getirilmek değil, yürekle ve beyinle kaynaştırılmak zorundadır. PKK öncülüğünde direnecek her militan, yüreğini, beynini böyle yapmazsa, oligarşinin ve ortaçağ kalıntılarının giderek basit ve tehlikeli olan bir tipi olmaktan kurtulamayacaktır."

doğrudur. Fakat bu neyi değiştirir? Eğer bir dava haklıysa, başlangıçta belirleyici olanın sayı ve teknik donanım olmadığı açık değil midir? Tarihteki her soylu dava, başlangıçta en az donanımla ve birkaç kişi tarafından başlatılmamış mıdır? PKK'nin direnişinin salt bununla da kalmadığı, daha şimdiden milyonlara mal olduğu gözler önündedir. Evet bu direniş gücünün nasıl geliştiği, nasıl gelişeceği ve ardında haksızlık olan üstün bir teknolojinin ve sayısal üstünlüğün nasıl aciz kalacağı, geçmiş bir yıllık direniş sürecinde açık bir şekilde sergilenmiştir.

O halde, gerçekler örtbas edilmemeli, çarpıtılmamalı, Sezar'ın hakkı Sezar'a verilmelidir. PKK başlangıçta, çok güç koşullarda siyasetini inşa edip uygularken, birçok hatalar yaptı, kendisini bir türlü uygulama noktasına getiremedi. Ve 15 Ağustos'a girildiğinde de bunlar önemli oranda devam ediyordu. Ancak bütün bunlara rağmen, yaratılan sonuçları hiç bizim iddia etmemize gerek kalmadan, **TAZ** (Tageszeitung)'a, Avrupa'daki çeşitli güçlerin, bir ara PKK'ye karşı çok iyi kullandıkları bu gazeteye başvurarak görelim. **Serge Arnold** imzası ile 19 Temmuz 1985 tarihli Tageszeitung'da yayınlanan bir makalede şu görüşlere yer verilmektedir:

köylü, bir yıldan beridir her gün tekrarlanan bu manzaraları, soğuk ve asık bir çehre ile izlemekteydi. Bu duruma katlanamayacağını ve katıyen alışamayacağını belirtiyordu. Bu süre zarfında köy halkının çoğunluğu gibi, kendisinin de Apocuların davasına kazanıldığını, hiç gizlemeden ifade ediyor ve şöyle diyordu: "Onlar, Apocular çok güçlüdür. Dağlarda Türk askerleri onlara karşı hiçbir şeydir." Bölgede yaşayan halkın büyük çoğunluğu, Kürdistan'ın bu kesitinde bulunan köylerde, pratik bir savaşın yaşanmakta olduğu düşüncesindedir. Parlamenter, sol muhalefette olan Halkçı Parti'nin Mardin'deki bir temsilcisi şu açıklamada bulunuyordu: "Kürtler ve Türkler arasında, artık dönüşü olmayan bir noktaya varılmıştır." Yine Türkiye'nin batısından gelen ve şu anda Van çevresinde görev yapan bir doktor, bugün kesinlikle şu inanca vardığını söyleyebilmekteydi; geçmişte halkın büyük çoğunluğu isyancılara karşı idi; çünkü halk, mücadelelerinin Kürtler arasındaki iç çatışmaları da yansıttığını göz ardı etmemekteydi. Ancak özellikle Güneş operasyonu başlatıldıktan bu yana, sadece Apocular Türk ordusuna karşı savaştıklarından, halkın PKK'ye olan sempatisi hızla güçlenmektedir."

Partimizin oluşum tarzını bu oluşum altındaki yüreği iyi anlamak gerekiyor

PKK'de büyük bir mücadele gücü var. O, kendi içine ve dışına karşı büyük bir mücadele gücü demektir. Bu gerçeği çok iyi bilince çıkarmak gereklidir. PKK'de yoğunlaşan mücadele gücünün tüm muhtevasını, bu muhtevanın biçimlenişini büyük bir dirayet ve derinlikle görmek gerekmektedir. O ara tabakaya özgü, günümüzde de küçük burjuvazide somutlaşan sıradan, sığ ve düz yaklaşım, burada hiçbir şeyi izah edemeyeceği gibi, kurtaramaz da. Her zamankinden daha fazla, olağanüstü yenileyici gücü yüksek, tarihsel boyutu derin bir geleceğe ilerleme sağlamadıkça ve umut kapasitesi bu nedenle sonsuz diyebileceğimiz bir derinlikle ele alınmadıkça, böyle bir mücadele gerçeğine dayanmak ve bu mücadele gerçeğini yaşamak pek olası değildir. Yanılmamak ve başkalarını da yanıltmamak gerekiyor.

PKK mücadelesinin gerçekliğini, sosyalist sistemin şu ya da bu kanadının, ya da günün geçerli ideolojik-politik kurumlaşmalarının bir izahı veya kopyası olarak görmek, yapılabilecek en ciddi hatalardan birisi olacaktır. Gerek bu mücadele gerçeğinin sorumluluğunu, yetkisini ve görevini kendilerinde görenler açısından ve gerekse buna karşı direnen ve savaşanlar açısından olsun, eğer yaşam ve savaşın daha da anlaşılmasını istiyorlarsa, savaşın taraflarını, doğasını ve metotlarını çok iyi anlamaları gereklidir. Partimizin oluşum tarzını, bu oluşum altındaki yüreği, çabayı, anlayışın, kavrayışın ve bilincin yüceliğini yerli yerine oturtmadıkça, bundan da öteye bunu duymadıkça, yaşamında somutlaştırmadıkça, düz, sığ veya art niyetli komplocu kişiliğin, bu yapı içinde beyhude dolaştığını, kendisine yaşamı anlamsız kıldığını ve nitelikli birçok örneklerinde de görüldüğü gibi, sonucun bundan başka türlü olamayacağını artık yeterince görmeleri gerektiğini söylemekteyiz. Parti içinde birleşen öncünün, kendisini çağın birçok yetmezliğinden kurtarması yetmez. Sözü ettiğimiz yetmezlikler, ahlaki, kültürel, ideolojik ve siyasi düzeyde olabilir, emperyalizmin dayattığı son derece gerici, şovenist kılıflarla, çeperlerle donanmış, her türlü kurumun dayattığı politikalar şeklinde ortaya çıkmış olabilir, bu sosyalist sistemin içindeki tikanlıkların ve çözümsüzlüklerin, ideolojik-politik kültürel ve ahlaksal ifadesi çok daha tehlikeli olabilen, sistemin o gerici bürokratik kurumlarında kendisini en içreng bir tarzda gösteren sapmaların dayatmalarında ortaya çıkabilir.

Evet, bütün bunlardan kendisini koparmak, bunlarla hesaplaşmak yetmez. Kişi aynı zamanda kendi öz programını, bu program temelindeki öz eylemini, ahlaki ve kültürel temellerine kadar derinleştirerek ve bunu bağımsız bir yaşam gücüne dönüştürecek cesareti kendisinde bularak, onun yaşam örneğini kendi kişiliğinde sergileyerek, bunun artık bir öncülük karakteri olduğunu, öncüde bir savaş tarzı olduğunu, bir yaşam tarzı olduğunu kanıtlayarak ve geleceğe böyle yönelerek, bu mücadele gerçeği içinde tutunabileceğini ve yaşayabileceğini anlamalı, anlamaktan da öteye bunun böyle olduğunu kanıtlamalıdır. Öncüde, PKK'de olumlu bir somutlaşma bu biçimde olmadıkça, samimi, dürüst ve öncü sıfatlarını kendimize kolay kolay yakıştıramayacağız. Yakın geçmiş parti tarihinin örnek bilinç ve eylem kapasitesi canlandırıldığında yaşama dönüştürüldüğünde ve özellikle şehitlerin anıları yaşamın ta

kendisi haline getirildiğinde, bundan başka bir sonucun çıkamayacağını, bunun bir kanı olmaktan öteye, doğal yaşamın kendisi olduğunu kabul etmek gerekiyor.

PKK hareketi, tüm olumsuzluklara rağmen, gerçek halk önderliğinin mensubu ve savunucusu bir harekettir. Her şeyden önce bu özelliğimizi yetkin bir şekilde kavrayalım ve uygulamasını da en az bunun kadar ustaca gerçekleştirelim. PKK'nin günümüze kadar mücadelesi, denilebilir ki hem teorik hem de pratik olarak gerçek halk önderliği düzeyine ulaşmıştır. Biz bugün parti hareketi olarak, böylesi bir Önderliği, siyasal örgüt gücü olma ve sistemli bir eylemliliğe kavuşturma konusunda yoğun bir mücadele veriyoruz. Bu durumun izahını çok çeşitli örneklerle yaptık. Örneğin; lafın öze ve pratiğe uygun bir temelde söyleyerek ve bunların iç içe geçmesi temelinde geliştirilmesinin önemi büyüktür. İşte mücadelemizin bir de bu yönü iyi kavranılmak durumundadır. Şu iyi bilinmelidir ki, ancak ileriye atılım durumunda olan sınıfın temsil ettiği çıkarlar, halkı çağın seviyesine yükseltebilir. İşte bu önderlik, önünde en fazla eğililmesi ve saygı duyulması gereken bir önderliktir. Yine bu önderlikte halkın çıkarları, düşünceleri somutlaşmıştır. Meşru kabul edilmemesi gereken bir önderliğe, —stratejik veya taktik

Sahteliklerle gerçeği birbirinden ayırt edebilmek için mutlaka pratiğin nasıl yürütüldüğünü değerlendirmek gerekir. Bu konularda gerçekten her biri abideleştirilmesi gereken şehitlerimiz, yine zindan direnişçiliği vardır. Bunların yanı sıra, hainlerin kimler olduğu da biliniyor. PKK, bugün ülkemizin en özgür iradesine dayanarak hareket ediyor. Yine PKK bireyin açıklanmasını ve açığa çıkmasını sağlayan bir harekettir. En demokratik, en gönüllü birliği yaratan bir harekettir. Böylesi özellikleri olan bir hareket içerisinde, bu türden irade çarpıtmaları olmaması gerekir. Bu konu da bizi uğraştırdı. Kısaca, bunu çok çeşitli biçimlerde geliştirdiler. Hatta bazıları hiçbir çalışma yürütmeden fahri başkanlık peşinde koşuyorlar. "Ne de olsa reislik bana yakışır" diyerek, kendisine böylesi roller atfediyor. Bir iki kelime bile söyleyemediği halde, akıl hocalığı rolüne soyunuyorlar. Halbuki bunlar, bir iki koyunu güdemeyecek durumdadırlar. Ucube bir çıkışı olan bu öğeler, istiyorlar ki parti gemisini kendileri kumanda etsinler. Hiçbir emeğin sahibi olmadıkları halde, partinin bütün emeğini gaspetmek istemektedirler. Bunlar açık olarak hareket etselerdi, işler kolay olurdu. Ama bunlar her şeyi karmakarışık ederek ortaya çıkıyorlar. İşte, bizde partinin önderliksel gelişimini zorlayan önemli bir iç engel ise, bu şekilsizliktir.

sürülen, emeğinden ve toprağından istifade edilen bir halk gerçekliğini yaşadığımızı dolaylı, kuralları bir türlü anlamak istemediğimiz gelmektedir.

Politikamızın kendisine has kuralları vardır. Sosyalizmden olsun, genel politikadan olsun fazla nasibimizi almamışız. "Ne de olsa bize hakim olan kuralsızlıklardır" diyerek insanlığın bu gelişim özelliklerini anlamak istemeyiz. Ama PKK hareketi, bütün bu olumsuz gidişi durdurma hareketidir. İlkel klan ve kabilelerin bile kendisine has özellikleri vardır. Bunları büyük bir saygıyla anmak gerekir. Ama bizde öyle bir durum yaratılmış ki, toplumsal yapımız normal gelişme kanunlarının dışına itilmiştir. Esaret kanunları da bize olumsuz yönleriyle yansımıştır. Bu anlamda örgüt kanunları karşısında da duyarsızlık kendisini göstermektedir.

İlk dinler ortaya çıktığında, ilkelerini çok yalın bir şekilde ortaya koyarlar. Eğer dini kurallarına uyarın mümin, uymazsan kafir olursun. Kafirlerin boynunun uçurulduğu bilinmektedir. Sosyalizm bunu daha uygun bir hale getirdi. Karşısına çıkanlara sınıf düşmanları dedi. Sınıf düşmanlarının içteki uzantılarına ise, oportünist denildi. Yani sosyalizmin de kendisine has kanunları vardır. Kısaca, insan toplumunun çok değişik gelişme evrelerinde ortaya çıkan

öncüsü olarak kendimizi yetkinleştiriyor ve biçimlendiriyoruz. Ne pahasına olursa olsun, kaide ve kuralları uygulamak ve geliştirmek öncünün görevidir. Böylesi bir görevin yerine getirilmesi, gerçek yiğitlik ve erdemliliktir. Bundan başka yiğitlik ve erdemlilik özellikleri yoktur.

O halde, PKK'nin dayattığı gerçek nedir? TC'nin gelişiminde PKK neyi ifade ediyor? Yüzyıllardan beri gelişen halk hareketlerinin en son temsilcisi, Kürdistan halkını kendi öz kimliğiyle ulusal ve sosyal kurtuluşu uğruna savaşa kaldıran, direnişçi mirası muhtevasına katan, halkımızın yurtsever özelliklerini modern bir içeriğe kavuşturarak bu temelde çıkış yapan bir güçtür. PKK hareketi Anadolu halklarının tarihinde en tehlikeli bir baskı ve sömür rejiminin kurulduğu ve bu rejimin toplumsal çözülüşü en son sınırına kadar ilerlettiği, dizginsiz bir işkence sistemini yasallaştırdığı, muhalefeti ezerek ekonomik, sosyal, siyasal ve askeri alanlarda emperyalizmle en pervasızca ittifakları geliştirdiği, Ortadoğu halklarına ve sosyalizme karşı en büyük saldırı üssü haline gelmeye övündüğü bir aşamada çıkış yapıyor. Bu çıkış, faşist rejimin politikalarını boşa çıkaran ve geçmiş çıkışlarla çok belirgin ayrılıkları olan bir özelliğe saphiptir.

PKK hareketi direnişin sürekliliğini sağlayan, amaçlarını netçe ortaya koyan, bu amaçlara ulaşmak için yol ve yöntemlerini halkın direnişine en uygun tarzda zenginleştiren, kurtuluş yolunu gündemleştiren, bu yolda yürümenin pratik hazırlıklarını yapan, sadece bir program ve taktik hat haline gelmeye yetinilemeyeceğinin bilincinde olarak, maddi bir güç halinde bu yolda yürümeye çalışan, bunu hem kendi bilinçli çabasıyla ve hem de artık tarihin bu dönemde bahşedebileceği en önemli onurlu bir devrimci atılım olarak karşımıza çıkıyor. PKK birçok tarihsel gelişmenin kendisinde somutlaştığı bir önderlik olarak ortaya çıkarken, diğer yandan çağın emperyalist ve bölgedeki tüm işbirlikçilerinin ittifaklarının da kendisine yönelik olarak gelişmek durumunda olduğu bir aşamanın gerçeğidir. Halkların kendi öz çıkarları temelinde bir çözümüne olduğu kadar, halk düşmanlarının da bu gerçeğimize karşı çıkarlarını yeniden biçimlendirerek girdiği bu aşama, devrim ile karşıdevrimin yeni bir diyalektik gelişmeye bürünerek, yüzyılların gelişkininin bu kez bir PKK ve bir de onun karşısında tüm egemenlik sisteminin somutluk kazanmasıdır. Güç dengesizliğinin yaşandığı bir ortamda olsa da, böylesi bir kavga'nın bu tarafların bağrında sürdürüldüğü ve tarafların yenilmemek için her şeylerini ortaya koydukları tarihi bir dönemde yaşanması, yoğun mücadele ortamının gelişmesi anlamına gelmektedir.

Tabii ki parti gerçeğimizi tüm yönleriyle kavrayalım derken, bunun zıddını oluşturan gerçeğin de tüm yönleriyle kavranmasının gereğine de işaret etmekteyiz. Mücadelemizin zit kutbunu oluşturan güçleri de kavramak durumundayız. Önderlik sanatında, mücadele ettiği gücün tüm yönleriyle kavranmasına dayanmayan bir tahlil ve bundan yola çıkarak taktik belirleme mümkün değildir. Yalnız kendi gücünü tahlil etmeye yetinme, birçok sakıncayı da bağrında taşır. Bu durum bizim gibi sınırlı sayıdaki bir güç için bir o kadar daha geçerlidir. Örneğin; savaşın sınırlı bir güce dayandığı bir bölgede, tek taraflı sübjektif abartmalı bir değerlendirme, bir yandan pasifizmin kaynağı haline gelirken, diğer yandan aşırı sol çıkışların da bir kaynağı durumundadır. Yani sübjektivizm ve kendine abartılı yaklaşımın gideceği nokta budur. Halk savaşında bu abartmalı ve sübjektif yorumla hareket eden ve parti gerçeğimize örgütlülük anlayışını yeterince yaşamayan bir önderlik ister genel ister mahalli olsun daha işin başındayken, büyük hatalar yaşama tehlikesiyle yüzyüzedir.

"Eğer biz böylesine tarihsel bir ihtiyacın gerekliliğine inanmasaydık ve bunun için yoğun bir çaba harcamasaydık, değil halkımızın en seçkin öğelerini bir araya getirmek, iki kişiyi bile birleştiremezdik. Bunun için amacın büyüklüğünden, çabanın soyluluğundan bahsediyoruz. PKK olayının anlamı, işte budur."

PKK'de, özsel gelişim esastır

PKK'nin Önderlik gerçeğini iyi tanımak zorundayız.

PKK'nin doğuşunun tarihi anlamını, hangi güçlerle savaş içinde şekillendiğini ve neyi esas aldığını iyi bir şekilde ortaya koymak gerekiyor. Bunun kavranamaması birçok önemli hatanın kaynağını oluşturmaktadır. Bütün bunları partimize yürekten bağlı, dürüst öğelerin kavrayacağına ve uygulamasını başarıyla yerine getireceğine inanıyoruz. Böylesi bir görevin yerine getirilmesi, sadece bizim için değil, militanlık göreviyle gelişmemek için arkadaşlarımızın da önem vermesi gereken bir husustur.

PKK eylem gücü olarak bazı tarihsel temelleri, felsefik, ahlaki birikimleri temel aldığı gibi, günümüzde de bazı değerleri esas almakta, bazıları ise karşısına alarak savaşmaktadır ve bu özellik vazgeçilmez maddi bir olgudur. Bu noktada aklımıza sistemin baskısı altında kural ve kaideden koparılmış, köle gibi çalıştırılan, bazen ajan, bazen işbirlikçi olarak ortaya

kurallı yaşamı biz de benimsemek zorundayız. Elbette bize hakim olması gereken kaide ve kurallar, devrim örgütlerine hakim olan kaide ve kurallardır. Militanlarımız bunların içinde yaşıyor. Önemli oranda bunlara uyuyor, ama bunu tam yeterlilikle ve olgunlukla yerine getirmiyorlar. Özellikle de yaratıcı ve usta bir şekilde yapmaktadırlar. Şimdi böylesi bir tutumu kasıtlı olarak sürdürdüklerini söyleyiyoruz, ama eğitim tecrübe ve öğrenmeyle mutlaka yetkinleştirilmesi gereken bir hususu oluşturmaktadır. Çünkü kuralsız bir ortamda hain, fesatçı ve bozguncu çok iş yapar. Buna karşı kuralların bütünlüğünü uygulayan bir devrimcilik, bunların zararlarını asgariye indirdiği gibi doğruları hakim kılar ve gelişmeleri normal seviyesinde ilerletir. O halde, PKK'nin kurallarını tüzükte ifade edildiği gibi, biçimsel değil, özsel gelişimini esas almak zorundayız.

PKK yeniden çıkış olayıdır. Bu tanımlı geliştirmemizin nedeni; oligarşinin, ağalığın, aşiret kültürünün, köylülüğün, esnaflığın vb daha birçok gücün etkisini taşıyan kişiliğin, hatta bizi bile işlemez kılmak için çıkardığı sesleri kesmek içindir. Esas olarak dinlenmesi gereken ses, örgütün ve halkın sesidir. Uygarlığın gelişimine, saptırılmış ve çığırından çıkarılan toplumsal irademizi yine doğru yoluna koymak istiyoruz. Bu açıdan da toplumun

"PKK'de önderlik, yöneticilik demek; herkese kendi gerçekliği dahilinde, hakkını, yerini ve savaşçılığını göstermek ve vermek demektir. Ve nihayet PKK'de önderlik demek; halkın ve devrimin çıkarlarını, içten ve dıştan gelebilecek her türlü engellemeye ve hatta bizzat kendisinden kaynaklanan her türlü yetmezliğe rağmen, yücelmesini bilerek savunmak demektir."

KADIN ORDULAŞMASI

ÖZGÜRLÜK ONURUMUZDUR

Medya savunma topraklarında kadın ordusu olarak 22 Ekim -1 Kasım tarihleri arasında HPG I. PJA Konferansı'nı büyük bir coşku ve heyecanla gerçekleştirdik. "Meşru savunma çizgisinde askerleşme, Zilan ve Beritan çizgisinde özgürleşme" şiarıyla gerçekleştirdiğimiz konferansa 153 delege, 17'si erkek arkadaşlardan olmak üzere 51 dinleyici katılmıştır. Kadın ordulaşmasına gidilmesinde çok önemli bir yere sahip olan Şehit Beritan arkadaşın şehadet günü olan 25 Ekim'in konferansın açılış günü olarak alınması, konferansa damgasını vuran çizginin ne olması gerektiğini de belirlemiştir. Birlik mücadelesine adım atan Kürt kadını savaşta yer alabilmek için büyük bir fedakarlık, cesaret ve kahramanlık sergileyerek kadın ordulaşmasının zeminini yaratırken, özellikle '92 Güney Savaşı'nda emperyalizmin işbirlikçisi ve TC ordusunun saldırısına karşılık, çoğu yeni ve tecrübesiz olan yüzlerce kadın gerillanın gösterdiği amansız direniş ve savaşma ruhu, ordulaşmaya geçmede önemli bir rol oynamıştır. Özeld de bu savaş sahasında destansı bir direniş örneği sergileyip teslimiyetçi ve ilkel milliyetçi çizgiye, kendisini uçurumlardan atarak cevap veren Gülnaz Karataş'ın şehadeti, kadın ordulaşmasında bir kilometre taşı olmuştur. Kadında özgünleşme, bunun yanı sıra gerillada gösterdiği iddia, özveri, direniş ve şehadetler, Parti Önderliği'nin '93 Kasım ayında gerçekleştirdiği kadın ordulaşması perspektifine güçlü bir cevap niteliği taşımıştır.

Kadın ordulaşması böylesi derin ve tarihi bir anlam taşımaktadır. Kürt kadınının öncü gücü PJA HPG gücü, gerçekleştirdiği I. Konferansı'yla taşıdığı derin anlamı bilince çıkarma, üzerinde yeşerdiği mirasa sahip çıkma ve geleceğe taşıma misyonunu başarıyla yerine getirmiştir.

Ordu konferansımız Başkan Apo'nun emeklerine verilen bir cevaptır

Bu konferans en başta kadının her koşul altında özgürlük yoldaşı ve destekçisi olan Başkan Apo'nun büyük emeklerinin bir ürünü iken, kadının asker

"Medya savunma bölgeleri özgür yaşam stratejimizin yaşam temellerinin güçlendirildiği zemindir. Bu zeminde kadın olarak kadın kurtuluş ideolojisi temelinde yaşamı örgütlemek gibi ordumuza kapsamlı görevler düşmektedir. Bu alanda ulusal demokratik temelleri yaşamsallaştırma buna yönelik tehditleri ortadan kaldırarak özgür birliğin güvencesini oluşturuncaya dek meşru savunma çizgisini yaratıcılık ve ısrarla uygulama da en temel bir görevdir."

olabileceğini, savaşabileceğini hatta savaşın her sahasında aktif yer alabileceğini ispatlarcasına savaşa katılarak şehit düşen binlerce kahramanın çabasının da bir ifadesi olmuştur.

Bu anlamda konferans savaşın içinde bile kadının savaşma hakkını elde etmek için mücadele veren, bunun için erkeğin güvensiz, kadını katmayan, geri gören, ikinci planda ele alan tüm geri yaklaşımları ve kendi köle özellikleriyle amansız savaşarak ordulaşma düzeyini yaratan, önüne çıkan tüm engelleri gerektiğinde bedenini ateşe vererek, bomba yapıp düşman kalelerinde patlatarak, parparça ederek ortadan kaldıran kadınların özgürlük iddialarına, özlemlerine bir cevaptır. O kadınlar ki, her birisi özgürlük aşkıyla yanan halkımızın ve kadının özgürlük tarihine bir daha unutulmamacasına geçen kahramanlar oldular. Konferans, tüm bunların meyvesi olmanın anlam ve önemiyle kadının savaş tarihini değerlendirip, geleceğin görev ve sorumluluklarını netleştirmiştir. Önderliğimizin Demokratik Uygarlık Manifestosu'nda ortaya koyduğu özgürlük çizgisini, kadının gerilla mücadelesi özgülünde ilk defa bu toplantıyla bu kadar derinlikli ve özgün ele alıp, hataları yetmezlikleri ve ulaştığı düzeyi detaylı bir biçimde değerlendirerek, ortaya çıkan gerçekler temelinde önemli bir kararlaşma düzeyine ulaşmıştır. Buna göre orduda meşru savunma çizgisinin ideolojik esaslarını güçlü oturtma, başta Medya Savunma Bölgeleri olmak üzere diğer tüm sahalarda mevzilenme ve örgütlenmeyi geliştirme ve bunun için modern gerilla ordusu düzeyine ulaşmak için, donanım ve hazırlık hususlarında güçlü kararlaşmalara gidilmiştir. Kadın ordusu bu temel esaslar üzerinden tecrübe düzeyi donanımı ve sahip olduğu tarihi miras ile bu kararlar ve planlamaları hayata geçirme iddiasını gösterecektir.

Konferans kadın ordulaşmasını meşru savunma temelinde bir gereklilik olarak ortaya koyarken, bunun doğru anlaşılmasının üzerinde de özenle durmuştur. İnsanın sorunlarına çözüm geliştirmede kadının iradesini ortaya koyması ideolojik, siyasi örgütlülük kadar askeri örgütlülüğü de gerekli kılmaktadır. Ayrıca kadının cinsinin üzerindeki mevcut baskı ve saldırıları kırmak, kendisini buna dayanan gerilliklerin etkisinden kurtarmak için de böyle bir güce sahip olması gerekiyor. Elbetki sahip olacağı bu askeri örgütlenmenin özü egemenliğin uyguladığı şiddet anlayışından farklı olacaktır. Bu esas üzerinden ortaya çıkan kadın ordulaşmamız örnek bir model olurken varolan ordulara alternatif olmayı da esas almaktadır. Bu anlamda kadın ordusu, karakteri itibarıyla meşru savunma çizgisinin temsili olup, sistemin halklara dayattığı zor ve şiddet anlayışının da alternatifidir. Konferans bu yönüyle de ordumuzun tarihi rolünü değerlendirip meşru savunma çizgisini aşan her türlü anlayışla güçlü mücadele etme kararlılığına ulaşmıştır. Bu esaslar üzerinde ordulaşmanın geliştirilip, süreklileştirilmesi sonucuna varmıştır.

Medya Savunma Bölgeleri özgür yaşam stratejimizin zeminleridir

Meşru savunma çizgisi temelinde ilan edilen Medya Savunma Bölgelerinde kadın ordusuna düşen gö-

"HPG I. PJA Konferansımız stratejik değişimlerden sonra yapılması da ayrıca bir öneme sahiptir. Barış sürecinde temel mücadele stratejisinin siyasal olması adeta bazı çevrelerde ve içimizde bazı kesimlerde ordunun rolünün kalmadığını veya tali plana düştüğünü yanlışlığına da götürmüştür. Bu anlamda konferans bu ve buna benzer yanlışların yanlış değerlendirilmelerinin sistemle birleşen yönlerini, dolayısıyla ordu karşıtlığını ele almış değerlendirmiş, bu yaklaşımlara önemli oranda darbe olmuştur."

rev ve sorumluluklar da konferansın üzerinde durduğu temel konulardan birisi olmuştur. Medya Savunma Bölgeleri özgür yaşam stratejimizin yaşam temellerinin güçlendirildiği zemindir. Bu zeminde kadın kurtuluş ideolojisi temelinde yaşamı örgütleme gibi ordumuza kapsamlı görevler düşmektedir. Bu alanda ulusal demokratik temelleri yaşamsallaştırma, buna yönelik tehditleri ortadan kaldırarak demokratik ve özgür birliğin güvencesini oluşturuncaya dek meşru savunma çizgisini yaratıcılık ve ısrarla uygulama en temel bir görevdir. Güney'de Meşru Savunma Bölgeleri, demokratik çözüm mücadelesini geliştirme ve korumanın temel gücü konumundadır. Bunu sağlamak için de aktif bir mücadele içerisinde olmak önem taşımaktadır.

Medya Savunma Bölgeleri kadın ordusunun kendisini daha güçlü örgütlenerek konumlandıracağı bir zemini de sunmaktadır. Bu anlamda 'özgür bölgeler' olarak adlandırdığımız bu alanların kadın açısından oldukça tarihi bir anlam ve misyonu vardır. Hem bu alanlarda uzun yıllar savaş yürütmüş olmamız ve hem de neolitik devrimin ilk boy verdiği topraklar olması bu anlam ve misyonu daha derinlikli kılmaktadır. Neolitikten sonra ilk talan ve sömürünün geliştirildiği bu sahalarda neolitiğin özü temelinde yaşamı inşa etme, özgürlüğü geliştirip egemen sistemde buradan bir gedik açma ve bunu adım adım Ortadoğu topraklarına yayma tarihi öneme sahiptir. En fazla da tarihin yeniden insanlık için yaratıldığı bu mücadelede kadının her anlamıyla öncülük etmesi, tarihin yeniden yazılışının en büyük eylemidir. İşte bu nedenle de tarihin ve insanın özgür yaşamının yeniden yazıldığı bu toprakların, devrimimizin bir ürünü olan Medya

Savunma Alanlarının yaratılan değerlerin toplandığı, korunduğu bir alan olarak görülmesi bir tarihsel sorumluluktur. Kendisini bütün sahalarda özgür yaşama yönelen tüm saldırıları kırabilecek pozisyonda tutma, onun bilincine sahip olma kadın ordusunun birincil görevidir ve bu husus konferansımızın en yoğun tartışmalarına da konu olmuştur. Bu alanlarda tabur düzeyinden başlayarak tim düzeyine kadar örgütlenen mevzilenen kadın ordusu, gerilla tarzını daha da geliştirerek, tüm yönlerini güçlü karşılama iddiasını konferansla bir kez daha ortaya koymuştur. Bunun için ideolojik boyuttan askeri taktik, pratik hareketlilik ve tempoya, teknik boyuta kadar kendisini çok yönlü geliştirme kararlılığını hayati önemde değerlendirmiştir.

HPG I. PJA Konferansımızın stratejik değişimleri takiben yapılması da onun özgün yanlarından bir diğeridir. Barış sürecinde temel mücadele stratejisinin siyasal olması, içimizde ve dışımızda bazı kesimlerde adeta ordunun rolünün tamamlandığı veya tali plana düştüğünü yanlışlığına doğurmuştur. Bu anlamda konferans, sistemle birleşen yanlışlığı anlayış ve yaklaşımlara da önemli bir yanıt olmuştur. Ordumuza dönük yanlış bütün eğilimleri konferansımız mahkum etmiş ve kadrolarda ortaya çıkan bu eğilimlerin sonuçta sistemin anlayışlarda devamının ifadesi olduğu belirlemesini yapmıştır. Bu anlamda bu tür anlayışlarla güçlü mücadele etmek militan olmanın ölçüsü olarak konulmuştur.

Özgürlük mücadelesini başlatma gerekçemiz ortadan kalkmadığı sürece meşru savunma mücadelemizin bir anlamıyla varlığını koruyacağından, demokratik mücadele stratejimizde bu anlayış doğru kavranılmak durumundadır. Elbet-

teki 30 yıllık mücadelemiz, 18 yıllık silahlı savaşım ve ulusal uyanış, bilinci, örgütlülüğü, iradeyi açığa çıkarmış ve siyasal bir mücadele için zemin hazırlamıştır. Ama varlığını inkara dönük ve siyasal mücadele yürütmenin önündeki engeller, tehlikeler tümenden ortadan kalkmış değildir. Barışa dayalı başlattığımız yeni dönem, serhildan taktiğini ön plana çıkarırken, her an tikanabilecek olan siyasal mücadelenin önu gerektiğinde meşru savunma çizgisiyle açılacaktır. Üçüncü alan teorisi ve sivil toplum kuruluşlarına dayalı mücadeleye dönük herhangi bir yönelime karşı meşru savunma kaçınılmazdır. Dört yıllık demokratik siyasal mücadeledeki ısrarımıza rağmen somut adımların atılmaması, koşulların değişime açık olmaması her an bir savaşın tekrar devreye sokulabileceği ihtimalini de gündemde tutuyor. Bugün Türkiye'de mevcut sistemin, tüm iyi niyet yaklaşımlarımıza rağmen Kürt sorununun kalıcı çözümüne kapalı duruşu ve Önderliğimize olan yaklaşım bunu göstermektedir. Özellikle Önderliğimizin yaşamının ve özgürlüğünün teminatı olan ordumuz elbetki Önderliğimize yönelik her hangi bir yanlış yaklaşım karşısında, üzerine düşen rolünü oynayacaktır. Konferansımız buna dönük HPG PJA gücünün Önderliğimizin yaşamının teminatı olarak kendini fedaı ruhla örgütlemesi kararını bir kez daha vermiştir. Yine rejimin 'ne savaş ne de barış siyaseti' ile gerillayı çürütme yaklaşımı göstermesi uzun vadede savaş yeniden gündeme sokacaktır.

Ortadoğu'da istikrarsızlığın hakim kılınmaya çalışıldığı, emperyalist müdahale ile savaş rüzgarlarının estirildiği bir süreçte meşru savunma güçlerimiz en önemli güç konumundadır. Kendi amaçları doğrultusunda Ortadoğu'yu düzenlemeye yönelik yeni bir planlamayı hayata

geçirmek isteyen emperyalist sisteme karşı ezilen halkların ve kadının örgütlü mücadelesinin temel çözüm gücü hedefi ve amacını taşımaktadır. Bu gerçekler ordunun henüz öneminin kalkmadığını gösterirken, meşru savunmanın gereklerine hazırlıklı olmayı gerektirmektedir. Buna göre kadın ordusu genel ordumuzla birlikte Kürt halkının kaderini tayin edecek bir güç olma misyonunu bir kez daha güçlü sahiplenmiştir. Bunların yanı sıra kadının şiddete maruz kalması ve kazanımlarını henüz garantileşirmemiş olması da ordulaşmanın önemini arttırmaktadır.

Gerilla kadının sıfır noktasından çıkmasının zemini oldu

Kimliğimiz, kişiliğimizin var edildiği yeniden yaratıldığı ve özgürleştiğimiz zemin olarak ordumuz bizim için özgürlük onurudur. Bu anlamda kutsal bir şeyden önce ilk defa cins bilinciyle sevgisiyle özgüncü ile tanıştığımız ve örgütlü güce kavuştuğumuz bir olgudur. Örgütülüğümüze dair aydınlanmayı yaşadığımız, sıfır noktasından çıkıp, yüceltiğimiz bir mekandır. Bu mekân kendimizi gerçekleştirdiğimiz dayatılan kirlere arındığımız kendimizi özgür hissettiğimiz kutsal bir değerimizdir. Bu kadar derin ve yüce anlama sahip olan ordumuzu yanlış tüm anlayışlardan ve tüm tasfiyecilerden arındırmak, konferansımızın attığı çok önemli bir adım olmuştur.

Konferansımızın tartışarak ele aldığı en önemli hususlardan biri de, ordumuza yönelik mevcut saldırılar ve bunu boşa çıkarmaya yönelik yürüteceğimiz mücadeleye olmuştur. Kürdistan'da silahlı mücadeleyi başlattığımızdan bu yana, ordumuz her zaman büyük saldırılara maruz kalmıştır. Mücadelemizi zayıf düşürmek veya bitirmek isteyen her gücün ilk yöneldiği sahanın gerilla olması bu gerçeklikle bağlantılıdır. Kapsamlı operasyonlar, saldırılar ve bununla bağlan-

tılı iç tasfiyecilik temel güç kaynağımız olan Önderliğimize yönelik bilinen komployu yürütürken, diğer yandan da gerillayı bitirmeyi hedeflemiştir. Önderliğin esaretiyle birlikte komponun birinci derecede etkisizleştirilme dağıtım istediği ordu güçlerimiz olmuştur. Oligarşik sistemin ve rantçı güçlerin kısa vadede planlarının yanı sıra uzun vadeli konseptleri de bu amaçla hazırlanmıştır. Tasfiyeci çizgi ise stratejik değişikliklerle beraber ordunun varlığını barışın önünde engelmeye çalışarak teslimiyet çizgisini dayatmışlardır. Bu süre içerisinde çok ciddi askeri yönelim içerisine girilmemiş olsa da, bir yandan işbirlikçi güçler üzerimize saldırtılırken öte yandan ajan provokatörlerle, tasfiyeciler eğitilmişler örgütlenilmeye çalışılmıştır. Ordu içerisinde bölücülük, parçacılık, grupçuluk eğilimlerini geliştirme faaliyeti yürütülmüştür. Bu anlamda özel savaş rejimi çok yönlü karşıt faaliyet içinde olurken, işbirlikçi tasfiyecilerle da saldırılarını orduya bozmaya yönelik yoğunlaştırmışlardır. Tüm bu saldırıların bilincinde olmak boşa çıkarmak Önderlik ve Zilan çizgisinde yürümeyi gerekli kılmaktadır. Konferans bu çizgide yeniden kararlaşma anlamı taşıırken, kadına düşen sorumluluğu da daha net ortaya koymuştur. Bu anlamda konferans ordumuza dönük tüm düşmanca saldırılara karşı amansızca durmanın kararlaşması, bu saldırıları ortadan kaldırmanın da teminatı olmuştur. Bu doğrultuda Medya Savunma Bölgeleri'ndeki PJA gücünün kendisini yeniden döneme denk güçlü örgütlemesi, eğitmesi ve çok yönlü hazırlaması için konferansımız önemli bir adım olmuştur.

HPG I. PJA Konferansı aynı zamanda halkla güçlü buluşmanın da konferansı olmuştur. Hem içinde bulunduğumuz dönem hem de gelecek süreçler açısından önemini devam ettiren ordumuz modern anlamda bir halk ordusu olma görevini taşımaktadır. Bu görevin layıkıyla yerine

getirilmesi için ordunun kendisini buna denk bir düzeye ulaştırması bir zorunluluk iken gerilla mücadelemizin ilk günlerinden bugünlere en fazla sahip çıkıp destek veren halkımızın da aynı sorumluluk ve fedakarlıkla ordu karşısındaki görevlerini yerine getirmesi gerekmektedir. Halkların özgürlüğü için kurulan ve dolayısıyla bir halk ordusu olan ordumuz o amaç doğrultusunda varlığını korumaktadır. Bu nedenle onu ayakta tutan, güçlendiren temel faktör halkın kendisidir. Ona karşı yönelimlerini de, ancak halkın orduya güçlü yaşattığı sürece boşa çıkarmak mümkün olacaktır. Egemenlikli sistem gerilla ve halkın kopmaz bağının önemini bildiği için gerillayı halktan izole etmek amacıyla köyleri boşaltmış, halka ambargo uygulamış, katliamları durdurmak ve destekleri engellemek için çok yoğun baskılar, işkenceler katliamlar gerçekleştirmiştir. Böylece ordu, güç aldığı temel zeminden halktan kopartılarak bitirmeye çalışılmıştır. Bu gerçekliği hem halkımız hem de gerillamız yaşadığı zorlu dönemlerden bilmektedir. Şu anda da bu uygulamaları olduğu gibi devam ettirmese de, aynı amaca dönük çalışmalar yürütülmektedir. Halkın orduya verdiği desteği azaltmak ve katliamları engellemek için farklı propagandalar geliştirmektedir. Bir yandan savaş yürütülmediği için ordunun rolünün artık kalmadığı, bu nedenle de desteğin anlamsız olduğu; diğer yandan da bu süreçte orduya katılmanın gereksiz olduğu söylemlerini diillendirmektedir. Halbuki yeni stratejinin bir gereği olarak, Önderliğin de son notlarında dile getirdiği gibi ordunun yüz bine ulaştırılması bir gerekliliktir. Nicel ve nitel anlamda güçlü bir ordu bizim için hedeftir. Ve böyle bir ordu barışta da, savaşta da halk lehine gelişmeyi zorlayabilecek temel itici güçtür. Bu nedenle önümüzdeki süreç için halkımızın, demokrasi ve barış mücadelesinin garantisini olarak ordunun büyütülmesi konferansımızın önemli kararları arasın-

dadır. Bunun için varolan yanlış yaklaşımları ve karşıt faaliyetleri boşa çıkarmak önemlidir. Ülkesine toprağına bağlı olan her bireyin her genç kızın ve erkeğin kendi özgürlük öncüsüne karşı görev ve sorumlulukları vardır. Bunun bilinciyle hareket etmek, üzerine düşen görevleri yerine getirmekle ancak ulusuna layık olunabilir. Kaldı ki askerlik mesleği en onurlu ve şerefli meslektir. Kendisini en üst düzeyde davasına çıkarsız ve ödünsüz adamayı gerekli kılan bu mesleğin kutsal şerefine ulaşmak tarihte onurluca anılmaya hak kazanmak demektir. İşte konferans kadının ve erkeğin bu görevine daha güçlü sahip çıkmasını sağlama kararlılığına ulaşmıştır.

Güçlü bir ordu Beritan ruhu ile yaratılır

Orduyu büyütmek için savaşçı katılımlarını artırma kararına ulaşan konferans, katılımların da yüce iddialar ve özgürlük arayışı temelinde olmasının önemini ortaya koymuştur. Gerilla safları düzenin çarkı arasında sıkışıp kalan bu düzenin dışlının iyi bir kölesi işçisi ve memuru olan binlerce gencin umutlarına kavuşacağı tek kurtuluş seçeneğidir.

Özelde kadın için bu daha fazla geçerlidir. Ve kadının kendisini ifade edebileceği tüm baskılardan kurtarabileceği, mücadele gücüne kavuşabileceği roldür. İnsanlık ve Kürt halkı için, cinsi ve kendisi için kurtuluşu özgürlük temelinde sağlamanın yolunda yürüme ve bunun için emek verme, arayışlarında yüce olana ulaşmaktır. Bu temelde konferansımız gençliğe özelde de kadına çözümsüzlük çemberinden kurtulup saflara katılma, kurtuluşla buluşma çağrısını da gerçekleştirmiştir. Yine halkın kendi ordusuna, Önderliğin yaşam ve özgürlüğü yine bununla bağlantılı kendi özgürlüğü ve şimdiye kadar gösterdiği fedakarlığın yeni dönem için de geçerli olduğu bilinciyle üzerine düşen tarihi görev ve so-

rumlulukları yerine getirmesi bir gerekliliktir. Emperyalizmin geliştirdiği ve bazı kesimlerin diillendirdiği ordumuza ve partimize yönelen çıkarıcı söylemlere inanamayıp boşa çıkarması, temel değeri olan ordusunu koruyup geliştirmesi önemlidir. Gerilla ordumuz tüm yetmezliklerine rağmen halk için mücadele ettiği gibi halkımızın da orduyu kendi varlığının bir parçası olarak görmesi ayakta tutması, yavaş yavaş ve güçlendirmesi ona dönük tüm saldırıları gücü oranında boşa çıkarması oldukça önemlidir. Konferansımız bu temelde halk ve ordunun el ele güçlü bir biçimde demokrasi ve barış mücadelesini yükseltmenin kararlılığına ulaşmıştır. Kadının özgürlük savaşımında ulaştığı düzeyin bir sonucu olarak gerçekleşen PJA HPG I. Konferansı kadın açısından bir ilki temsil ederken tarihi bir misyon taşımıştır. Kadın bir kez daha ordunun kendi özgürlüğünde oynadığı rolü, kazandırdıklarını güçlü ele alırken gelecek perspektifini ortaya koymuştur. Bu temelde güçlü bir ordulaşma içinde Demokratik Uyarlık Manifestosu çizgisinde yapılanma sonucuna ulaşmıştır. Bu da ancak Şehit Beritan gerillacılığının ruhu ile buluşma ve bu çizgiye aşk derecesinde bağlı kalarak gerçekleştirilebilecektir. Ordumuz sayesinde onurlu bir kadın misyonu ve özgürlüğünü yaratan, bunun için örgütlenen bir hareket olarak tarih sahnesinde yerimizi alırken, bunun bilinciyle orduya ele almak, orduya yaklaşmak, kendine de rolüne denk bir misyon biçmenin geleceğe güven ve sağlam yürümenin teminatı olduğunu konferansımız güçlü bir şekilde ortaya koymuştur.

Bu görevlerin bilinciyle döneme yüklenme onurlu olmanın ve özgür yaşamın gerekliliğidir. Başkan Apo'nun ideolojisi, Zilan ve Beritan'ın mücadele tarzıyla tüm PJA militanları bir kez daha bu konferansla geleceğe özgürlük temelinde, güçlü yürümenin kararlılığına büyük bir moral ve coşkuyla ulaşmışlardır.

KAMUOYUNA VE YURTSEVER ÖZGÜRLÜKÇÜ HALKIMIZA

● PJA Parti Meclisi

Her halkın kendini var etme ve özgür kılma mücadelesinin öncü gücünü oluşturma kararını aldığı zamanlar, halkların tarihinde büyük dönemeçler oluşturur. Her halk, oluşturduğu bu güçle ilerlediği sürece çok temel özgürlük değerlerini yaratarak büyür. Tarihin kullu zamanlarında, emeğin ve yaratıcılığın kutsallaştığı, top raklarda köklerini salan bir halkın ise kendisine yaşatılan acımasız imha, inkar asimilasyon ve her türden baskıya karşı varlığını, onurunu korumak ve özgür bir gelecek yaratmak için yürüteceği mücadeleden en ilerici

karakterleriyle, çok daha büyük özgürlük değerleri yaratmaya dönük kararlar alıp adımlar atması kaçınılmazdır.

27 Kasım 1978'de Kürt halkının onurlu öncülerini PKK'yi kurma kararı alırken, hiç şüphesiz böyle bir anlamla tarih yazıyorlardı. Bu kararlılıkla 24 yıldır yürütülen mücadele güçlü bir çizgi doğrultusunda binleri ordulaştırarak, milyonları siyasallaştırarak, son nefesten en devingen bir yaşamı yaratmanın çok büyük bir kavgasıydı. PKK, bu kavganın derinliğinde ve çözümleniliciliğinde oluşan bir yaşam geçeydi. Ulusal inkarın, imhanın, sosyal tükeni-

şin lanetli bir kader gibi dayatılmasına karşı, özgürlük olanaklarını yaratmak, yaşamda ve kişiliklerde özgür gelişim yolunu açmak, ideolojik, felsefik, siyasal, sosyal, örgütsel, askeri, kültürel, sanatsal topyekün bir gelişimin öncülüğünü başlattı. Bu nedenle PKK Kürt halkının diriliş, kurtuluş ve özgür yaşam geçeceği oldu.

Elbette ki bu kadar kapsayıcı bir rol oynamak, çok büyük bir iç ve dış savaşla karşı karşıya gelmek demektir. Bu savaşımın derin tarihsel hesaplaşmaları en köklü şekilde gerçekleştirmeden başarılamayacağı ise kesindir. İşte bu hesaplaşmalar Başkan Apo şahsında daha yedi yaşında başlatılmış ve Kürt halkı, Ortadoğu ve insanlık için en soylu bir özgürlük mücadelesinin yaşam tarzı olarak şekillenmiştir. Bu nedenle PKK her şeyden önce bir önderlik hareketi olma özelliği taşıdı. Ve önderliğiyle özdeşleşti. Böyle bir mücadele çok acımasız düşmanlar ve tükeniş yaşayan bir ulusal-toplumsal gerçeklik karşısında çok büyük imkansızlıklarla yürütüldü ve ağır bedeller ödeyerek ilerledi. Tarihin en kahraman halkı Kürt halkı ölümü özgür yaşamın basamağı yapmak üzere canlarını ver-

di. Böylece PKK bir şehitler hareketi olarak gelişti.

PKK'nin mücadele amacında ve gücünde kendi özgür geleceğini gören Kürt halkı "Biz PKK'liyiz" diyerek onun aydınlattığı yola milyonlarla aktı. 24 yıldır tüm varlığıyla mücadele etmeye devam eden bu halkın fedakarlığı ve sahiplenışı ile PKK en başından itibaren bir halk hareketi oldu.

Kadınlar ise Başkan Apo'nun ve PKK'nin özgürlük anlayışının çağrısına en güçlü cevaplardan birini verdi. Kendi özgür kimliği ve özgür, eşit bir yaşam geçeceği yaratma mücadelesine aktı. PKK; özgürlükle, onurla, sevgiyle yaşamın doğru esaslarını kadın ideolojisi ekseninde geliştirdi. Kadının partileşme düzeyinde örgütlülüğe ulaştırarak bir kadın hareketi olarak en geniş kapsamda bir mücadeleciliğe ve çözümleniliciliğe ulaştı.

Yurtsever Halkımıza!

Çok iyi bildiğiniz gibi Kürt halkının, bölgenin, insanlığın en temel sorunlarına getirdiği çözümlerle tüm egemenlik gerici, statükocu güçlerle mücadele eden PKK, Önderliği şahsında uğradığı kompo ile bitirilmek istendi. Ancak kendisini emek, özgür bilinç, özveriyle çok

köklü değerler üzerinde yükseltmiş böyle bir hareket, dünyaya da boğuşabileceğini Önderliğimizin öncülüğüyle, halkı ve militan yapısıyla birlikte kanıtladı. VI. Kongresi'nde tarihsel misyonunu başarıyla tamamlamanın onuruyla, Kürt halkının özgürlük ve demokrasi çizgisinin öncülüğünü temelinde oluşan KADEK'e güçlü bir miras devretti. Bu anlamda PKK'nin yarattığı kazanımlarla Kürt halkının tarihinin kalıcı değerlerinin en büyüğü olarak yaşamaya devam edecektir.

Bu nedenle PKK'nin yarattığı tüm değerlerin yaşaması; özgürlük, demokrasi ve barış mücadelesiyle büyütülmesi onun militanlığı yapmış, aydınlattığı yolda yürümüş herkes için çok onurlu bir görevi ortaya çıkarmaktadır. Bunun için özgürlük, demokrasi ve barış mücadelesine daha yüksek bir bilinçle ve sorumlulukla, daha kapsamlı örgütlülüklerle değiştirici etkisi büyük her türlü demokratik eylemlerle katılarak sürecin gelişimini sağlamak son derece önemlidir. Bu temelde, PKK'nin yarattığı en temel değerlerden biri olan Özgür Kadın Hareketi PJA'nın militanları olarak mücadelemizin önümüze koyduğu görevleri başarıyla yerine getirme sözümüzü 27 Kasım kuruluş günü dolayısıyla yineliyor,

tüm halkımızı özgürlük, demokrasi ve barış mücadelesine katılımını güçlendirmeye çağırıyoruz.

Yurtsever Kürt Kadınları!

PKK'nin bağrından yeşermiş olan PJA olarak, Önderliğimizden ve PKK'den öğrendiğimiz kadının toprağına bağlılığının özülüyle, özgürlük ihtiyacının tutkusuyula, sosyalizm özünün temsili bilinciyle eş bir PKK'lik temsili, onun yarattığı değerleri özgürlük mücadelemizi büyütürken gerçekleştireceğiz. Özgürlük mücadelesi veren tüm kadınlara sözümüzü bu temelde yinelerken, başta Kürt kadınları olmak üzere, tüm kadınları PKK'nin kadın özgürlüğü için yarattığı değeri sahiplenmeye, büyütmeye ve mücadelemize katılmaya çağırıyoruz.

- Yaşasın Başkan Apo!

- Yaşasın Kürt halkının yeniden doğuş hareketi PKK!

- Yaşasın demokrasi ve özgürlük mücadelesini devralan KADEK!

- Yaşasın çağdaş neolitik devrimin öncüsü PJA!

- Kahrolsun her türden zorbalık ve gericiilik!

3 KASIM SEÇİMLERİYLE TÜRKİYE YENİ BİR DÖNEME GİRDİ

Türkiye'de statükoculuk aşılmıştır

3 Kasım seçimleri Türkiye açısından yeni bir başlangıca işaret ediyor. Henüz tam netleşmemiş, sonucunun nasıl olacağı kesinlik kazanmamış, yine mevcut başlangıç içinde birçok gelişme etkeni yan yana bulunuyor olsa da, ortaya çıkan sonucun geçmiş süreci tamamlayarak yeni bir başlangıç oluşturduğu açıktır. Çeşitli çevreler cumhuriyet siyasetinin yeniden yapılanmaya başladığını, seksen yıllık siyasi yapının tümünden aşıldığını söylüyorlar. Yine son elli yıllık çok partili sistemin yeni bir döneminin başladığı dile getiriliyor. Çok yönlü tartışmalar var, fakat 3 Kasım seçimleri ile Türkiye'nin yeni bir döneme girdiği bir gerçektir. Bu beklenen bir sonuçtu. Belirsizlikler içerisinde karar veremeyen ve ciddi mücadelelere sahne olan Türkiye'de bir yön çizmenin gerçekleşmesi zorunluydu. Bu yönde bir adım atıldığı belirtilebilir. Esasında şu gerçekleşti: Eski olan, dolayısıyla gelişme karşısında ayak bağı olan güçler aşıldı. Aşılmalarda içerisinde son elli yıl içerisinde ortaya çıkan, hatta cumhuriyet tarihi boyunca varolan oluşumların bazı parçaları da var. Onlar silindiler, hem de bu silinme ağır bir hezimetle oldu.

Yaşanan gelişme, biraz da '80'ler sürecindeki Sovyetler Birliği'nin durumuna benziyor. Bilindiği gibi Sovyet sistemi de böyle bir hareketle kendini eski yapıdan kurtarmak istedi. Fakat yenilenmek isteyenler başarılı olamadılar, hakim bir konumda bulunamadılar. Sonuçta Sovyetler Birliği'nde çok daha farklı bir çözüme ve yeniden yapılanma gerçekleşti. Türkiye de eskiyi aşarak kendi iç gelişmelerine, yine bölgedeki ve uluslararası alandaki gelişmelere uygun bir yeniden yapılanma ortaya çıkarma mücadelesi veriyor. Böyle bir mücadele çizgisi ve yeniden yapılanma süreci içerisinde 3 Kasım seçimlerinin önemi ve yeri, eskiyi aşmaktır. Bu bakımdan eski sistemin sandığa gömüldüğü değerlendirilmeleri doğrudur.

Ancak yeninin de aynı oranda oluştuğunu belirtmek mümkün değil. Yeniye kurma yönünde bazı çıkışlar oldu. Bunu gerçekleştirmeye rolü AKP ile CHP'ye verildi. Bazı güçler, bu iki parti ile bir sistem oluşturmaya çalışıyorlar, fakat bunun ne kadar kurumlaşacağı, Türkiye'yi kendi objektif temelleri üzerinde ne kadar yeniden yapılandıracağı belli değildir. Böyle olma ihtimali var, fakat bu süreç içerisinde yeni parçalanmaların yaşanarak yeni güçlerin ortaya çıkma ihtimali de fazlasıyla var. Bu bakımdan yeniden yapılandırmayı sağlamada ortaya çıkan bu düzeyin de aşılabileceğini görmek gerekir. Sovyetlerde olduğu gibi yeni dinamikler ortaya çıkarak Türkiye'yi yeni bir yapıya kavuşturabilir. Gelişmelerin nasıl olacağı biraz mevcut siyasi yapının kendini örgütleme ve gerçekçi olma düzeyine, biraz da Türkiye içinde yaşanacak mücadelenin sonuçlarına bağlıdır. Mevcut düzey, iç mücadelenin bittiği anlamına gelmiyor; tersine mücadelenin yeni bir düzey kazanmasını, yeni yöntemler esas almasını ifade ediyor. Bu bakımdan yeni bir düzeydir, fakat yeniden yapılanma noktasında sonuca gidilmiş, son nokta konulmuş değil. Bu mücadele bir süre daha devam edecek ve sonucu, mücadele eden güçlerin çabaları belirleyecektir.

AKP, yeni dönemin

Özal çizgisi olarak örgütlendi

Ortaya çıkan tablo nedir? Bu durum neden ortaya çıktı? Ecevit "bizimki bir siyasi intihard" diyor. Demirel de; mevcut iktidarın inatçı davrandığını, seçime gitmekte geç kaldığını, bu kadar ağır bir sonucun bu

nedenle ortaya çıktığını ifade ediyor. Güncel gelişmeler açısından bakıldığında gerçekten de iktidarın sandığa gömüldüğü belirtilebilir. Bir de son kırk yılın siyasi yapılanmaları ezilmiştir. Erbakancılık, Ecevitçilik, hatta Demirelçilik ezildi. MHP, gerçek sınırına çekildi. Aslında 18 Nisan seçimlerinin sonuçları, uluslararası komplo ile bağlantılı olarak ortaya çıkan bir şişirme idi. MHP'ye bir rol oynamak için böyle kritik bir dönemde bu sonuçların ortaya çıkması, bazı güçler tarafından yapılan pompalamanın sonucuydu. Mevcut durumda ona gerek kalmadığı için kendi sınırına çekildi. Sistemin artık Ecevit'e, Erbakan'a ve Demirel'e ihtiyacının kalmadığı ortaya çıktı ve siyasi gerçeklik onları acı bir biçimde ezip geçti.

AKP, kendisini aslında yeni dönemin Özal çizgisi olarak örgütlendi. Yani AKP yapılanması, tümüyle aynı olmasa bile '80'lerdeki Özal'ın çıkışına benziyor. İç yapılanması ve eğilimleri benzerdir. Özal'ın ANAP'ı, sola biraz yer vermiş veya teslim olmuş solu da

bozdu ve Türkiye'de bir iç mücadele yaşandı. Aslında askerlerin dar yaklaşımlarını, sermayenin ve onun ABD ile ilişkilerinin geniş yaklaşımları düzeltti ve iki partililik yerine üç partili bir meclis ortaya çıktı. Üçüncü parti, yönetimi üstlenerek 12 Eylül sistemini örgütleyen ve yürüten parti haline geldi. Bu sisteme daha sonra Kürdistan'dan silahlı mücadele ile müdahale edildi. Kürdistan'da gelişen Ulusal demokratik mücadele, sistemin oluşumunu parçaladı. Geçen süreç, aslında bu mücadele tarafından sistemin parçalanarak işlemeze hale getirilme süreciydi. Eski sistemin aşılmasını sağlayan, PKK'nin yürüttüğü ulusal devrimci direniş mücadelesi oldu. Bu gerçeği böyle tanımlamak lazım. Günümüzde ortaya çıkan sonuçlar, 12 Eylül sistemi, ona karşı gelişen Kürt ulusal demokratik mücadelesi ile bire bir bağlantılıdır. 3 Kasım seçimlerinin ortaya çıkardığı tablo, bunu noktaladı. Yani geçmiş silahlı mücadele ile sistemin parçalanma ve aşılma durumunu noktalarak sistemi yeni bir siyasi

12 Eylül darbesi temelinde arzulanıp da gerçekleştirilemeyen iki partili sistem, 3 Kasım seçimleri sonucunda ortaya çıktı. Bu sonuç, 28 Şubat ile de ilişkilidir. Buradan bakınca, 28 Şubat müdahalesini, yine çeşitli çevrelerin "sivil darbe yaşanıyor" ya da "post modern darbe oluyor" biçimindeki değerlendirmelerini yabana atmamak gerektiği görülüyor. Türkiye siyasetine ciddi bir müdahale yapıldı. Aslında 1997-98 yıllarından itibaren gelişen kontrol, 12 Eylül darbesinin Türkiye siyaseti üzerinde sağladığı kontrolden daha güçlüdür. 12 Eylül'de ordu yönetimi ele geçirdi ve kendine göre bir sistem oluşturmak istedi, bir kontrol sağladı. Ama başlangıçtaki kontrol düzeyi, siyasi süreci istediği gibi götürerek düzeyde değildi. Mevcut durumda, geçen savaş sürecinde bu kontrolün çok daha fazla gelişmiş olduğu anlaşılıyor. Bu anlamda '99 seçimlerini de, son seçimi de herkesin katıldığı, özgür ve eşit koşullarda gerçekleşen seçimler olarak görmek yerine, bazı etkili güç

kullanıldı. Savaşın önünün alınmasında ise daha çok Ecevit'e rol biçildi. DSP'nin '90'lar sonunda Türkiye siyasetine damgasını vuran bir parti haline gelmesi böyle gerçekleşti. Milliyetçi sağ ile milliyetçi sol ittifakı, aslında uluslararası kompunun görevlerini yürütme ittifakı oldu. Sistem, savaş içerisinde rol biçilen ve belli bir etkileme gücüne sahip olan MHP'ye, savaştan çıkış sürecinde de rol vermek, onu da sorumluluk altına sokmak zorunda kaldı. Diğer yandan savaş içerisinde çok rol oynamamış olan DSP'ye savaştan çıkışta rol oynamak istedi. ANAP'ı da yedekledi. Geçen dönemin iktidarı uluslararası kompunun sonuçları üzerinde oluştu ve uluslararası komployu yürütmekle görevlendirildi. Bir tür geçiş döneminin hükümeti oldu. O hükümete, savaştan çıkma noktasında bazı temel kararlar aldırıldı. Örneğin savaş durdurma kararı aldırıldı, bu kararı idamın kaldırılmasına kadar götürdüler. Savaş en fazla gönüllü katılan güç olan MHP'nin de bu kararın altında imzası var. Her ne kadar Anayasa Mahkemesi'ne giderek karşı çıktığını söylediyse de, bunlar aslında hikayedir. Bu, MHP'nin içerisinde yer aldığı hükümetin icraatıdır ve o da imzalamıştır. 2-3 Ağustos kararları ile Kürtleri ve değişik halk topluluklarını inkar eden bir sistemden kısmen kabullenen bir yapıya geçiş, MHP ve DSP'ye yapıldı.

Bu dönem, 2001 yılının başında tamamlanmıştı. Eğer o zaman hükümet gerçek durumu görüp çekilseydi, bu düzeyde ezilmeyebilirdi. Burada Demirel'in söylediği, haklılık kazanıyor. Onlar, bunun kendi güçleri olduğunu sandılar. Devlet Bahçeli bile istifa ederken, ortaya çıkan tabloyu hiç beklenmeyen bir sonuç olarak tanımladı. Demek ki bu kadar hayalciydi. Çok akıllı görünüyordu, ama siyasi süreci doğru ve objektif olarak tahlil etmekten çok uzaktı. Yüzde on sekizlik oyun kendi oyu olduğunu, kendi gücünün bunu yarattığını sanıyordu. Halbuki 18 Nisan seçimleri, tam sekiz ay önce kararlaştırıldı. Dünyada sekiz ay öncesinden seçim kararı alan demokratik bir rejim var mıdır? Türkiye bunu yaptı ve o sekiz aya uluslararası komployu sığdırdı. Dolayısıyla süreci yürüten ne ANAP ve DSP iktidarı, ne de MHP'nin etkinliği idi. Bu iş, devlet yönetimini elinde tutan güçler tarafından çok kontrollü olarak yürütülmüştü. Sonuçta 18 Nisan seçimleri ile Ecevit birinci, MHP ikinci parti yapıldı ve koalisyon kuruldu. Hiç kimsenin böyle bir sonuç çıkacağına yönelik beklentisi yoktu, MHP'lilerin kendileri bile aldıkları yüzde on sekizlik oy oranı karşısında şaşkınlığa düştüler. AKP'nin şimdiki şaşkınlığı da buna benzerdir. Hiçbir anket bunu göstermediği halde %34'ü aşan bir sonuç ortaya çıkınca 18 Nisan '99 seçimlerinde MHP'nin yaşadığı şaşkınlığı, şimdi AKP yaşıyor.

Aslında 2001 yılından itibaren ne Ecevit ne de Bahçeli siyasi süreci doğru okuyabili. Gelişmeleri gerçekçi bir biçimde değerlendiremediler, kendilerini çok abarttılar. Seçimle ortaya çıkan güce dayanarak çok fazla iktidarda kalmak istediler. Ecevit, CHP karşısında kişi olarak bile kendisinin ne kadar güçlü olduğunu, dolayısıyla birinci parti haline geldiğini sandı. Halbuki seçime karar verdikten sonra hükümeti değiştirip Ecevit'i getirdiler, uluslararası komployu tezgahladılar ve Ecevit seçime girerek yüzde yirmi bir oy aldı. Bunun, Ecevit'in şahsıyla alakası yoktu, tamamen bu işi yapanlarla alakası vardı, ama o, gücü kendisinde sandı ve bunda sonuna kadar ısrarlı oldu. Bu yanılgı, sonunda yüzde bire düşmesine neden oldu. Türkiye siyasetine bu denli katkı sağlamış, sözde bu kadar düşünen, tartışan, hatta Türkiye'nin en akıllılarından

"Türkiye sistemi, bizim başlatıp geliştirdiğimiz yeniden yapılanma süreci içerisinde çekiliyor. Eski hükümet, bir bakıma onun temel kararlarını aldı, ama uygulamaya geçecek gücü ve yapısı olmadığı için bunu yapacak bir iktidar ortaya çıkarıldı. Sistem, mevcut iktidara böyle bir rol biçiyor. Bu bakımdan Türkiye, 3 Kasım seçimleri ile yeniden yapılanma sürecine bir adım daha çekilmiş oluyor."

olarak kendi iç yapısını daha geniş bir yelpazeye kavuşturmuştu. AKP'de bu kesim sınırlıdır, ama diğer eğilimler benzer biçimde var. Bu anlamda AKP, bir blok olarak çıkış yaptı. CHP'nin de sol açısından benzer bir bloğu ifade ettiği belirtilebilir. Değişik güçler birleştiler, sistem için bir yama haline getirildi ve sonuçta bu parti ABD'ye daha açık hale geldi. Cumhuriyeti kuran, yani sistemi oluşturan parti olarak CHP, geçen dönemde rol-süz kalmış, dolayısıyla yıpranmamış bir güç olarak tutulmuştu. Bazı güçler bu durumu ölçüp biçtiler ve sonuçta iktidarı farklı güçlere verirken, sistemin güvenliği olarak CHP'yi de elde tutmayı, ona böyle bir rol oynamayı sistem açısından daha isabetli gördüler. Sonuçta böyle bir tablo ortaya çıktı.

İki partili meclis, aslında '12 Eylül askeri darbesinin arayıştı. Kenan Evren, adeta yana yakıla iki partili sistem özlemini dile getirmişti. 12 Eylül sistemi, tümüyle böyle bir iki parti sistemi üzerine kurulmuştu. Çok partililiğin Türkiye'de işletilemediği değerlendirilmesi yapılıyor, bu biçimde biraz da ABD sistemine öykünüyor. Fakat Özal'ın çıkışı, askeri rejimin yaklaşımlarını

yapıya kavuşturdu. Yoksa mevcut sonuç geçmişi aşırı ve yeni bir güç ortaya çıkarır bir özelliğe sahip değildi.

Erbakan'ın İslami hareketi, rejim açısından tehlike oluşturdu, ona karşı bir mücadele de yürüttü, ama onu yıkan bir özelliğe sahip olmadı. Dolayısıyla onun içinden çıkan AKP'nin rejimi aştığı, silip süpürdüğü biçiminde bir değerlendirme yapmak, Tayyip Erdoğan'a ve AKP'ye hak etmediği bir rolü atfetmek olur. Aslında payı sınırlıdır. Esas olan, Kürdistan'daki mücadeledir. AKP'nin yaptığı, onun sonuçlarını iyi görmek, şimdiye kadar ki yaklaşımıyla bir tür rantçılık yapmaktır. Bundan sonra yaklaşımının nasıl olacağını bilemeyiz, bunu göreceğiz, ama mevcut durumun eskiyi aşan bir mücadelenin sahibi olmaktan çok, ortaya çıkan elverişli durumdan yararlanmak olduğu açıktır. Zaten milli görüş çizgisinin ciddi bir mücadelesi yoktur. AKP de on-on beş aylık bir hadise; oluşan boşluğu başka güçlerin doldurmasını engellemek için sistemin belli güçleri tarafından ortaya çıkarılan bir oluşumdur. Henüz kendine has bir mücadelesi ve gerçek anlamda bir örgütlenmesi yoktur. Aldığı sonuç ise fazlasıyla.

odalarının çok daha ileri düzeydeki kontrol altında geçen seçimler olarak görmek gerekir. Demek ki bazı güçlerin Türkiye siyaseti üzerindeki kontrolü, '83'teki ordu kontrolünden daha güçlü ve ileri düzeydedir. Bu bir gerçektir. Buradan bakarak Türkiye sisteminin iç yüzü daha doğru değerlendirilebilir. Bu noktada yanılgı olmamalıdır. Bir bakıma bazı demokratik açılımlar oluyor, ama bu, sistem üzerindeki kontrolün azaldığı anlamına gelmiyor; tam tersine demokrasi, diğer yüzüyle kontrolün daha fazla gelişmesi demektir. Bütün demokratik sistemler böyledir. Bir siyasi erkin güçlülüğünde başkalarına yönelik açılımlar ve demokratik davranacağı gerçeğini şimdi daha iyi görüyoruz. Türkiye'de sistem bakımından böyle bir gelişme yaşanıyor.

Komple döneminin yapılanmaları sandığa gömüldü

Bazı güçlere savaşta rol vererek onları kirli savaşta kullandılar. MHP kullanıldı, ANAP zaten savaşın esas gücü yapıldı, yine DYP, SHP ve Refah Partisi bir biçimde

sayılan biri, seçimden yüzde birle çıktı. Sıfırı tüketmek diye buna denir. Aklın yerine kendini abartmanın geçtiği, ortadadır.

Dolayısıyla sistem zorlandı. Aslında bu düzeyde bir silip süpürmenin yapılabilmesi için bazı güçlerin bu durumun ortaya çıkmasını kışkırttıkları düşünülebilir. 3 Kasım seçimleri, adeta damdan düşer gibi gündeme geldi. Hiç kimsenin hazırlığı yoktu. Aslında rolünü tamamlayarak artık gereksiz hale gelen, ama kendi haliyle iş başından gitmeyen hükümet, etkili güçler tarafından seçime zorlandı. Bu güçler, hiçbir şey yapamayınca, DSP'yi dağıttılar. Hükümet, meclisteki çoğunluğuna dayanıyordu. Bunu ortadan kaldırdılar ve seçime gitmek zorunda kaldı. Ecevit "intihar ettik" diyor, ama aslında intihar etmedi. Kendi gönül rızası ile seçim kararı alamamıştı. Türkiye'yi asıl yöneten güçler bu durumu ortaya çıkardılar. MHP açısından da durum böyledir. Bütün veriler, çok ge-

çin de çıkış yolunu gösterdim, ama anlayamadılar, kabullenmediler" dedi. Eğer anlarsalardı, kendilerini daha güçlü kılarlardı. DSP ve MHP açısından durum böyle olsaydı bir AKP ortaya çıkmayabilirdi.

Türkiye sistemi, bizim başlatıp geliştirdiğimiz yeniden yapılanma süreci içerisine çekiliyor. Eski hükümet, bir bakıma onun temel kararlarını aldı, ama uygulamaya geçecek gücü ve yapısı olmadığı için bunu yapacak bir iktidar ortaya çıkarıldı. Sistem, mevcut iktidara böyle bir rol biçiyor. Bu bakımdan Türkiye, 3 Kasım seçimleri ile yeniden yapılanma sürecine bir adım daha çekilmiş oluyor. Acaba ortaya çıkan sonuç, yeniden yapılanmayı başlatan güç olarak Apocu hareketin demokratik değişim-dönüşüm ve yeniden yapılanma çizgisine denk midir? Kuşkusuz onun gerektirdiği bir siyasi yapılanma değil; tam tersine, onun zorlamasıyla ortaya çıkan, bazı değişiklikler

ve adalet yönünde ileri götürecektir bir iktidara ve siyasi yapıya bırakır.

Aşılan yapılar muhalafet gücü olamaz

İçerisine girdiğimiz süreçte Türkiye'de bu yönlü bir mücadele yaşanacak. Bu bakımdan görüntü biçimindeki bazı değişim adımları atarak veya sistemi biraz rötüslayarak köklü demokratik değişimlerin önünü almak isteyen iktidar ile -ki meclis ve siyasi yapı bunu ifade ediyor- bu siyasi yapı dışında kalan demokratik halk güçleri arasındaki mücadele, önümüzdeki süreci belirleyecek. Mevcut durumda aslında mecliste muhalafet yoktur. İktidarı ve muhalafeti ile ortaya çıkan meclis, görüntüde bazı değişiklikler yaparak mevcut sistemi koruma meclisidir. Onun için Baykal "muhalafet etmeyeceğiz,

ronun da bu haliyle muhalafet etmesi zordur.

Genç Parti denen güç bu seçimle ortaya çıkan ve dikkatle incelenmesi gereken bir güçtür. Seçimin nasıl bir seçim olduğunu, yine sistemin özünün ne olduğunu anlamak açısından bu partiyi anlamak önem taşıyor. Genç Parti, MHP ile DYP'yi meclis dışına çıkarma rolü oynadı. Bu partiyi gündeme getiren güçler, DYP ve MHP'yi meclis dışına itmek isteyen güçlerdi. Bu iki yapının belli etkinlikleri vardı, ama 3 Kasım'dan sonraki Türkiye siyasi yapılanması içerisinde yerlerinin olmaması gerekiyordu, çünkü Türkiye'yi geriye çekiyorlardı. Biraz karşı propaganda ile veya iktidar yükünü üzerlerine yıkarak getirtiler, ama esas olarak Genç Parti'yi ortaya çıkartarak onları gerilettiler. Dikkat edelim: DYP, çetecilikle suçlandı. Tansu Çiller, o yapı ile yürüdüğü ağır bir yük altında olacağını gördü, kendisini oradan kurtarmak istedi ve çetebeşleri gibi bazı güçlerden ayrı seçime girmeye çalıştı. Eğer bu kesimlere dayanarak seçime girseydi, barajı rahatlıkla aşardı, ama o konuda uyarıldı ve o yükten kurtulmaya zorlandı. Bazı güçler, DYP'yi o biçimde daralttılar. Bu da yetmeyince Genç Parti devreye girdi. Bu seçimlerde ne kadar kontrollü bir gelişim olduğu bir kez daha ortaya çıkıyor. Türkiye'deki seçmen tercihleri ve partilerin durumları, kendilerinden bağımsız

seçimleri ile ortaya çıkan sistemin aşılmasını ve demokratik değişim yönünde ilerletilmesini sağlayacak güç DEHAP ile ortaya çıkan demokratik halk hareketidir. Bu bakımdan sistemin muhalafeti, halk muhalafetidir. Bunun gücü de Kürt ulusal demokratik hareketi ve Türkiye'nin demokratik halk hareketidir; sosyalist, ilerici ve demokrat güçlerin merkezinde yer alacağı geniş bir demokrasi, özgürlük ve kardeşlik hareketi, sol demokrasi bloğudur. 3 Kasım seçimleri, bir de bunu yarattı; eskiyi aştı, bazı çevrelerin deyimleriyle silip süpürdü; AKP ve CHP'li meclisi, bir de DEHAP'lı halk hareketini ortaya çıkardı. 3 Kasım seçimlerinde ortaya çıkan bu iki gerçekten biri egemen sistemin gerçeği ve onun kısmi değişikliklerle kendini yaşatma çabasıdır; ikincisi ise halkın demokratik iktidarını, yaşamını, köklü demokratik değişim-dönüşüm ve yeniden yapılanmayla sağlama hareketidir.

Bu iki güç arasındaki mücadele sürüyor. Seçimlerle birlikte bu mücadelede bir değişiklik olmamıştır. Bundan önce de biri iktidar gücünü kullanıyordu, meclisti, hükümetti, arkasında sermaye vardı; ikincisi ise bunlardan yoksun olarak halkın içinde ve halkın gücünü kullanarak mücadele ediyordu. Bu durum devam ediyor. Fakat daha önce bir boşluk vardı. Egemen yapı eskiyi aşip yeni yaratırken güçsüz ve sistemsizdi, durgunluk vardı, tercihler netleşmemişti. Bu durum, demokratik halk güçleri için ileri çıkma ve gücünü artırma fırsatı veriyordu. Bu, daha ileri düzeyde değerlendirilebilirdi, ancak yapılamadı. Mesela DEHAP, çok daha büyük bir güç haline gelebilirdi. Halk serhildanını geliştirme anlamında böyle bir gücü ortaya çıkardı. En canlı, büyük ve güçlü seçim kampanyasını DEHAP yürüttü. Halkın demokratik dinamizmini güçlü bir biçimde geliştirdi. Ortada iki milyon bilinçli seçmeni olan, onun etrafında milyonlarca insanın toplandığı güçlü bir demokratik halk hareketi var. Hiçbir yerde bu kadar güçlü bir demokratik halk gücü ortaya çıkmış değildir. Örneğin 20. yüzyıl devrimlerinin hiçbirisi bu kadar halk gücüne dayanmadı. Ekim Devrimi, I. Dünya Savaşı'nın siyasi güçleri tüketmesine dayanarak ortaya çıktı. Daha sonraki devrimler de Ekim Devrimi temelinde ortaya çıkan Sovyet Sistemi'nin yarattığı dünya durumuna, o temelde ortaya çıkan konjonktüre dayanarak başarıya gittiler.

Bizdeki demokratik halk hareketi ise onların çok ilerisindedir. Onlar gibi bir iktidar olamaması, iki nedenden ötürüdür: Birinci

"Mevcut Türkiye siyaseti nasıl bir duruma geldi? 3 Kasım seçimlerinin galibi ABD ve Türkiye'deki işbirlikçileridir. Aslında Avrupa, 3 Kasım seçimleri dolayısıyla Türkiye üzerinde yürüttüğü mücadeleyi kaybetti. Ekonomik kriz adı altında geliştirilen süreçle birlikte ABD'nin, yürüttüğü operasyonda bir sonuca gittiği belirtilebilir. 3 Kasım seçimleri, ABD açısından böyle bir sonuç yarattı. AKP, aslında bir ABD yönlendirmesidir."

ride olduğunu gösterdiği halde, Devlet Bahçeli biraz da kabadayı yaklaşımıyla ve iktidar gücünü kullanarak seçimden başarı elde etmeyi umut etti. Eğer öyle yapmazsa, daha çok kaybedeceğini düşünüyordu. Yani biraz da oldu bitti ile durumunu kurtarmak istedi.

3 Kasım seçimleri de tıpkı 18 Nisan seçimleri gibi kontrollü bir seçimdir. İktidar ve muhalafet aslında seçimleri istemedi. Türkiye'nin içinde ve dışında bunu isteyen bazı çevreler vardı. Seçim, bu doğrultuda kararlaştırıldı ve bu sonuç çıkartıldı. Dikkat edilirse, bazı çevrelerin '83 seçimlerinde Turgut Sunalp'i başbakan, Necdet Calp'ı muhalafet yapmak istemelerine benzer bir biçimde; Tayyip Erdoğan'ı hükümet, Deniz Baykal'ı muhalafet yapmak da seçimden önce kararlaştırılmıştı. Bunun hazırlıkları yapıldı ve topluma lanse edildi. Sonuç da onların istediği doğrultuda çıktı. Türkiye toplumunun nabzı bu biçimde elde tutuluyor. Seçimdeki asıl adaletsizlik buradadır. Meclise bazı partilerin giremediği, bu yönlü bir adaletsizliğin ortaya çıktığı dile getiriliyor. Elbette bu hususlar da adaletsiz bir seçime işaret ediyor, ama esas adaletsizlik buradadır. AKP ne zaman parti olup örgütlendi de, Türkiye gibi bir ülkede yüzde otuz dört oy aldı? Bu gücü nereden aldı? Böyle bir gücü yoktur. Demek ki bu gücü sağlayan etkili güçler var. Bunu görmek gerekir.

Türkiye yeniden yapılanma sürecine bir adım daha çekildi

Ortaya çıkan sonuç, iç yapılanmada yeni bir aşamayı ifade ediyor. Gereksiz hale gelen eski yapılar aşıldı. Özellikle '50'den bu yana gelişen ve şimdi silinip süpürülen yapıları, oligarşinin egemenliğini sağlama mücadelesini yürütenler olarak değerlendirmek lazım. Oligarşi, artık kendisini o biçimde götürüyor, onu aşmak isteyen büyük bir mücadele dayatılmıştır. Bu mücadele basit bir mücadele değil, güçlüdür ve gerçekten parçalatmıştır. Oligarşik sistemi eskisi gibi sürdürmenin mümkün olmadığı seçime ortaya çıktı. Bazı değişiklikler yaparak, kendini bir biçimde yenileyerek oligarşik sistemin süreceğini öngören güçler var. Şimdi onlar iktidara geldiler. Bu, Türkiye siyasi yapısında ciddi bir aşamayı, aslında yeniden yapılanmanın başlangıcını ifade ediyor. Kuşkusuz bu durum yeni başlamadı. Ulusal demokratik hareket yeniden yapılanmayı '99'un yazında başlatarak 2000 yılında daha sistemli bir biçimde formüle etti, kendi cephesinden onun adımlarını kararlılıkla attı ve Türkiye'yi böyle bir yeniden yapılanmaya mecbur kıldı. Yeniden yapılanmayı sağlayacak ara dönem kararlarını geçen hükümet aldı, ama bunu devam ettiremedi. Önderlik "aslında onlar

yapmayı öngören, ama esas itibarıyla yapacağı sınırlı değişikliklerle hareketimizin dayattığı köklü demokratik dönüşüm ve yeniden yapılanma gerçeğini boşluğa düşürmeyi öngören bir yapılanmadır. Ortaya çıkan sonuçlar geri görülmemelidir. Elli altmış yılda oluşmuş bir yapının atılması kolay değildir ve bu gerçekleşmiştir. Ancak ortaya çıkanın demokratik bir sistem olduğunu, Türkiye'yi köklü demokratik değişimlere götüreceğini söylemek, gerçek dışı olur. Bu iktidar bazı adımlar atacak. Sistem, geçen hükümete oynattığı rol gibi bir rolü AKP iktidarına da oynayacak, demokratikleşme yönünde, görüntü kabildinden bazı adımlar atılacak, fakat bu adımlar köklü ve özül olmayacak. Görüntü düzeyinde alınacak birçok değişim ve demokratikleşme kararı ile Kürt halkının, Türkiye'deki emekçilerin, gençlerin, kadınların istediği demokratik değişim arayışı boşa çıkartılmak istenecek.

Sistem, bu noktada ne kadar başarılı olabilir? Sistemin kendi etkinliği ile ona karşı yürütülecek mücadele; halkların, demokratik güçlerin geliştirecekleri politikalar ve örgütlenmeler sonucu belirleyecek. Demokrasi güçleri zayıf olur, bir adım daha ileri gitmiş olan yeniden yapılanma sürecini köklü demokratik değişim yönünde ilerletmezlerse, sistem etkili hale gelir. Akıllı politikalar yürütür, etkili bir demokrasi mücadelesi ortaya koyarlarsa ortaya çıkan yapıyı aşabilirler. Eğer öyle olursa, yeni iktidar 18 Nisan seçimlerinin ortaya çıkardığı ve bir dönem rol oynayan hükümet gibi kalır; bir dönem bazı görevler icra eder, arkasından aşılacak yerini daha demokratik, ilerici ve Türkiye'yi demokrasi, özgürlük, kardeşlik

3 Kasım seçimleri ile ortaya çıkan sistemin aşılmasını ve demokratik değişim yönünde ilerletilmesini sağlayacak güç DEHAP ile ortaya çıkan demokratik halk hareketidir. Bu bakımdan sistemin muhalafeti, halk muhalafetidir. Bunun gücü de Kürt ulusal demokratik hareketi ve Türkiye'nin demokratik halk hareketidir; sosyalist, ilerici ve demokrat güçlerin merkezinde yer alacağı geniş bir sol demokrasi bloğudur.

iktidarın yapmak istediklerinin bir parçası olacağız" diyor. Doğrudur, CHP'ye muhalafet etme değil, muhalafet görüntüsünde olup iktidarı koruma görevi bahşedilmiştir. Bu bakımdan iki parti ile ortaya çıkan meclis, aslında muhalafetsiz bir meclistir.

Muhalafet meclis dışındadır. Meclis dışında kalan güçlerden MHP, gerçek sınırına çekildi. Kendini yenileyebilir, ama artık 18 Nisan sonrası gibi bir rol oynaması mümkün değildir. Belli bir tabanı zaten var, dolayısıyla kendi sınırına çekilmiş olarak kalacak. DYP de kendini yenilemeye çalışabilir. Muhtemelen ANAP ile birleşirecekler. Mesut Yılmaz'ın açıklamaları buna işaret ediyor. Aslında eskisini düzenleyerek değil; ancak AKP artık görev yürütemez, kendisine biçilen rolü oynayamaz duruma düşerse, ona alternatif olarak DYP ve ANAP bileşimi içerisinden yeni bir yapı çıkarılmaya çalışılacak. Bu, yedek hazırlama gibi oluyor. Bu, kesinlikle eskinin toplama olmayacak, yeni bir yapı ortaya çıkacak. Mevcut durumda ne ANAP, ne de DYP kendisini kolayca yenileyebilir. Demirel'in başa geçeceği söyleniyor, yine başkaları öngörülüyor, ama bunu gerçekleştirmek kolay değildir, çünkü aşılmışlardır. Dolayısıyla yeni bir yapı gelişebilir. Saadet de tümden aşılmıştır. Dolayısıyla o kad-

sız geliştirildi. Nitekim ortada böyle bir parti yoktu. Genç Parti, son bir-iki ay içerisinde çıkartıldı ve mevcut sonucun ortaya çıkmasında önemli rol oynadı. Bu partinin Türkiye sisteminde daha fazla rol oynama, örneğin muhalafet etme durumu yoktur. Sadece 3 Kasım seçimleri ile mevcut iktidarın yaratılmasını sağlayan bir partidir.

Sistemin muhalifi demokratik halk hareketidir

3 Kasım seçimleri ile ortaya çıkan iktidara muhalafetin meclis dışında olduğu ortaya koyduk. Kuşkusuz muhalafet, saydığımız güçler içerisinde değildir. Onların muhalafet etme imkanları olmadığı gibi, bunu yapacak pozisyonları da yoktur. Kendilerini muhalafet olacak bir güç haline gelecek şekilde yenileme durumları yoktur. Bunun ancak 3 Kasım seçimleri ile ortaya çıkan demokratik halk hareketi yapabilir. Seçimlerde geliştirdiği kampanya ile DEHAP bunun ilk adımını attı, güçlü bir başlangıç ortaya çıkardı. Bundan sonra doğru bir çizgi ile gerçekçi politikalar üretip kendisini her alanda örgütleyerek bir halk muhalafeti geliştirebilir. Türkiye için yeniden yapılanmayı dayatan esas güç ve dinamizm buradadır. 3 Ka-

olarak, bu halk hareketini yaratan çizgi öyle bir iktidarı öngörmüyor, çünkü o tür iktidarlar kalıcı olmadılar. Bu hareket, onun eleştirisi üzerinde yeni bir mücadele ve örgüt sistemi yaratıyor. İkinci olarak, günümüzde öyle bir dünya konjonktürü yoktur. Dolayısıyla o tür sonuçlara gitme imkanı yoktur. Demokratik, sosyalist gelişme çizgisini oluşturmak, yeni mücadele yöntemleri yaratmak gerekiyor. Bu hareket, onu da yaratıyor. Bu bakımdan aslında Türkiye'nin ikili durumunun devam ettiği görülmelidir. Egemen sistemle onun muhalafeti daha fazla netleşmiştir. Yine mücadele yöntemleri netleşmiş, geçmişin kör döviz olmuş çatışmalı durumu aşılmıştır. Artık demokratik yöntemleri kullanan bir mücadele daha fazla sürdürülebilecektir. Demokratik halk hareketi kendisini böyle bir mücadele çizgisine çekmiştir. Bizdeki stratejik değişim ve yeniden yapılanma, bunu ifade ediyor. Sistem de ortaya çıkardığı yeni yapısı ile daha barışçıl bir mücadeleyi esas alacaktır. Bunu hem Tayyip Erdoğan, hem de Deniz Baykal deklare ediyor. Zaten öyle eğitildiler ve öyle bir yapıya çekildiler.

Türkiye'deki bu gelişmelerin Ortadoğu açısından ne ifade ettiği konusu önemlidir. Buradan bakmak, bazı gerçeklerin daha iyi görülmesine hizmet eder. Türkiye'deki se-

çimler, krizin ortaya çıkardığı siyasi mücadele iç yapıyla olduğu kadar, dış yapıyla da bağlantılıydı. Bu durumun ortaya çıkmasında dış etkilemenin payı çok fazlaydı. Bu durum, son olarak ABD'nin Irak'a müdahalesi ile odaklaştı ve herkes şu gerçeği teslim etmek durumunda kaldı: ABD'nin Irak müdahalesi Türkiye'nin tutumuna, Türkiye'nin tutumu da 3 Kasım seçimlerinin sonuçlarına bağlıdır. Bu nedenle 3 Kasım seçimleri sadece iç güçler arasındaki mücadeleyi ifade etmiyor; dış güçlerin de Türkiye üzerindeki mücadelesinin ifadesi oluyor. Ortaya çıkan sonuç da bu mücadelenin durumunu yansıtıyor.

Bu mücadele ne tür sonuçlar doğurdu, kim ne denli etkili oldu? Bu bakımdan mevcut Türkiye siyaseti nasıl bir duruma geldi? 3 Kasım seçimlerinin galibi ABD ve Türkiye'deki işbirlikçilerdir. Aslında Avrupa, 3 Kasım seçimleri dolayısıyla Türkiye üzerin-

dur. Çok tuhaf: Krizi bir MGK toplantısında Ecevit ile Hüsamettin Özkan yarattı. Ama sonuçta Ecevit ile Özkan, yaptıkları işin altında ezildiler, enkaz en fazla onların üzerine devrildi. Operasyonu yürütenler ise çok katı ve dogmatik olan, hala dışa karşı görünüşü, ama köksüz olan CHP'yi ele geçirip, sistemi kuran parti olarak yeni oluşan sisteme bağlı bir güç haline getirildiler. CHP, bu biçimde AKP gibi bir blok haline getirildi, yani kazanıldı. Üç-beş ay öncesinin CHP'si olmaktan çıktı. Bazı güçler gidip CHP'ye katılmadılar; CHP, bir operasyonla ele geçirildi. Türk-İş Başkanı Bayram Meral bu oluşuma götürüldü. Türk-İş'in sendikacılıkta bir ABD yönlendirmesi olduğu iyi biliniyor. Böylece sosyal demokrasiye, o temelde sola bir operasyon yapılarak CHP ortaya çıkartıldı. Sonuçta tamamen ABD'nin operasyonu ile hazırlanan iki güçten biri iktidar, di-

nemde idamın kaldırılmasını, Kürtçe eğitim ve yayın hakkını buna en çok karşı çıkan güç olarak MHP'ye imzalatılırsa, şimdi de Müslüman Ortadoğu'ya ABD müdahalesini ve Ortadoğu'nun bu temelde ABD çıkarlarına göre yeniden düzenlenmesini Müslüman parti olan AKP'ye yaptıracağız. Bu, ABD için daha iyidir. ABD, böylelikle hem İslam alemini yeniden düzenleme işini bir İslami güce yaptırarak, yani İslami gücü istediği gibi kendi çıkarları için kullanmış olacak, hem de bunda başarı şansı elde edecektir. Bunu DYP, MHP veya DSP ile yaptırmaya çalışsardı, durum daha farklı olurdu. AKP bu konuda ABD için başarı sağlamada çok daha avantajlı bir güçtür. Yapılacak müdahaleyi Saddam diktatörlüğüne bir Hıristiyan müdahalesi veya emperyalist bir müdahale değil; demokratik İslami gücün müdahalesi şeklinde tanımlayabilecek ve bir-

Güneyli işbirlikçilerle tablo tamamlanacak

3 Kasım seçimlerinin sonuçları çerçevesinde Ortadoğu ve Irak'ta yaşanacak gelişmeleri değerlendirip, bu durumun Güney'e yansımalarını ele alırken ABD politikaları doğrultusunda böyle bir hazırlığın yapıldığını görmek gerekir. Talabani, Türkiye'ye geldiği zaman bir Çiller ile, bir de AKP ile görüşüyordu. O da bir Amerikan yönlendirmesiydi. Dolayısıyla Güney'de de ABD yanlısı bir gelişme yaratılmaya çalışılacak. Güney'deki işbirlikçiler AKP hükümeti ile daha sıkı ilişki kuracak gibi görünüyor. Geçmişte Özal-KDP-YNK ittifakı ile Körfez Savaşı'nda tüm Irak'a müdahale etmeyi öngörmüşlerdi, ancak ABD'yi razı edemediler. Özal, biraz aceleci davrandı. Günümüzde de benzer biçimde AKP ile KDP ve YNK ittifakı gelişecektir. Bu ittifak, Türkiye yönetiminin ABD'nin çıkarları doğrultusunda geliştirdiği bir ittifak olacaktır.

3 Kasım seçimleri, ABD müdahalesinin önünü daha çok açtı. Önümüzdeki dönemde gelişmeler, bu doğrultuda olacak. Dolayısıyla bölgeye dış müdahale ihtimali artıyor. Yeni hükümet, Türkiye'yi Ortadoğu'ya yöneltecektir. '80'li yıllarda Özal hükümetleri İran,

ve birliğini sağlama şeklinde değil; süper sermayenin çıkarları doğrultusunda ve halkları birbirine düşüren, bu anlamda ABD siyasetini öngören bir giriş olacaktır. Türkiye'nin çeşitli çevreleri de böyle bir ilişkiden yararlanarak daha çok ekonomik kazanç sağlayacaklar. Özal döneminde de Türk burjuvazisi Ortadoğu ülkeleri ile kurduğu ekonomik ilişkiler sayesinde müthiş palazlandı. Türkiye burjuvazisi için yeniden böyle bir palazlanma yolu açılacak. Bunun için AKP iktidarının Ortadoğu ile ilişkilerini önemli bir kesim destekleyecek, ama esas yön ABD çıkarlarını tesis etme, onun siyasetini izleme olacak. Türkiye mevcut iktidar ile Ortadoğu'ya ve Arap alemine, bu temelde yönelecektir. Bu, Ortadoğu'nun ABD siyaseti doğrultusunda yeniden şekillenmesine kadar gidecektir.

Bunlar içinde en önemli konu, Irak'ın şekillenmesidir. İsrail'in güvenliğini garanti altına alacak, Türkiye burjuvazisine ekonomik güç katacak, yine Türkiye'yi Kürt sorununda güvenliğe alacak, Arap petrolü üzerinde ABD denetimini geliştirecek şekilde, Irak'ı yeniden düzenleyecekler. Bütün bunlara el verecek bir Irak'tan yana olacaklar. O nedenle İsrail'in Irak'ı parçalama yönündeki dayatmaları aşıyor. İsrail'de İşçi Partisi'nin hükümetten çekilmesi ve erken seçim kararının alınması, bununla bağlantılıdır. Şaron hükümeti değişecektir. Bu hükümet, geçen dönemde rolünü oynadı. Aslında Irak'ın parçalanmasını dayatarak bir yönüyle bunun gerçekleşmeyeceğini ortaya çıkardı; diğer yönüyle Türkiye'yi ve diğer güçleri ABD, İsrail, Türkiye ve Arap egemenlerinin ortak ittifakının çıkar birliğini yaratacak bir çizgiye çekti. Mevcut durumda bu da aşılmıştır, dolayısıyla o iktidar da değişecek, birleşik bir Irak sistemi gelişecektir. ABD de giderek böyle bir siyasete kaydı. İsrail'de Irak'ın parçalanmasını öngören siyaset geriye itilecek, kontrolü işbirlikçi bir rejim altında birleşik bir Irak'a razı olan İsrail hükümeti geliştirilecektir. Türkiye, böyle bir çizgiye çekilecektir. Sonuçta Irak, içte değişik güçlerin çıkarlarına hizmet edecek şekilde pay edilirken, dışta Irak'ın birliği korunacak. Türkiye, İsrail ve ABD'ye hizmet eden, onların hassasiyetlerini gözetip Irak birliğini koruyan ve Irak'ı denetim altında tutan bir iktidar yaratılacak. Bu temelde bir siyasi yapı ve yönetim ortaya çı-

“Türkiye’de yaşananın bir değişim olduğu doğrudur, ama bu değişimin yönü egemen yapı olarak seçimlerle ortaya çıkan ABD’nin değişim yönüdür. Aynı zamanda statükoculuğun aşılmasıdır.

Eski statüko yerle bir oldu ve değişim yönünde bir adım atıldı. Değişimde etkili olan, siyaseti egemen olarak ele geçiren, ABD yönüdür. Onun karşısında, demokratik değişim ve dönüşüm yönünde halk cephesi demokratik halk hareketi olarak ortaya çıktı.”

de yürüttüğü mücadeleyi kaybetti. Ekonomik kriz adı altında geliştirilen süreçte birlikte ABD'nin yürüttüğü operasyonda bir sonuca gittiği belirtilebilir. 3 Kasım seçimlerinin, ABD açısından böyle bir sonuç yaratma durumu var. AKP, aslında bir ABD yönlendirmesidir. Çeşitli çevreler Erdoğan'ı eleştirirken “Amerika onaylı lider” ifadesini kullanıyorlar. Tıpkı Özal gibi Tayyip Erdoğan'ı da ABD'nin etkili çevreleri hazırlayıp Türkiye'de piyasaya sürdü. '83'te Turgut Özal da böyle ortaya çıktı ve kazandı. Tayyip Erdoğan'a yeni dönemin Özal'ı demek lazım. ABD'ye bu düzeyde bağlıdır.

Milli görüşün ikiye bölünmesiyle birlikte Alman yanlısı kanat olan Saadet Partisi ile ABD yanlısı AKP ayrıştı. Bu ayrışma, kuşkusuz tümüyle dışarıyla ilişkili değildir, esas olan içteki siyasetler ve Türkiye'deki sosyal kesimlerle olan bağlantısıdır, ama Türkiye'de her iç yapının bir de dış bağlantısı vardır. Türkiye, dışa çok bağımlı bir ülkedir. Bu nedenle Fazilet Partisi'nin bölünmesinin iç olduğu kadar dış bağlantıları da var. Bunun dış anlamı, ABD ile Avrupa'nın ayrışmasıdır. Fazilet Partisi, tam zamanında kapatıldı. Bu kapatmaya dış güçler tepki göstermediler, tersine razı oldular. AKP'nin başarısını ilk kutlayanlardan biri de ABD yönetimi oldu. Bu bakımdan aslında ekonomik kriz süreci ile eski siyasi yapıyı tümenden aşırma çabasına girilirken, içte de bir siyasi operasyon gelişti. Sağda siyasi operasyon, Fazilet Partisi'nin kapatılıp dinamik bir güç olarak AKP'nin onun içinden çıkarılması ve hazırlanmasıydı. Ondan sonra ANAP DYP, hatta MHP'nin bir parçası orada toplandı ve 3 Kasım'a böyle bir blok hazırlanarak gidildi. Bu blok üç yüz altmış üç milletvekili ile Türkiye'de en büyük siyasi gücü ortaya çıkardı. Bu, aslında iç bağlantıları da olan, ama çok fazla dışarıdan yönlendirilen bir siyasi operasyondur.

ğeri ise muhalefet oldu. Bu bakımdan meclis, ABD'nin istediği gibi oluşmuş bir meclistir. Bu kadar ABD'ye açık bir Türk siyasi yapısı, kolay kolay ortaya çıkmazdı.

Bu anlamda Türkiye'de yaşananın bir değişim olduğu doğrudur, ama bu değişimin yönü egemen yapı olarak 3 Kasım'da ortaya çıkan ABD'nin değişim yönüdür. Seçim öncesi süreci şöyle değerlendiriyoruk: Bir, eski statükoyu korumak isteyenler var; iki, değişimi isteyenler var. Değişimi isteyenler arasında da bir, demokratik değişim isteyen halk güçleri var; iki, ABD'nin kendi çıkarları yönünde Türkiye'ye ve Ortadoğu'ya yeniden şekil verme çabası var. ABD de bir tür değişiklik istiyor, ama kendi çıkarları doğrultusunda bir yeniden yapılanma yaratmak istiyor. 3 Kasım seçimleriyle ortaya çıkan sonuç, statükoculuğun aşılmasıdır. Eski statüko yerle bir oldu ve değişim yönünde bir adım atıldı. Değişimde etkili olan, siyaseti egemen olarak ele geçiren, ABD yönüdür. Onun karşısında, demokratik değişim ve dönüşüm yönünde halk cephesi demokratik halk hareketi olarak ortaya çıktı. O da önemli bir adım attı; bu bir ilandı. Yani bu da bir başlangıçtır. Ama kendisini meclis düzeyinde siyasete girebilecek bir güce ulaştıramadı.

Bu bakımdan Türkiye'de ortaya çıkan siyasi yapı ABD'nin istemlerine göre hareket edecektir. Savaşa karşı olduğunu ve barıştan yana olduğunu dile getirse de, buna inanmamak lazım. O sözü her zaman söyleyecek, fakat gerçek farklı olacaktır. ABD ne isterse, meclis ona karar verecektir. Türkiye siyasi yapısı iktidarı ve meclisi ile ABD'nin çıkarları doğrultusunda Ortadoğu'ya savaş düzeyinde bir müdahale için hazır hale geldi. Bundan sonrasını, ABD'nin kararları belirleyecek. Şöyle bir durum ortaya çıkıyor: Nasıl ki geçen dö-

çok çevreye kabul ettireceklerdir. AKP iktidarlı bir Türkiye, İran Suriye ve Suudi Arabistan ile daha iyi ilişki kuracak, dolayısıyla Irak'a daha etkili müdahale edilmesini sağlayacaktır. 11 Eylül ardından Bush gaf yaparak “Haçlı Seferleri akıma geliyor” dedi, ama bu söz büyük tepki aldı. Biraz da o yaklaşım nedeniyle geçen süre içerisinde Ortadoğu'ya müdahale edemediler. Ortadoğu aleminde ABD'ye karşı müthiş bir direnç gelişti. Türkiye'de böyle bir iktidarı ortaya çıkartarak bu durum telafi edilmiş oluyor. AKP eliyle ABD, İslam alemine daha iyi mesajlar verecek, Araplarla daha iyi ilişki kuracaktır. Clinton yönetimi Türkiye-İsrail ittifakına dayalı olarak hareket ederken, Bush yönetimi AKP iktidarlı Türkiye ile hem İsrail'in, hem de Arapların ilişkisine dayanacak, böylelikle önemli bir Arap gücünü yedegine çekecektir. Mevcut durumda bütün Arap yapısında ABD'ye karşı bir direnç oluşmuştur. Ona en yakın olan Suudi Arabistan'la bile karşı karşıya geldiler. Ürdün ABD müdahalesine ortak olamayacağını açıkladı. İran, büyük bir tedirginlik duyuyor. Bütün bu engelleri aşmada Baykal'ın desteklediği AKP hükümeti ve böyle bir hükümete sahip olan bir Türkiye, ABD için paha biçilmez bir müttefiktir. Türkiye, ABD'nin isteklerini başarıyla yerine getirecek bir ön karakol haline geldi.

“3 Kasım seçimleri, ABD müdahalesinin önünü daha çok açtı. Dolayısıyla bölgeye dış müdahale ihtimali artıyor. AKP iktidarı, Türkiye'yi yeniden Ortadoğu'ya yöneltecek. Türkiye Ortadoğu'ya yönelirken ortaya çıkan yükünü Avrupa'ya yüklemek için çaba harcayacak, yani AB'ye girmeye çalışacak. Türkiye'nin AB'ye girmesini, ABD de istiyor. Çünkü ABD açısından, kendi çıkarları doğrultusunda kullanılan bir Türkiye'nin ekonomik yükünü Avrupa'ya yıkmaktan daha yararlı bir durum olamaz.”

Siyasi enkaz Ecevit'in üzerine devrildi

Buna benzer ve daha fazla gözle görülen bir operasyon, sol üzerinde uygulandı ve üç ay içerisinde sonuca gidildi. DSP, krizle iyice aşındırıldı. Olumlu hiçbir şey yapmadığı, hatta krizi daha da derinleştirdiği halde Kemal Derviş popüler kılındı ve Türkiye toplumuna sunuldu. Bunu ABD, yani uluslararası sermaye yaptı. O tam yerli yerine oturduktan sonra, kendileri için harekete geçme zamanı geldiği anda harekete geçirdiler. DSP bir haftada darmadağın edildi, ikinci hafta içerisinde seçim kararı alındı. DSP'den yeni bir iktidar partisi çıkarılırken, kendisi sifıra götürüldü. Yani sosyal demokrat kanat eritildi, ardından CHP'de toplandı ve CHP bir blok oldu. Bu, ekonomik kriz ile birlikte geliştirilen bir operasyon-

Irak, Ürdün ve Suudi Arabistan ile en ileri ilişkileri ortaya çıkarmıştı. '90'ların başından itibaren DYP ve SHP'li hükümetler bu ilişkileri sınırlandırdılar ve Türkiye, biraz Orta Asya ve Kafkasya'ya, biraz da Avrupa'ya yöneldi. AKP iktidarı, Türkiye'yi yeniden Ortadoğu'ya yöneltecek. Türkiye Ortadoğu'ya yönelirken ortaya çıkan yükünü Avrupa'ya yüklemek için çaba harcayacak, yani AB'ye girmeye çalışacak. Türkiye'nin AB'ye girmesini, ABD de istiyor. Hatta Türkiye ve AB içerisindeki değişik güçlerden daha fazla istiyor. Çünkü ABD açısından, kendi çıkarları doğrultusunda kullanılan bir Türkiye'nin ekonomik yükünü Avrupa'ya yıkmaktan daha yararlı bir durum olamaz. ABD, böylelikle İngiltere ile birlikte AB'yi dev ABD siyaseti doğrultusunda içten daha fazla zorlayacağını biliyor. ABD, AB içinde güç kazanmış olacak. Bir de Avrupa Türkiye'nin yükünü taşırken, ABD de Türkiye'yi Orta Asya ve Ortadoğu'da kendi politikaları doğrultusunda değerlendirecek. Türkiye'nin AB'ye yöneltilmesinin iç gücünün CHP olacağı şimdiden ortaya çıktı. CHP, bu konuda üzerine düşecek her türlü görevi yapmaya hazır olduğunu ilan etti. Böylece yüklerini AB'ye yükleyerek oradan alacakları güç ile Amerikan siyaseti doğrultusunda Ortadoğu'ya yönelecekler.

Türkiye'nin Ortadoğu'ya girişi kuşkusuz demokrasi götürme, halkların kardeşliğini

kartılmak istenecek.

Bu sistemi yaratmada İsrail etkili olmaz, en etkili güç Türkiye olur. Çeşitli Arap rejimleriyle ilişki kurarak onları böyle bir politikaya razı eder. AKP yönetimi Suriye, Ürdün, Suudi Arabistan ve diğer Arap ülkeleri ile ilişki kurarak onları böyle bir Irak yapılmasına razı etmeye çalışacaktır. Geliştireceği ilişkilerle İran'ı da buna açık hale getirecektir. Diğer yandan Kürt egemenlerini buna razı etmek için çalışacaktır. Onun için, yukarıda belirttiğimiz gibi YNK ve KDP ile daha sıkı bir ilişki kurabilirler. Kürtlerin himaye altına alınması temelinde Türkmenler etkili bir güç haline getirilerek, Arap aleminin de onayı alınarak Irak'ta işbirlikçi bir rejim oturtulabilir.

Bu biçimde Ortadoğu'da demokratik değişim arayışları boşa çıkartılmaya çalışılacak, Ortadoğu yeni bir kimlik kazanma, yeni bir uygarlık geliştirme ve dünya ölçüsünde yeniden bir güç haline gelme sürecine girmekten alıkonulmaya çalışılacaktır. Önderliğimizin Demokratik Uygarlık Manifestosu'nda ortaya koyduğu stratejik çizginin boşa çıkartılması, bu doğrultuda gelişmelerin engellenmesi amacını güden bir siyasi yapı ortaya çıkarılmaya çalışılacak. Bu nedenle bölge düzeyinde de ikili bir mücadele sürecektir.

Bütün bunları görerek savaşa karşı olmak önemli bir etkidir. Onun yanında Ortadoğu

halklarının demokratik güçlerini geliştirmek ve bu güçlerin ittifakını yaratmaya çalışmak, büyük önem taşıyor. Ortadoğu halklarının değişik düzeylerde ilişki, ittifak ve birliğini yaratmak şarttır. Bunun için aydınlar, sanatçılar, gençler, kadınlar, işçiler ve sendikalar ile Ortadoğu toplumlarını daha ilişkili kılmak ve halkların kardeşliği temelinde bir demokratik değişim çizgisini bölge düzeyinde geliştirmeye çalışmak, bölgeye dayatılan ve dış çıkarları gözetilen müdahaleye karşı durmanın tek yoludur. İşbirlikçiliği daha çok teşhir etmek ve aşmak gerekiyor. Yine birtakım değişiklikler yapıyor ve halklara nefes alma imkanı veriyormuş gibi görünüp de, gerçekte onları boğmaya çalışan politikaları teşhir etmek gerekiyor. Bu da, daha fazla yoğunlaşmayı, daha örgütlü bir propaganda faaliyetini gerektiriyor. Bütün bu gerçekleri açığa çıkartmak ve teşhir etmek, yine değişik demokratik çevreleri uyarıp birlik yaratmak kolay değildir. Tür-

ve mahalli yaklaşım fazlasıyla var. Türkiye'deki solculukta ve Kürt demokratik hareketinde varolan bu iki yaklaşım birbirini besliyor, dolayısıyla halkın demokratik birliğini ortaya çıkartacak bir siyasi hareketin gelişmesini önüyor. Türkiye'deki çözüm ona sosyalist partilerin durumu da öyledir, HADEP'çiliğin durumu da öyledir. Türkiye'deki inkarcı, daralmış, dogmatik ve kalıpcı solculukla Türkiye halkı demokratik özgür gelişme çizgisine giremez. O solculuk, böyle bir halk gelişmesine öncülük edemez. Bu, açığa çıkmıştır. Fakat sadece Türkiye genelindeki Kürt halkına, hatta Kürdistan'daki Kürt halkına dayanarak Kürt Ulusal demokratik hareketini başarıya götürmenin, Kürtlerin bölgede işgal etikleri yere göre ekonomik, siyasi ve kültürel rol oynamalarını sağlamanın imkansız olduğu da bu seçimlerle bir kez daha ortaya çıktı. Böyle bir eğilim Kürt demokratik hareketin-

etkiden çıktı. Güçlü bir demokratik devrimi ve özgürlüsel açılımı yaşadılar, büyük bir bilinçlenme oldu, kültür devrimi gelişti. Bu yaşanıyor ve içerisinde yaşadığımız demokratik halk devriminin yarattığı bir gelişme olarak ortaya çıkıyor. Yani bu, kendi yarattığımız bir gelişmedir. Herhalde neyi yarattığımızı bilmeyecek kadar ahmak olamayız. Kendimiz bir şeyler yaratıp hangi sonucun ortaya çıktığını göremezsek, tabii ki çok subjektif bir konuma düşmüş oluruz.

Mevcut seçimlere hazırlıklı ve güçlü giremedi. Aslında Türkiye'de yürütülen mücadelede, '99'dan önceki örgütlenme, çalışma ve hareket tarzı korundu. Bu, bütün çalışma alanları açısından geçerlidir. Demokratik Uyarılık Manifestosu'nun öngördüğü stratejik değişimi, yine sürecin gerektirdiği değişim mücadelesini, onun ruhuna ve siyasetine uygun bir kararlılıkla yürütüp ba-

tur. Apocu çizginin pratikleşmesi böyle olmaz. Önderlik, zaten bu tür pratikleşmeye razı olmadığını, bunu doğru görmediğini kendisini ne PKK'nin ne de HADEP'in ve diğerlerinin anladığını, bu anlamazlık devam ederse tehlikeli durumların ortaya çıkacağını defalarca ifade etti. Artık bu gerçeği görmemiz, buradan ders çıkarmamız gerekiyor. Seçim konusunda, hiçbir ciddi hazırlık yoktu. Seçim gündeme gelince sağa sola gidildi, arayışlara girildi, mevcut anlayış ve hazırlıksızlık nedeniyle ittifak yapmaya güç getirilemedi.

DEHAP, öncü çekirdeğin birliğidir

Sonunda DEHAP bloğu ortaya çıktı. Bu, aslında bir seçim ittifakı değildi. DEHAP bloğu, her zaman ve her koşulda olması ve çok önceden kurulması gereken; Kürt'ü, Türk'ü ve diğer halklarıyla birlikte Türkiye'nin sosyalist, tutarlı demokrat ve devrimci güçlerinin birliği ve bütünlüğüdür. Bu, bir seçim bloğu olarak görülemez, öncü çekirdeğin birliğidir. Bunun bir birlik olmaması, aslında çok geride olmak demektir. Böyle bir öncü birlik olmadığı için, ittifak yapılamadı.

Öte yandan seçim sonuçları açısından olumlu olarak değerlendirilecek boyutlar da var. Seçimler iki halkın demokratlarını bö-

leştirilmekten uzak bir konumda olursan, kim güven duyar, kim oy verir, iktidarını, yaşamını sana emanet eder? Etmeyebilir. Dolayısıyla etmemiştir.

Bundan sonra yapılması gerekenleri doğru tespit etmek gerekiyor. Seçimle birlikte önemli gelişmeler ortaya çıktı. Stratejiye yaklaşımda, özellikle onu pratiğe aktarmada ortaya çıkan hataları düzeltmek lazım. Stratejinin ruhunun özümsemesi lazım. Apocu strateji ilkel milliyetçilikten ve reformist milliyetçilikten ayrılır. Bunu iyi görmek, Apocu stratejiyi özümseyerek diğerlerinden kopmak, onlara karşı çıkmak gerekiyor. Bunun pratikteki anlamı her türlü dar, mahalli ve milliyetçi yaklaşımlardan uzaklaşmaktır. Kürtler, dar bir yaklaşımla Ortadoğu'da rol oynayamazlar; ne kendilerini geliştirebilirler ne de Ortadoğu halkları ile gelişme dayalı bir ittifak kurabilirler. Dar yaklaşımlar, tarih boyunca Kürt ağalarını ve beylerini korumuş, günümüzde de Barzani krallığını ortaya çıkarmıştır. Geniş açılımlar ise Kürtleri Ortadoğu'nun en eski halkı haline getirmiştir. Selahaddin Eyyubi, bunun en önemli örneğidir. İkel milliyetçilik onu Kürt bile saymaz, çünkü ayrı bir çizgi ve politikanın sahibidir; bölge düzeyinde ayrı bir duruşu temsil etmiştir. Selahaddin, dünyada İsa'nın iki bininci yılının en büyük on komutanından biri kabul ediliyor. Bir Ortadoğu imparatorluğu yarattı, Sultan Selahaddin oldu. Barzani ise Molla Barzani'dir, onun ötesine gidemedi. Demek ki darlık ve mahalli duruş pratikte gelişme yaratmıyor. Kürt şeyhlerini, ağalarını, beylerini güçlendiriyor, onların halk üzerindeki egemenliğini güçlendiriyor, ama Kürt halkının gelişmesini sağlamıyor, Kürt sorununu çözmez. Kürt sorununu çözecek, Kürt halkını komşu halklarla kaynaştıracak, onların öncüsü haline getirecek çizgi Demokratik Uyarılık Manifestosu'nda ortaya konulan çizgidir. Önderlik o nedenle Manifesto'yu ne kadar anlayıp anlamadığımızı hep soruyor. Anlamamız, diğer toplumlara da hakim kılmamız gerekiyor. Böyle yaklaşarak Türkiye'deki daraltılmış, kendini hapsetmiş solculuğun, yine Arap ve Fars milliyetçiliğinin bu toplumlara hiçbir şey kazandırmayacağını ortaya koyabiliriz.

Seçim süreciyle birlikte oluşturulan çekirdeği güçlendirmek gerekiyor. Türkiye sınırları içerisinde halklara ve değişik kesimlere hitap eden, onların demokratik çıkarlarını ortak bir programda birleştiren ve onları ortak bir örgüt içerisine çeken bir çalışma yürütülmelidir. Bu, zorunludur. Herkesin kendi kulübesine çekildiği bir yaklaşıma girmek yerine, Türkiye sınırları içerisinde ger-

“Seçim boyunca kadın hareketi herkesi en çok zorlayan tartışma konusu oldu. Bunu DEHAP gündeme getirdi. Adeta birçok çevrenin suçluluğunu ortaya koydu ve toplumu da bu temelde etkiledi. Kadın özgürlüğü, toplumsal demokrasinin ve özgürlüğün gelişmesinin esasıdır, bunların düzeyini belirliyor. Kadın sorununu bu denli gündemleştirmek, gerçek demokrasi ve özgürlük olgusunun Türkiye gündemine ne denli girdiğinin göstergesidir. Bu devrimci bir etkilemedir.”

kiye'deki demokratik halk hareketi ile ABD destekli oligarşiyi cıralayarak yeni bir sistemle ayakta tutmak isteyen yapı arasındaki mücadelede bir benzeri de Ortadoğu çapında sürecektir. Türkiye'nin iç mücadelesi, kendisini olduğu gibi dış mücadeleye de yansıtacaktır.

Dar yaklaşımlarla demokrasi öncülüğü yapılamaz

Seçimlerle ortaya çıkan gelişmeyi görmemenin, mevcut duruma çok reel politika açısından bakmanın hatalı olduğunu belirtmek gerekiyor. Bazı çevreler böyle yaparak umutsuzluk ve karamsarlık yaymaya çalışıyorlar. Her şeyi meclis ve iktidar olarak göstermek istiyor, kazanımı sadece milletvekili olmakta görüyorlar. Etrafta bunu angaje eden bir çevre olduğu görülüyor. Demirel'in "kendim için bir şey istiyorsam namerdim" demesine benzer bir biçimde "biz de bu mücadeleye hizmet ediyoruz" diyerek aslında kişisel etkinlik peşinde koşan insan, epey var. Bunlar, şimdi daha iyi açığa çıkıyorlar. Günümüzün karamsarları ve umutsuzları aslında bunlar oluyorlar. Bu, tehlikeli bir eğilimdir. Özgürlükçü, demokratik, mücadeleci değil; bireyci, bencil ve çıkarıcıdır, bir yönüyle de rantçidir. Bunu yapanlar binlerce şehidin, milyonlarca insanın emeğiyle ortaya çıkan değerleri, kendi kişisel çıkarlarına kanalizasyon isteyen çevrelerdir. Bu konuda oldukça mücadeleci olmak gerekiyor. Hareketimizin mücadele çizgisini doğru bir biçimde ele alıp geliştirmek ve sürece hakim kılmak gerekiyor.

Seçimler bizim açımızdan bazı temel gerçekleri ortaya çıkardı:

Birinci olarak, Önderliğin çizdiği Kürdistan, Türkiye ve Ortadoğu açısından gelişme ifade eden stratejimizi uygulamadaki hata ve eksikliklerimizi ortaya çıkardı. Şunu gördük: Bir stratejik tahlil yapıyor, plan ortaya koyuyoruz, ama uygulamada ondan sapıyoruz. Savaş sürecinde olduğu gibi, mevcut durumda da böyle bir hata yaşanıyor. Bu konuda kendi stratejisini pratikleştirmekte zayıf kalan bir gerçekliğin varlığı ortaya çıkıyor. Aslında strateji değişikliğinin ne kadar anlaşılacağı tartışmalıdır. Ruhsal, psikolojik ve anlayış olarak stratejik değişiklik ne kadar özümsemiştir? Değişik bir stratejik yaklaşımla mevcut siyasi gündeme girme durumu gerçekleşiyor. Bu noktada bir terslik var. Önderlik stratejisini onun ruhuna uygun ve doğru yöntemlerle pratikleştiren bir gelişme yakalanmamıştır. Bu bakımdan stratejinin gerektirdiği politikalar pratikte yürütülmüyor, onun gerektirdiği açılımlar yapılmıyor, ittifaklar kurulmuyor.

İkinci olarak, bundan sonrasının başarısı için her türlü dar yaklaşıma karşı savaş açmak gerektiği sonucu ortaya çıkıyor. Dar

de de var. '99'da stratejik değişiklik kararı ile birlikte HADEP'çiliğin bittiği, Türkiye'de demokratik halk hareketini yaratacak bir siyasi yapılanmanın geliştirilmesi gerektiği ortaya konulmuştu. Ama sonuçta bu gelişmedi ve pratikte varolan sürdü. Birden bire seçim gündeme gelince adeta "HADEP olmaz, öbürü olmaz. Gelin, bunları bir araya getirelim. Taşları topla gibi birlik yaratıp halkın önüne sunalım" dedik. Tabii yeteri bir birlik yaratamadık, varolan da inandırıcı olmadı.

Bir tartışma konusu olarak gündeme gelen şu çelişkiyi çözmemiz gerekiyor: Mitingler oldukça güçlü olduğu halde, neden oranı bu kadar düşük kaldı? Neden miting meydanlarındaki etkinlik, sandığa gerektiği kadar yansımada? Herkes bunu soruyor. Tabii bazıları da düşünmeden çeşitli biçimlerde ahkam kesiyor, kendine göre yanlışlığı çeşitli yerlerde buluyorlar. Örneğin kimileri "kadınlara çok yer verilmiş, kadından bu iş olmaz" derken, başkaları "Türklerle bu iş olur mu? Gidilmiş, onlarla ittifak yapılmış" diyor. Bu eğilimler tehlikelidir. Sorun bu değildir. Sorunu şöyle ortaya koyacağız: 4 Kasım'da ne olacağı, nereye gideceği ve ne yapacağı belli olmayan bir bloğa halk neden oy versin? Halk o kadar duyarsız, anlayışsız ve geri midir? Kitlelere saygılı olmak lazım. Türkiye'de demokrasi savaşı otuz beş yıldır sürüyor. Kürdistan, bunun en şiddetlisini yaşadı. Kürt toplumu da, Türk toplumu da bu mücadele içerisinde eğitilerek bilinçlendirildiler. İnsanlar artık feodal dönemin insanları değil. Öyle olanlar, hala o etkide kalanlar var, ama toplumun büyük kesimi o

“Mecliste ve hükümette olmak çok değerli değildir, esas olan bilinci, ruhu ve yaşamıyla insanların etkilenmiş olmasıdır. Devrimci olan, dolayısıyla değer taşıyan etkileme budur. Bu seçim sürecindeki kampanya ile Kürt toplumu daha ileri düzeyde özgürlük ve demokrasi yönünde etkilendi. En önemlisi de Kürt toplumunda ortaya çıkan demokratik özgürlükçü çizgideki değişim rüzgarları, Türkiye toplumuna taşındı.”

şarıya götürmedik. Bu bakımdan çalışmalar, eskiyi aşan bir düzeye ulaşmadı. Bu gerçek, seçimlerle net ortaya çıktı. Bu biçimde sonuç alınmaz. CHP'yi bile bu hale getirebilmek için ABD, Şubat 2001'den başlayarak çalışma yürüttü. Ecevit'i düşürüp hastaneye koydular. Sapasağlam adamı siyasetin çıkarı için öldüreceklerdi, neredeyse. Kemal Derviş'i getirdiler, DSP ve YTP'yi süpürdüler, CHP'ye yüzde yirmi oy aldırıldı. AKP'yi bu düzeye getirmek için yenilikçi diye aylarca propaganda yaptılar. Bir buçuk yıl önce Fazilet'i kapatarak Erdoğan'ın önünü açtılar. Ondan sonra da her taraftaki adamlarına talimatlar verdiler; "Gidin, oraya katılın" dediler. Sonuçta bir AKP bloğu oluştu ve kazandı.

Kürt demokratik güçleri ve Türkiye'nin demokratik güçleri ne yaptılar? Ne tür çalışmalar yürüttüler? Siyasetleri neydi? Ciddi bir şey yapmamışlardır. Herkes kendi kulübesinde kaldı, kendini överken öbürünü suçladı. Türkiye'nin solculuğu da bunu yaptı, Kürt demokratik güçleri de bunu yaptı. Bu yanlış. Bu, bazı sözlerle kendini rahatlatmak oluyor, ama politik gerçekliklerle, bizim ideolojik çizgi gerçeklerimizle alakası yok-

le bir birliği bir gün daha gecikmeden yaratmaya zorladı, o yönlü adımlar atıldı. Ortaya çıkan durum bu bakımdan bir kazanımdır, ama çok geride kalmış telafi etmeye yönelik bir kazanımdır. Eğer bu daha önce yapılsaydı, sosyal demokrat ve değişik çevrelerle geniş bir seçim ittifakına girilebilseydi, 3 Kasım seçimlerinde sandıktan bu sonuç çıkmayacak, demokratik halk güçleri üçüncü güç ve esas muhalefet olarak meclise girebileceklerdi. Ama bu olmadı. Böyle bir seçimle ancak sosyalist devrimci çekirdeğin birleşmesi sağlanabilirdi. Onun da ne kadar köklü olduğu, bundan sonra ne olacağı belli değildir. Mevcut tartışmalara bakılınca, bu işin içine girenlerin ne yaptıklarını anladıkları fazla görülüyor. Çok anlamadıkları, derin bir bakış açısına ve köklü yaklaşımlara sahip olmadıkları görülüyor. Bu yanlış, bu durumun eleştirilmesi gerekiyor.

Zaten bir seçim ittifakı yoktu. Her zaman olması gereken sol çekirdek ise sağlam bir biçimde oluşmamıştı. Halka güven vermedi, 4 Kasım'da nereye gideceği belli olmayan bir görüntü verdi. Belki de herkes tekrar kendi kulübesine çekilecekti. Bu kadar parçalı, kopuk, birlikten ve gücünü bir-

çek bir demokratik halk hareketini örgütlemek lazım. Bu, yasal siyaset olarak örgütlenmeli; kadın hareketini ve gençlik hareketini aktif olarak geliştirmeyi öngörmeli, emekçi hareketini geliştirmelidir. Herkes, kendi kimliği ile ve kendi çıkarlarını programına koydurtmak üzere bu hareket içerisinde yer almalıdır. Hareketin kendisi, bunlara imkan tanımalıdır. Bu denli demokrasi ve özgürlüğü içermelidir. Anlayışımız buna yatkındır ve bunu yapabiliriz. Bunun için ayrı kalmaya veya parçalanmaya gerek yoktur. Herkesin kendi tekkesini kurması değil, büyük bir hareket yaratmak başarı sağlar. Sosyalistliğin de, Kürt özgürlükçülüğünün de özü budur. Apocu çizgi, tamamen böyle bir gelişmeyi öngörüyor. Bunun için mevcut ittifakı tartışmak değil, bir başlangıç olarak görüp anlayış ve program olarak buna yakın güçleri içine alan bir sol demokratik birlik ortaya çıkarmak gerekiyor. Buna demokratik halk hareketi diyelim. Şimdiden buna el atmak gerekiyor. Seçim zamanı olursa farklı ittifaklar kurabilir, ama böyle bir birliği bugünden itibaren mutlaka yaratmalıyız.

Devami sayfa 28'de

KADEK Genel Başkanlık Konseyi Üyesi Cemil BAYIK ile PKK ve oynadığı rol üzerine yapılan röportaj

PKK Türkiye sosyalist hareketinin Kürdistan'da yaşayan özüdür

Baştarafı sayfa 32'de

Bu Kürdistan'ın özgünlüğünden kaynaklanan bir sorundur. Kürt halkı tarihte yok olmayla karşı karşıya bırakılmıştır. İlk kez Başkan Apo ile PKK hareketi, "biz bu yok oluşu durduracağız" demiştir. Adeta yaşama emaresi bırakılmamış, ülke mezarlıklara dönüştürülmüştür. "Kürt ulusu var mı, yok mu?" tartışmasının yürütüldüğü, hatta yoktur diyenlerin bunu kanıtlamak için epey yol aldığı, çaba sarf ettiği ortadayken, böylesi koşullarda bu hareketi ortaya çıkarmak tabii ki önemlidir. Kürtler vardır hakları vardır, demek yetmiyordu. Bütün bunları söylemenin yanında Kürtlerin doğru değerlendirilmesi gerekiyordu. Bu anlamda dünyanın, Ortadoğu'nun ve sosyalizmin doğru değerlendirilmesi ve çözümlenmesi gerekiyordu. Bundan hareketle Doğu ile Batı'nın bir sentezi olarak PKK geliştirildi ve ilk çıkış şüphesiz büyük gürlüklere, adeta alaycı yaklaşımlara neden oldu. Şu deniliyordu: "siz yok edilmeye bırakılmış bir halksınız." Bunun adına bir özgürlük eğilimi ortaya çıkarmak, düşünce söylemek, ideolojik kimlik ortaya koymak, bir aydınlanma hatta örgüt yaratmak, giderek bunun adına bir halklaşma, uluslaşma yaratmak güdünc ve alaycı görüyordu. Bu açıdan egemen sistemden tutalım, onun destekleyicilerine ve ideolojik egemenliği altında olanlardan onu kırmamış olanlara kadar büyük bir baskı ve kuşatma hareketinin geliştiğini söylemek mümkündür. Bugüne bakılarak sorunlar değerlendirilmelidir. Bugün PKK'nin yarattığı miras, geliştirdiği mücadele ve oluşturduğu birlik sayesinde bir birleşme ve çözüm, demokratikleşme, yeniden yapılanma hareketi büyük ölçüde gündeme konulmuş ve bunun için çalışılmaktadır. Şüphesiz bugünkü koşullarda daha kapsayıcı, daha birleştirici olan, Türkiye'yi ve bölgeyi çözüme götüren Önderliğin, Uygurluk Manifestosu yaklaşımlarının böyle bir mücadele, direniş, örgütlenme ve şehitlerin yürüttüğü büyük mücadele ve kahramanlık sonucunda buraya geldiğini görmek ve bunların altını çizmek gerekiyor. Bu açıdan PKK'nin tarihi misyonunu, diğerlerinden farkını da bu yönüyle belirtmek büyük önem taşıyor. Diğerleri böyle bir birliktelik, kapsayıcılık ve blok yaklaşımını ortaya koyacak güçte değillerdi. Başta da değillerdi, bugün de değildiler. Dikkat edilirse, 20-30 yıl önce de benzer hareketler adeta daha ters bir durumdaydılar. Bu ters durumlarından dolayı bazıları silindiler. Esamesi bile okunmadı. Ama özgürlük eğilimi ve Özgürlük hareketine karşı bazı olumsuz yaklaşımlar ve davranışlar içinde de bulundular. Bugün geldiğimiz aşamada, az da olsa benzer tutum ve davranışları gösteren bazı kesimler hala vardır. Ama bazı kesimlerin bunları aşmış olmasını da sevindirici bir gelişme olarak görmek gerekir. Çünkü mücadele bunu kanıtladı ve ortaya koydu. Özgürlük hareketi birliğin, demokratikleşmenin, Kürt kimliğinin, ideolojik kimliğin, eşit ve özgür temelde kendisini temsil etmenin bütün imkanlarını ortaya koydu ve bunun örgütlenme düzeyini yarattı. PKK'yi bunlarla ve bu mücadeleyle görmek, bununla tanımlamak gerekir. Böyle değerlendirilirse PKK'nin diğer örgütlerden, özgürlük hareketini ve eğilimini temsil etmeyen, halkla birleşmeyen bunun mücadelesini ciddi sahiplenmeyenlerden farkını insan rahatlıkla ortaya koyabilir. İkel milliyetçilikle, reformizmle, yine sosyal şovenizmle, burjuva milliyetçiliğiyle, dar yaklaşımlarla farkını daha rahat ortaya koyabilir.

Uluslararası komplo yumuşak bir biçimde sürdürülmektedir

Belirlenen bütün bu yaklaşımlardan dolayı PKK kendisini yeniden yapılandırabilecek, misyonunu tamamlayabilecek bir konum ve düzey yakaladı. Onun için yeni bir sürece ve döneme girmesinin, tarihi rolünü tamamlamasının da alt yapısını, mücadelesini ve sınavını ortaya koydu. En büyük farkını ve değerini de burada görmek gerekiyor. Önderlik ve PKK Kürdistan'da özgürlük eğilimini temsil ederken, Barzani ve Talabani çizgisinin de işbirlikçi eğilimi temsil ettiğini belirtmek yerinde olur. Deni-

Kürt halkının da böyle bir mücadeleye sahip çıkmasını, bir örgütlülük ve ulusal kurumsallaşma içine girmesini sağlayarak kanıtladı. Geldiğimiz aşamada PKK'yi diğer bütün hareketlerden, özgürlük eğilimi ve demokratik olmayan hareketlerden ayıran en büyük ve temel özellik budur. Ve bunu mücadelesiyle, davranışlarıyla, bir halkı halk yaparak, yine bölge halkları ve içinde bulunan devletin halklarıyla birlik ve demokratik çözüm yaratma noktasına gelerek ortaya koymuştur. Farkını 20. yüzyıl koşulları ve son 30 yılın zaman ve mekan koşulları, mücadele süreci içerisinde görüp değerlendirmek gerekiyor. Sadece bugüne göre değil, geçmiş koşulları içinde ele alıp bugüne ka-

– PKK VIII. Kongresi sonrasında AB'nin PKK'yi terör listesine alma durumu yaşan-
dı. Aynı süreçte Kürt halkı her yerde geliştirdiği eylemliliklerle PKK'nin Kürt halkının özgür iradesi olduğu gerçeğini vurguladı.
Bunun nedenleri nelerdir?

– İnsanlık tarihine baktığımızda insanlar yerini başka insanlara, siyasal organizasyonlar, örgütlenmeler yerini başka organizasyon ve örgütlenmelere bırakırlar. Şüphesiz çatışmalı bırakanlar olduğu kadar, kendi rolünü ve misyonunu tamamlayarak bırakanlar da vardır. Ama egemen eğilim olarak çatışmalı bıraktıklarını söylemek çok abartılı olmayacaktır. Bu noktada

VII. Kongre ile başlayan yeni bir tarihi süreç, VIII. Kongre ve KADEK'in ilan edilmesi ile tamamlanmıştır. Bunu yaparken elbetteki, KADEK'in böyle büyük bir çıkışı yapmasını engellemek isteyen güçler, PKK'nin oynamak istediği bu olumlu tarihi role PKK'yi terörist ilan ederek karşılık vermeye çalışmışlardır. KADEK'in kuruluşu, yeni bir sürece giriş, Demokratik Uygurluk Manifestosu temelinde hem ideolojik kimliğini, örgütsel yapılanmasını hem de siyasal yaklaşımını, mücadelesini ortaya koymasına karşın, özellikle Türkiye'nin mevcut yaklaşımlarına, –ki ABD zaten bunun içerisindeydi– AB de PKK'yi terörist olarak ilan ederek cevap vermiştir. Burada emperyalist ve bencil çıkarların birinci derecede belirleyici olduğunu söylemek gerekiyor. Türkiye'yi pazarlığa çekmek, Türkiye üzerindeki hesapları sürdürmek için eskiden de PKK feda edilmeye çalışılmıştı. Yine benzer bir yaklaşımın sürdürüldüğünü görmek mümkün. Bunun yanında KADEK çıkışının gücü görülmüş ve bu çizgiye, felsefeye, ideolojik yaklaşıma karşı PKK terörist ilan edilerek önlem alınmak istenmiştir. Yine terörizm sopası sallandırılmak istenmektedir. Bu yönüyle yeni doğan, güçlü olan ve demokratik çözüm yolunda ilerleyen, demokratik manifestosunu hem Türkiye koşullarına hem Ortadoğu koşullarına uygulamak isteyen bir hareketin çıkışını engellemek için bu yeni tarihsel role baştan beri gölge düşürmeye çalışmaktadırlar. Burada çamur atma yaklaşımları egemendir. Bir yönüyle de yumuşak biçimle komplo sürdürülmektedir. Bunu böyle değerlendirmek en doğrusudur. Şüphesiz Kürt halkı bu tehlikeyi anladı, gördü ve buna karşı mücadele etti. "Ben PKK'liyim, PKK de benim" şeklinde sloganlar atıldılar. Kimlik bildirimlerinde bulundular. "Başkan Apo'ya özgürlük" diye sokaklara çıktılar. Türkiye'de serhildan ve gençlik hareketi bunu yoğun olarak yaptı. Avrupa'da büyükten küçüğe kadar herkes "ben PKK'liyim, PKK de benim" diyerek, ulusal varlığına, siyasal kimliğine sahip çıktı. Aynı duygular Kürt halkının yaşadığı bütün yerlerde gündeme geldi ve gündemleştirildi. Burada şüphesiz halkın refleksini görmek mümkündür.

Apocu hareket yaşadığımız çağa en doğru cevabı veriyor

Geçmişte de özgürlük hareketi ve mücadelesini geliştiren PKK'ye karşı kimileri terörizm damgasını vurarak, NATO'yu PKK'ye karşı harekete geçirdiler. Türkiye'nin arkasında NATO, ABD vb uluslararası emperyalist güçler yer aldılar. Terörizm damgası vurularak yürütülen inkar imha politikasını mazur ve haklı göstermeye çalıştılar. Türkiye'nin demokratikleştirilmesi, yeniden yapılandırılması, Demokratik Uygurluk Manifestosu'nun Türkiye ve Ortadoğu'da yaşamsallaşmasını isteyen KADEK'in de önü bu yönüyle alınmaya çalışılıyordu. Bu da şunu gösterdi; çokça insan haklarından söz eden AB'nin gerçekte insan hakları konusunda çifte standartlı davrandığını, bunlardan yana olmadığını ortaya koydu. Yine sürekli demokrasiden söz eden AB'nin KADEK'in başlattığı demokratikleşme hareketine gölge düşürmeye çalıştığını ve Türkiye'nin demokratikleşmesini çok fazla istemediğinin önemli bir göstergesi olarak ortaya çıktı. Bunu Türkiye'ye ve Kürt halkına karşı bir pazarlık konusu ve şantaj unsuru olarak kullanacaklardı. Bir taraftan Türkiye'yi yanına almak isterken, diğer taraftan da Kürt halkına, "biz PKK'ye söyledik KADEK'e söylemiyoruz" diyerek, hem iki taraf üzerinde şantaj yapmak istediler hem de iki

"PKK'nin özgürlük eğilimi, yine Önderliğimizin doğru tutumu; PKK'nin kendi tarihsel misyonunu doğru belirlemesine yol açmış ve VIII. Kongre ile birlikte kendi misyonunu tamamladığını ilan etmiştir. Bu yenilenme, her yönüyle Demokratik Uygurluk Manifestosu'yla ilan edilmiştir. Yeni bir ideolojik kimlik olduğu vurgusu yapılmıştır."

lebilir ki, Kürt özgürlük hareketi bölge düzeyinde evrenselleşti, dünyanın gündemine girdi. PKK bunu yarattı ve Kürt halkı buna katıldı. Fakat öte yandan işbirlikçi çizgi, özellikle Güney'de özgürlük ve demokratik harekete karşı ayakta tutulmaya, diğer parçalara karşı da kullanılmaya çalışıldı. İran KDP'sinin, yine diğer hareketlerin tasfiye edilmesinde bunun büyük rolü oldu. PKK'nin de tasfiye edilme çabalarında işbirlikçi merkez önemli roller üstlendi. '92 Güney savaşına, yine Önderliğimize karşı yapılan '99 komplosu başta olmak üzere buna benzer çeşitli komplolara ve Kürt halkı açısından trajik sonuçlara yol açabilecek davranışlara katıldılar. Talabani ve Barzani'nin değişik versiyonları Kuzey'de ve değişik yerlerde görüldü. Bugün de işbirlikçiliğin merkezi Güney Kürdistan yapılmak isteniyor. Özgürlük hareketinin ya da Önderliğinin yarattığı ideolojik kimliğin burada etkili olmasını bu çevreler engellemek istiyorlar. Kürt barışı ve Kürt demokrasisine gelmiyorlar. Bu da gösteriyor ki, bu mücadele baştan bugüne kadar sürmüş, işbirlikçi-ihanet çizgisi önemli oranda geriletilmiştir. Bu, PKK'yi PKK yapan özelliklerden biridir. Denilebilir ki, ulusal birlik, işbirlikçi ve ihanetçi çizginin geriletilmesi, büyük darbe yemesi, egemen ulusa dayalı ideolojik hegemonyanın yıkılması, örgütsel ve siyasal kabukların parçalanmasıyla ortaya çıktı. PKK, kendi farkını böyle bir mücadele yürüterek,

dar getirmek PKK'yi daha anlaşılır kılacaktır. Neleri nasıl yaptığını, ne kadar yaptığını, neleri ne kadar eksik bıraktığını diğerlerinden ideolojik, siyasal, örgütsel bir halk hareketi olarak, özellikle tarihte hizmet eden, fedakarlık yapan, cesaret, direnç gösteren, bütün komplo ve baskılara rağmen direnebilen, bu anlamda özgürlük değerlerine her zaman önem veren bir hareket ve bunun PKK'yi PKK yapan ruh, davranış olduğunu, temelinde yatan bu özelliklerle PKK'nin PKK olduğunu söyleyebiliriz. Kürtlerin ne ekonomik imkanları vardı ne de uluslararası destekleri güçlüydü. Ama PKK'yi PKK yapan bazı ruhsal özellikler, davranışlar, bağlılıklar vardı. Özellikle ideolojik kimliği ciddi sahiplenme, bu konuda bilinçlenme ve örgütlenme, büyük bir fedakarlık ve cesaret gösterme bunu da çizgi temelinde yapma; kendisini bu konuda aydınlatarak, her düzeyde kendisini ortaya koyarak, kendisini feda etme ve adama, yaşamı özgürlük için yaşama yaklaşımları PKK'yi büyüttü, bir yönetim ve kadro anlayışına kavuşturdu. PKK'yi parti ve örgüt yaptı. Giderek Kürt halkı bir halk, Kürt ulusu bir ulus oldu. Artık bölge ve komşu halklarla beraber nasıl yaşayabileceğinin, nasıl çözüme gidebileceğinin, koşullarını ve gündemini yarattı. Bugün yeniden yapılanma, demokratikleşme adımları ve çözümü bu temelde atılmaya ve bunun mücadelesi verilmeye çalışılmaktadır.

PKK'nin diğerlerinden farkını şu noktada görmek gerekir: PKK Önderliği'nin özgün durumu ve PKK'nin bir Önderlik hareketi, Önderlik kurumsallaşması oluştu, yine PKK Önderliği'nin çağı ve dünya gerçekliğine yaklaşımının ileri, herkesin ve her kesimin önünde olmasıdır. Bundan dolayı PKK bunu çatışmalı olarak yapmamıştır. Özellikle uluslararası komplo dayatmasına içeriden cevap vermek isteyen az da olsa bir kesim olmuştur. Yine Kürt ulusu içinde bilinen eğilimler biraz cesaret vermeye çalışmışlardır.

PKK'nin özgürlük eğilimi, yine Önderliğimizin doğru tutumu; PKK'nin kendi tarihsel misyonunu doğru belirlemesine yol açmış ve VIII. Kongre ile birlikte kendi misyonunu tamamladığını ilan etmiştir. 21. yüzyıla Demokratik Uygurluk Manifestosu'yla girişin daha doğru olduğunu belirtmiş ve geçmişte yaptığı olumlu şeyler yanında, PKK'nin hak etmediği veya PKK'ye mal edilmeyecek, PKK içine giren çeteci veya eski zihniyet ve anlayışların yaptıklarının da mahkum edilmesi temelinde bir yenilenmeye gimesi söz konusudur. Bu yenilenme, her yönüyle Demokratik Uygurluk Manifestosu'yla ilan edilmiştir. Yeni bir ideolojik kimlik olduğu vurgusu yapılmıştır. Siyasal, örgütsel olarak yeniden yapılanmanın gerektiği, komşu halklarla birlikte yaşamının projeleri ve programları ortaya konulmuştur.

tarafı yanına çekmek isteyen bir yaklaşımla yeni pazarlıklar içine girdiler. Fakat gördüler ki Kürt halkı Avrupa ve değişik yerlerde bunu boşa çıkaran önemli bir mücadele ortaya koydu. Halkımız da KADEK'in çıkışını, 21. yüzyılın kongresi ve partisinin demokrasi ve özgürlük hareketi olarak kendisini ilan etmesi, dönüştürmesi olarak algıladı; bunu frenlemenin mümkün olmadığını, mücadelesiyle ortaya koydu. Şunu gördüler; örneğin Avrupalılar bir toplumdaki diğerine geçerken çok sancılı geçtiklerini çok iyi bilirler. Hatta bir parti yerini başka partiye bırakırken, bunun için kanlı savaşlar yaşanır. PKK, bir özgürlük hareketiydi ve 20. yüzyılda şekillenen özgürlük eğilimini 21. yüzyılda sürdürmek istemiyordu. Bu konuda katı davranışlar içerisinde de değildi. Kendi içinde bile çatışmalı ve geriyek çekici yanları tercih etmedi. Daha demokratik ve çağın gereklerine uygun bir Demokratik Uyarlık Manifestosu'yla demokratik uygarlığını sol yorumunu yaparak 21. yüzyıla cevap vermek istedi. Bu yönüyle PKK tarihi misyonunu tamamladığını, KADEK de yeni süreçte yeni tarihi misyona sahip çıktığını ilan etti. Bir yönüyle 20. yüzyılda sürdürülen özgürlük eğiliminden 21. yüzyılın koşullarında yeni süreci yürütecek olan KADEK'e bir bayrak devir teslimi yapıldı. Bazıları bunu memnuniyetsizlikle karşıladılar. Üç kuşak haklarından bahseden, demokratikleşmeden, insan haklarından yana olduklarını söyleyenlerin bunu memnuniyetsizlikle karşıladıkları görülmekte; özünde savduklarının davranışla, söylenenle ilgisinin olmadığı, bencil emperyalist çıkarlarla, halkları birbirine karşı pazarlayan yaklaşımlarla ilgisinin olduğunu görüp değerlendirmek ve mahkum etmek gerekiyor. Halkımız da bunu gördü, değerlendirdi ve mahkum etti. Bu yüzden de PKK'ye, onun özgürlük eğilimine, Kürt ulusunu ulus yapan yaklaşımına, özgürlük değerlerinin temelini atan mücadeleye sahip çıktı. Doğal olarak bu sahiplenmeyi farklı, 21. yüzyılın koşullarına uygun yürüteceklerdi. Fakat 20. yüzyılın koşullarında ortaya çıkan değerlere de bu yönüyle sırt çevirmeyeceklerdi. Buna küfür edenlere karşı halkımız gereken cevabı ve yaklaşımı göstererek, hem kendi önderine hem geçmiş mücadeleyi yürüten ve onunla birleşen PKK'ye sahip çıktılar. Dolayısıyla belirtmek istediğimiz, geçmişte de PKK'yi PKK yapan halktı. Terörist ilan edilirken de AB'nin bu yaklaşımına karşı çıkan, tavır koyan halk oldu. Halkımızın mücadelesiyle kendi öncüsüne sahip çıktığını gördük, bu yaklaşımını takdirle karşıladık ve kutladık.

– KADEK PKK'nin mirasını devralan ve Kürt halkının mücadelesini sonuca götürerek bir yapılanma olarak ortaya çıktı. İsim değişikliğine giderken özellikle PKK'nin kuruluşundan itibaren varolan arkadaşlar neler hissetti? Yine PKK'deki Apocu ruh, Önderlik çizgisi bundan sonraki süreçte daha fazla nasıl yaşamsallaştırılacak? KADEK'in bu konuda nasıl bir perspektifi var? Bundan sonrası için başta Kürt halkı olmak üzere Ortadoğu, dünya kamuoyu ve devletler, tarihte oynadığı rol ekseninde PKK'ye nasıl bir bakış açısıyla yaklaşmalıdır?

– Önderlik, partilerin geçici ve hizmet için var olduklarını, bir döneme hitap ettiğini, bu dönemin aşılmasıyla beraber yeni partilerin farklı dönemlere cevap olabileceğini, dönemi de kendisini değiştiren, dönüştüren organizasyonların karşılayabileceğini her süreçte vurgulamıştır. Kendisini değiştirip dönüştürmeyenlerin tarihten silinip gidebileceği bilincini PKK hareketi içinde etkili kılmıştır. Bu temel gerçeklik doğal olarak isim değişikliğine gidilirken bilinmekteydi. Elbetteki, tarihte isimlerini değiştiren siyasal partiler görülmüştür. Ama program ve stratejilerini değiştirmemişlerdir. Bir dönemi veya bir süreci ifade ettiği, 20. yüzyılın mücadelesini karşıladığı için PKK ismi o döneme cevap oluyordu. O dönemin mücadelesini ve özgürlük eğilimini karşılıyordu, ancak Demokratik Uyarlık Manifestosu'nun kapsamını veya 21. yüzyılı, demokrasi çağını karşılayacak durumda değildi. Strateji ve taktik olarak aşılması gereken noktalar vardı. Program olarak düzenlenmesi gereken hususlar

vardı. Bu açıdan yeni bir programa, taktik ve stratejiye denk düşen yeni bir isimle siyasal örgütlenmeyi tanımlamak gerekiyordu. Bu açıdan PKK'nin tarihi misyonunu oynadığı, misyonunu hakkıyla yerine getirdiği, egemen olanın olumlu yönler olduğu, içinde olumsuzlukları yaşatanlar olduysa da bunların mahkum edildiği görüldü. Ve KADEK'in ilanına gidildi.

KADEK 21. yüzyıl ihtiyaçlarına veya çağın gereklerine cevap olması açısından kurulan yeni bir özgürlük ve demokrasi hareketidir. Elbetteki, PKK'de mücadele edenler ve PKK'nin kuruluşundan KADEK'in kuruluşuna kadar yer alan kadrolar da PKK'ye büyük emek vermeye, hizmet etmeye çalıştılar. PKK'nin ideolojik kimliği ile mücadele ettiler. Bütün her şeyini bunun için vermeye çalıştılar. Bazı yanlışlıkları olsa da PKK çizgisi temelinde yürüyerek bugünler geldiler. Elbette yeni partinin oluşumuna gidilirken hem yüzlerinde burukluk vardı hem de yeniy yürümenin de kendisine nasip olmasından dolayı büyük sevinç de görülmüyordu. Bu açıdan kongre esnasında bile isim değişikliği ile beraber yeni bir kuruluşa duyulan büyük bir sevgi vardı. PKK'nin kendi tarihi rolünü oynadığı belirlemesiyle KADEK'in kuruluşu ilan edilirken yoğun alkışlarla bunun duy-

uldu. Bu açıdan yeni bir programa, taktik ve stratejiye denk düşen yeni bir isimle siyasal örgütlenmeyi tanımlamak gerekiyordu. Bu açıdan PKK'nin tarihi misyonunu oynadığı, misyonunu hakkıyla yerine getirdiği, egemen olanın olumlu yönler olduğu, içinde olumsuzlukları yaşatanlar olduysa da bunların mahkum edildiği görüldü. Ve KADEK'in ilanına gidildi.

rece göre değerlendirilmesi elbette değişmiş, ilerlemiştir. Nasıl insanlık değişip ve geliyorsa özgürlük, kardeşlik, eşitlik değerlerinin de içeriği ve biçimi değişmektedir. Yeni toplumsal koşullara göre, yeni biçim ve içeriklere sahip olurlar. Bu anlamda 21. yüzyılın gereklerini KADEK temsil etmektedir. Bu açıdan Apocu ruh temelinde bu değerlere büyük bir bağlılık, özgürlük çizgisi ve onun mücadelesine bir bağlılık söz konusudur. Geçmişte nasıl ki özgürlüğe, kardeşliğe, iradeye, bir kimlik yaratmaya Apocu ruh temelinde yaklaşıldı ve Apocu ruhun harcı bunlar olduysa; günümüz koşullarında da kardeşliği ve demokratikleşmeyi yaratmak, özgür birliğe gitmek, eşit temellerde Demokratik Uyarlık Manifestosu'nun diğer gereklerini yerine getirmek, yeni ideolojik kimliğimizi örgütsel, siyasal ve çözüme giden duruşumuzda temsil etmek Apocu ruhun gereklerinden olmaktadır. Önderlik çizgisi de Apocu ruh da değişim ve büyüme göstermektedir. Nasıl ki onun ilk çizgisi, ideolojik hareketle, gruplaşmayla başlayıp, PKK çizgisi ile sürdürülmüşse; daha sonra bu yeni strateji program ve Demokratik Uyarlık Manifestosu'yla, yeni bir ideolojik kimlik ve programla taçlandırılmıştır. Nasıl ki PKK'nin mücadele mirası temelinde veya ona dayanılarak De-

Manifestosu da denilebilir ki, hem bu çağda hem de dünyadaki gelişmelerin, hem de PKK'nin 20. yüzyılın son çeyreğinde yürüttüğü mücadeleyle büyümüş ve gelişmiştir. Temelinde bu mücadeleye mirası yatmaktadır. PKK Önderliği de böyle bir mirasa dayanarak Demokratik Uyarlık Manifestosu'na ya da onun ideolojik kimliğine ulaşmış, bunun örgütsel, siyasal ve programsal, çözümsel duruşunu ve pratiğini uygulamaya koymuştur. KADEK, Apocu ruh anlayış ve yaklaşımla hala kendisini değiştiren, dönüştüren kadrolar tarafından başarıyla temsil edilmektedir. Örgütlenirilen ve geliştirilmek istenen 21. yüzyılın siyasal bir organizasyonu olarak kendisini ilan etti ve ortaya koydu. Denilebilir ki, burada özgürlük hareketi ve eğiliminde bir devamlılık vardır. Ve yine Apocu ruhta, yine çizgiyi sahiplenmede bir devamlılık vardır. PKK'nin tarihsel misyonunu oynadığını bu şekilde değerlendirmek ve kabul etmek gerekir. 'PKK'nin zamanı bitti, işte KADEK birden bire ortaya çıktı', denir o zaman köksüz bir şekilde KADEK yürütülmeye çalışılırsa biçiminde elbette doğru olmaz ve böyle bir yaklaşım başarı da sağlayamaz. Geçmiş ve geleceği ile hareketler vardır. Geçmişin olumlu özellikleri üzerinden, insanlığın olumlu hareket ve davranışları üzerinden yürüyen hareketler başarı kazanırlar. KADEK de hem bölgede hem Kürdistan'da geçmişin, PKK'nin olumlu özellikleri üzerinde yürüyor. Dolayısıyla Kürt halkının yarattığı özgürlük değerleri, şehitlerin verdiği büyük mücadeleler, yarattığı büyük değerler ve tecrübeler eşliğinde kendisini örgütleyip geliştirmek ve bu mirası temel yaparak büyümek ve kendisini büyütme zorundadır. Büyümenin temel harcı buraya dayanmaktadır. Apocu ruh olarak da bunu ifade edebiliriz. Bu devamlılığını yeni koşullarda da sürdürmekle yüz yüzedir. Program ve strateji olarak 21. yüzyılın çizgisini ve ideolojik kimliğini benimsemek ve bunu Apocu ruhla sürdürmek en doğrusu ve yerinde olanıdır. Başka türlü değerlendirmek ve tanımlamak, birini koparıp atıp diğerine başlamak demek ya da diğerine başlamak derken, eskisini her şeyin önüne koymak elbetteki, yanlış değerlendirme ve yaklaşımlardır. Hiç kimsenin öyle görüp öyle değerlendirmemesi gerekir.

KADEK 21. yüzyıla göre ortaya çıkan bir özgürlük eğilimidir

Yeniye yürürken eskiyi getirip her şeyin önüne koymak doğru olmadığı gibi, yeniye yürürken eskiyi bir tarafa bırakmakta doğru değildir. Bunlar inkarcı ve kaba yaklaşımlardır. Birisi mücadele tecrübelerini, Apocu ruhu, birlik harcını, çizgi anlayışı ve yaklaşımını reddederken; bir diğeri de, yeniye ulaşmanın zorluklarını görüp eskiye kalıpsal ve dogmatik yaklaşarak eskiyi yeni gelişmelerin önüne koymaktadır. Böylesi çatışmalar ve böylesi yaklaşımlar şüphesiz ki, gelişmeye yol açmayacaktır. İnsanlık açısından da olumlu değerleri ortaya çıkarmayacaktır. PKK'nin eski kadroları da bunun bilincindedir. Bu anlamda isim değişikliği bir burukluğa yol açsa da, yaratılmak istenen, geliştirilmek istenen Demokratik Uyarlık Manifestosu insanlık açısından büyük değer ifade etmektedir. Bu değere karşılık verecek siyasal örgütlemelerin geliştirilmesi de bir zorunluluktur. KADEK bu zorunluluğun bir ifadesi olarak ortaya çıkmıştır. O anlamda başta söylediğimiz gibi KADEK'in ilanı yapılırken, PKK tarihi rolünü oynadığı için alkışlandı. PKK'nin tarihsel rolüne büyük alkış çalınırken, KADEK'in kuruluşuna ve yeni bir tarihsel rol üstlenmesine de müjdeleyici tavır gösterildi. Bu anlamda ikisinin beraber alkışlandığını vurgulamak en doğrusudur. Hisler biraz bu yönüydü iç içeydi, bu yönüyle biraz birbirine karışmıştır. Doğal olarak yeni kuruluşa gidilirken bir hayıflanma söz konusu değildi. Mutluluk ve sevinç söz konusuydu. Apocu ruh ve bağlılık temelinde yeni çizginin uygulanması için kendini adama elbette söz konusuydu. Denilebilir ki, tarihte hiçbir parti PKK kadar kendi rolünü tamamladığını söyleyip yerini yeni bir kuruluşa başarıyla bırakmamıştır. Hangi partiye bakarsak bakalım ya bölünmüşlerdir ya parçalanmışlardır ya da direnip marjinalleşmişlerdir. PKK

“KADEK'in ilanı yapılırken, PKK tarihi rolünü oynadığı için alkışlandı. PKK'nin tarihsel rolüne büyük alkış çalınırken, KADEK'in kuruluşuna ve yeni bir tarihsel rol üstlenmesine de müjdeleyici tavır gösterildi.

Bu anlamda ikisini beraber alkışlandığını vurgulamak en doğrusudur. Hisler biraz bu yönüydü iç içeydi, bu yönüyle biraz birbirine karışmıştır. Doğal olarak yeni kuruluşa gidilirken bir hayıflanma söz konusu değildi. Mutluluk ve sevinç söz konusuydu.”

“Tarihte hiçbir parti PKK kadar kendi rolünü tamamladığını söyleyip yerini yeni bir kuruluşa başarıyla bırakmamıştır. Hangi partiye bakarsak bakalım ya bölünmüşlerdir ya parçalanmışlardır ya da direnip marjinalleşmişlerdir. PKK kadroları bunu Önderlik çizgisi, Demokratik Uyarlık Manifestosu'nun yaklaşımını izleyerek, benimseyerek başarıyla yerine getirdiler. Tarihte çok az partinin yaptığını bütün olumsuz komplolarına rağmen, PKK Önderliği'nin cesaretine ile PKK gerçekleştirmiştir.”

gusal atmosferi yaşandı. Fakat bu aynı zamanda yeni bir tarihsel kuruluşa, bir süreci karşılayacak örgütlenmeye duyulan sevinç de ifade ediyordu. Dogmatizme ve kalıba sapan, kendisini değiştirmeyen partiler ya bölünmüş, ortadan kalkmışlardır ya da bölünmese de marjinalleşip tarihten silinmişlerdir. PKK'nin eski kadroları da bunu gören, bilen ve Önderlik değerlendirme ve çözümlenmeleri temelinde bunu anlayan, bu anlamda Apocu çizgi ve davranışa sahip çıkan bir anlayışın sahibiydiler. Bundan dolayı da şüphesiz PKK bir hizmet partisiydi. Bir döneme hizmet eden bir örgütlenmeydi. 30 yıllık bir süreçte Kürt halkını var etti, özgürlük eğiliminin Kürdistan'da yeniden boy vermesini sağladı. İnsanlık hareketi olarak Kürt ulusunu yok oluşun eşiğinden kurtarıp diriltilmiş ve çözümün eşiğine getirdi. Örgütlenme ve kurumlaşmasını yarattı. Önderlik ve öncülüğe kavuştu. Bütün bunlar şüphesiz PKK ile var oldu.

Önderlik çizgisi de Apocu ruh da büyüyor

İnsanlığın, özgürlük, eşitlik ve kardeşliğin beşiği olan bu mücadelenin sahnelendiği yerlerde PKK hareketi de 20. yüzyılın son çeyreğinde ortaya çıkan Ortadoğu'nun en

lünü oynamış ve bu eski kadrolara en büyük onuru yaşatmıştır. Bundan sonra bu tarihi rolü KADEK oynayacaktır. Fakat bunu, PKK'nin yaratmış olduğu tarihsel mirası, onun tecrübelerini ve Kürt halkına yaptıklarını devralarak yapacaktır. PKK kadroları bunları bilmede ve kavramaktadır. Bu yönüyle Apocu ruhu, Apocu çizgiyi yeni koşullarda sürdürmenin gereğine inanmaktadır.

Dikkat edilirse eşitlik, özgürlük, kardeşlik, iradeye sahip olmak bu anlamda kimlik sahibi olmak, bağımsızlığı da yeni koşullara göre değerlendirmek, halklarla bu anlamda birlikte yaşamak çağımızın temel gerekleri durumundadır. İnsanlık beşiği olan Ortadoğu'da, özgürlük, kardeşlik, eşitlik için epey mücadele edilmiştir. Neolitik dönem buralarda yaşanmıştır. Özgürlük, eşitlik, kardeşlik değerleri buralarda ortaya çıkmıştır. Daha sonrasında **Sühreverdiler, Pir Sultanların, Nesimilerin, Denizlerin, Mahirlerin** vb özgürlük eğilimi olanların çıktığı topraklar buralardır. PKK bütün bu tarihi mirası devralıp bir özgürlük eğilimi ve hareketi olarak Ortadoğu çapında 20. yüzyılın programına ve koşullarına göre kendisini gündemleştirip, mücadele yürütmüştür. KADEK 21. yüzyılın programı, koşulları ve sürecine özgürlük, eşitlik ve kardeşlik değerlerini PKK'den devralmıştır. Bunların biçimi, kapsamı, yeni sü-

kratik Uyarlık Manifestosu'na ulaşılmışsa Apocu ruhun da bu temelde gelişip büyüme göstermesi, bu fedakarlığın, bağlılığın, cesaretin, çalışma başarma azminin bu temelde birlik olmanın yeni ideolojik kimlik ve çizgi temelinde geliştirilmesi gerektiği açıktır. O anlamda Apocu ruhun böyle bir seyir izlediğini, böyle bir gelişme gösterdiğini ve Apocu ruhun bu anlamda her yönüyle, eşitlik, özgürlük, kardeşlik için her dönemde gerekli olduğunu vurgulamak doğru ve yerinde olmaktadır. PKK tarihsel rolünü oynadı derken, 20. yüzyıla göre tarihsel rolünü oynamıştır. 21. yüzyıla göre de tarihsel rolünü oynaması gereken KADEK'tir. PKK çizgisi bir Önderlik çizgisiydi. Dolayısıyla KADEK çizgisi PKK'nin yürüttüğü mücadele, ideolojik örgütsel ve siyasal olarak gerçekleştirdikleri temelinde ortaya çıkmıştır. PKK'nin yarattıkları olmasaydı, Demokratik Uyarlık Manifestosu'na PKK Önderliği'nin ulaşması mümkün değildi. KADEK 21. yüzyılda özgürlük eğiliminin devamıdır demek, hem yerinde hem de en doğru olanıdır. Nasıl ki, PKK 20. yüzyılın son çeyreğindeki özgürlük eğiliminin bir tarihsel devamı ise KADEK de 21. yüzyılın başlarında özgürlük eğilimi ve hareketinin bir devamıdır. Ve Demokratik Uyarlık Manifestosu'nun gereklerine göre bunu uygulamaktadır. Demokratik Uyarlık

eski kadrolarının bunda büyük rolü vardı. Bunun Önderlik çizgisi, Demokratik Uyarlık Manifestosu'nun yaklaşımını izleyerek, benimseyerek başarıyla yerine getirdiler. Tarihte çok az partinin yaptığı bütün olumsuz kompo dayatmalarına, PKK Önderliği'nin cesareti ile, PKK gerçekleştirmişti. Aradan geçen süreye baktığımızda bunu görmek en sevindirici ve kazandırıcı olandır. Bu da şu nu gösteriyor, PKK kadroları hizmet kadrolarıdır. Kendisini değiştiren dönüştüren kadrolardır. Çizgide, çizginin büyümesi temelinde ilerleyen kadrolardır. Önderlik PKK çizgisi temelinde yeni uygarlık çizgisini ortaya koymuştur. Dolayısıyla PKK de özgürlük hareketi ve eğilimidir. KADEK 21. yüzyıla göre ortaya çıkan bir özgürlük hareketi ve eğilimidir. 20. yüzyılın son çeyreğinde yapılması gerekenleri PKK yapmaya çalışmıştır. Bu anlamda tarihsel rolünü oynamıştır. 21. yüzyılda yapılması gerekenleri de KADEK yapacaktır. Dolayısıyla özgürlük hareketini, demokrasi ve özgürlük eğilimini 21. yüzyılın demokratik uygarlık çağının gereklerine göre, Demokratik Uyarlık Manifestosu temelinde KADEK yapacaktır. Perspektif tamamen bu temeldedir, yaklaşım tamamen bu temelde olmalıdır. Apocu ruh bu temelde kendisini geçmişte olduğu gibi bugün de harekete geçirmelidir. Önderlik çizgisi, Önderlik bağlılığı bu temelde gerçekleşmelidir. Nasıl ki, geçmişte ideolojik kimliğimize sahip çıktysak, yeni ideolojik kimliğimize de aynı anlayış ve aynı Apocu ruhla sahip çıkmak gerekmektedir. Büyük komplolara karşı, büyük ihanet dayatmalarına, inkar ve imhaya karşı nasıl büyük mücadele, fedakarlık, çalışma ve azim gösterildiyse, Demokratik Uyarlık Manifestosu ışığında yeni ideolojik kimliğimizi, bunun siyasal, örgütsel gerekleri için de aynı yaklaşım, aynı Apocu ruhla, aynı birlik anlayışı, fedakarlık ve cesaret anlayışıyla, aynı direngenlik, sabırla mücadele etmemiz ve böyle bir tarzı egemen kılmamız, Apocu ruhun kendisi oluyor. Bu son üç yılda çok yoğun tartışıldı, netleştirilmeye çalışıldı, bunun stratejisi ve programı oluşturuldu, taktiği belirlendi. VIII. Kongre ile beraber bunu karşılayabilecek örgütsel yaklaşımlar ve KADEK kuruluşuna gidildi.

Elbetteki, yeni dönemde Apocu ruh temelinde yapılması gereken örgütlenme, çalışmaktır. Demokratik Uyarlık Manifestosu'nun doğruluğunu tespit etmek, buna göre program ve strateji belirlemek önemli oranda yapılmıştır, gerçekleştirilmiştir. Bunları söylemek tek başına yeterli değildir. Yapılması gerekiyordu ve yapılmıştır. PKK'yi ilk çıkışından bugüne kadar diğerlerinden ayrıran önemli noktalarından biri de, PKK kadroları doğrudan halka gitmişlerdir, doğrudan halka hizmet etmişlerdir. Her şeyi bir kenara koyarak, özellikle hedefi ve amacı temelinde mücadele etmişlerdir. Bu Apocu ruhun önemli gereklerinden ve şartlarından biridir. Ve her zaman geçerli olan bir ölçüdür.

Apocu ruhun en önemli özelliği özülle sözünün bir olmasıdır

Bugün de yapılması gereken Demokratik Uyarlık Manifestosu temelinde çalışmak, örgütlemek, kitlelere ulaşmak, kitleleri buna ikna etmek, sivil toplum örgütlerini demokratik siyaseti geliştirmek, bunun tarzını ve temposunu yakalamaktır. Kadro duruşunu, yönetim tarzını hayata geçirmektir. Denilebilir ki, biz programını yaptık, stratejisini gerçekleştirdik. Önderliğimizin geliştirdiği Demokratik Uyarlık Manifestosu ile ideolojik kimliğe kavuştuk. Şimdi geriye yapılması gereken bunu pratikleştirmektir. Bunu benimsemek, kabul etmek, doğru olduğunu söylemek işin bir yanındır. Apocu ruhu diğerlerinden ayıran en önemli özelliklerinden birisi, özülle sözünün bir olması, söylediğini yapmasıyla. Yaptığına sahip çıkması ve onu savunmasıydı. Halk içerisinde de böyle deyimler yaygındır. Halk siyasetin demokratik ahlaki ölçüler çerçevesinde yapılmasını ve söylenenlerin gerçekleştirilmesini ister. Bu anlamda Demokratik Uyarlık Manifestosu'nda program ve stratejisiyle belirlenen, taktik olarak çerçevesi ortaya konulanların, örgütlenme, pratikleşme ve mücadele düzeyiyle ancak hayat bulacağı çok açıktır. PKK

ilk dönemde bunu yaptı, diğerlerinden en önemli farkı buydu. PKK hem söylüyordu hem yapıyordu. PKK kadrosunu sevdiyen, beğendiren hatta bütün kadrolarını bilinç düzeyi ve örgütlenme düzeyiyle yönetim düzeyi zayıf olsa bile ayakta tutan böyle bir olumlu özelliktir. Yani düşündüğünü yapmak istemeydi, bunun için çaba harcamasıydı, bunun yol ve yöntemlerini öğrenmek için kendisini ortaya koymasıydı. Şüphesiz oluşan büyük tecrübeler vardır. Kadro, örgüt mücadele tecrübesi vardır, bunlar küçümsenemeyecek deneyimlerdir. Bugün de yapılması gereken, yeni ideolojimiz, programımız ve stratejimiz temelinde belirlenen taktiği uygulamak için herkesin kendisini ortaya koymasındır. Bunun yönetim tarzını, belirlenen yönetim tarzının gerçekleştirilmesidir. Denilebilir ki, son üç yılda birçok şeyi netleştirdik. Fakat uygulamada düzeyi, pratikleşme tarzı yetersiz kaldı. Sorunlar istenilen düzeyde yakalanmadıysa bundan kaynaklanıyor. Şu anlayışı yıkamamız gerekiyor, savaşta her şey yapıldı. Barış sürecinde demokratikleşme sürecinde ise biraz katılarak yapılır anlayışı doğru değildir. Savaşta yapılanın daha fazlasını yapmak destekçi konumdan çıkmak sorunun doğrudan katılımcısı, yaparı olmak, demokratik-

eder. Bu tür yaklaşımlar ne benimsenebilir ne de kabul edilebilir. Benimsemek, kabul etmek; demokratikleşme mücadelesi verildi, Demokratik Uyarlık Manifestosu ile yeniden yapılanma sağlandı anlamına gelmez.

Geçmişte ideolojik mücadele, komployu boşa çıkarmak için ayakta kalma önemliydi. Yeni stratejiyi ve onun programını kavramak, özümsemek önemli idi. Bunlar önemli kazanımlardı ve büyük oranda başarılıydı. Şimdi ideolojik mücadele ve çizgi mücadelesi vermek kadar, bunun örgütünü ve pratiğini yapmak, temel görevlerden biri durumuna gelmiştir. Artık diğer tüm şeyleri yapmak yanında, pratikleşmenin örgütlenmenin de yeni süreçte kabul edilmeyeceğini, kendini pratikleştirmenin başarı sahibi olmayacağını görmek ve altını çizmek önem taşıyor. Artık pratikleşen, yaşamsallaşan bu anlamda özgürlük ve örgütlenme alanını genişleten, başarıdan başarıya koşan, kendi alanına ve özgünlüğüne göre Demokratik Uyarlık Manifestosu'na katkı sunan, katılım gösteren her örgütlenme, bireyin değer ürettiği oranda başaracağı bir gerçekliktir. Başarının ölçüsü tamamen buna göredir. Apocu ruh ve çizgiye bağlılıkta başarmak esastır. Yeniye gerçekleştirmek büyümek esastır. Kitleyi

üstlenmiş ve ona göre mücadele ediyor. Bu sağlandığı oranda başarı kaçınılmazdır. Altının çizilmesi gereken en önemli noktalardan biri de bu olmaktadır.

PKK Ortadoğu'da özgür birliğin köprü rolünü oynadı

Şimdi 'PKK özgürlük eğilimi olarak tarihteki rolünü oynadı ve bunu tamamladı' belirlemesi, tanımlaması yapılmıştır. Bu doğru bir belirlemedir, mücadele safırlarındaki bazı olumsuzluklar, PKK'nin yaptıkları ve Kürt halkının ortaya çıkardığı olumlu gerçeği değiştirmez. Yaşanan bazı olumsuzluklar mahkum edilmiştir. Rantçı, işbirlikçi, ihanetçi yaklaşımlar PKK mücadelesine dayatılmış hatta komplolarla bazıları PKK'yi parçalamak istemişlerdir. Bütün bunlara karşı PKK'nin yürüttüğü bu yönlü mücadele vardır. Kürt halkı mücadeleye katılarak kendisini PKK'nin amacı ve çizgisi doğrultusunda elbetteki halklaştırmıştır, birleştirmiştir. Böylesi bir rol kazanmıştır. Komploya karşı da herkesten çok halk bilinçli veya bilinçsiz cevap vermiştir. Bu açıdan PKK, misyonunu tamamladıktan sonra PKK üzerine olumsuz

“Şüphesiz, PKK salt kurtuluş hareketi değil, bir insanlık hareketidir. Ortadoğu'da çeşitli dönemlerde özgürlük hareketleri ve eğilimleri ortaya çıkmış, bunlar bütün Ortadoğu'yu ve insanlığı etkilemiştir. PKK'nin yaptıkları ve bugün çözüm için ortaya koyduklarını göz önüne getirdiğimizde, bir insanlık hareketi olduğunu, 20. yüzyılın son çeyreğinde bu rolü oynadığını görmek mümkündür. Bunların tabii ki herkes tarafından temsil edilmesi gerekiyor.”

leşme ve yeniden yapılanmaya doğrudan katılmak, bu her bireyin, topluluğun, sivil ve demokratik toplum örgütlenmesinin gereklerinden olmaktadır. Böyle bir katılım düzeyi ile beraber Apoculuğun temelinde, söylediğine kendini katma ve özeleştirme verdiği noktaya başta kendisi gerçekleştirmeye duyduğu, yaklaşımı ve ruhu vardır. Yeni süreçte çizginin pratikleşmesi sağlanırken, herkesin kendisi bu temelde ele alması, her kuruluşun her sivil toplum örgütünün örgütlenme düzeyini –siyasal partiden tutalım, sivil toplum, demokratik toplum örgütlenmelerine, halk inisiyatiflerine kadar– herkesin bu temelde kendisini yeniden yapılandırması, harekete geçirmesi elbette Demokratik Uyarlık Manifestosu'nun yaşam bulmasının temel araçlarından biri olmaktadır. Böyle yapılırsa, bunun için büyük sabır, büyük mücadele, büyük direngenlik, uygun örgütlenmeler ve bunun için yürütülecek mücadeleler gerçekleştirilirse, büyük bir atılım ve kazanım sağlanacağı açıktır. Geçmişte yaratılanlar üzerinde konuşmak, bunun üzerinde Demokratik Uyarlık Manifestosu'nu kabul etmek, ortaya çıkan kitle mücadelesini çok fazla geliştirmeden ona dayanmak, söylemlerde bulunmak, Demokratik Uyarlık Manifestosu'nun Önderlik çizgisine, ruhuna, davranışına, yeni çalışma tarzına ve yöntemine ayrıntılı arz

katmak kitle siyasetini uygulamak ve büyütme esastır. Hangi alanda olursa olsun, seçimden tutalım serhildanlara kadar demokratik halk inisiyatiflerini oluşturmaktan tutalım, siyasal kitle partisini, çizgi partisini oluşturmaya ve KADEK örgütlenmesini her yerde gerçekleştirmeye kadar, sivil toplum alanlarını ve onun örgütlenmesini her alanda büyütme kadar pratikleşmek, başarının temel ölçüsüdür. İki ve üç yıl öncesinin yaklaşım, davranış ve duruşuna göre sorunun başlanacağını söylemek yanlıştır. Zaman ve mekan içinde gelişmeler var. Her KADEK üyesi, yurtsever, demokrat her genç, her kadın, kendi çalışma alanını büyütür, örgütlenme yaparak yeni döneme cevap verebilir. Demokratik Uyarlık Manifestosu'na, demokratik siyasete, sivil toplum, üçüncü alan örgütlenmesine katkı sunabilir. Bunlar gerçekleştirdiği oranda her alanın kişinin ya da kurumun başarılı olduğu söylenebilir. Bunun dışında başarı aramak; Apocu ruha, Önderlik çizgisine, Demokratik Uyarlık Manifestosu ve yeni ideolojik kimliğe bağlılığa ters düşer. Bu tür arayışlar içine girmek, niyetlerle hareket etmek doğru olmadığı gibi insanları pratikleştirmez. Doğru olan pratikleşmek, işleri yürütmek ve büyümektir. PKK'nin ilk kuruluşunda, mücadele tarihinde de bu vardı. KADEK 21. yüzyılın programını ve stratejisini

yorumlar yapmak, PKK'yi terör ilan etmek, PKK'nin misyonuna ters düşecektir. Hem Türkiye'de, hem Irak'ta hem İran'da, hem de diğer yerlerde demokratikleşme temelinde bir özgür birlik hedefi söz konusudur. Dolayısıyla bunu PKK'nin mücadelesinin yarattığı halk ve kamuoyu görüyor, buna olumlu cevaplarını geliştirdiğini söylemek de mümkündür. KADEK; Türkiye'de Türkiyelileşmek, Irak'ta Iraklılaşmak, İran'da İranlılaşmak istiyor ya da Suriye'nin demokratikleşmesini istiyor. Ortadoğu'nun bir bütün demokratikleşmesini istiyor. Ortadoğu'nun tarihsel, kültür mirasına dayanarak, Ortadoğu'nun anlamsız fanatik, milliyetçi ya da radikal İslamcı, emperyalist böl yönet politikalarından arındırılarak, bütün halkların ulusların çıkarlarına denk düşecek bir kardeşçe birliği istemekte ve bunun için mücadele etmektedir. PKK şüphesiz bunun temelini oluşturmuştur ve koşullarını yaratmıştır. Herkes tarafından görülmesi ve değerlendirilmesi önem taşımaktadır. Ortadoğu'nun birliğine giden yolda PKK'nin misyonu ve rolünün görülmesi gerekiyor. PKK bakış açılarını, bu anlamda Türkiye'de demokratikleşme, özgür birlik köprüsünü açtığı için takdire değer görülmelidir. Suriye'de demokratikleşme takdire değer görülmelidir. İran'ın reforme edilmesi ve yeniden yapılandırılmasında olumlu katkı su-

nacağı için takdir edilmelidir. Irak'ta anlamsız şiddet dışında Irak'ın demokratik federasyona kavuşturulması, ulusal barışın, iç barışın, kardeşliğin sağlanması temelinde anlam verilmelidir. Bütün bunların da PKK'nin geçmişte yürüttüğü mücadelesinin bir temeli olduğunu görmek gerekir. PKK 21. yüzyılın programına göre halkların, kardeşliğin birliğin temellerini atmıştır. Ayrıca 21. yüzyıl stratejisine giderken de, PKK'nin birden bire buna ulaşmadığı, geçmiş tarihsel mücadelesi içerisinde Önderlik çözümlenmeleri ve yaklaşımlarıyla da bunun bazı ön koşullarını gerçekleştirdiğini, uyguladığını görebiliriz. Doğru bir yaklaşımın sergilenmesi gerekir. En doğru olan AB'nin de PKK hakkındaki terörist damgasını kaldırmasıdır. PKK, dostlar ve kardeş halklar tarafından insanlığa, Kürt halkına, dolayısıyla da Ortadoğu'ya hizmet eden bir hareket olarak görülüyor. Eskiden düşmanlık yapanlar tarafından da önemli oranda böyle görülmesi ve böyle değerlendirilmesi, yine insan hakları ve demokrasiyi savunduğunu söyleyenlerin PKK'yi bu noktada görmesi büyük önem ve yarar taşımaktadır. PKK'ye tarihsel zaman ve mekan içindeki hakkı teslim edilirse, Kürt halkına ve Ortadoğu'ya karşı yapılan haksızlıkların düzeltilmesinin de önünü açacaktır. Denilebilir ki, Kürtlere ve PKK'ye ne kadar haksızlık yapılmışsa, bunlar düzeltilmiş oranda Türkiye'deki demokratikleşmenin önü de açılabilir. Ortadoğu'daki haksız uygulamalar da bu şekilde düzeltilir. Bununla doğrudan bağlantısının olduğunu vurgulamak gerekir. Bu temelde PKK'ye bakış açısının da yeniden gözden geçirilmesi gerektiği çok açık ve nettir.

Şüphesiz, PKK salt kurtuluş hareketi değil, bir insanlık hareketidir. Ortadoğu'da çeşitli dönemlerde özgürlük hareketleri ve eğilimleri ortaya çıkmış, bunlar bütün Ortadoğu'yu ve insanlığı etkilemiştir. PKK'nin yaptıkları ve bugün çözüm için ortaya koyduklarını göz önüne getirdiğimizde, bir insanlık hareketi olduğunu, 20. yüzyılın son çeyreğinde bu rolü oynadığını görmek mümkündür. Bunların tabii ki herkes tarafından temsil edilmesi gerekiyor. Bu temsil edildiği oranda, Ortadoğu birliği ve Ortadoğu'daki insanlık hareketleri ve sivil toplum örgütlenmeleri ya da halk hareketlerinin geliştirilmesinin gerçeği daha iyi anlaşılır ve pratikleştirilmesi önünde daha ciddi çaba sahibi olunabilir. Zaten Kürtleri diğer komşu halklardan ayırmak zordur, ayrı bir coğrafyada homojen bir nüfus da değildir, bu yönüyle parçalanmış dört devlet sınırları içerisinde kalmış değişik alanlara dağılmış bir yapı söz konusudur. Yine bölgenin çeşitli özellik ve özgünlükleri vardır. Kürt halkı bu özellik ve özgünlükleri birlikte yaşıyor, kendisi fazlasıyla bunları baskı ve ezilme yönüyle yaşıyordu. Bütün bunlar PKK'yi PKK hareketi yapmaya, çelişkilerin yoğun oluşundan dolayı insani ya da kurtuluşçu, birlik özellikleri daha yoğun yaşamaya götürdü. Yine çözüme gitmesini daha fazla gündemine koydu. PKK'nin zor koşullarda mücadele etmesi ve özgürlük eğilimini temsil etmesi –Kürtlerin yaşadığı koşullar göz önüne getirildiğinde– daha ileri bir düzeyi, bir insanlık düzeyini ortaya çıkarmıştır. Dolayısıyla Araçlarla, Türklerle, Farslarla ve diğer halklarla nasıl yaşanılacağı kendi mücadelesiyse ortaya çıkarılması ve bunun mirasını KADEK'e bırakırken, KADEK bunu daha net ve somut olarak formüle etmiştir. Özgür birliği ortaya koyması da tamamen bununla bağlantılıdır.

– *PKK hareketinin Türkiye halkları ve sosyalistleri için anlamı nedir? Nasıl anlaşılmalıdır?*

– İster anlaşılсын ister anlaşılmasın PKK hareketinin Türkiye halkları açısından, Türkiye'nin demokratikleşmesi, Türkiye sosyalist hareketinin gelişmesi için yarattıkları, tartışma götürmez bir şekilde ortadadır. Halken de anlaşılmasın bazı noktalar tartışılmaya devam edecektir, anlaşılması sağlanacaktır. Önderliğimiz Mahirlerin, Denizlerin devamı olduğunu vurguladı. Bunun bir anlamı vardı. PKK ortaya çıkarken çıkış gerekçesini, sosyalizm, ulusal kurtuluş hareketlerinin ve Türkiye'deki devrimci demokratik hareketin etkisi olarak koydu. **Mahirlerin, Denizlerin, İbrahimlerin** mücadelesinin

kendi üzerinde de etkisi olduğunu, PKK'nın ortaya çıkış gerekçelerinden birisi olduğunu vurgulamıştır. PKK ortaya çıkarken, Mahirleri, Denizleri kendilerine yakın görmüştür. Önderliğimiz özellikle de Denizlerin devamı olduğunu, onların mücadelesini yaşadıklarını ve devrimci demokrasiyi geliştirdiklerini ısrarla vurgulamıştır. Bunu hem PKK mücadelesiyle hem de kendi yaptığı bazı çözümlerle ortaya koymuş, bütün bunlar değerlendirilmiş ve mücadelesi verilmiştir. Tüm değerlendirme ve yazılarında bunlar mevcuttur. O açıdan PKK'nın, Türkiye sosyalist hareketinin bir devamı, onu devam ettiren, onu kendi koşullarında yaşatan bu anlamda Türkiyelişmek istediğini ısrarla vurgulayan bir hareket olduğunu ve bunun için mücadele ettiğini görmek gerekiyor. 12 Eylül'de cunta gelirken, **'Faşizme karşı Birleşik Direniş Cephesi, 'Demokratik Türkiye, Özgür Kürdistan'** formüle etmişti. Aslında bu programlar, söylenenler, belirtilenler 20. yüzyıl programına göre olsa da, ki '82'de vurgulanmıştı- bugün demokratik çözüm için formüle edilen **'Demokratik Türkiye, Özgür Kürdistan'** birlik anlayışına yakındır. Böyle bir birliği içermektedir.

PKK

Türkiye sosyalist hareketinin Kürdistan'da yaşayan özüdür

Türkiye sosyalist hareketini devam ettirmek isteyenlerin Mahirlerin, Denizlerin hedeflerini yeteri kadar devam ettiremedikleri ortaya çıkmıştır. Faşizme Karşı Birleşik Direniş Cephesi'nin hedefi, "Bağımsız Türkiye Özgür Kürdistan" olmakla beraber, bunun için ciddi bir mücadele vermediği açıktır. PKK hareketi ise daha çok Kürtlerin ağırlıkta olduğu alanlarda mücadele yürüttüğü ve buraya dayandığı için Özgürlük mücadelesinin Türkiyeliştirilmesi zayıf kaldı. Türkiye sosyalist hareketi diğer cepheyi tamamlamadı. Program ve stratejileri Türkiye'nin geneline kapsayacak bir durumda değildi. Asıl görev Türkiye sosyalist hareketi ile Kürdistan'daki Kürt sosyalist hareketinin

birliğıydi. Demokratik Türkiye, Özgür Kürdistan'ın somut anlamı da buydu. Türk ve Kürt halklarının birleşmesi, bunun siyasal ve örgütsel öncülerinin bu temelde birleşmesi anlamını taşıyordu. Bunu bunun için belirtiyoruz; PKK baştan bugüne kadar Kürtlerin kimliği, ulusal birliği için ortaya çıkarken, bunu formüle etmeye çalışırken, sürekli Türkiye ile birleşmek için hareket etmiştir. Önderliğimiz 15 Ağustos Atılımı başlandıktan sonra '88'lerde Türkiye ile birlik olmak istediğimizi, özgür birliğin kurulması gerektiğini, '90'lardan sonra da siyasal ve demokratik çözüme açık olduğunu, bunun için çeşitli çalışmalar yapıldığını, ama pratiksel ve örgütsel birçok şeyin yeterince yerine getirilmediğini vurgulamaktadır. Burada şunu görmek gerekiyor; Türkiye halkları ve Türkiye sosyalist hareketi için hem özgür birliğin ve eşit koşulların zemininin oluşturulması hem de Türkiye'nin -kısmi de olsa- demokratikleşmesi PKK hareketinin mücadelesi sonucudur. PKK'nın mücadelesi, Türkiye'de demokrasinin, çok kültürlü, renkliliğin geliştirilmesi gerektiğini Türkiye ortamına ve gündemine dayatmıştır. Yine yürüttüğü mücadele ile Türkiye sosyalist hareketinin de mirasını devraldığını ve bunu yaşattığını göstermiştir.

PKK hareketi, ezilenlerin hareketidir, emek hareketidir. Ulusal kurtuluş hareketi olsa bile sosyalizm mücadelesini içermektedir. Kürdistan'ın ağırlıklı olarak ezilenlere, yoksullara dayanmaktadır. Böyle bir içerik ve anlamı vardır. PKK Önderliği bundan hareketle Demokratik Uygurlık Manifestosu'nu oluştururken, demokratik uygarlığın sol yorumunu; sosyal adalet, eşitlik, özgürlük, demokratikleşme, üç kuşak hakların herkes için gerçekleştirilmesini esas almıştır. PKK'nın çıkışı ve mücadelesinde emek ve sosyalizm boyutunu görmek, bunları yoğunca tanımak mümkündür. Türkiye birliği açısından PKK hareketinin mücadelesi bu yönüyle görülmelidir. Kürt kimliği ve mücadelesi için ortada yoğun mücadele yürütmekle beraber, Türkiye halklarının birliği, kardeşliği demokratikleşme 'özgür birlik' çözümünün gerekliliklerini de, PKK kendi mücadelesinde

ortaya koymuş ve geliştirmiştir. Kürt sorunu ve diğer tüm sorunların ortaya konulması böyle bir mücadele sayesinde olmuştur. Bu mücadele olmasaydı Kürtler şüphesiz ki reddedilecekti. Türkiye'de demokratikleşme bu denli tartışılmayacaktı. Yine sosyalist hareketin '80'lerden sonra kesintiyi uğraması nedeniyle PKK hareketi, sosyalizmin kendisini de temsil etmiştir. Denizleri, Mahirleri bu anlamıyla da devam ettirmiştir. Daha sonra da Türkiyeliştirildiği dost ve kardeş güçlerle, sosyalist kardeş örgütlerle birleşerek, blok oluşturarak göstermiş, Türkiye'deki sorunların çözümünü böyle bir blokla gündemleştirerek kanıtlamıştır. Bu açıdan denilebilir ki PKK Türkiye sosyalist hareketinin Kürdistan'da yaşayan özüdür. Mücadele eden özüdür. İster görülsün ister görülsün, ister bazıları tarafından kabul edilsin ister edilmesin, hatta şimdiki kadar hakkı ister teslim edilsin ister edilmesin, PKK hareketinin Kürdistan'da ve Türkiye'de böyle bir gerçeği vardır. PKK hareketi Kemaller ve Hakileri baştan beri içinde barındırdığından dolayı enternasyonal öze sahip olduğu için, 21. yüzyıla göre de bir birlik enternasyonalizminin özü ve içeriğini geliştirmiştir. Bunları PKK'de görmek ve bulmak mümkündür. Pratik olarak bir cephe kurulmamış olsa da bunun bütün nedenleri PKK'ye dayanmamaktadır. Hatta çok az bir kısmı dayandırılabilir. Türkiye sosyalist hareketinin yeterli cevabı vermemesi, Türk halkı ve diğer halk kesimleri için de yeterince bir örgütlenmeye sahip olmamasının, 12 Eylül'den sonraki baş aşağı gidişte büyük etkisi olmuştur. Diğer yandan PKK hareketinin Kürt halkını ayağa kaldırdığı gibi Türk halkının da ayağa kaldırılmasında büyük yararı olmuştur. PKK hareketi emek ve sosyalizmi temsil ettiği için Türkiye'deki sosyalist hareketin de ayakta kalmasının ve yürümesinin, birliğe katılmasının güçlü koşullarını yaratmıştır. Bu açıdan Türkiye halklarının demokratik 'özgür birlik' çözümüne gitmesini, PKK hareketinin yarattığını vurgulamak önem taşımaktadır. Türkiye sosyalist hareketinin de konunun etkisiyle 12 Eylül'den sonraki baş aşağı gidişi durduran PKK hareketinin kendisi olmuştur. 15 Ağus-

tos Atılımı, ile başlatılan mücadele ve savaşın Kürt halkında ortaya çıkardığı irade ve demokratik mücadelenin, Türkiye'deki demokratik ve sosyalist hareketi de ayağa kaldırdığını, onlara güç verdiğini, onlara konuşma ve mücadele etme imkanı sağladığını, bu yönlü güçlü imkanlar sunduğunu görmek ve belirtmek gerekiyor. Bundan dolayı nasıl ki Başkanımız Denizlerden, Mahirlerden, İbrahimlerden büyük güç almışsa, buradan hareketle Ulusal kurtuluş hareketinin gelişmesinin zeminini, gücünü ilişkilerini, ideolojik kimliğini ve örgütünü yaratıp mücadele etmişse, Mahirleri, Denizleri kendi mücadelesinde sürdürdüğünün vurgusunu her zaman yapıp, onların mücadelesine sahip çıkmışsa; Türkiye sosyalist ve demokratik hareketi de PKK'nın veya Kürt halkının yaptıklarına sahip çıkarak, bunları hem güncel planda hem de önmüzdeki mücadele sürecinde yaşatması, birlik ve demokratik çözüm için büyük bir güç kaynağı olarak görmesi gerektiği ortadadır. Buradan beslenmek ve burayı görmek hem PKK hareketinin doğru değerlendirilmesi hem de Türkiye'deki demokratik ve sosyalist güçlerin yürüyüşünü güçlendirmeleri için gerekli ve zorunlu olmaktadır. Diğer önemli bir nokta da 21. yüzyılın kutuplaşmalarına, yaklaşımlarına, çatışmalarına göre değerlendirmeler aşılmıştır. PKK kendi pratiği ile yaptığı değerlendirmeleriyle bunu aştığını göstermiş ve Türkiyelişmeyi herkesin gündemine koymuştur. Sosyalist ve demokratik hareketin içinde uzlaşma kültürünün geliştirilmesini, blok temelinde birliğin yaratılmasını herkesin gündemine getirmiştir. İnanıyoruz ki, Türkiye'nin sosyalist ve demokratik halkı da, 20. yüzyılın son çeyreğine dayanan anlamsız kutuplaşma, çekişme çatışmaları ve önyargıları aşarak, PKK hareketini daha doğru ve daha anlaşılır değerlendirebilir, tecrübeler ve deneyimlere daha iyi sahip çıkabilir, daha iyi yerli yerine koyabilir ve bundan güç alarak Türk ve Kürt halkının Türkiye'deki sosyalist ve demokratik hareketlerle KADEK'in daha güçlü birliğini, kardeşliğini, dostluğunu pekiştirebilir. Biz bu anlamda KADEK olarak üzerimize düşeni, birlik olarak yapılması gerekeni yapacağız.

Blok için yapılması gerekenleri yapacağız. Bir uzlaşma kültürünün demokratik ve sosyalist hareketler için de gelişmesini sağlayacağız. Bugün Türkiye halkı sistemin çöktüğünü ilan etmiştir. Yapılan seçimlerle sistem kaybetmiştir. Bütün eski milliyetçi, şovenist partiler kaybetmişlerdir. Türkiye halkı değişme kararını vermiştir. Eskiye yıkılmıştır. Bu konuda AK Parti'yi yoğun olarak tercih etmiştir. AK Parti kısmi oranda değişiklikler yapabilir, ama Türkiye'yi yeniden yapılandıramaz, Türkiye'yi demokratikleştiremez, bu anlamda Kürt sorununu çözemez. Denilebilir ki, Türkiye'de işin yarısı gerçekleştirilmiştir. Halk ancak değişimin yarısının gerçekleştirilmesinin kararını vermiştir. Değişimi yaratmak, değişimi örgütlemek, yapılandırmak, siyasi, idari, örgütsel, hukuki anlamda Türkiye'nin demokratikleşmesini sağlamak, sosyalist ve demokratik güçlerin üstlenmesi gereken bir görevdir. Liberal demokratlara, sosyal demokratlara, Türkiye'nin gelişmesini isteyen insanlara düşen bir görevdir. Başta da demokrat ve sosyalist güçlere düşen bir görev olmaktadır. Biz KADEK olarak demokratik ve sosyalist güçlerin siyasal hareket olarak birlikteliğinin, bu anlamda Türkiyelişmesi için siyasal bir blok, asıl ana muhalefet partisi, kitle partisi olarak sosyalist, demokratik-sosyal demokrat, liberal demokrat ve hatta İslamcı buna benzer alevi demokratları da kapsayan bütün sivil toplum örgütlerini içinde barındıracak bir bloklaşma ve siyasal kitle partisinin gerekli olduğuna inanıyor ve gereklerinin yapılması konusunda elimizden geleni yapacağımızı belirtiyoruz. Bu seçimler DEHAP'ın ilk provasıydı hatta yetersiz provası olarak da kabul edilebilir. Siyasal kitle örgütlemesini hatta ana muhalefeti bu eksene oturtup, Türkiye'de halkın verdiği değişim kararını, Türkiye'nin yapılmasına ve demokratikleştirilmesine götürme hazırlıklarını hemen tamamlayıp bunun mücadelesini ve alternatifini ortaya çıkarmak önem taşımaktadır. Bunu kısa sürede yapmak elbette geçmişte yapılan anlamlı ve doğru mücadeleyle cevap olacaktır. Geçmiş miras sahiplenmenin de yolunun buradan geçtiğini bir kez daha vurgulamak istiyoruz.

3 KASIM SEÇİMLERİYLE TÜRKİYE YENİ BİR DÖNEME GİRDİ

Baştarafı sayfa 21'de

Kadın sorunu DEHAP mitingleriyle toplumun ruhuna ulaştı

Bu seçimlerden hangi kazanımlar sağlandı? Birinci olarak, bu tür gelişmelerin zorunluluğunu gördük. İkinci olarak, çekirdek ittifak ortaya çıktı. Üçüncü olarak, güçlü bir seçim kampanyası yürütüldü. Meclise girmedik, ama toplumu birinci düzeyde etkiledik. En çokluğu, insanları, toplumu en çok etkileyen, dolayısıyla değiştiren mitingleri DEHAP yaptı. Bunu herkes kabul ediyor. Sonuçlar, herkesi şaşırtmış durumdadır. Yürütülen kampanya insanları o kadar etki altına aldı ki, herkes mevcut gücün bunun kat kat ilerisinde olduğunu sandı. Sandıktan farklı bir durum çıkınca şaşırdı. Demek ki etkileme gücü bu düzeydedir. Bu etki geçici değildir. İnsanların ruhunu, düşüncesini ve duygularını etkilemiştir. Hareket, Türkiye'ye yayılma imkanı buldu ve tüm demokratik ve sosyalist güçlerin birliğini yaratma koşullarını oluşturdu. Bir devrim gerçekleştirdi.

Seçim boyunca kadın hareketi tartışma konusu oldu. Basında "meclis yine erkek oldu" veya "kadına yine kapılar kapatıldı" şeklinde ifadeler kullanıldı. Kadın sorunu en çok tartışılan, herkesi en çok zorlayan konu oldu. Bunu DEHAP gündeme getirdi. Adeta birçok çevrenin suçluluğunu ortaya koydu, onları suçluluk psikolojisine çekti ve toplumu da bu temelde etkiledi. Kadın özgürlüğü, toplumsal demokrasinin ve özgürlüğün gelişmesinin esasıdır, bunların düzeyini belirliyor. Kadın sorununu bu denli

gündemleştirmek, gerçek demokrasi ve özgürlük olgusunun Türkiye gündemine ne denli girdiğinin göstergesidir. Bu devrimci bir etkilemedir. Mecliste ve hükümette olmak çok değerli değildir; esas olan bilinci, ruhu ve yaşamıyla insanların etkilenmiş olmasıdır. Devrimci olan, dolayısıyla değer taşıyan etkileme budur. Bu seçim sürecindeki kampanya ile Kürt toplumu daha ileri düzeyde özgürlük ve demokrasi yönünde etkilendi. En önemlisi de Kürt toplumunda ortaya çıkan demokratik özgürlükçü çizgideki değişim rüzgarları, Türkiye toplumuna taşındı. Bunun etkileri önmüzdeki süreçte daha açık görülecektir.

Bu anlamda önemli bir düzey yakalandı. Bundan sonrası için birçok yanlış ve doğru ortaya çıktı, veri oluşturuldu. Bunlar doğru değerlendirilir, gerekli politikalar oluşturulur ve örgütsel adımlar atılır, örgüt çalışması yürütülürse; bundan sonraki süreçte oluşan meclise, ABD patentli yeni Türkiye yaratmaya karşı halkların demokratik ve özgür birliğini öngören yeni bir Türkiye yaratma mücadelesini halk serhildanı temelinde geliştirmek mümkün olur. Bunun koşulları fazlasıyla var. Bu anlamda iki Türkiye gerçeği devam ediyor: Egemen gerçek ile halkların gerçeği. Halkların mücadele etme, birleşme, örgütlenme, bu değişim ve yeniden yapılanma sürecini kendi çıkarları doğrultusunda yürütme şansları var. Eğer bu yapılır, böyle bir demokratik halk mücadelesi önmüzdeki süreçte çok zengin eylem biçimleriyle dayatılırsa, ortaya çıkan meclis uzun ömürlü olmaz. CHP destekli AKP iktidarı bazı adımlar atan geçici bir dönem iktidarı olacak, yerini yeni iktidarlara, daha demokratik ve özgürlükçü bir Türkiye'yi tesis eden iktidarlara bırakacaktır.

Bunun gerçekleşmesi doğru anlayışa ve gerekli çabayı harcamaya bağlıdır. Kendiliğinden olmaz, mücadele dönemi devam ediyor. Kim doğru politikalar izler, örgüt çalışmalarını geliştirir, kendini başarıyla pratikleştirirse Türkiye'nin yeniden yapılanmasını o belirleyecektir. Ortaya çıkan sonuçla birlikte egemen güçler yeniden yapılanma yönünde bazı adımlar atacaklar, ama bunları aşmak, halkların demokratik ve özgürlükçü yaşamını geliştirecek bir yeniden yapılanmayı tesis edecek süreci geliştirmek mümkündür. Her şey egemenlerin elinde değildir. Bu seçimlerde bir yandan böyle bir siyasal yapılanma ortaya çıktı, diğer yandan DEHAP ile kendini ortaya koyan demokratik halk hareketi ortaya çıktı. Diğer güçler tümenden oy kaybederken DEHAP -istenilen düzeyde olmasa bile- oy kazandı. Önmüzdeki sürecin siyasal mücadelesi bu güçler arasında gerçekleşecek. Sonucu, doğru ve etkili mücadele edenler belirleyecek. Bu bakımdan halkın köklü demokratik değişimler temelinde özgürlükçü bir siyaset ve yaşam tesis etme imkanı hala var. Seçimler, öyle bir sürecin gelişmesi için bir adım ileri atmak olmuş; eskiyi silip süpürerek, statükoculuğu aşarak daha etkili mücadele edilecek bir siyasal ortam yaratmıştır. Bu geri değil, ileri bir durumdur. Demokratik halk mücadelesini geliştirmek için zayıf değil, güçlü bir durumdur. Daha çok imkan sunan, fırsatlar içeren, elverişli koşulları ifade eden bir durumdur. Bunu iyi görmek, Demokratik Uygurlık Manifestosu çizgisinde gereklerini yerine getirerek pratikte yürütmek, bizi başarıya götürecektir.

Dar düşüncelerden uzak durmak gerekir. Eleştirisi ve özeleştirisi yapılmalıdır. Ger-

çeklerin neler olduğunu ortaya çıkan sonuçlara dayanarak öğrenmek esas alınmalıdır. Yararlı olan budur. Onun dışındaki yaklaşımlar doğru değildir. Dar siyasal yaklaşımlar, hayali anlayışlar aşılmalıdır. Moral olarak kendini geri çekme durumu olmamalıdır. Ortaya çıkan sonuçları bütün toplum tartışıyor. Önmüzdeki süreçte daha fazla tartışılacaktır. Her adım atıldığında bu durumlar yeniden yeniden değerlendirilecektir, ama bunu yaparken gerçekçi olmak, doğru ve derinlikli bir bakış açısına sahip olmak esastır. Sığ ve yüzeysel yaklaşımlarla kendini karamsarlığa hapsedememek lazım. Tarihsel bakmak, olayları derinlikli ve kapsamlı ele almak önemlidir. Öyle yapılırsa, gelişme imkanlarının ne kadar fazla olduğu görülür. Öyle bakılmaz, dar siyasal yaklaşımlar esas alınır, tartışmalar neden meclise girilmediği noktasında kilitlenir, ki bu da mevcut gelişme potansiyelini doğru görmeyi, dolayısıyla görevleri doğru ve yeterli tespit etmeyi engeller. Sonuçta gerekli pratik çaba içerisine girilemez. O nedenle öylesi yaklaşımlardan uzak durulmalıdır.

Süreç, Önderliğin çizdiği doğrultuda ilerliyor. Kaybedenler, Önderlik çizgisine girmeyenlerdir. Gelişmeleri yönlendiren, Önderliğin Demokratik Uygurlık Manifestosu ile çizdiği çizgidir. Türkiye, bunun politik kararlarını aldı ve hala bu adımları atıyor. Mevcut adımlar da bu temelde gelişen adımlardır. Seçimle birlikte aşılacak yapılar, buna ters olan yapılar ve ezilip geçiliyorlar. Bu nedenle eleştirisi ve özeleştirisi yapmak, kendini yenilemek esastır. Düzen içerisinde olduğu gibi, demokratik halk hareketi içerisinde de bunu yapmayanlar aşılacaktır. Eleştirisi ve özeleştirisi

geliştirmeyen, rantçı yaklaşan, bireysel çıkarlarını öngören, dolayısıyla gelişmenin önünü tutan çevreleri ayıklayarak seçimlerle ortaya çıkan ve tüm Türkiye toplumuna bir buçuk ay içerisinde bayram havası yaşatan dinamizmi büyük ve kalıcı bir hareket haline getirecek gelişmeleri ortaya çıkartacağız. Doğrusu budur, çizginin gereği budur.

Seçim sonuçları gelecek için daha doğru ve yeterli hazırlanmamız gerektiğini gösterdi. Bunu yapabilmeliyiz. Önderlik önceden bu konuda uyararak hayalci olunmaması gerektiğini belirtmiş, yine örgüt çalışmasının önemi üzerinde durmuş ve "meclis değil, demokrasi hareketini yaratmak esastır" demişti. Bu seçimde ön planda olan buydu. İkinci planda olan, meclise girecek bir ittifakı yaratmaktı, çünkü onun da koşulları vardı. Biz, demokrasi hareketini yaratma yönünde adım attık, ama meclise girecek bir ittifak yaratamadık. Bu bakımdan doğru yaptık, yani demokrasi hareketi doğrultusunda değil, bazı güçleri meclise götürme yönünde adımlar atsaydık, meclise milletvekili sokardık, ama bize hizmet etmeyebilirdi. Önemli olan, birkaç milletvekili ile mecliste söz sahibi olmak değil birinci olarak, toplumsal değişimi yönlendiren; ikinci olarak, siyasal yapılanmayı değiştirecek bir gücü ortaya çıkartan bir hareketi yaratmaktı.

Böyle bir hareketi yaratma yolunda ilerledik. Bu, doğru bir yoldur. Bu sonuçlardan çıkaracağımız derslerle yetersizlikleri telafi edersek önmüzdeki süreçte kendimizi, siyasal olarak yönlendirici konuma ulaştırabilir, gelecek seçimlerde çok daha farklı sonuçlar ortaya çıkaracak bir hareket geliştirebiliriz.

Şehit Leyla Avaşın (Kezban Mavi) arkadaşın günlüğü

Ay mehtabında dağ rüzgarı

PKK'nin bana kazandırdıklarına dair

Bu konuda tek birşey söylemen gerekiyor denilse ilk söyleyeceğim şey "PKK bana sevmeyi öğretti" olur.

Yüreğimin büyümesi, bu özgürlük dağlarının görkemiyle yarışan gerillanın gözlerindeki emeğin huzuru ve hazzıyla gerçekte. Sevgi ne yalan, ne de ulaşılmazdır. Ama sevgi kapasitesinin oluşabilmesi için köhneleşmiş yüreğimizi parlatacak bir bedel mutlak ödemek gerekiyor. İşte Mêm'in, Mecnun'un, Ferhat'ın ödediği bedel onların sevdasını yücelti.

Sizler de dağların zirvelerine çıktıkça yüceltiniz ve tüm dünyaya sevgi haykırdınız. Mazlumlara, Zilanlarla... Onların yüreklerinin atışını Kürdistan'da çağlayan suda, bir çiçeğin güzelliğinde ve yoldaşların emek tablosu ellerinde, gözlerindeki parıltıda buldum. Bugün gönülleri ayrıklıktan yakıyorsa bu sevgi pınarlarının, şahlandıran mücadelenin ürünüdür. Sevgi; artık bedellerle yaratılan Kürdistan'da yeşeriyor, artık bedellerle özgürleştirilen dil Kürtçeyle anlatılacak. Ama benim yüreğimi yakan birşey var ki, bu sevgi gücü, benim ülkeme de taşınmalı ve işte bu yüzden mutlak Anadolu da bedellerle sulanmalı. 1970'lerden alınan tohumları, Zilanlarla aşlayarak Türkiye'de sevgiyi yeşertmek için yola çıktım ve sadece bu sevda yaktı yüreğimi. Benim de anlatamayacağım kadar çok ayrıklıktan dışında! Ama direniyor yüreğim!

Özgür Kürdistan ve kardeş Türkiye'de buluşabilmek için tüm sevdiklerimle...

Devrimci selam ve saygılarımla.

21.06.1999 / Haftanın

Kibar guyi

Bugün güneşli bir yaz günü. Sıcak!

Ben ve Berivan arkadaş ekmeçiyiz. Fakat o yıllardır takım komutanı ve bu tür işler yapmamış, şimdi de yapmak istemi-

yor. Henüz mangadaki arkadaşlarla da kaynaşmamış. İlişkiler soğuk olduğu için manga ve manga yönetimi ona dışlayıcı yaklaşıyor. Arkadaşlar durumu bildiği için Jında, Dicle Guyi ve benim mutfakçı olmamızı istediler.

Hemen işe koyulduk. Yakın bir noktadan un ve saç getirdik. Küçük bir çukur içerisine serdiğimiz naylon parçası içerisinde hamurumuzu yoğurduk. Naylon gerillanın leğeni, çadırı, poşeti, velhasıl her şeyde kullanılan en temel eşyası. Bir naylon parçasının bu kadar işe yarayacağını hiç düşünmemiştim. Sonra kül ve tuz ile saçın üzerine gerilla çimentosu yaptık, (bu karışım ekmeklerin yanmamasını sağlar.) Taşlardan ocak yaptık. Yüzeyi düz olan taşları kenarlara koyup, ekmeğin bir yüzünü saçın üzerinde diğer yüzünü bu taşlara dayayarak pişiriyoruz. Ekmeğin tersi, düzü var. Gerillanın her işinde bir incelik var. Kül de naylon gibi her şeyde kullanılıyor. Hem kamufle aracı, hem deterjan, hem ekmekler yanmasın diye sacın üzerine, hem de manganın çevresine dökerek haşerelerin gelmemesi için kullanılan bir ilk yardım malzemesi sanki...

Ekmeği yaparken sempatik bir insan olan Dicle Guyi ile şakalaşyoruz. O "lütfen," "rica ederim," "yapar mısınız?" gibi sözcükler kullanarak kibar konuşma taktikleri yapıyor, bizleri güldürüyor. "Böyle dil kırmayı nereden öğrendin kibar Guyi?" diyorum.

Çalışırken Jında yoldaşı izliyorum. Jında, Kürtlerde bilinen bir aşiret olan Geverî'dir. Geverîlerin çok hoş kıyafetleri var. Ben Etruş'ta iken giyinmişim. Boyumun kısalığına rağmen beni alımlı bir genç kız gibi göstermişti. Geverî kadınları genelde ince uzun oluyorlar. Jında da öyle. Onu Geverî kıyafetleri içinde düşünüyorum, içim burkuluyor. "Ne kadar güzel bir bayan!" diye aklımdan geçiriyorum.

Gerilla'da her şey o kadar pratik ki, 190 ekmeği 2 saatte bitirdik. Tabii su katırlarla getirilmişti. Çünkü bulunduğumuz nokta suya çok uzak.

Mangaya gittiğimizde Şevîn, Jiyan ve Amed arkadaşların döndüğünü gördüm. Amed arkadaş uyuyordu. O çok uyuyor. Günün 25 saati olsa uyur. Çevrenin ısrarla "Amed erkek ismidir" demesine rağmen, nuh demiş peygamber dememişti.

İsmi değiştirmemekte bu kadar inatçı olan Amed arkadaşın yüzüne bakıyorum. Yüzünde çocuk masumiyeti vardı. Kafamdan şeytani planlar geçiyor, ama uyandırmaya kıyamıyorum.

Amed arkadaş ismini değiştirmeyi reddettiği gibi çok uyduğunu da ısrarla reddediyor. Ta bölükteyken ona espiri yollu çok uyuyorsun dediğimde bana ateş kusmuştu.

Metîna'da bir grup arkadaş kontraların pususuna düşmüş. Şimdi ise çatışma sürüyor ve gün boyu da çatışma sesleri dinmedi. Tank-top sesleri geldikçe arkadaşlar "bu havan, bu kazan, bu tank, bu roket" vs diyorlar. Ben henüz sesleri ayırt edemiyordum. Her seste soruyorum: "Bu neydi!"

Yaşamak

Öğleden sonra Hevala Mêrdîn ile görüşme okudum. Soran olmasına rağmen Türkçe'yi çok güzel okuyor. Kendini geliştirmekte oldukça istekli. Arkadaşlar ona "manganın en kibarı!" diye takılıyorlar. O gittikten sonra bir bölümü de yalnız okudum.

"Yaşam ve ölüm" üzerine idi.

"Yaşamak!"

Nazım ustanın şiirini içimden geçirdim.

Partide gereksiz ölümlere karşı Parti Önderliği ısrarla yaşamayı dayatıyor.

Uzun uzun düşündüm "yaşamdam anlamadığım nedir?" diye.

En son "yaşam yaşatmaktır!" diye içimden geçirdim.

Çok sevdiğim silahım ve boş defter

Bölüğün lojistikçisi Merdan arkadaş bana defter getirdi. Öyle sevindim ki! "Uçuyorum!" desem anlatmış olur muyum acaba? Yeni, çok güzel, çok sevdiğim silahım ve boş bir defter. Bir gerilla için başka ne gerekir ki! Şu an en zengin gerilla sayıyorum kendimi. Defteri Şexmus arkadaşına verdim. Daha kolay taşımak için katlanır hale getirecek. Yazmak için sabırsızlanıyorum. Gidip istedim, henüz bitirmemiş. O zaman içimden "Amed, Şiyar ve benim için yazdığı şiirini belki deftere yaz" diye geçirdim. Akşam ben kaybolduğumda İskender

der arkadaş defteri mangaya getirdi.

Bu kaybolma meselesi ilk yaşanmıyor. Arkadaşlar beni aşağıya gönderdi. Tekrar noktaya giderken ormanın içinde yolumu şaşırırdım. "Heval, heval!" diye telaşa bağırıyorum. Neyseki arkadaşlar sesimi duydular. Birgün böyle kaybolup, KDP'li-lerin arasında kalırım diye korkuyorum.

Mangaya gelince "devrimden sonra Kürdistan'ın bütün ormanlarına yön tabelaları asacağım. Meğer o küçük mavi şeyler ne kadar çok işe yarayormuş! Şehirde insan asla kaybolmaz" diyorum, arkadaşlar gülüyor. Gerçekten her ağaç birbirinin aynısı. Sohbele kendimi o kadar kapırıyorum ki, "kayboluşlarımı" sanki oynadığımız bir oyunun parçaları gibi anlatıyorum. Ama bir taraftan da yüreğim acıyor! Canım yanıyor! İyi bir savaşçı olabilmek için iyi yürümek ve araziye hakim olmak gerekir. İçimden "keşke Şexmus arkadaşın dediği gibi Guyi olsaydım" diye geçiriyorum. Ama hemen ardından "hayır, ben Guyi değil Geverî olmak isterdim. O güzelim, insanı güzelleştiren kıyafetleri asla üzerimden çıkartmazdım."

Ben bunları içimden geçirirken arkadaşlar "defteri geldi" dediler. Bu kayboluş psikolojisine rağmen hemen defteri açıp şiir inceliğinin yaşam bulup bulmadığına bakıyorum. Hayır! Defter tertemiz, bomboş!

Yazmak için acele ediyorum. Sinek ve sivrisineklerle karşı duman çıkarması için yanan bir odun parçasının alevini söndürüp başucuma koydum. Bin bir türlü haşereye karşı etkisiz, ama en azından sayısını azaltıyor. Sonra yazmaya başladım. Öyle çok şey geçiyor ki aklımdan, yetişti-remezsem sabaha hepsi uçar gider diye korkuyorum. Nitekim öyle de oldu. Hava kararına kadar yazdım. Ama bir türlü bitmiyordu anlatacaklarımı. Artık yazdıklarımı göremiyordum. Bu yüzden mecburen defterimi cebime yerleştirdim. Uzandım, dolunaylı yaz gecesini dinliyorum.

Biraz ilerde Jında arkadaş yanık bir Kürtçe ezgi mırıldanıyor. Ondan biraz uzakta radyo sesi geliyor. Sevdiğim şarkılara kulak kabartıyorum. Bir iki arkadaş hala sohbet ediyorlar. Ve cırcır böceklerinin sesi...

Bu muhteşem tablonun dikeni ise beyni tırmalayan sivrisinek sesleri. Uzandığım yerden habire odun parçasına üflüyor, daha fazla duman çıkması için uğraşıyorum. Tekrar ateş yakamam. Çünkü gece ateş yerimizi deşifre eder. Bu yüzden gerilla için gece ateş yakmak tehlikelidir. Gündüz ise duman bu görevi ateşten devr alır. Gerillanın hem dostu hem düşmanıdır ateş ve duman. Sonunda bir kóz parçasının boyundan yuvarlanarak ta göğsüme kadar inmesi sebebiyle bıraktım bu işi. Artık sivrisineklerle teslim olmuşum. Kafamı tekrar gökyüzüne dikerek yaprakların arasından zorla görünen aya bakmaya çalışıyorum. Güneşi engellemeye gücü yetmeyen yapraklar aya karşı nasıl da direniyorlar!

Metîna'daki yoldaşları tek tek düşündüm. Genç Ruken, anarşist Dılan, hantal Zelal, Hınıslı Hüseyin, maviş gözlü Çiçek, Avusturyalı Tolhildan vb... Şimdi kendilerini güvenli bir yere ulaştırmak için geçmişlerdir.

Uzaktan tank sesleri geliyor. Bir, iki, üç, dört, beş... Beşten sonra saymadım. Şalımı başıma çekip uzandım. Avesta arkadaş beni gece nöbeti için çağırdı. Saat erken olduğu için daha henüz uyumamıştım ve dolunayda nöbet tutmak oldukça çekici geliyor bana.

Nöbet noktasına 15 dakika önceden gidip bir kayanın üzerine oturdum. Gökyüzünde koskocaman bir top bana göz kırıyor. Uzaktaki dağlar cayır cayır ya-

nyor. Burası Metîna dağları. Mermi ve havanlardan arazi tutuşmuş. Barut kokusu ve keskin kükürtlü duman genzimi yakıyor. Hem berrak ayı hem alevleşen Metîna'yı görebileceğim bir kayaya oturdum. Gece nöbetinde yasak olduğunu bildiğim halde bir sigara yakıp kuralsızlık hakkımı kullandım. Bu benim için de bir ilkesizlik. Çünkü dişlerimi fırçaladıktan sonra hiçbir şey yiyip içmem. Hem askerliğin hem ilkelerimin perdesini aralayan ay ışığına baktım. "Söndürebilir misin Metîna yangınına? Haydi onu söndürebildin bakalım, peki yanan onca yürekleri söndürebilmeye gücün yetebilecek mi?" diye seslendim aya. Silahımı ağacın yanında göğsüme bastırdım.

Bugün haberler Önderliğin idam kararının temyize götürüldüğünü söyledi.

Ey ay! Işığın yetmez ki bu karanlığı aydınlatmaya!

Birkaç ezgi mırıldanıyorum. Özlem, hasret ve sevgi kokan. İçimde "Ayın 29'unda da dolunay istiyorum!" diyorum. Bir aya bir de uzaktaki alevlere yeniden bakıyorum. Ay yaşam, ay sevgi, alev yok etme! Yarışır gibi işlerine devam ediyorlar...

Sabah henüz "rojbaş!" çekilmeden uyandım. Alaca karanlıktı. O, berrak ay şimdi kıpkırmızı bir top oluvermişti. Öylesine tatlı pembe-kırmızı karışımı bir görüntüsü vardı ki, tıpkı güneşin batışına benziyordu. Biraz sonra aşağıdan geçen sürü sesleri geldi. İçimden Nazım ustanın yaşama dair şiirini söyleyerek, kırmızı top kütesini seyredebilmek için biraz daha yukarı çıktım. Nöbetçi değişti. Ben saçımı taradım. Bir baktım ki kırmızı top kütesi kendisini dağın öteki tarafına gizleyivermiş. Doğan güneşten, utangaç bir sevgili gibi kaçıyor. Asla buluşamayan iki sevgili; hasretlik ve çaresizlik. Yani imkansızlık! Güneş yüzünü yavaş yavaş gösterdi. Ben de ışılan ortamları yazmaya başladım. Bir süre sonra yine nöbetçi değişti ve subay sonunda "roj baş!"ı çekti.

Gerilla yeniden yaşama başlıyor.

Ve sabah sorulacak ortak soru: Metîna gelişmeleri!

Mangaya doğru ilerlerken bu geceki rüyamı düşünüyorum: Zilan Dersim'de halay çekiyor. Ben O'nunla selamlaşıyorum, sınıksız sarılıyor.

Metîna'dan haber geldi. 17 katırlık lojistik düşman eline geçmiş. 1 arkadaş yaralı. Cihazda kim olduğu söylenmemiş. Buradaki bölük eylem yapıyor. Bir B-7 güllüsünün sesiyle irkildim. Bölük komutanı bir not göndererek Metîna'daki operasyonun bu taraflara kaydırılma ihtimaline karşı "her an ihtar halinde olun!" diye yapıyor uyarıyor.

Jiyan arkadaş, yönetimdeki arkadaşların yanından geldiğinden beri düşünceli gözüküyor. "Bugün hastayım" dedi. Bazı insanlar rahatsızlıkları, duyguları hastalıkla anlatır ve gerçekten de ağrı hissettiklerini duyumsarlar. Jiyan için de bu geçerli. Aslında yoğunlaşması çok iyi olur.

Gündüz nöbetinde sincapları seyrettim. Minicik hayvanlar, fareden biraz daha büyük. "Sincap!" diye sevdiğim Rozerin (Avrupa'da bir yurtseverin küçük kızı) geldi aklıma. O tombul yanaklarıyla sincap olma-yacak kadar şışkoydu. Sonra onun ablası Beritan, ona da "Tavşan" derdim.

Doğa!

Ve ben yaşamımda ilk defa belgesel seyretmediğim için hayıflanıyorum. Hayvanlarla ilişkim hep korku düzeyinde oldu. Şimdi bunu biraz aşyorum ve onların dünyasına bana ilginç geliyor. O minnacık sincapları köylüler kuş sapanlarıyla

Seresulan eteklerinde
bir parça ekme savaşında
zaman utanç içinde
Ama gülümseyen gözlerle
eskisi gibi
yüreklere kin intikam
ve
öfke dolu
Umut gülleri
Yıkılmış köylerini
postallar altında
tar u mar olmuş
bahçelerini düşlüyorlar

la avlamaya çalışıyorlar. Onları ne yaparlar, bilmiyorum. Bu bölgede çok kar var. Kışın buradan geçerken karın üzerindeki izler, bana küçük bir taşın kar üzerinde yuvarlanarak bıraktığı izler gibi geliyor. Öyle çevik hayvanlar ki bir bakıyorsun şu ağaçta, bir bakıyorsun bu ağacın tepesindeler. Sarı, kahverengi tüyleri ve en az kendileri kadar kuyrukları var. İlk tilkiyi gördüğümde hayretle "aa! Tilki denilen şey bu mu?" demiştim. Çocuk kitaplarında çizilen tilkiler kocamandır. Bu ise kediden büyük, köpekten küçük sıska bir şey. Sadece kuyruğu gösterişli. Çakal sesi aynen çığlıklarla ağlayan bir annenin haykırıları gibi. Burada fazla kuş yok. Ama Haftan'ın de, şafakla birlikte kuş seranatlarıyla uyanırdık. Çok güzel bir melodiydi her sabah dinlediğimiz. En ilginç olan ise aylardı. Geldim geleli hiç görmedim. Ama gerillaya ulaştığım günden bu yana eylem anısı kadar ayı anıları dinledim.

Said yoldaş beni hep yılanla, kaplumbağa ile korkutmak istiyor. Henüz 16-17 yaşında, kurnazlıklarıyla meşhur, ön dişleri olmayan, sarışın, uzun, zayıf, askeri kanunla katılmış bir köylü delikanlısı... Bir keresinde benzer bir şakayı Şemdin arkadaş da yaptı, ondan hiç beklemedim. Yaşına göre oldukça olgun, ideolojeye hakim, herkes tarafından sevilen, mavi gözülü, parti içinde büyümüş biri. O kaplumbağayı çuval içinde getirdi, önümüze koydu. Said de gelip, kaplumbağayı canlı canlı ateşe atıverdi. Hayvancağıza öyle acıdı ki!.. Can çekişiyordu. "Çabuk onu ateşten alın!" diye bağıryorum. Çığlıklarım o kadar abartılı çıkmış ki, arkadaşlar şaşkınlıkla yüzüme bakıyorlar. Bense onların yaptıkları bu acıip işe şaşkınlıkla bakıyorum. Ne kadar da duygusuz görünüyorlar gözüme. Ama işin aslını öğrendiğimde daha fazla şaşırardım. Meğer kaplumbağa evinden –kabuğundan– zor çıktığı için, hayvanı hep böyle pişirip yerlermiş. Mazeretleri kaba-hatlarından daha büyük. Hele hele bunu, 17 yaşında iki delikanlının yapabilmeleri daha da dehşet verici bir şey!

Serkeftin heval saçımı örmek istiyor. Bu da bir iletişim kurma yöntemidir. Arkadaşların bu tarz jestleri öyle hoşuma gidiyor ki! Serkeftin "gençsin!" diyenlere öfkelenen, henüz 16-17 yaşlarında, bir Botan kızı. Oldukça kaba bir ses tonuyla Türkçe konuşuyor. Ne yapsın Türçeyi ancak kaba kaba bağırırlardan –öğretmen, polis, asker vb– öğrenmiş.

Karşıda Metîna dağlarından dumanlar hala yükseliyor. Üzerimizden devamlı uçaklar geçip duruyor, ya TC ya da ABD uçakları. Bugünlerde yine –onların deyi-

miyle– Kuzey Irak bombalanıyor. Bu uçaklar, bu ölüm kuşları ne kadar da çirkin geliyor gözüme. Bir tarafta sestem hızlı giden uçak sesleri, diğer tarafta ise arkadaşların eylem sesleri...

Savaş ve ben...

Ölüm ve insan...

Sevgi ve nefret... hepsi yanbaşımda. Kafasını kaldırmış bana bakıyorlar...

Bir bidon suyu yanlışlıkla yuvarladım; içi hep toprak doldu. Öyle üzülüm ki! Zaten nokta sudan çok uzak. "Şutik"ten iki defa geçirek suyu temizlemeye çalışıyorum. Arkadaşlar mütevazi davranıp ses çıkartmadılar. O halyle bile suyu içtiler.

Ayaklarımdaki yaralar azdı. Bir-iki arkadaşla ayakbağı değiştirmenin de etkisi var. Bütün arkadaşların ayakları yanmış ve yaralar var. Gerillaya gelmeden ayakları yanmış her arkadaşın ayağı kesilir sanıyordum. O yanık ayaklarla günlerce yürüyen yoldaşlar var. Ben de hem bu ayaklarla yürüyemem hem de operasyon buralara sıçarsa yolculuğumuz gecikir diye korkuyorum. Zaten Önderliğin davası temyize verildi, geç kalmak istemiyorum. Aynada kendime baktım, Hevala Mêrdin'in dediği gibi, suratım olduğu gibi siville! Kendimi öyle çirkin hissediyorum ki! Yakında bir yaş daha büyüyeceğim; ihtiyarlamak da istemiyorum, çirkinleşmek de... Oysa saçlarım azaldı ve beyazladı. Bel ağırlarım arttı, bir dişim daha çürüdü. Bir diş dolgum da düştü ve ben hala bir çocuk gibi davranıyorum. Ve henüz doğayla, savaşla yani yaşayla yeni yeni tanışıyorum!

İki-üç haftadır sabahları ayaklarım buz gibi kalkıyor. Yazın ortasında bu ne üşümesidir. Yoksa, o da ihtiyarlığın belirtileri mi?

Akşama doğru bütün arkadaşlar köyden erzak çıkarmak için göreve gittiler. Biz 5 bayan kaldık. Sempatik "guyl" yine bize şakalar yapıp bizi güldürüyor. Ben bir ara "mutluluk topu"nu, ayı, seyretmek için ortadan kayboldum. Kurye Hamza arkadaş, 4 milis ve 2 "yeni katılım" arkadaş geldiler. Birkaç saat sohbet ettik. "Yeni katılım"lardan biri Antalya'da liseyi okumuş. Orada işçilerin de Önderliğin yakalanmasıyla protestolara katıldığını söyledi. Halkın tavırlarına ilişkin çok güzel şeyler anlattı. Antalya'da gerillanın varlığı hissediliyormuş ve yerel halk ne devletin şoven kışkırtmalarına ne de gerillaya destek vermiyormuş. Öğrenci gençlik içinde de belli bir hareketlilik varmış. Med TV seyretme oranı yüksekmış. Türk solu da Önderliğin yakalanmasından sonra PKK'ye yakınlaşmış. Öyle sevindim, coşkulandım ki! Memleketimden bir esinti getirdiler. Memleket özleminin depreşmesinin yanı sıra, bu haberler beni çok mutlu etti.

Anılar yüreğimin sahiline demir atıyor

Bugün ayın 29'u. Anılar yüreğimin sahiline demir atıyor. Yüreğim ağırlaşıkça ağırlaştı. Özlem, imkansızlığa karşın futsuzca yüreğimin sahiline aşındırıyor!

Bu gece istediğim gibi muhteşem bir ay var.

29.07.1999, Perşembe

"Aponun muhabbet kuşları"

Yeni katılım ve milisler yanımdan gittiler. Öğrenciler için her zaman varolan ve var olacak oportünist yanlar hakkında espiri yapıyorlar. Parti Önderliği'nin yakalanmasından sonra "APO'nun intikam Şahinleri" adında eylem yapanlara karşı sadece laf yapan öğrenci kesimlerine "APO'nun Muhabbet Kuşları" adını takmışlar. Eee, gençlik yaratıcıdır!

Amed'e gidecek grup da yola çıktı. Umarım biz de çok beklemeyiz.

Her insan bir romandır

Bugün bayan arkadaşların "katılım" böyküsünü dinledim.

Her insan gerçekten bir roman.

Henüz 16 yaşında olan Serkeftin'in ailesinde 8 şehit var. Serkeftin de daha 11 yaşındayken partiye katılmak istiyor. Ailesi partiye tepkilenip –o zamanlar Etruş'talar– KDP'ye kaçıyorlar. Şimdi Zaxo'da yaşıyorlarmış. Partide bir kardeşi daha varmış. Kendisi çok küçük olduğu için Etruş'ta faaliyetlerde kalmış şimdi ise 2 yıllık gerilla! Şehitlerine anlam verip güçlü bir insan olmasını çok istiyorum, ama kendisi o kadar özentili biri ki! Gözü hep maddi şeylerde ve oldukça da kurnazlaşmış. İnsan bu yaşına rağmen böyle bireysel çıkarları için bin bir türlü dolap çevirmesine hayret ediyor. Aslında Parti'nin güzel bir çocuğu olabilir. Ama böyle ayakları havada olursa Parti karşıtı olarak da yetişebilir.

Şevîn manga komutanı, 22 yaşında, ama oldukça gelişkin. O da küçük yaşta katılmış. İlk "katılım" için evden çıktığında ailesi şehri birbirine katmış. Ailedeki ilk bayan "katılım." 10 kardeşler. Milisler mecbur ailesine geri teslim etmişler. Eve gittiğinde açlık grevine girmiş. O zamanlar tombulmuş. Dayısı ve amcası "tombiş" diyerek severlermiş. Şimdi ise bir deri bir kemik, çok zayıf. 4 ay evde kimseyle konuşmamış. Annesi yumuşak politikalarla kendine bağlamaya, partiden uzaklaştırmaya çalışmış. Ama o yine partiye kaçmış. Ailesi onu ev ev aramış.

Hatta polislerle birlikte onu tam göreceklerken kıl payı kendini gizlemeyi başarmış. Sonra babası tek bir kez görüşmek için milislerle anlaşmış. Kızla yalnız konuşmak için bir arkadaşla birlikte bir milis ailesinin evine gitmişler. "Erkekler ayrı, bayanlar ayrı otursun!" demişler. O kabul etmemiş. Tüm aile cemaati orada olmasına karşın babası tıpkı çocuk gibi ağlamış. "Şimdi olsa dayanmam, duygusal yaklaşıyorum" diyor. Ama o zaman çok sert bir tavır sergilemiş. Annesi kızının kararlı cevaplarına hayret etmiş. İki de bir "sana ilaç vermişler!" diyormuş. Evde kaldığı 4 ay içinde onu isteyenler de olmuş. Evlenmesi için değişik politikalar yürütmüşler. Saatlerce onu ikna etmeye çalışmalarına rağmen ısrarlı olduğunu göstermiş. Babası "eğer sen partiye gidersen ben de çetelere katılacağım!" diyerek tehdit bile etmiş. O

zamana kadar partiye her türlü maddi yardım yapan bir baba bu! Babası mutlak gideceğini anlayınca "bize mal olmadın, gideceğin yere mal ol!" diyerek başarılı bir militan olmasını dilemiş. Sonra Arabistan'dan gelen saati vermek istemiş, Şevîn heval kabul etmemiş. Babasıyla tokalaşıp evden çıkmışlar. Hangi tarafa gideceklerine bakmak isteyen ailesine karşı bahçe kapısını yüzlerine örterek yürümüş. Partiye katılış öyküsünü böyle anlattı.

Bir kökten iki renk

Bizim kaldığımız noktada bir ağaç var; iki gövde bir kökten çıkmış. Bir tanesi ta göklerde, bir tanesi de eğilip neredeyse yere değecek; sanki bir çardak gibi. "Gel! Burası geçiş kapısı" diyor yolları ayrılan iki ağaç.

Bölüğün dün yaptığı eylemde "Büyük Güney" katılımlı genç Mazlum büyük bir olasılıkla şehit düşmüş. Cesedi bulunamıyor. İşte başı göklere değen bu ağaç Mazlum, başını eğerek tekrar toprağa gömülerek emperyalizme kapı olan ağaç ise ailesi: Bir kökten iki renk fıskırıyor.

Bugün yine gün boyu tepemizden uçaklar geçti. Metîna'da "Orta tepe" denilen bir yer var. Türk ordu güçleri oraya indirme yapıyor. Önümüzdeki günlerde operasyon ihtimali var. Skorsky sesini ayırtedebilmem için Jiyan arkadaş uçakları anlattı: Hangisi kazan bombası bırakır, hangisi keşif yapar!

Hakî arkadaşlar bölüğe geldiler. Bana Şervan'la defter göndermiş, ama ulaşmadı. Üzülüm. Ne güzel, defteri bana hatıra kalırdı.

Şervan hakkında herkes olumlu şeyler söylüyor. Hakî de ona ilişkin benzer şeyler söyledi. Silahımı vereceğim kişiye iyi seçmişim yani!

Bugün benim doğum günüm (31.07.1999).

Sabah kalktığımda Avrupa'daki yurtseverlerimizden Zeynep'in dünya tatlısı iki kızı Gulan'la Dilan aklıma geldi. Rüyamda mı gördüm bilemiyorum, ama içimden onlara sevgilerimi gönderdim. Sonra teyzemin kızlarını düşündüm, hepsi genç kız olmuştur. Filiz, Figen... Bense bugün bir yaş daha ihtiyarlıyorum!

Nokta değiştireceğiz. Suyun yakınına geldik; gündüz burada kalıp, gece ilerleyeceğiz. Köylülerin çocukları geldi. Hepsinin sevdim. Ama içlerinden bir tanesini kendime daha yakın hissediyorum. O çocukla daha önce de karşılaşmıştık. Gidip onu öptüm. Yanlarında kendileri gibi minicik oğlaklar, kuzular var; çok şirinler.

Bir arkadaşım "oğlakları çocukluğumda beri çok severdim" demişti. Evet, çok şirinler bu hayvanlar. Ama ben yine de çocukları daha çok seviyorum: Geleceğin umutları! O çocuğu ilk gördüğümden beri birilerine benzetiyordum. Bugün çıkarıldım: Evet, bu çocuk C. yoldaşın oğlu Umud'a benziyor. İçimde "Umud'un umudumuzdur C. yoldaş, ona iyi bak!" diyorum. Ama o çocuk da ülkemizdeki savaşın getirisi olarak baba sevgisinden uzak büyüyecek; tıpkı binlerce yaşıtı Kürdistan çocuğu gibi. O Avrupa'da, bu küçük afacan ambargo diyarında. Dünyaları çok farklı, ama ortak yanları savaşın getirilerinden etkilenmeleridir!

Bugün Serkeftin arkadaşını eleştirdim. Onunla birlikte saçımızı yıkamaya gittik. Bana yardımcı oldu. Bana yardımcı olmasından ziyade eleştirilerimi doğru algılamasını isterim. Manga komutanı Şevîn heval bana yardımcı olmaya çalışıyor. Onunla sohbetimiz oldukça anlamlı. Fakat her şeye rağmen içim sıkılıyor. Bir an önce hedefimize gitmek istiyorum.

Arkadaşlar gümrükten koyun getirip kestiler. Günlerdir sabah-öğle-akşam bulgur pilavı yiyoruz. Ben yine bulgur pilavını tercih ederdim. Taze et bana dokunuyor ve eti sevmiyorum. Ama tüm takım eti iştahla yedi.

Akşama doğru Hevala Serkeftin'le amcasının kızına kısacık bir not yazdık. Halimiz çok komikti. O Türkçe bilmiyor; tercümanlığımızı çok az Türkçe bilen, manganın en olgun, çekici üyesi Jında yapıyor. Arada bir ben kendime göre cümleler ekliyorum, onun da hoşuna gidiyor. "Siyasileştirm" diyor, gülüşüyoruz. Serkeftin manganın BKC'cisi, çantası olduğu gibi BKC mermisi dolu. Öyle ağır ki, acıyorum ona. Ondandır söz aldım; kış eğitiminde mutlaka okuma yazma öğrenecek. İkna için pek çok dil döktüm: "Yarın komutan olarak köye indiğinde üzerinde 5 dinar yazan bir şey alırsın köylü sana 1000 dinara satar. Köylünün yanında en ufak notu yanındaki 'şervanına' (savaşçına) okusun diye uzatırsan komutan havan bozulur" diyorum, daha bir sürü şey, ikna oluyor. Ayrılırken Şevîn arkadaş bana bir mendil hediye etti, rengi mavi! Mavi renk bana huzur veriyor. Mavi rengi çok seviyorum. Doğum günümde mavi bir mendil sahibi oldum. Fatma'nın (kız kardeşim), annemin ve sevdalımın mutlaka doğum günümü kutladıklarından emin olarak, onların selamlarını bana getiren gecenin soğuk yelini içime çekiyorum.

Bu kadarlık da gülsen yeter

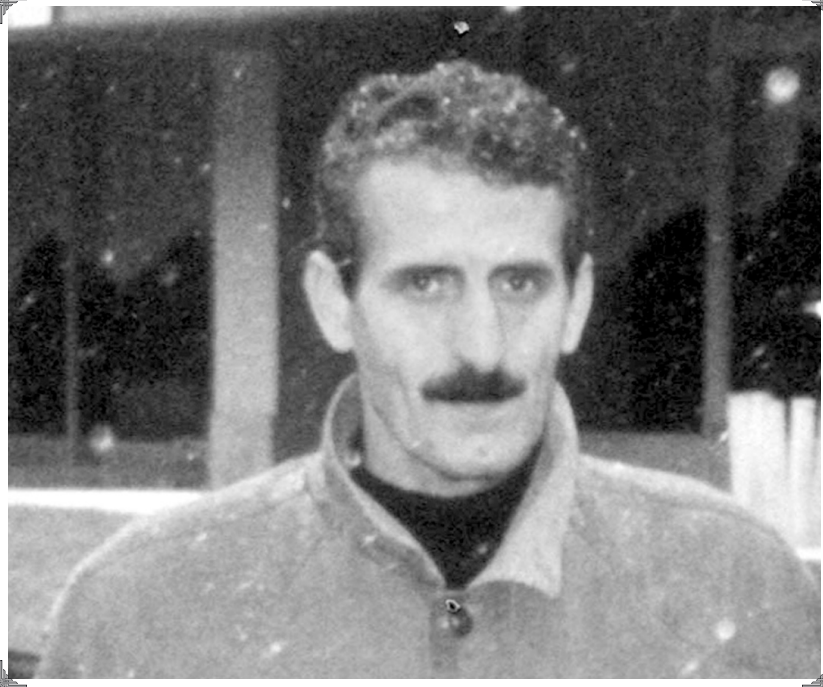
Ay, "bir yaş daha ihtiyarlamış birinin Aromantizme ihtiyacı az olur" dercesine küçüktüvermiş kendini; cimrici göz kırpmıyor. Biz yürürken ve ben doğum günü hediyelerimi ve en çok da kocaman muhteşem güllerin hatırına 'bu kadarlık da gülsen yeter bana ey mutluluk topu!' diyorum. Artık alaca karanlıkları yararak gelen yeni günle birlikte yeni noktaya ulaştık. İngiliz asilzadeleri(!) gibi kahvaltımızı erik, üzüm, elma ve cevizle yaptık. Üstüne de bir gerilla çayı ve sigara!

Gece hareketliydi. Hakî arkadaşlar mayın döşemek için yola çıktılar. Nöbetimde tank sesleri geliyordu. Sabaha karşı da Mêrdin grubu noktamıza geldi, bir de gecenin soğuğu bunlara eklenince bana uyku haram oldu. Mêrdin grubunda Şahîn, Tahîr, *Faka heval de geldiler (milislerimiz). Onları görünce sevindim. Welat ve Akîf arkadaşlar da bu grubun içindeler. Bu grupta da Karadeniz grubu gibi bayan arkadaş yok. Welat kendine şehit düşen Sinan arkadaşın adını koymuş. Beni duygulandırdı. Ama bunu belli etmemek için "insanlar kendilerini ve yaşamlarını değiştirmek istediklerinde isim değiştirirler" dedim. Sonra bu sözümden dolayı kendimi çok anlayışsız buldum.

Devam edecek...

"Her şeye rağmen güven"

Adı soyadı: **Mehmet YILDIZ**

Kod adı: **Samet**

Doğum yeri ve tarihi: **Cobur köyü- Karakoçan, 1958**

Partiye katılım tarihi: ...

Şehadet tarihi ve yeri: **3 Kasım 2002**

**Ay tuzakla
Biz de ayın tuzağında
Yıldızlar ise
yüreğimizdeki mayınlara bastı...**

İlkbaharın aşk yağmurlarından sonra gökyüzünü ikiye bölen sarılı, kırmızı ve yeşilli gökkuşağının altında tilkilerin düğünü başlar derdi büyüklerimiz. Ardından doğanın giysisi olan renk cümbüşü başlardı dağlarımızda, vadilerimizde...

Ve yaylacıların doğa ile buluşması başladığında gökyüzünün başka renkleri altında da bir başka hayat başlardı. Yüreğimizin acılı pınarlarına düşen takım yıldızlarının altında yatağını bulmuş çılgin sular gibi dinmeye başlardı hayat.

Ve acısı, tatlısı, sevgisi, nefreti, kını öfkesi, özlemi ve hasreti ile çoban sofralarında kavalın haykırışı yükseldi bir cümle civara.

İşte yaşama dair tüm duyguların durdurulduğu bu coğrafyada yaşamın özsu olan bir mücadele boyvermeye

başladığında, Samet yoldaşa bu mücadelede bulmuştu kendisini.

Yoksul bir ailede dünyaya gözlerini açan Samet yoldaş, henüz küçük yaşlarda tanışmıştı çelişkilerin yakıcılığıyla. Liseye kadar devam eden öğrenim hayatı boyunca, boş vakitlerinde çalışarak ailesine yardımcı olmaya çalışırdı.

1970'lerden sonra gelişen devrimci demokratik mücadele her onurlu Kürt genci gibi O'nu da etkilemişti. Belki de O'nun bu arayışı gökkuşağının ardındaki umudu arayıştı. Yıllar boyunca arayışta bulmadığı bir gerçekliği bulmanın umuduyla sarılmıştı mücadeleye. Bu yüzden defalarca gözaltına alınmasına ve işkencelerden geçmesine rağmen özgürlüğe kilitlenen yüreğin direngenliği O'nun sessiz yoldaşı olmuştu. '77'lerden sonra ise artık durmak bize yakışmaz diyerek, çağdaş özgürlük mücadelesine katılım sağlamıştı.

Özgürlük kervanı omuzlarına, onun gibi bu topraklarla yoğrulmuş olan tüm insanlara ulaşma görevini yüklemişti. Belki de en fazla kutsal topraklardan koparılan insanlarımızın ulaşmak gerekiyor diye düşünüyordu. Ama kendisi de sürgün ikliminin sert rüzgarlarının kanatlarına binerek, terk etmek zorunda kalmıştı, ülkesini. Evet Samet yoldaş geride gökyüzünü karalara boğan siyah dumanlarıyla koca yangınlardan arta

kalan Karakoçan'dan gözünde yaş, yüreğinde hüznle ayrılmıştı.

1983'lerde çıktığı Avrupa'daki çalışmalara aktif biçimde katılmıştı, Samet yoldaş. Çeşitli sorumluluklar almış, aldığı bütün görevleri başarıyla yerine getirmek için bütün gücüyle çalışmıştı.

1990'lı yıllarda serhildanlarla ayağa kalkan binlerce Kürt insanı gibi, O'nun için de saf tutma zamanı gelmişti ve bül-bülün güle olan sevdası misali gerillaya olan hasretiyle yanıp tutuşan yüreğini ulaştırıvermişti, olması gereken yere.

...Ve zamanı gelip çattı!

Yüreklarına yıldızların ekildiği, yollarına türkülerin okunduğu özgürlük mekanı dağların yolunu, naylon kentlerin betonlarını aşındırarak tutmuştu. Üzerinde ay ışığının yakamozlandığı bir nehir gibi akıp dönmüştü, kaynağına.

Evet Samet yoldaş. Öz olarak hayatını böyle anlatıyordun bizlere. Bütün ayrıntıları aklımızda tutamamakta, anlatımındaki sadelik, mütevazılık, yaşamadığımız günleri bize yaşatmıştı.

Nasıl anlatmalı ki, Mezopotamya'nın en güzel yerlerinde yaşanan en güzel günleri...

Uzun mücadele sürecinde yolları tükettin. Yılları tükettin. Ölümü ve ölümlülerin korkularını yendin. Dağın selamını dağlılara gönderdin. Oğul hasreti çektin. O bir başka sevgiydi. Ama bir gün bile ondan söz etmedin. Uzaklara çok çok uzaklara dalıp giden gözlerinin nereye gittiğini merak ederdim. Meğer uzaklarda bırakmış olsan da hep yanbaşımda olan oğul ile buluşmaya gidermiş mağrur bakışların.

Ateşe türküler yaktın. Ateşi acılarla harlanan isyan olan türküler yaktın. Oğula ve özgürlüğe özlemin türkülerini mırıldandın.

Hep dağ türkülerini söyledin. Dağ lalerini, dağ sümbüllerini ve dağ tebessümünü yolladın hasretliklerine.

Ya papatya falına baktığın bahar günleri!.. İşte haykırışlarla süren hayat. Çağlayan suların hayatıydı bizim hayatımız. Akıp giden hiçbir bende takılmayan, hiçbir yatağa ölümün bile yatağına sığmayan bir hayat.

Sular kabarmıştı. Gök sisleri, toprağın narin göğsüne bir kara hançer gibi saplanarak çökmüştü. Yıldızları bulutlar saklamıştı bizden. Beden rahatlatan ba-

har yağmurları ile ıslanmıştın. Kabaran suların sağır edici çağlıtlarının olduğu bir gündü. Üç yıl önceydi. Dola Ayşe'deki eğitim okuluna gelip bir köşeye oturmuşsun. Sessiz sakin duruluğunla dikkatimi çekmiştin. Yedi aylık bir birliktelikten sonra duruş, yoğunlaşma ve davranışlarınla, örgüt çizgisine olan hakimiyetle Apocu militan kişiliğiyle yüzleştirmiştin beni...

Sonra zor zamanlar gelip çattı. Partinin değişim süreciydi. Baharda yeryüzü güzelliklerinin bütün çekiciliğiyle ışıltaması gibi, partimiz de yeni bir sürece daha da güzelleşerek başlamanın arifesindeydi.

Güneş dağlardan yükselince, karanlığı sinsi bir korku sarar. Karanlık saldırganlaşır, ama güneşin soylu ışığı karşısında erken pes eder. İşte böyle bir süreçte gerici-lik her taraftan şahlanmış, güneşin önüne karanlıktan bir bulut çekmek istiyordu. Ama Apocu rüzgar dağlardan eserek bulutları dağıtıvermişti. Sen bu rüzgarın en sert dalgasıydın.

Aradan aylar geçti. Uzun yolculuğumuz başladı. Atalarımızın yurt edindikleri, yerleştikleri topraklardan geçiyordu yolumuz. Dağdaki özgürlüğümüz son bulmuştu bir nevi. Çünkü yolculuğumuz boyunca üç ülkenin sınırlarından geçmiş, asker ve polisleriyle tanışmış, sorgularından geçmiştik. Onların da nezarethanelerini öğrenmişti, diğer ülkeler gibi, (hepsi de birbirine benziyordu ne hikmetse.) En sonunda ulaşmamız gereken yere, belirlenen hedefe ulaşmıştık. Üç koca yıl... Otuz altı ay. Tam bin doksan beş gün ışığını ihtiyarlatmıştık birlikte, (sanki daha dünmüş gibi geliyor bana.)

Ey sessiz kararlılığın abidesi! Kara bulutlara rağmen yükselen dolunay. Ufka zamansız dalışınla bizi nasıl da hüzne boğdun. "Her şeye rağmen güven" diyordun. Sol yanına saplanan Krokodil dişlerini gördüğünde ne de umarsızdın? Neden yoldaş neden? Neden bu erken göç?

Hiç haber vermeden, selamsız sabahsız çekip gitmekle hüzne boğdun hepimizi. Daha dün doğan bir çocuğa senin adını verdiler. Seni sonsuza dek yaşatmak için.

Nasıl anlatsam bilemiyorum.

Her şeye rağmen seni senden aldıklarımınla anlatacağım. Çünkü kelimelerim seni anlatmaya yetmiyor.

Hep şöyle derdin: "Her çalgının ayrı bir işleve sahip olduğu çok sesli bir orkestraya benzer hayat. Aletlerden biri dursa bile geri kalanlar o aletin yokluğunu hissettirmeden çalmaya devam eder. Eğer bir gün yok olursam yoldaşlarının yokluğumu hissettirmeyeceklerine eminim."

Ama böyle bihaber çekip gideceğini beklemiyorduk. Hoşçakalın deyişin de kişiliğin gibi sessiz, ama binlerce mesajı içinde taşıyordu.

Binlerce ayrılık yaşadım, ama hiçbirini bu kadar zor gelmedi bana. Çünkü seninki bir daha görüşmemenin ayrılığıydı. Denenmiş bir evre olarak geride bıraktığımız onca acı, tatlı, zorlu günlerden gecelerden sonra, ilk defa kendi hesabına bir bencillik yaptın.

Ben daha uzakların yollarını tutarken sen Doğu'da Tengri'nin yeryüzünü aydınlattığı yerde kaldın. Her sabah Tengri'yi karşılamak için kaldın. Ülkemizde yaşlı ninelerimizin her sabah ellerinde

bir tas su ile karşıladıkları güneşi karşılamaya kaldın. Ben karanlığın başladığı sessiz steplerin batısına, sen ise Tengri'nin sıcaklığıyla kavruşan doğu bozkırlarına...

Ay doğdu. Büyüdü. Güzelleşti. Ve çember daraldı. Kaçınılmaz son orada dayandı kapına... Tıpkı bir step sessizliğinde... Step yalnızlığında...

Ey asaletin sessiz sureti! Ey sevgi şelalesi. Kutsal bekleyiş tapınağı sabır taşı... Böyle mi olacaktı ayrılığımız.

Ay döndü. Gün karardı. Umut, yaralı serçenin kanadında. Ama yaralı serçenin umut uçurduğu bu topraklarda bin yılların kışının dolu vurgunları yerini baharlara bırakıyor, badem çiçeklerinin yeşermesi gibi insanlarımızda umutlar hem de bugünden yaşanan bir gerçekliğe dönüşerek yeşeriyor.

Güle güle Mamoste! Hayatta iken gidemediğin köyündeki sıcak toprağın altında rahat uyu. Gözün arkada kalmasın. Nöbeti biz devraldık. Sonsuzluk ülkesinde buluşuncaya kadar güle güle...

**Mücadele arkadaşları adına
Fırat Serhad**

ülkeye sesleniş

*Dün gece yine saçlarımı okşadım.
Seni yine duyumsadım.
Daha ne kadar sürecek insanı utandıran umursamazlığın?
Suçlu sadece ben miyim?
anlayabileceksen,
bilincimi haince dumura uğratanlar,
onlar suçlu değil mi?
Nasıl bilebilirdim seni,
nasıl hissedebilirdim?
Ya şimdi...*

*Dağların doruklarına uzanmak
sularını yüreğime aktıracasına
ırmaklarında yıkanmak
semalarında
aydınlığa köprü olmak...
Hem de tüketircesine
küskünlüğü...*

*Tam halaylara tutuşma zamanı,
bırak inacı.
Geç kalmışlığımla geçmişin
kucağına
bak gözlerime.
Kavuşmamıza inancın parıltısı
var.*

*Sen göresin diye uyumaz, kapanmaz oldular.
Koyununda yegeren gülleri daha tomurcukken koklamak isterim.
Onlara açılmak isterim.
Umuduna yoldaş olmak isterim
tanı beni Kürdistan'ım.
Ben seni düşünceyle sevmişim.*

Şehit Rojbin SERHAD

PKK Türkiye sosyalist hareketinin Kürdistan'da yaşayan özüdür

Sexwebûn: Kürt halkı ve 'Kürt özgürlük mücadelesi' adına hareket ettiğini söyleyen birçok hareket çıktı. Kürdistan'da PKK'nin kuruluşundan itibaren PKK'yi diğer örgütlerden ayıran, halklarla bu kadar bütünleştiren yönleri nelerdir? PKK Kürt halkının tarih sahnesine yeniden çıkışında nasıl bir rol oynadı?

Cemil Bayik: Her şeyden önce PKK hareketi bir Önderlik hareketidir. Bunun böyle bilinmesi ve altının çizilmesi gerekir. Kürtler çok isyan etmiş, başkaldırmış; ama başarısız isyanları ardından da susarak kabuğuna çekilmiş bir halktır. Ciddi örgütler, örgütlenmeler ortaya çıkaramamalarının sonucu olarak, bütün direnişleri bir saman alevi gibi yanıp sönmüştür. Çok kalıcı etkilere dönüşmemiştir. Sorunu temelinden ele alırsak, PKK'den önce de Kürdistan'da ortaya çıkan çeşitli hareketler vardı. Bunlar dünyayı, Kürt tarihini ve mevcut içinde bulunduğu durumu, doğru ve gerçekçi bir şekilde değerlendirecek durumda değillerdi. Klasik yapılanmanın, yaşanan Kürt kapanının ve trajedisinin bir devamı olarak ortaya çıkmış, günümüz koşullarına kendilerini uyarlamaya çalışmışlardı. Şüphesiz ki, işbirlikçi, reformist ya da ihanetle tüm bağlarını koparmamış hareketlerin Kürdistan'da bir çıkış yapması mümkün değildir.

PKK Önderliği'nin ve PKK'nin bu konuda ayırıcı bir özelliği vardır. Bir kere bir ret hareketi olarak ortaya çıkmıştır. Dünyayı değerlendirmiş, ulusal kurtuluş ve insanlık hareketlerinden etkilenmiş, onları değerlendirmiştir. Kürt tarihini ve sosyalizmi değerlendirmiştir. Bütün bunların bir sentezi olarak PKK Önderliği'nin, PKK'yi ideolojik grup veya parti olarak örgütlenmesini diğerlerinden farklı bir şekillendirmeyi ortaya çıkarmıştır. Birincisi; tarihteki Kürt kapanından, trajedisinden, isyanlarının yenilmesinden büyük dersler çıkarılmıştır. Bu konuda Kürt tarihinin yeniden

“PKK'yi PKK yapan özelliklerden birisi de, bağımsız bir duruş sahibi olması, yaptığı çözümlenmelerle ideolojik bir kimliğe kavuşmasıdır. Burada özgüce, ideolojik bağımsızlığa büyük önem verilmiştir. Ruhta ve beyinde bir Kürt iradesinin, onun siyasal örgütlenmesinin ortaya çıkmasına büyük özen gösterilmiş ve mücadele bu temelde yürütülmüştür.”

değerlendirilerek doğru bir temele oturtulması gerekmektedir. Yine sosyalizmden çıkarılan dersler, kemalizmin, devletin yoğun eleştirisi mevcut ideolojik egemenliğin, hegemonyanın reddedilmesi temelinde ortaya çıkan bir özgürlük eğilimi ve hareketi söz konusuydu. Denilebilir ki, PKK'yi PKK yapan, diğer hareketlerden ayıran özelliklerden birisi de, bağımsız bir duruş sahibi olması, yaptığı çözümlenmelerle ideolojik bir kimliğe kavuşması, 20. yüzyılın koşulları içinde doğru bir programa ulaşması ve mevcut dünya koşulları içinde mücadelesini direngenlikle, direnişle ve büyük bir sabırla sürdürüp geliştirmesidir. Burada özgüce, ideolojik olarak bağımsız olmaya büyük önem verilmiştir. Ruhta ve beyinde karakolların yıkılması ve bir Kürt iradesinin, direnişinin ve hareketinin siyasal örgütlenmesinin ortaya çıkmasına büyük özen gösterilmiş ve mücadele bu temelde yürütülmüştür. Örneğin devlet ve kemalizme karşı, reddediş temelinde büyük mücadele yürütürken, sosyal sovenizme, ilkel milliyetçi ve reformizme karşı da büyük bir ideolojik duruşla hareket edilmiş ve bu, PKK'yi PKK yapan temel gerçeklerden biri olmuştur. Diğerleri gibi uzlaşmacı yaklaşımlar sergileseydi veya Kürt isyanlarının klasik yaklaşımlarının peşine takılıysaydı, onları överek diğer-

Birleşmek için ret çıkışı gerekiyordu

Dikkat edilirse bütün özgürlük hareketleri tarihte böyle ortaya çıkmamışlardır. Spartaküslerde, Fransız İhtilali'nde, yine sosyalist ve demokratik hareketlerin ilk çıkışlarında bunu görmek mümkündür. PKK'de bu zorluklar daha fazla söz konusuydu ve PKK Kürdistan'da bir aydınlanma, ideolojik kimlik hareketi olarak ortaya çıktı. Kürtlerin yaşaması, Kürt halkının dirilişinin gerçekleşmesi için, kendisini katık yaptı ve günümüze kadar geldi. İkincisi, şüphesiz PKK 20. yüzyıl programlarına göre enternasyonalist bir hareket olarak ortaya çıktı. Baştan beri **Kemal Pir** ve **Haki Karer** arkadaşlar bu hareket içerisinde yer aldılar. Aslında, hem Önderliğimiz hem de PKK hareketi, Türkiye'yle ayrılık da istemiyordu. Kürdistan'daki Kürt ulusunun dirilişini ortaya koyarak, Türk halkıyla onurlu bir birlik temelinde birleşmeyi ortaya koyuyordu. Şüphesiz o günkü koşulların zorlukları vardı. Kürt hareketinin kendi özgünlüğünü, gelişimini, örgütünü ve ideolojik kimliğini ortaya koyması, siyasal gelişimini yaşaması gerektirdi ki, diğerleriyle eşit ve gerçek birlikteliler kurabilin. Kölelerin başkalarıyla birlik kurmaları mümkün değildir. Ciddi bir örgütlenme ve ideolojik kimliğe sahip olmayanların, baş-

olarak, diğer halkların da birliğine önem vererek ortaya çıktı. Daha sonra PKK hareketinin Ortadoğu'ya taşınmasıyla beraber, geri çekilme sürecinde giderek mücadelesini yaygınlaştırıp, Kürdistan ulusal birliğini ve dirilişini sağladığı oranda Ortadoğu birliğine yönelik değerlendirmeleri söz konusu olmuştu. **Ortadoğu Halklar Federasyonu'nun** gerçekleşmesi yönünde mücadele edilmesi gerektiğinin altını çizmişti. Bugün **Demokratik Ortadoğu Birliği** ni ne kadar savunuyorsa, geçmişte de Ortadoğu Federasyonu ve halklar arasında özgür birlikteliğin kurulmasını o kadar savunuyordu.

Bu açıdan Kürt sorununu diğer halkların, bölgenin sorunlarından ayırmadan ya da bir devletin iç sorunu görmekten çıkararak bölgedeki tüm halkların sorunu, Kürtlerin parçalanmış konumundan dolayı bütün halkların sorunu olarak ele almıştı. Önderliğimiz baştan beri emperyalizmin böl-yönet politikasını ve parçalanmış Kürt gerçeğini bildiği için, komşu halklarla ilişkilerin kurulamaması halinde gelişim ve başarının mümkün olamayacağını gördü ve altını çizdi. Bu açıdan bir özgürlük hareketi olarak savunduğu görüşler, yürüttüğü mücadele ile hem Arap, Fars hem de Türk halkına belli mesajlar vermişti. Onlarla birleşmek istediğini bugün daha net ve somut

çok ayırdığını, farklı noktalara götürdüğünü söyleyen ve düşünenler şüphesiz vardır. Bütün bunlar, kendi zaman ve mekanı içerisinde değerlendirildiğinde o günün koşullarında yapılması gerekenlerdi. Böyle bir çıkış ve adımla beraber PKK hareketi PKK olabilirdi. Bir önderlik hareketi olarak kendisini ortaya koyabilirdi. PKK,

“PKK 20. yüzyıl programlarına göre enternasyonalist bir hareket olarak ortaya çıktı. Ama Kürt hareketinin kendi özgünlüğünü, gelişimini, örgütünü ve ideolojik kimliğini ortaya koyması, siyasal gelişimini yaşaması gerektirdi ki, diğerleriyle eşit ve gerçek birlikteliler kurabilin. Ciddi bir örgütlenme ve ideolojik kimliğe sahip olmayanların, başkalarıyla birlik kurmaları mümkün değildir.”

Ortadoğu'nun insanlık hareketi olarak kendisini, mücadelesini gündemleştirip kanıtlayabilirdi. Yine diğer reformist, ilkel milliyetçi ya da emperyalizmle işbirliği yapan kesimlerden kendi çizgisini ayırabilirdi. Egemen ulus sovenizminden ayrılmayan örgütlenme ve davranışlardan kendi farklılıklarını ortaya koyabilirdi. Bütün bunlar, ayırıcı çizgilerin ispat edilmesi, bunun yoğun mücadelesini vermekle mümkündür. Elbette en başta Önderliğimize deli diyenler de oldu. Çünkü herkes olağan düşünüyordu; olağanüstü düşünen, farklı düşünen herkesten ayrı düşünen elbette Başkan Apo'ydu. Bundan hareketle herkesin taşlamaya, üstüne yürümeye başladığı Önderlik ve hareket durumundaydı. Özgürlük hareketi ve eğilimi olarak tarih sahnesine çıkan büyük ve etkileyici hareketlerin çıkışında da bu tür davranışları görmemiz mümkündür. Spartaküs'ün ezilenlerin özgürlük hareketi olarak başkaldırısına duyulan öfkede de, İsa'nın çıkışında da bunları görmek mümkündür.

PKK Doğu ile Batı'nın sentezi olarak geliştirildi

Kürdistan, ne kapitalizm ne de emperyalizm tarafından statüsü tanıyan bir yerdir. 'Siz kölesiniz, işbirlikçisiniz' bile denilmiyor, hatta reel sosyalizm tarafından bile 'siz halksınız, ulussunuz veya özgürlük haklarınız vardır' denerek, sahip çıkılmıyordu. Bütün bunlardan dolayı I. Dünya Savaşı'ndan sonra Lozan Antlaşması'yla Kürt halkı adeta tarihten silinme sürecine girmiş halklar statüsüne alınmış, emperyalizm de, reel sosyalizm de bunu böyle kabul etmiştir. Türkiye'deki kemalizm ve devlet bunu böyle kabul ediyor. İnkarcılık bu yönde yoğun uygulanıyor. Bölge devletleri de böylesi yaklaşımlar içerisindedir. Şüphesiz ki, böyle koşullarda bir Önderlik hareketinin ortaya çıkması, bütün diğer özgürlük hareket ve eğilimlerinden daha fazla taşlanmasına, komplolarla karşılaşmasına, bastırma çabalarıyla, sindirmeyle yüz yüze gelmesine neden olacaktır.

leri ile pazarlıklı ilişkiler içine girseydi, PKK, kendi varoluş gerçeğine ters düşecek, farkını ortaya koyamayacak, diğerlerinin başına gelen PKK'nin de başına gelecekti. PKK ve Önderliği doğal olarak en zor olanı seçti, hatta o zamanki koşullar içinde herkes normal düşündüğü veya mevcut ideolojik hegemonyayı parçalayamadığı, işbirlikçiliğe, ihanetçiliğe, Kürt kapanı ve trajedisine karşı ciddi bir mücadele yürütmediği ve Kürt isyanlarının başarısızlığının nedenlerini ortaya çıkaramadığı için yaptığı yürüyüşlerle yine başarısız bir çıkışın sahipleri olacaklarını baştan beri ifade ediyordu. Fakat PKK Önderliği ve PKK hareketi, yalnız da kalsa, büyük baskılar, kuşatmalar altında da olsa, henüz yeni ortaya çıkan ve kendisini yaşatmak, büyütme isteyen bir güç de olsa, ideolojik, siyasal örgütsel olarak büyük bir direnişin sahibi oldu.

kalarıyla birlik kurmaları mümkün değildir. Bu ne birlik ne de kardeşlik olabilirdi. O açıdan PKK'nin ilk çıkışında enternasyonalist bir yaklaşımı vardır. Kemal Pir arkadaşın deyimiyle "Türkiye devriminin yolu Kürdistan'dan geçmektedir" tanımlaması yapılmaktadır. Daha sonraki yaklaşımlarda da, Türkiye'nin demokratikleşmesinin Kürt sorununun çözümünden geçtiği hep vurgulanmıştır. Bu günümüzde kanıtlanmış ve hala geçerli olan bir noktadır. Örneğin Kürt demokratik hareketinin Türkiye'deki demokratikleşmenin önünü açtığı, önemli ve belirleyici bir rol oynadığı tartışma götürmez bir şekilde gün yüzüne çıkmıştır ve aşağı yukarı herkes de bunu kabul etmektedir. Bugün demokratikleşmenin Kürt sorununun çözümünden geçtiği noktası açıkça kabul edilmekte, herkes tarafından hakkı teslim edilmektedir. O zaman da PKK enternasyonal bir hareket

olarak herkesin önüne koydu. Bu, PKK'nin sadece günümüzde değil, geçmişte de enternasyonal bir yaklaşımı olduğunu, pratikte çeşitli sorunları ve eksiklikleri olmuştusa da bu yönlü mücadele ettiğini, Ortadoğu'nun bir özgürlük hareketi olduğunu, Doğu ile Batı'nın sentezini muazzam gerçekleştirdiğini ortaya koymaktadır.

Dikkat edilirse, tarihte rüşünü ispatlamayan, 'ben buyum, ideolojik kimliğim budur, örgütsel ve siyasal duruşum budur' demeyen halkların, onların örgütlü güçlerinin başkalarıyla birlik kurmaları ve çözümlerini mümkün olmamıştır. Bu açıdan PKK bir aydınlanma ve ideolojik kimlik hareketi olarak ilk planda kendisini ortaya koymuş ve diğerlerinden farkını da belirgin çizgilerle vurgulamıştır. Birleşmek için şüphesiz bir ret çıkışının olması gerekiyordu. Belki bugün bu yönüyle anlaşılmayan noktalar vardır. Yani PKK'nin işleri